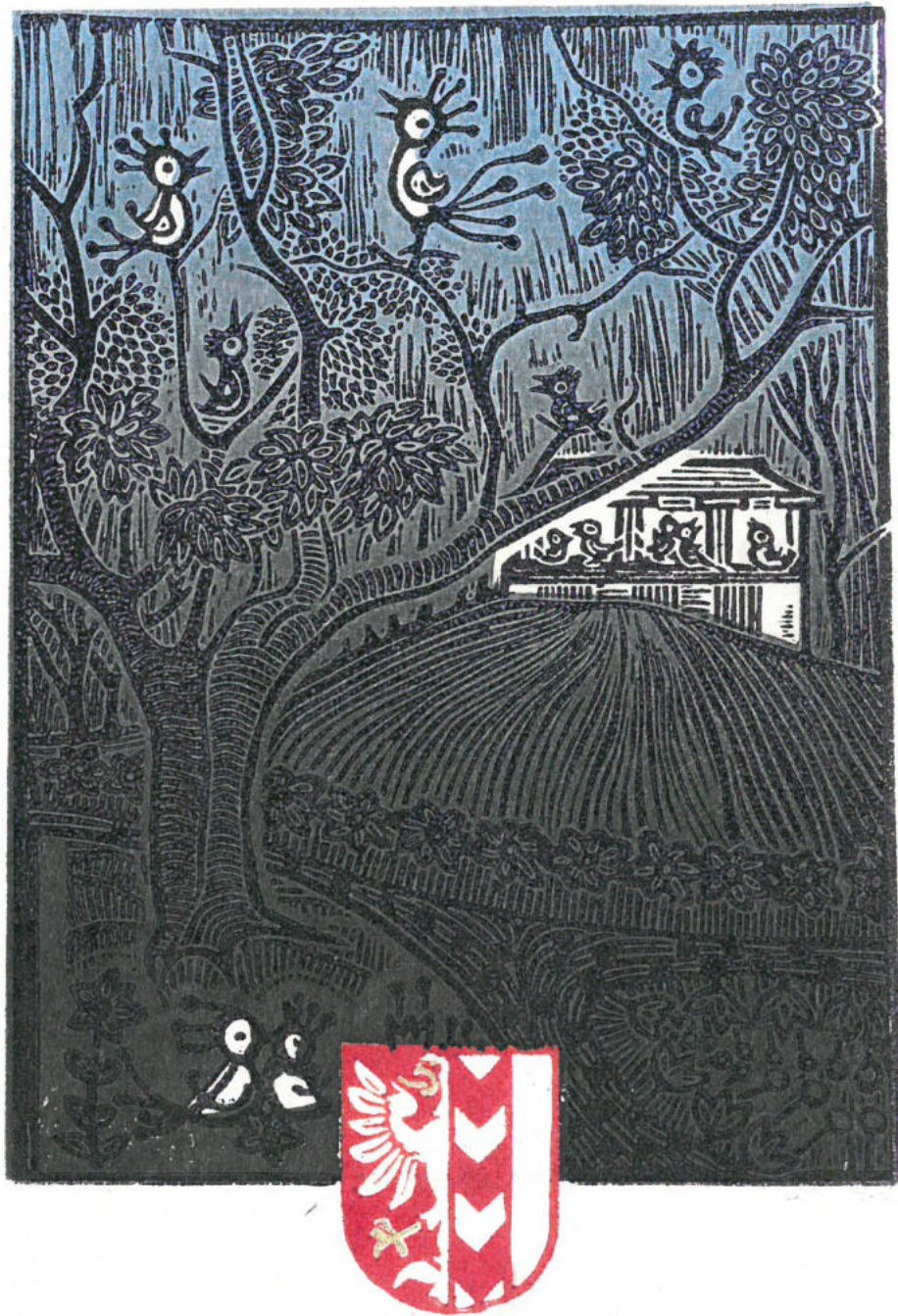

KRONIKA STATUTÁRNÍHO MĚSTA OPAVY

ZÁPIS ZA ROK 1998

OPAVA, ZÁŘÍ 1999

Kronika
statutárního města

Opavy

ZÁPIS ZA ROK 1998

Opava, únor 2000

ÚVODEM

ok 1998 provázela řada nepřehlédnutelných problémů, a to v celé naší vlasti, v celém našem okrese a také i v našem městě. Byl to rok, který patřil v porevolučním vývoji k nejsložitějším: mnoho firem postihly ekonomické problémy, které se nevyhnuly ani bankovním domům. Zvyšovala se nezaměstnanost a sociální kriminalita. Inflace provázela zejména služby a nájemné. Na druhé straně však ve většině sfér narostly příjmy obyvatel a dvakrát byly valorizovány důchody. S nadějí a očekáváním přistupovali voliči dvakrát v tomto roce k volebním urnám, v nichž se ocitlo nejvíce hlasů pro kandidáty České strany sociálně demokratické. Tato strana posléze vytvořila menšinovou vládu, která získala za pomoci tzv. opoziční smlouvy s pravicovou Občanskou demokratickou stranou důvěru v Parlamentu ČR i většiny občanů republiky.

Povšimněme si ve stručnosti nejprve některých událostí na světové i celorepublikové scéně - jak nám je rok 1998 přinesl:

28. února - začala válka v Kosovu, která se stala tragédií roku. Konflikt byl vyvolán srážkou srbské policie s Kosovskou osvobozenou armádou u města Glogovac.

2. března - odešel ze své funkce po pětiletém období prezident Slovenské republiky Michal Kováč.

23. března - odvolal ruský prezident Boris Jelcin vládu Viktora Černomyrdina a sestavením nové vlády pověřil Sergeje Kirijenka.

5. dubna - byl otevřen nejdelší visutý most na světě (3 911 m), spojující ostrovy Honšú a Akaši v Japonsku.

30. dubna - schválil senát Kongresu USA rozšíření NATO o Česko, Polsko a Maďarsko.

2. května - rozhodla Evropská unie o zavedení společné euro měny, a to od 1. 1. 1999.

11. května - se představil světu jako nebezpečná jaderná země Pakistán, a to třemi podzemními jadernými výbuchy.

24. června - navštívil americký prezident Bill Clinton Čínu a vyzval čínskou vládu, aby poskytla občanům více svobod.

2. července - byla v Brně otevřena první muslimská mešita v ČR.

14. července - poprvé za 50 let od rozdělení Číny přijela na Tchaj-wan oficiálně, delegace čínské vlády, což je považováno za začátek epochy nových vztahů.

17. července - byly slavnostně uloženy v petěrburgském chrámu ostatky cara Mikuláše II. s rodinou (zastřeleni 1918).

21. července - povodně na východním Slovensku u města Sabinova si vyžádaly desítky obětí.

23. července - povodně v severovýchodních Čechách si mj. vyžádaly 5 lidských životů.

17. srpna - dovršena mezinárodní ostuda prezidenta Clintona přiznáním jeho vztahu s Monikou Levinskou.

23. srpna - opět odvolal prezident Jelcin vládu S. Kirijenka a úřadujícím premiérem jmenoval Viktora Černomyrdina.

1. září - navštívil prezident USA Bill Clinton Moskvu.

23. září - byla ve Francii provedena 1. transplantace ruky.

27. září - zvítězili v Německu ve volbách sociální demokraté a sestavili se stranou Zelených novou vládu.

12. října - bylo dosaženo dohody o stažení srbských vojsk z Kosova.

16. října - oslavil papež Jan Pavel II. 20 let svého pontifikátu.

16. prosince - zahájily síly USA a Velké Británie operaci na vojenská zařízení Iráku, který po celý rok odmítal spolupracovat s inspektory OSN, mapující írácký program jaderných zbraní.

O půlnoci z 31. prosince na 1. ledna 1999 - byla zavedena jednotná evropská měna euro.

A co se událo v letošním roce v České republice?

2. ledna - jmenoval Václav Havel novou 17 člennou vládu Josefa Tošovského. 7 ministrů bylo bezpartijních, 4 ODS, 3 ODA a KDU-ČSL.

8. ledna - 20 raněných si vyžádala havárie vrtulníku českého kontingentu SFOR v Bosně.

17. ledna - vznikla nová politická strana - Unie svobody.

20. ledna - Parlament ČR znovu zvolil Václava Havla prezidentem ČR. Volba neproběhla hladce. Potřebnou většinu hlasů získal až ve druhém kole voleb, a to, bohužel, o jediný. (Kdo ví, jak by volba dopadla, kdyby nebyl pro výtržnosti zadržen v tyto dny ve vazbě předseda extremistických republikánů Miroslav Sládek. Za něj však vystoupil se svým arogantním projevem na adresu Václava Havla republikán Jan Vik, na jehož vystoupení reagovala choť prezidenta Havla Dagmar vydatným pískáním přímo v sále.)

22. února - český hokejový tým na zimních olympijských hrách v japonském Naganu porazil ve finále Rusko 1:0 a získal zlatou medaili.

23. února - vítězný olympijský tým českých hokejistů se vrátil. Slavnostní uvítání na zaplněném Staroměstském náměstí v Praze bylo velkolepé. Přítomno bylo na 70 tisíc občanů.

14. dubna - byl český prezident Václav Havel v kritickém stavu (perforace tlustého střeva) operován v rakouském Innsbrucku.

6. května - se prezident v dobrém stavu vrátil do Prahy.

8. června - se nad Českými Budějovicemi srazily dvě stíhačky Mig-21 a zřítily se na sídliště. Nikdo nebyl usmrcen.

19. - 20. června - voleb do sněmovny se zúčastnilo 13 politických stran a hnutí a k urnám přišlo 74,03% oprávněných voličů. Do sněmovny se nedostali republikáni (3,9% hlasů). Nad 5 % hranici dostalo hlasy voličů jen 5 stran: ČSSD - 32,31%, ODS - 27,74%, KSČM - 11,03%, KDU-ČSL - 9% a Unie svobody 8,6%.

26. července - Václav Havel se podrobil v Praze operaci na zacelení vývodu tlustého střeva. Operaci přijel provést Dr. Ernst Bodner z Rakouska.

19. srpna - získala menšinová vláda Miloše Zemana důvěru sněmovny, a to díky podpoře ODS, která hlasování bojkotovala.

24. září - oznámil předseda KDU-ČSL Josef Lux rezignaci na všechny funkce pro onemocnění leukemií.

11. - 14. října - se konalo v Praze Fórum 2000, iniciované Václavem Havlem. Zúčastnila se jej i Hilary Clintonová, choť prezidenta USA.

23. října - se prezident Havel rozhodl neudělit býv. vídeňskému starostovi Helmutu Zilkovi Řád bílého lva, a to pro podezření ze spolupráce s StB. Senátor Václav Benda označil více osob, navržených na vyznamenání 28. října, za spolupracovníky StB.

4. listopadu - navštívil prezident Havel triumfálně Bratislavu.

13. - 14. listopadu - proběhlo první kolo voleb do Senátu a ani v jednom ze 27 senátních volebních obvodů neprošel žádný z kandidátů. Volilo 42,37% voličů. Zároveň proběhly volby do obecních zastupitelstev. Nejvíce mandátů získalo Sdružení nezávislých kandidátů - 41,09 %.

20. - 21. listopadu - druhé kolo voleb do Senátu skončilo vítězstvím čtyřkoalice (KDU-ČSL, US, ODA, DEU).

28. listopadu - zatarasili dálnici zemědělci na protest proti dovozu vepřového masa z EU.

30. listopadu - vláda pozastavila privatizaci zdravotnických zařízení pro nesrovnalosti. Šlo o 158 objektů.

16. prosince - byla díky "Opoziční smlouvě" ODS s ČSSD zvolena předsedkyní Senátu Libuše Benešová.

Připomeňme si ještě některé z osobností, které nás v tomto roce navždy opustily:

2. července - zemřel novinář a politik Jiří Kantůrek (75 let).

18. srpna - zemřel Otto Wichterle (84 let), jedna z nejvýznamnějších vědeckých osobností v oboru organické chemie.

A nyní k životu v našem městě v roce 1998.

1. OBYVATELSTVO

očet obyvatel našeho města v roce 1998 poklesl oproti předchozímu roku o 356 osob, a to z 61 886 k prosinci 1997 na 61 530 k 31. prosinci 1998. Na tomto úbytku se podepsalo zejména vystěhovalectví - odhlásilo se z evidence 876 osob a nově se přistěhovalo 488 osob. Obdobný trend byl zaznamenán v celém okrese Opava.

*Mírný nárůst byl zaznamenán v **porodnosti** - prostě malých Opavanů přibylo 599 (loni 554). Ovšem to nelze říci o natalitě v opavské porodnici, kde byl zaznamenán pokles.*

Dostala se mi dlouhodobá statistika, ze které je zřejmé, že v loňském roce 1997 se ve městě narodilo nejméně dětí od konce I. světové války. Dokonce i za II. světové války přibývalo v Opavě-městě přes 700 občánek ročně, v letech 1947 - 1952 a 1972 - 1979 přes 1 000 ročně. Maxima bylo v tomto směru dosaženo v roce 1974, kdy se narodily 1 154 dětí. Od roku 1991 však nastává pokles natality, o které jsem se již zmínila.

Soustavný pokles porodnosti v okrese Opava vyvolal v okresním tisku otázky, jak si tuto skutečnost vysvětlit. Primář ženského oddělení Slezské nemocnice v Opavě MUDr. Kamil Maschke viděl hlavní příčiny tohoto neblahého trendu v tom, že

ženy dnes začínají uvažovat racionálněji, a že už není jejich hlavním cílem mít dítě v sedmnácti nebo osmnácti letech, nýbrž si zajet do zahraničí a také si více užít svobodného života. Rozhodně odmítá myšlenku, že by tou hlavní příčinou mohla být klesající životní úroveň mladých rodin, a myslí si dokonce, že životní úroveň se zvyšuje. Změna způsobu života, vyvolaná převratnými transformacemi v oblasti ekonomické, sociální a politické, má zajisté na porodnost v okrese Opava, stejně jako v městě Opavě a jinde, určující vliv. Změnily se vyznávané hodnoty a hlavně jejich priority, ale změnilo se i ekonomické a sociální postavení mladých lidí, a to je podle mého soudu ta hlavní příčina. Na trhu práce není snadné dostat zaměstnání, natož získat v Opavě za dostupnou cenu byt. Bez dítěte je možno bydlet provizorně u rodičů nebo i jinde, s dítětem to už není tak jednoduché. Nicméně podle dlouhodobých prognóz porodnosti se má zato, že mezi léty 2000 až 2010 porodnost v republice i na Opavsku opět vzroste. V následujících letech má pak zůstat na stabilní úrovni. Navzdory některým pesimistickým hlasům o „vymírání“ Opavska a Opavy je to tedy přece jen jistá naděje.

Dítě, které se jako první narodilo v okrese Opava, spatřilo světlo světa v opavské porodnici **1. ledna 1998 ve 13.10 hodin.** Je jím chlapeček **Adam Vido** ze Štěpánkovic, který vážil 4 300 gramů a měřil 53 cm. Jeho matka si jen přála, aby z něho vyrostl dobrý člověk.

Letos zemřelo v našem městě (a samozřejmě jde vždy o údaje za Opavu-město včetně připojených částí) 576 osob. Je to o 94 osoby více než loni.

*V regionálním tisku se pravidelně uváděli **jubilanti nad 75 let**. Na území našeho města se však v letošním roce dožilo 89 občanů devadesáti a více let. Stoletého jubilea se dožil **nejstarší občan města Opavy Jan Nezmar**, rodák z Hlavnice, a to 9. září 1998. Ve svých 16 letech vstoupil do Sokola, kde působil 10 let jako náčelník, a jinak pracoval po celý svůj aktivní život v Zemském stavebním úřadě v Opavě. Dolnobenešovský rybník Nezmar je trvalou upomínkou na záslužnou činnost pana Nezmaru v oboru na úseku vodního hospodářství v našem kraji. Patří k nečetným Opavanům, kteří si pamatují na návštěvu prezidenta T.G.Masaryka v Opavě v roce 1924. Krásných 99 let se 10. listopadu 1998 dožil Ludvík Jedlička a 97 let 22. dubna 1998 Vojtěch Bílek. 96 let se 3. července dožil Metoděj Kalivoda, 20. srpna Františka Hrabínová a 15. října Kristina Pasevičová.*

*Poklesl počet **svateb uzavřených u Magistrátu města Opavy**, a to na 433, tj. o 37 méně než loni. Že to stojí zato uzavřít manželský svazek a žít spořádaným manželským a rodinným životem, podali pádný důkaz manželé Anežka a Arnošt Závodníkovi, kteří oslavili v lednu železnou svatbu, tzn. pětadesát let společného života. Brali se v lednu 1933 v Opavě a vychovali tři děti. Teď mají šest vnoučat a sedm pravnoučat.*

Největší radost mají z toho, že rodina drží pohromadě. A na otázku, jak žili, odpověděli: "Jako počasí - jednou bylo hezky, občas přišla bouřka. Člověk se ale nemůže hned rozvádět."

Město Opava nepatří k místům s vypjatou romskou problematikou, třebaže zde žije 5 až 6 tisíc Romů. Nicméně rok 1998 byl touto problematikou zaplněn mnohem více a mnohem intenzivněji než předchozí léta. Bylo tomu tak i díky případu Romky Heleny Biháriové, která zahynula po útoku skinů ve Vrchlabí a která byla 21. února pochována v Opavě. Zde žijí dosud její rodiče i příbuzní. Ministr Vladimír Mlynář pronesl nad růžově vystlanou rakví šestadvacetileté Romky, obložené květinami, tato slova: "Helenu Biháriovou zavraždili čeští rasisté, kteří si myslí, že bílá kůže je lepší než jiná barva. Já se v tuto chvíli stydím, že patřím mezi bílé. Slyšel jsem tady i život za život, smrt za smrt. Prosím všechny, kteří tak cítí, a i já někdy tak cítím, aby překonali zlobu ve svém srdci." Pohřbu, který se konal v emocionální atmosféře (rozloučení bylo v kostele sv. Ducha, poté následoval průvod na městský hřbitov), se zúčastnilo několik stovek smutečních hostů, mezi nimi byli i manželka prezidenta Dagmar Havlová, dále přednosta Okresního úřadu Pavel Krejčí, primátor města Opavy Jan Mrázek a romská poradkyně Okú Vlastimila Pernicová. Celý obřad provázely tklivé cikánské melodie.

V zájmu zlepšení komunikace mezi romskou komunitou, opavským magistrátem a ostatními obyvateli města jmenovala Rada města Opavy dne 9. března 1998 romskou komisi. Jejím předsedou byl zvolen romský podnikatel Vladimír Levay, ale po třech měsících se jím stal náměstek primátora Pavel Steyer. Komise měla však jepičí život a pro vnitřní rozpory přestala vyvíjet činnost. Romští členové komise vytýkali Pavlu Steyerovi nezodpovědnost a velkopanské chování a vyzvali jej, aby na členství v komisi rezignoval. Vladimír Levay se nakonec rozhodl opustit republiku: "Chceme žít tam, kde není diskriminace, jako tady." Měl i kontakty s naší vládou a jako první věc požadoval, aby zajistila Romům práci. Domnívá se, že vláda se k problémům Romů chová alibisticky.

O diskriminaci Romů v našem městě není nic známo. Došlo tu sice k určitým drobným nepředloženostem, jako například k vylepení rasistického letáku na dveřích Základní školy Šrámkova v Opavě-Kateřinkách, ale k vážnějším protiromským akcím to nelze řadit. V Opavě nejsou dosud ani skiní ani jiná extrémistická organizace, která by proti Romům programově vystupovala. I v Opavě je ovšem vysoká nezaměstnanost Romů, zaviněná i nechutí poskytovat jim pracovní příležitost. Setkáváme se dále s tím, že firmy, zaměstnávající romské spoluobčany, nezískávají dostatek zakázek, protože nabízejí služby, které jsou v Opavě potřebné.

Jde například o výkopové práce a čistotu města vůbec. Vedle nedostatku pracovních příležitostí tíží opavské Romy otázka bydlení. Při záplavách v červenci 1997 byla velká část domů, v nichž bydlí Romové, poškozena povodní. Jde například o ulice Mostní, Sadovou, Rybářskou. Mnohé z těchto domů nebyly dosud zprovozněny a Romové, kteří tu bydleli, jsou dosud odkázáni pouze na dočasné ubytování. Postižení Romové se domnívají, že tyto domy se nezprovozňují. Problém Romů je i v Opavě především problémem sociálním a čím dřív jej budeme jako sociální problém řešit, tím lépe.

2. ZAMĚSTNANOST

ěsto Opava mělo koncem roku 1998 celkem 32 567 ekonomicky aktivních obyvatel a na 10 000 hospodářských subjektů. K rozhodujícím zaměstnavatelům patřilo pět průmyslových závodů: Ostroj a.s. Opava, Galena a.s. Opava-Komárov, Čokoládovny a.s., o.z. Opavia Opava, Ingstav a.s. Opava a Model Obaly a.s. Opava. V těchto akciových společnostech bylo zaměstnáno 4 146 osob, z toho nejvíce v Ostroji a v Galeně. Ve všech těchto závodech s výjimkou Ingstavu došlo v roce 1998 ke snížení stavu zaměstnanců. K největšímu snížení došlo v Ostroji, a to o 277 osob, tj. o 18,9%. Zde došlo také k největšímu úbytku i proti roku 1992 - o 83,4%. Musíme ovšem vidět, že tento bývalý státní podnik se dosud potýká s nevyřešenými problémy v oblasti zaměstnanosti, s nevyhovujícím poměrem výrobních a režijních pracovníků, který plynou jednak ze setrvačnosti starých organizačních struktur, jednak z nejasné firemní strategie dlouhodobějšího rozvoje. Podnik nemá prostředky na investice, čímž se nemůže zlepšit jeho schopnost konkurence a jeho problémy se tak stále prohlubují. Ve společnostech Galena, Čokoládovny a Model Obaly došlo k značné redukci zaměstnanců již před rokem 1992, kdy zde zahraniční vlastníci prováděli přísnou racionalizaci, která zahrnovala i kontinuální

proces odstraňování neefektivních činností u nadbytečných pracovníků. V současné době máme ostatně na území našeho města celkem 9 společností v zahraničním a mezinárodním vlastnictví. Akciová společnost Galena, zabývající se výrobou léčiv, má partnera z USA, Čokoládovny s výrobou trvanlivých pekárenských výrobků z Francie a Švýcarska, Model Obaly s výrobou vlnitého papíru a lepenky, jakož i balícího materiálu z papíru ze Švýcarska, Mrazírny Oceán s výrobou nápojů a potravin z Dánska, Ostroj - Hansen - Reinders DHR s výrobou elektrických rozvodných a spínacích zařízení z Německa, Witzenmann s výrobou ventilů a armatur z Německa, Prestar s výrobou kovových konstrukcí z Německa, WIva s výrobou nábytku z Kanady a Restless s výrobou ostatního surchního ošacení rovněž z Německa. Jde jen o firmy nad 20 zaměstnanců a ty zaměstnávají v Opavě téměř 3 000 pracovníků, z toho poslední tři pak 100 zaměstnanců. Firmy v zahraničním a mezinárodním vlastnictví se projevují i v Opavě jako velmi stabilní, a to nejen pokud jde o jejich výhled, ale i ve vztahu k zaměstnancům. Dlouhodobě budují vztah pracovníků k firmě, mimo jiné i nadprůměrnou úroveň mezd, založených na propracovaném systému motivace s promyšleným sociálním programem. Tím ovšem nemá být řečeno, že se snad stavy zaměstnanců jednoduchým způsobem zvyšují.

K rozhodujícím zaměstnavatelům ve městě Opavě patřily v roce 1998 vedle průmyslových závodů i tyto úřady a instituce: Školský úřad s 2 592 zaměstnanci, tedy v okrese Opava zaměstnavatel s největším počtem zaměstnanců. I tu došlo však proti předchozímu roku ke snížení a proti roku 1992 dokonce o 34%. Dále tu byla Státní slezská nemocnice s 1 188 zaměstnanci. Proti předchozímu se tu počet zaměstnanců snížil jen nepatrně, ale proti roku 1992 o 69 zaměstnanců, tzn. 5,5%. Ke snížení zaměstnanců došlo rovněž v Jednotě SD Opava a u České pošty, obvod Opava, naproti tomu v Psychiatrické léčebně, u ČSAD a u Okresního ústavu sociálních služeb došlo k mírnému zvýšení počtu zaměstnanců. Na adresu opavské Jednoty a opavského podniku ČSAD je nutno ještě říci, že se jim podařilo v nelehké konkurenci obchodních firem uhájit své místo, a to za cenu nemalých redukcí zaměstnanců. Česká pošta, obvod Opava snížila například počet zaměstnanců v roce 1998 proti roku 1992 o 16,9%.

Asi 3 000 občanů města Opavy bylo v roce 1998 zaměstnáno u ostravských zaměstnavatelů, a to hlavně v hutnictví, dopravě a spojích, stavebnictví a zdravotnictví. Dojížděli denně zejména do Vítkovic, Nové huti, OKD, Moravskoslezských chemických závodů a Fakultní nemocnice s poliklinikou. Na trh práce v Opavě měla tudíž v našem městě vliv vzhledem ke stále vysoké úrovni vyjížďky do zaměstnání za

hranice okresu stále situace v ostravské průmyslové aglomeraci. Největší mimookresní zaměstnavatelé občanů města Opavy - akciová společnost Vítkovice - v roce 1998 dále snižovala počty svých zaměstnanců, stejně tak Nová huť. Tyto a další firmy se podílely v roce 1998 nemalou měrou na zvýšení počtu nezaměstnaných v našem městě.

V roce 1998 se bohužel situace na trhu práce v Opavě oproti minulým rokům nezlepšila, nýbrž výrazně zhoršila. K 31. prosinci 1998 zde bylo 2 594 uchazečů o zaměstnání, tj. 7,97%. Proti roku 1997 to byl nárůst nezaměstnanosti o 2,76%. Tím se Opava sice umístila o 0,97% pod okresním průměrem, nicméně i tak se držela stále ještě v první desítce měst s největším počtem nezaměstnaných v celorepublikovém měřítku. Vzhledem k ostatním městům severní Moravy a Slezska však na tom byla relativně nejlépe.

Poptávka po pracovních silách měla v průběhu roku 1998 výrazně klesající trend. Nedošlo k výraznějšímu jarnímu zvýšení poptávky, jako v předchozích letech, neustále přibývalo uchazečů připadajících na jedno volné místo. Převažovala místa dělnická, hlavně ve strojírenství a dále místa pomocného charakteru, velmi nízko finančně ohodnocená a místa s poměrně velkou fluktuací. Šlo zejména o prodavačky, kuchaře, číšníky a šičky. Prakticky nebylo volných míst v profesích administrativních. A tak absolventi gymnázií, ekonomických, podnikatelských,

hotelové a dalších středních škol s touto profilací rozmnožovalo řady nezaměstnaných. S danou situací má ovšem co do činění celková hospodářská situace v České republice a nejde v žádném případě jen o nějakou lokální záležitost. Přitom nárůst nezaměstnanosti byl v roce 1998 ze všech postkomunistických zemí nejstrmější právě v České republice.

Průběh. Nejohroženější skupinou obyvatelstva byli i v Opavě v roce 1998 zdravotně postižení občané, a co je zvlášť alarmující, i absolventi škol. Z celkového počtu uchazečů o zaměstnání jich bylo v okrese Opava 22,2%. Lze předpokládat, že v Opavě samotné byl tento podíl ještě vyšší. Jako problematičtější se jeví skupina maturantů, která zahrnuje absolventy gymnázií, středních odborných škol a vyučence s maturitou, ale i absolventy Slezské univerzity.

Problém. Počet nezaměstnaných Romů vykazoval ve městě Opavě proti předchozímu roku mírně vzestupný trend, avšak ve vztahu k celkovému počtu uchazečů o zaměstnání, podíl těchto osob spíše poklesl. To jsou dedukce, které však nemohou zastřít fakt, že problém Romů byl i v našem městě v rozhodující míře problémem jejich zaměstnanosti, a že se i tu veškerá opatření přijatá na podporu zaměstnávání Romů minula účinkem. Ač to zní sebepodivněji, pravda je bohužel taková, že ani romští zaměstnavatelé nebyli ochotni zaměstnávat.

Práci v zahraničí, zejména v Německu a ve Švýcarsku, získalo na základě mezinárodních dohod jen několik osob v našem městě. Šlo o vyučené kuchaře a číšníky, mladší 40 let, kteří umí dobře německy. Museli ovšem mít aspoň 2 roky praxe. Vydělali si až na 2 000 marek měsíčně, takže si mohli polovinu ušetřit. Zním osobně jednoho číšníka, který tam pracoval. Přestože to byl absolvent hotelové školy s dobrou znalostí němčiny, byl v Německu připuštěn pouze na pomocné práce. Daleko více však bylo těch, kteří v Německu nebo Švýcarsku pracovali "na inzerát" a vlastně nelegálně. Pracovní podmínky těchto osob byly v obou zemích ještě mnohem tvrdší a výdělky téměř poloviční. Jedna z mých známých vydržela ve Frankfurtu n.M. pouze jeden týden a na vlastní náklady se vrátila do Opavy. Pracovala tu v jednom penzionu od rána do noci a byla holkou pro všechno. Nakonec ji chtěl majitel obtěžovat. V těchto případech jde patrně o profese, o které nemají Němci zájem.

Nakonec zbývá ještě poznamenat, že situace na pracovním trhu v Opavě, stejně jako jinde, byla komplikovaná tím, že docházelo k prudkým změnám u hospodářských subjektů, a že v roce 1998 propouštěly nejen velké, nýbrž i střední a malé firmy. Na některých místech došlo během jednoho roku i ke dvěma i třem změnám působiště hospodářského subjektu, což bylo vždy spojeno se změnou stavu zaměstnanců.

3. Politický a veřejný život

Veřejný a politický život ve městě Opavě v roce 1998, v roce několika významných výročí, byl neobyčejně bohatý. Kromě těchto výročí proběhly totiž ještě dvoje volby - do poslanecké sněmovny a i do městského zastupitelstva, nemluvě o aktivitách při tvorbě euroregionu Silesia, družbě Opava - Ratiboř a dalších akcích.

*Všimněme si nejprve městské **politické scény** a začneme nejsilnější politickou stranou - **Občanskou demokratickou stranou**, která však ztratila v celostátním měřítku v souvislosti se vznikem názorové platformy, výměnou jejích centrálních řídicích struktur a nakonec i rezignací vlády vedené Václavem Klausem, na dosavadní popularitě. Ukázalo se, že názorová platforma nebyla členům ODS na Opavsku blízká. Vznikem platformy se zabývala za účasti většiny předsedů místních sdružení ODS opavského okresu oblastní rada 6. ledna 1998. Ta přijala usnesení, z kterého je patrné, že s touto platformou nesouhlasí, resp. že ji považuje za zbytečnou. Současně vyzvala členy platformy k odchodu z ODS. Dne 30. ledna 1998 se pak sešel v Lidovém domě opavský místní sněm ODS a proběhl v nevzrušené, téměř srdečné atmosféře. K platformě měl stejné stanovisko jako oblastní rada ODS. Ostatně podle sdělení manažera ODS Karla Bureše ze dne 6. března 1998 se snížil stav*

členstva v Místním sdružení ODS Opava ze 120 na 99 členů. Opavský okres zůstal tak ze všech okresů z celé severní Moravy a Slezska nejméně protiklausovskou platformou dotčen.

Česká strana sociálně demokratická měla k 30.12.1998 ve městě 346 členů, tj. o 24% více než loni. Vzrostl i počet jejích organizací v okrese. K významným osobnostem této strany, angažovanými ve veřejném životě města, patřili zastupitel Ing. Václav Klučka a náměstek primátora Ing. Oldřich Vágner.

Opavská organizace Unie svobody vznikla 11. února 1998. Tři členové místní organizace ODS Ing. Stanislava Veselá, její syn Ing. Ondřej Veselý a Vladan Grygar se přihlásili k názorové platformě ODS. Městská organizace US v Opavě o 25 členech byla založena v červnu 1998 a jejím předsedou byl zvolen Ing. Ondřej Veselý. Celkově převažují v Unii mladí lidé do třiceti let, skoro polovina má vysokoškolské vzdělání a z ODS do ní přešlo pouze 7 členů. Sama Unie se vidí jako strana pravého středu.

Přesněji jsme informováni o členské základně městské organizace KSČM v Opavě. Ač to zní až neuvěřitelné, měla v roce 1998 celkem 1 200 členů a jejím předsedou byl Zdeněk Petřík, agilní zastupitel.

O členské základně **KDU-ČSL** se ani letos nepodařilo získat přesné údaje. Podle sdělení zastupitele MUDr. Drábka má okresní organizace na 2000 členů, z toho Opava na 500.

Občanská demokratická unie se zmítala i v Opavě na počátku roku 1998 v nechutných tahanicích. Majitel Obchodního domu Breda Kamil Kolek požadoval od vedení této strany zpět vynucený dar dvou miliónů korun, který jí poskytl v roce 1994. "Byl na mne činěn nepřiměřený nátlak v souvislosti s obchodním domem Breda. Bylo mi naznačeno, že když dar neposkytnu, mohu o Bredu přijít." Začalo se také mluvit o Marcelu Kochaníčkovi z Opavy, který měl ODA darovat jeden milion korun, ačkoli jeho firma BOLS Corporation, která měla sídlo na Kolářské ulici, byla sama silně zadlužena. Ozvaly se však hned také hlasy, že Kochaníček je pouze "nastrčená figurka", či lépe řečeno "bílý kůň". Sponzorem ODA měl údajně být v roce 1997 i sám předseda okresní organizace ODA Oldřich Malota. Svě straňě měl věnovat 90 000 korun. V regionálním tisku se pak spekulovalo, zda to nebyla daň za to, že Malota byl loni jmenován šéfmanažerem ODA. Ať tak či onak, informace o finančních počinech tohoto druhu, nepůsobily ani v Opavě na veřejnost příznivě, a to tím spíše, že se ODA topila v tuto dobu i v celostátním měřítku ve finančních skandálech. Její vliv v městě Opavě rapidně poklesl, a to patrně nejenom zde.

Do vážných problémů se dostali v Opavě i **Sládkovi republikáni**. Jejich místní organizace se tu po odchodu Mileny Mrovcové vlastně rozpadla. Obnovením této organizace byli ústředním sekretariátem pověřeni Daniel Rožnovský a Milan Loukota. Ti také svolali na 21. ledna 1998 slabě navštívenou ustavující schůzi, na níž se stal Rožnovský jejím předsedou. Dne 28. ledna 1998 založila v Opavě Milena Mrovcová místní organizaci **Vlastenecké republikánské strany**, jenže ani tato republikánská strana nenalezla u opavské veřejnosti očekávaný ohlas. Ustavující schůze se zúčastnilo pouze 5 členů a větší účast nevyvolala ani ohlášená návštěva ústředního předsedy této strany Ing. Jiřího Sprušila. Nepomohlo ani motto této nové strany: "Dát slezské metropoli, co jí patří."

Neodmyslitelnou součástí opavské politické scény byly i v roce 1998 spolky, kluby či jiná sdružení s jasným politickým zaměřením. Jestliže na jedné straně stála **Konfederace politických vězňů**, stál na straně druhé **Klub českého pohraničí**, resp. jeho historicko-právní sekce v čele Romanem Plachým, neúnavným odpůrcem, jakéhokoli sblížení s Německem, zatěžujícím svými fanaticky reprodukovánými problémy nejrůznější osobnosti a instituce. Mezi nimi stála řada spolků a sdružení s méně vyhraněnými aktivitami, zvláštní místo zaujímal opavský **Slezsko-německý svaz**, o němž stejně jako o jiných spolcích, se na jiném místě zmíním podrobněji.

Jedním z vrcholů politického života byla v roce 1998 i v Opavě příprava a průběh předčasných voleb do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR 19. a 20. června 1998. Dne 19. března 1998 proběhl v sále Lidového domu sněm Místního sdružení ODS Opava. Na tomto sněmu byli zvoleni jako kandidáti do oblastní primárky pro zmíněné volby Ing. Miroslav Krajíček a Karel Bureš, oba z Opavy. Určitým překvapením bylo, že dosavadní poslanec Parlamentu za ODS a ředitel Slezského zemského muzea PhDr. Jaromír Kalus mezi tyto kandidáty zvolen nebyl. Místní delegáti mu vyčetli nízkou aktivitu na poli komunální politiky. V ODS se v roce 1998 poprvé uplatnil systém primární volby z členské základny zdola. Kandidovat mohli tak pouze ti, které navrhne některé místní sdružení na svém sněmu. Teprve poté je může potvrdit oblastní sněm. Samotné pořadí kandidátů určuje sněm regionální. Parlamentní volby v Opavě, přesněji kandidáty ODS, přijel 29. května 1998 podpořil Václav Klaus. Mítinku se na Horním náměstí zúčastnilo několik stovek Opavanů, vesměs příznivců ODS, a Václav Klaus dostal láhev pálenky od jedné ze svých příznivkyň, která se za ním vyšplhala na tribunu.

Česká strana sociálně demokratická konala v Opavě svou nominační konferenci na kandidáta za okres Opava dne 2. března 1998. Tímto kandidátem byl zvolen Antonín Macháček. Na této konferenci byl zvolen novým předsedou Okresního

výkonného výboru ČSSD Mgr. Jaroslav Horák, a to vzdor tomu, že dne 22. ledna 1998 byl na řádné okresní konferenci zvolen předsedou téhož orgánu Rudolf Ditrich. Kandidáty ČSSD přišla do Opavy podpořit špička pražských sociálně demokratických funkcionářů: 16. února 1998 Stanislav Gross, předseda poslaneckého klubu a místopředseda PSP ČR; 8. června 1998 JUDr. Petra Buzková, místopředsedkyně PSP ČR i ČSSD; 11. června 1998 sám Ing. Miloš Zeman, předseda PSP ČR a ČSSD. Dne 11. června 1998 navštívila Opavu také Ivana Zemanová, manželka Miloše Zemana, která navštívila Zvláštní školu v Dvořákových sadech, Školní družinu při Základní škole Šrámkova a Základní školu dětí s vadami zraku, Havlíčkova ulice. Prohlédla si také budoucí penzion na Rolnické ulici, a to za doprovodu Ing. Romeo Doupala, zástupce firmy Remark, která stavbu tohoto skvělého penzionu zajišťovala.

KSČM uskutečnila volební mítink na Horním náměstí dne 11. června 1998. Mítinku se zúčastnilo na 600 lidí. Hlavním řečníkem byl předseda ÚV KSČM Miroslav Grebeníček. Několik mladíků na protest pískalo, takže tu došlo i k menšímu konfliktu. Z Opavy kandidoval za tuto stranu do Poslanecké sněmovny Zdeněk Petřík.

Jedničkou na opavské kandidátce Unie svobody byla na okresním shromáždění 6. dubna 1998 zvolena Mgr. Izabela Hobzová, ředitelka Školského úřadu v Opavě, která byla

zařazena na kandidátce volebního severomoravského kraje této strany na 12. místo. Do poslanecké sněmovny za lidovce kandidoval z Opavy Ing. Rudolf Chamráth, za republikány Daniel Rožnovský a za Důchodce za životní jistoty Františka Vondráčková a Naděžda Pallasová, za Českou stranu národně sociální Doc. RNDr. Dalibor Fronček a Pavel Grygar. ODA se v poslední rozhodla voleb se nezúčastnit. Není konečně bez zajímavosti, že na kandidátce Strany zelených v severomoravském volebním kraji se neobjevil ani jeden kandidát z Opavy.

Kandidátů pro volby do Poslanecké sněmovny bylo tady i z Opavy nemálo, ale od počátku se předpokládalo, že největší šance být zvoleni má Macháček z ČSSD a Krajíček z ODS. Určité šance se připisovaly i kandidátce Důchodců za životní jistoty Františka Vondráčkové. Ostatní opavští kandidáti se podle předvolebních prognóz nacházeli na kandidátkách na nevolitelných místech. Dalo se to snad odhadnout i z průběhu předvolební agitace a propagace. Menší politické strany se zmohly vlastně jen na předvolební propagaci instalovanou na betonových kvádrech, které se zase v městě na mnoha místech objevily. Jestliže se ještě v minulých volbách stávalo, že byly z těchto kvádrů strhávány plakáty některých politických stran, zvláště KSČM, pak se to v letošní předvolební kampani stávalo už jenom výjimečně. Znamý Zemáček, tedy autobus ČSSD, křižoval opavským okresem 7.

května 1998 a v 18 hod. dorazil na opavské Horní náměstí. Usměvavý Miloš Zeman byl uvítán asi 400 občany. Z předvolebních anket vyplývalo, že mnozí občané Opavy projevují tváří v tvář parlamentním volbám stejnou skepsi a stejné zklamání jako většina obyvatel republiky. Například Rostislav Ambros, 38 let, státní zaměstnanec, odpověděl tisku na otázku: "Co si slibuje od voleb a proč?" "Sám nevím, co si mám od voleb slibovat. Ztratil jsem důvěru v politické strany i v samotné politiky. Už toho bordelu bylo dost." Ale objevila se tu i naděje, vkládaná zejména do sociálních demokratů. Například Jarmila Smějová, 76 let, důchodkyně, odpověděla: "...Doufám, že přijdou do vlády lidé, kteří budou pracovat odpovědněji."

O KDU-ČSL uvedu alespoň tolik, že jejím lídrem se stal Ing. Rudolf Chamráth, náměstek primátora města Opavy.

V předvolební kampani jel 13. června historický vlak s čelnými představiteli KDU-ČSL. Na jednotlivých zastávkách vlaku byla prováděna agitace pro kandidátku této strany. 14. června navštívil Ing. Josef Lux, předseda KDU-ČSL, Opavu a Hlučín a v obou městech se na náměstích setkal s občany.

Na 5. místo kandidátky do parlamentních voleb v severomoravském kraji se dostal Ing. Rudolf Chamráth, náměstek primátora města Opavy a další opavští kandidáti (Petr Adamec, Josef Vícha, Josef Prusek) na 12. - 14. místo.

Snad ještě stojí zato zabývat se stanoviskem této strany k obsazení funkce přednosta okresního úřadu v Opavě. Ve sdělení kronikáře města je uvedeno mj.: "Ačkoliv byl tehdejším ministrem vnitra p. Rumlem učiněn slib, že bude respektovat výsledek konkurzu na místo přednosta OkÚ (na 1. místě se umístil zástupce KDU-ČSL Ing. Rudolf Chamráth), nestalo se tak a vládou byl schválen exponent ODS RNDr. Pavel Krejčí. Pro naši okresní organizaci KDU-ČSL je nepřijatelný přednosta, který byl jmenován ryze účelově, slouží zájmům politické strany, která nás politicky poškozují. Vyjadřujeme přesvědčení, že jmenování tohoto přednosta je proti zájmům odborného výkonu státní správy a jeho působení se stane zdrojem politických i věcných konfliktů na našem okrese. Naše stanovisko, jak se později ukázalo, nebylo bráno na zřetel a v úvahu."

A jak dopadly volby ve městě Opavě? Volby tu vyhrála ČSSD, která obdržela 12 016 hlasů, tj. 34,81%. Oproti volbám do parlamentu v roce 1996 si tak strana v Opavě polepšila o 4,47%. ODS odevzdali opavští voliči 9 598 hlasů, tj. 27,81%. Znamenalo to, že se ODS v Opavě "pohoršila" o 4,15%. Na menším zisku ODS se však podepsal odchod byť menší části členské základny do Unie svobody, která v Opavě dostala 2 813 hlasů, tj. 8,15%. Komunisté získali 9,67% a lidovci 8,69%. Proti očekávání získali v Opavě Důchodci za životní jistoty pouze 2,74% a republikáni 3,62%. U ODS nešlo patrně však jen o odchod části členské

základny do Unie svobody, nýbrž o určitý odklon voličů kvůli příčinám, které vedly k rozkolu v ODS a tedy i ke vzniku Unie svobody. V této straně, stejně jako v ČSSD, spatřovali patrně mnozí opavští voliči určitou naději na obrat k lepšímu.

S výsledky předčasných parlamentních voleb ve městě Opavě byli plně spokojeni sociální demokraté, kteří oplatili ODS volební porážku z roku 1996, ale i lidovci a komunisté, kteří získali více hlasů než před dvěma lety. Méně spokojeni byli pochopitelně občanští demokraté, natož republikáni a "důchodci". Popravdě je ovšem třeba přiznat, že se Václavu Klausovi podařilo, jak to podávaly výsledky voleb, vytáhnout ODS od okraje politické propasti, alespoň v celostátním měřítku. Nová Unie svobody ve volbách v Opavě příliš neuspěla.

Přesto všechno výsledky voleb, které měly přinést v parlamentě řešení patové situace, tato očekávání nepřinesly. Uvědomovali si to patrně i oba nově zvolení poslanci do Parlamentu ČR z Opavy a po vyhlášení výsledku voleb příliš nejásali. Naplno to vyjádřil v tisku Miroslav Tošer, místopředseda ODA, která se v poslední chvíli rozhodla nekandidovat. Výsledky voleb mohl tudíž posuzovat z nadhledu. Ani Josefu Luxovi, ani Janu Rumlovi nezáviděl rozhodování, s kým půjdou do koalice. Ale nevěřil ani, že se podaří vládu sestavit Miloši Zemanovi. Z miniankety, které uspořádalo k výsledkům voleb Nové Opavsko, vyplynulo, že Opavané jsou

výsledky voleb zklamáni. Například Milan Gebauer z Opavy vyjádřil své zklamání slovy: "ČSSD dostala v okrese dost, ale jinde zase méně, takže celkově se nic nevyřešilo." Zdá se však, že takto hlouběji o výsledcích v Opavě a jinde v ČR uvažovala jen menší část obyvatelstva. Ti ostatní to tak ještě neviděli, anebo jim to bylo lhostejné. Týdeník Region si dal práci a obešel po vyhlášení výsledků voleb řadu opavských hospod a restaurací. Zjistil, že řada "štamgastů" se o tyto výsledky ani nezajímala. Pátrající redaktor byl nejvíce překvapen tím, že ani skupinka studentů, kterou zastihl v Kolibě poblíž školního statku, nejevila o volební výsledky zájem. Naproti tomu obsluhující personál byl všude v obraze a sledovali v televizi i rozhlase povolební úvahy. Asi měli zato, že by volební výsledky mohly ovlivnit jejich další život.

Uzavření opoziční smlouvy ODS a ČSSD a rozhodnutí ODS tolerovat menšinovou vládu Miloše Zemana bylo i v Opavě zcela nečekané. "Toto nikdo z nás opravdu nečekal - celá rodina jsme volili Klause a po vítězství pravice jsme předpokládali, že budeme mít pravicovou vládu. Že se tak nestalo, nás velmi mrzí, ale asi to nešlo jinak," sdělila například v anketě Nového Opavska Jiřina Melecká z Opavy. Asi oficiální stanovisko opavského vedení ODS vyjádřil Karel Bureš, člen Místní rady ODS Opava a oblastní manažer ODS: "Republikové výsledky ODS znamenaly fantastický výsledek a já věřil v sestavení

pravicové vlády. Byl jsem přesvědčen, že dohoda (rozuměj s jinými pravicovými stranami) bude možná. Potom, co se odehrálo, jsem se nakonec smířil se smlouvou, kterou jsme uzavřeli s ČSSD. Po racionálním zvážení všech objektivních skutečností považuji toto řešení za jediné možné." Hořkou pilulku museli spolknout všichni ti, kteří věřili Václavu Klausovi a neuměli si jej představit jinak než jako zásadního odpůrce ČSSD.

Ovšem již před uzavřením opoziční smlouvy existovala v ČR řada obcí a měst, kde se již dávno realizovala na komunální úrovni spolupráce ODS a ČSSD. Také v Opavě byl přece po čtyři léta náměstkem primátora a členem rady města Oldřich Vágner, člen ČSSD. A i veřejnost, fandící pravicovým stranám, přijímala tuto spolupráci celkem klidně. Spíše bylo občas Oldřichu Vágnerovi vyčítáno, že kolaboruje s vládnoucí stranou. A sotva lze dnes odpovědně tvrdit, že přerušlení této spolupráce by bylo ku prospěchu města.

Nejdůležitější politickou akcí i pro město Opavu byly v roce 1998 komunální volby, které se konaly ve dnech 13. a 14. listopadu 1998. Od roku 1989 to byly již třetí komunální volby. Bylo postaveno třináct kandidátek, takže si voliči mohli skutečně vybírat. Takové množství kandidátek nebylo postaveno nikde

jinde v okrese Opava, ale ani ve většině srovnatelných měst v celé ČR. Vedle všeobecně známých politických stran jako ČSSD, ODS, KSČM, ODA, SPR-RSČ a Strana zelených to byla Opavská prosperita - ČSNS a nezávislí kandidáti, Strana důchodců za životní jistoty, koalice politických stran US-DEU-KAN, Sdružení politické strany Volba pro město a nezávislých kandidátů Opavská demokratická fronta, Sdružení politické strany a nezávislých kandidátů - Bíla Opava a většina lídrů politických stran a sdružení byla také připravena do vedení města.

V připojených částech města Opavy nebyla před komunálními volbami politická scéna ani zdaleka tak roztržena - alespoň soudě podle předložených kandidátek - jako v samotném městě Opavě. S výjimkou městských částí Komárov, Suché Lazce a Podvihov, v nichž si mohli voliči vybrat své kandidáty i podle jejich politické strany, museli se v ostatních částech města (Malé Hoštice, Zlatníky, Milostovice, Vlastovičky a Vávrovce) spokojit pouze s kandidátkami nezávislých. V městských částech Zlatníky a Milostovice byl na kandidátce nezávislých jeden kandidát za KSČM. Zdá se, že v částech města Opavy při sestavování kandidátek do zastupitelstva se nehledělo ani tak na politickou orientaci kandidátů, jako na jejich připravenost a ochotu.

Sérii předvolebních mítinků na Horním náměstí v Opavě zahájila 7. listopadu 1998 KSČM. Kromě kandidátů na zastupitele města Opavy v čele Zdeňkem Petříkem, se mítinku zúčastnili a s projevem vystoupili poslanci Parlamentu ČR PhDr. Zdeněk Klanica a Ing. Jaroslav Gongol. Na mítink se dostavilo asi 600 osob.

Hned následujícího dne se zde snažilo oslovit voliče občanské sdružení Bílá Opava, v čele jejíž kandidátky stála MUDr. Eva Dratvová. Na mítinku byli představeni další kandidáti, zodpovězeny dotazy a zveřejněn volební program nazvaný Desatero. Podle něj by mělo město občanům garantovat např. dostupné bydlení, ekonomickou prosperitu, zdravé životní prostředí apod. - tedy ideální podmínky k životu. Vycházeli autoři programu z reality, aneb "vařili předvolební guláš"?

Na předvolebním mítinku Čs. strany sociálně demokratické byl rozdáván volební program pro město pod názvem Růže pro Opavu a další propagační materiál. V programu, orientujícím se na "lidi práce", tedy na ty, kteří žijí ze své mzdy, je v 10 bodech zhodnocen dosavadní stav a nastíněno, co je třeba ve městě změnit. Předností tohoto programu je jeho věcnost. Přítomným ženám bylo na mítinku rozdáno 400 růží. Jedničkou na kandidátce této strany byl Ing. Václav Klučka, další místa zaujali pedagogové Ing. Jan Píšala a Mgr. Jaroslav Horák a další Ing. Oldřich Vagner, náměstek primátora města Opavy.

Lídrem ODS pro komunální volby v Opavě se stal podle rozhodnutí stranických primátek, které se uskutečnily v rámci místního sněmu ODS již v červnu 1998 Ing. Zbyněk Stanjura. Této straně se dostalo před volbami velké podpory tím, že 27. října 1998 ji přišel do Opavy podpořit předseda ODS a předseda Parlamentu ČR Václav Klaus. Na Horním náměstí si jej přišlo vyslechnout přes 400 občanů, přestože počasí nebylo zrovna nejlepší. Z jeho vtipných odpovědí na dotazy zaujala snad nejvíce jeho reakce na otázku, týkající se státního dluhu. "...A já zodpovědně prohlašuji, že 95% toho státního dluhu je dluh zděděný z dob komunistického režimu." Někteří tomu uvěřili, ale někteří, jak bylo vidět, také ne. S velkým zájmem se setkala rovněž Klausova odpověď na otázku, jak hodnotí současnou opozici ODS v Opavě a zda si nemyslí, že v minulosti měla zde jeho strana otěže pevněji v rukou. "Nejsem podrobně seznámen se současnou politickou situací v Opavě, ale co se týče minulosti, pak vím, že je spojena s panem Šimánkem a ten nám udělal v Opavě opravdu hodně ostudy", bez okolků prohlásil Klaus. Samotný Šimánek se jeho slov nezalekl a odpověděl stejně tvrdě. "Uzavřel ostudnou opoziční smlouvu se sociálními demokraty, je ješitný. Neumí přiznat vlastní chyby a je rozkladným prvkem strany." Šimánkovy rozepře v opavské ODS začaly již v první polovině 90. let a vrcholily na přelomu let 1996/97, kdy se Mgr.

Šimánek dostával do stále větších osobních sporů, které také přivodily jeho vyloučení z ODS.

Na společné kandidátce Sdružení České strany národně sociální a nezávislých kandidátů Opavská prosperita byl volební jedničkou RNDr. Dalibor Fronček, CSc., pedagog Slezské univerzity v Opavě a na společné kandidátce Sdružení nezávislých kandidátů Občanské demokratické fronty a strany Volba pro město stanul na první místo MVDr. Jaromír Sosna.

A jak dopadly volby do Zastupitelstva města Opavy? Nejvíce hlasů získala ODS - 23,72% a hned za ní Česká strana sociálně demokratická - 23,20%. Na třetím místě se umístila KSČM - 14,84% hlasů, a na čtvrtém místě Čs. strana lidová - 12,87% hlasů. Následovaly další subjekty - s 6,57% hlasů koalice KAN, DEU, US; s 4,36% Občanské demokratická strana; s 3,76% Sdružení ČSNS a nezávislých kandidátů a dalších pět subjektů s podílem hlasů 3,06% do 0,31%. V Opavě sice pravice porazila levici, ale voliči jí už tolik jako před čtyřmi lety nedůvěřovali a ve vyšší míře než v roce 1994 dávali letos své hlasy sociálním demokratům. Díky těmto volebním výsledkům připadlo ODS stejně jako ČSSD devět křesel. KDU-ČSL si své pozice s pěti mandáty udržely, kdežto komunisté jeden mandát ztratili, takže jim zbylo šest mandátů. Nejvíce oslabil ODA - z dřívějších šesti mandátů jí zbyly pouze dva mandáty. Tři mandáty připadly trojkoalici Unie svobody, DEU a KAN a pět lídrům malých

politických subjektů. Volby v Opavě proběhly sice v klidu a v důstojném rámci, ale proti komunálním volbám v roce 1994 byla v roce 1998 podstatně nižší účast voličů. Bylo odevzdáno 15 674 obálek s platnými hlasovacími lístky, takže účast voličů dosáhla 32,4%. Byla to ostatně nejnižší účast ze všech obcí v opavském okrese. Tuto skutečnost vysvětlovali opavští politici a komentátoři různě. Nemělo by zapadnout vysvětlení, s kterým přišel Ing. Václav Klučka, který získal ve volbách nejvíce hlasů: "...Myslím, že lidé byli deprimováni negativním působením zastupitelstva. Voliči potřebují nějaký pozitivní důvod." Někteří zastupitelé se v minulém funkčním období skutečně přičinili o to, aby pověst Opavy vůbec a opavského zastupitelstva zvláště utrpěla co nejvíce. Stačí jen připomenout nedůstojné hrátky s vycpanou opicí a nechutnou rétoriku některých zastupitelů. Nicméně zdá se, že tu jsou ve hře i další nejrůznější síly a tendence, mezi nimi na předním místě ty, které mají vliv na existenci člověka. Mnohým lidem se ještě nedaří dobře a asi nevěří, že by jim zastupitelstvo a magistrát mohli nebo i chtěli pomoci.

Všimněme si dále některých spolků a sdružení, které výrazněji působily v roce 1998 na opavské politické scéně. Dne 24. června 1998 sešli se členové **Konfederace politických vězňů** v Opavě na slavnostním shromáždění, na kterém bylo 38 přítomným předány pamětní medaile a pamětní listy za účast v

protikomunistickém odboji v letech 1948-1989. O politickém profilu tohoto spolku svědčí reakce představenstva na situaci vzniklou na městské politické scéně po volbách do poslanecké sněmovny. Opavská konfederace zaslala předsedům pravicových stran dopis s výzvou, "aby se dohodli, jak radil již kníže Svatoptuk svým synům." Navíc podnikla ještě další kroky. Dala totiž pozlatit nápis na čelní straně jehlanu Památníku obětí totalitních režimů na náměstí Slezského odboje v Opavě: "Uctěte památku obětí komunistické tyranie z let 1948-1989..." Tento nápis stal se takto viditelný už z dálky, kdežto nápisy na ostatních stěnách, iniciované Obcí legionářskou, Českým svazem bojovníků za svobodu a Židovskou obcí, nikoliv.

Historicko-právní sekce **Klubu českého pohraničí** v Opavě se zabývala v roce 1998 zejména tím, že přicházela s připomínkami k chystané úpravě pohřebiště bývalých německých vojáků na Městském hřbitově v Opavě. V červenci 1998 zaslala dokonce primátorovi dopis, v němž jej žádala, aby jí bylo umožněno spolurozhodovat ve věci zmíněné úpravy pohřebiště podle Ženevských dohod. Dovolávat se Ženevských dohod 53 let po skončení druhé světové války nepůsobí zrovna přesvědčivě. Lidé, jak jsem se sama přesvědčila, nenamítají nic proti tomu, že ostatky bývalých německých vojáků spočinou konečně na patřičném místě.

Otázkou úpravy německého pohřebiště na Městském hřbitově v Opavě se zabývala počátkem července 1998 Rada města Opavy. Vyslovila souhlas se studií, kterou jí předložila česká firma Pargent, s.r.o. Jedná se o společnost, která je od roku 1992 smluvním partnerem spolku Volksbund Deutscher Kriegsgräberfürsorge se sídlem v Kasselu. Tento spolek byl na základě Ženevské dohody o ochraně hrobů obětí válečných konfliktů z roku 1949 a Smlouvy o dobrém sousedství a přátelské spolupráci mezi ČR a Německem z roku 1992 pověřen vládou NSR výkonem péče o německé válečné hroby v zahraničí. Podle předložené studie mělo by být německé pohřebiště situované v levé zadní části opavského Městského hřbitova, odděleno z části dřevěným, z části žulovým oplocením. Po exhumaci těl ponese kříž jména padlých a v okolí hřbitova má být vysazena nová zeleň. Vše má být provedeno ve finanční režii společnosti Pargent. S terénními úpravami bylo zde započato v říjnu 1998.

O zachování kultury a jazyka německých předků pečuje v Opavě Slezský německý svaz (Schlesisch - Deutscher Verband), jehož předsedou je Ing. Hans Korbel, stojící v čele Zemského shromáždění Němců v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. Ustavující schůze tohoto svazu se konala 26. července 1998 v Opavě v restauraci na Střelnici. První jeho shromažďovací klubovna byla od roku 1991 do roku 1993

umístěna v Seliku, nyní na Horově náměstí 2. Další místní organizace tohoto svazu vznikly v Krnově, v Ostravě, v Kravařích, Ludgeřovicích a v Hlučíně. Opavský Slezský německý svaz má asi 200 členů a vyvíjí aktivní výstavní a přednáškovou činnost. Vydává rovněž měsíčník "Troppau Nachrichten", v němž nalezne čtenář kromě článků s historickou tematikou informace o činnosti svazu. Členové se scházejí čtyřikrát ročně, a to před Vánoce, Velikonocemi, u příležitosti Dne matek a na sklonku léta. Navíc se konají ještě ročně dvě členské schůze. Každou první sobotu v měsíci je v kostele sv. Jana sloužena v němčině mše svatá a po celý měsíc od úterka do čtvrtka odpoledne je možno navštívit ve středisku na Horově náměstí bohatou svazovou knihovnu. V roce 1998 se prvního setkání opavských Němců zúčastnilo na 70 opavských rodáků, odsunutých po roce 1945 do Německa. K vrcholům tohoto setkání patřilo jednak posvěcení i z německých příspěvků opraveného mariánského sloupu na Dolním náměstí, jednak slavnostní shromáždění, které se konalo za účasti představitelů města Opavy v neděli dne 17. května. Hlavní projev tu pronesl opavský rodák Dr. W. Rzepka, předseda celoněmecké organizace Ackermann-Gemeinde. Následujícího dne se uskutečnilo setkání u primátora města, na kterém byly vytyčeny okruhy další spolupráce.

Město Opava má od roku 1995 i Svaz nuceně nasazených. V roce 1998 jich bylo v městě registrováno 80. Jde

vesměs o občany ročníků 1921 až 1924, tedy o osoby ve věku 74 až 77 let. První z nich byli nuceně vysláni na práci do Německa v roce 1941. Cílem svazu je docílit odškodnění nasazených.

Jednou z hlavních veřejně politických dominant roku 1998 byly nepochybně o v Opavě oslavy 80. výročí vzniku Československé republiky. Hlavními organizátory slavnostního setkání u pamětní desky T.G.Masaryka na Masarykově třídě před budovou Slezské univerzity byl 28. října Český svaz bojovníků za svobodu a Konfederace politických vězňů. Akce byla zahájena koncertem dechové hudby a vystoupením mažoretek. Součástí oslav bylo i odhalení pamětní desky legionářům z I. světové války, umístěné na budově univerzity. Oslavy 80. výročí vzniku ČSR se vyznačovaly větší účastí dospělých i mládeže. Atraktivním doplňkem oslav byl i večerní ohňostroj nad městem.

Jako každoročně připomněla si i letos Opava 7. března 1998 výročí narození T.G.Masaryka, a to položením květin u pamětní desky T.G.Masaryka na Masarykově ulici. Akce proběhla bez účasti širší veřejnosti.

8. května bylo vzpomenu Dne osvobození, a to u památníku obětí totalitních režimů na náměstí Slezského odboje. První máj jako svátek práce, jak je dosud vnímán v západních zemích, v Opavě slaven nebyl. V anketě, kterou uspořádal Region i Opavsko, se mluví o studentském majálesu, o měsíci máji -

lásky čase, ale nikoliv už o jeho původním významu jako Svátku práce.

*A teď poněkud z jiného soudku. Přes protesty Konfederace politických vězňů bylo rozhodnuto, aby **socha Klementa Gottwalda** po 8 letech "odložených" na dvoře Technických služeb našla své místo v depozitáři zámku v Hradci nad Moravicí. Rozhodli o tom radní města Opavy 6. dubna 1998 a následně zastupitelstvo. Neujal se tedy návrh náměstkyně primátora Mgr. Jiřiny Bouchalové, aby socha byla přetavena a aby z tohoto materiálu byla vytvořena "zvonkohra, vítající z Hlásky návštěvníky statutárního města", ani návrh Konfederace politických vězňů, aby socha byla roztavena a materiál byl použit na sousoší 82 lidických dětí, zavražděných v polském Chelmnu. Socha byla zachována i s ohledem na jejího tvůrce - akademického sochaře Vincence Havla.*

*Z dalších událostí, které našly určitou odezvu na opavské veřejnosti, je záhodno ještě zaznamenat besedu s názvem "Je Česká republika dost velká pro všechny?", která proběhla 11. března 1998 ve Slezském divadle v Opavě. Jako třetí v pořadí ji uspořádala **Nadace Charty 77 spolu s Nadací Vize 97**. Třebaže na programu byla i diskuse o postavení polské a německé menšiny, většina besedy byla vedena o Romech. Opavští Romové si ústy Vladimíra Levaje a Julia Levaje stěžovali na lhostejnost občanů, na to, že nejsou pouštěni k jednání na úřady*

a že nemají práci. Napadli také dosavadní romskou poradkyni v Opavě Vlastu Pernicovou, která podle nich nehájí dost důrazně jejich zájmy.

Počátkem června 1998 konal se v sále opavského odborového klubu Na rybníčku mítink s odborovým předákem **Richardem Falbrem**. Na mítink se dostavilo asi jen 30 lidí - převážně důchodového věku. (Opavští odboráři dali prý přednost fotbalovému zápasu.) Ve svém projevu se Falbr zaměřil převážně na kritiku současné i předcházející vlády. Vyslovil se dále pro rychlou privatizaci bank, nikoliv však uhelných dolů. "Teorie, že vše, co je státní, je špatné, je přece nesmysl," tvrdil Richard Falbr.

Dne 8. června 1998 se konala i v Opavě mezi devátou a desátou hodinou výstražná stávka za narovnání mezd v rozpočtové a příspěvkové sféře. I když se konstatovalo, že se na Opavsku většina odborářů do stávky zapojila, nelze se ubránit pocitu, že to byla jen jakási symbolická stávka. Například na Okresním úřadě v Opavě ji podpořilo ze 256 zaměstnanců pouze 60 osob, ale pouze 18 jich skutečně stávkovalo, ti ostatní jen symbolicky.

Značnou odezvu na veřejnosti vzbudila tisková kampaň kolem odvolaného lidoveckého přednosty Okresního úřadu **Mgr. Antonína Šroma**. Po svém dost podivném odvolání odešel na ministerstvo pro místní rozvoj, ale i toto místo zanedlouho

opustil v souvislosti s obviněním z trestního činu zneužití pravomoci veřejného činitele a stal se tak říkajíc "politikem na volné noze". Čelil podezření z neoprávněného nakládání s prostředky ze státního rozpočtu ve výši 23 miliónů korun a také z machinací s pozemky. Podle kontrolorů nebyly výnosy z prodeje státního majetku převedeny na stát, ale poukázány jednotlivým obcím. Koncem října 1998 byl však expřednosta Šrom zproštěn viny a další obvinění mu nebylo sděleno. Tím přestal být Mgr. Antonín Šrom i pro veřejnost zajímavý a tak se ani neví, co teď s ním je. Prý posílil řady nezaměstnaných nebo podniká v pečovatelské službě Magna Res, patřící jeho ženě.

Dále je třeba se zmínit o **Dni Ratiboře v Opavě**, který se uskutečnil v sobotu 6. června 1998 a který se konal v historii vzájemných kontaktů obou měst po roce 1989 již podruhé. Den zahájilo společné dopolední zasedání opavských a ratibořských zastupitelů ve Slezském divadle, jehož se zúčastnili také zástupci české a polské státní správy, samosprávy a různých institucí. Snad proto, že tohoto dne panovalo až nesnesitelné horko, byly řady zastupitelů dost prořídlé a i samotné zasedání začalo s půlhodinovým zpožděním. Na zasedání byly ohodnoceny výsledky dosavadní spolupráce, směřující k vytvoření česko-polského euroregionu. Byly také uděleny ceny osobnostem, které se zasloužily o rozvoj partnerských vztahů mezi oběma městy. Za českou stranu byl oceněn bývalý rektor Slezské univerzity v

Opavě Martin Černožorský a za polskou stranu ředitel Kulturního domu Strzecha v Ratiboři Andrej Wyka. Odpoledne probíhala na Horním náměstí kulturní část "Dne" - proud zpěvu, tance, folklóru i moderních forem, ukončený večer rockovým koncertem známé polské skupiny Krakiet. V minoritském klášteře byl v tuto dobu koncert Ratibořského komorního orchestru spolu s vystoupením vokálně tanečního souboru Septymka. Zachytit v kronikářském zápise všechny české a polské soubory a jednotlivce není dost možné. Zvláštní zmínku zasluhuje sportovní část programu Dne Ratiboře v Opavě. Své síly změřily děti a mládež obou partnerských měst. Skupina polských dětí přijela do Opavy na kolech a hrál se tu basketbal, volejbal, fotbal, stolní tenis a tenis. Celkový program Dne Ratiboře v Opavě byl vskutku bohatý a zajímavý. Je jen škoda, že se neseťkal s větší účastí samotných Opavanů. Částečně to nepochybně zavinilo tropické vedro, ale určitě také malá informovanost, pokud se jednalo například o vynikající polské soubory.

V souvislosti s Dnem Ratiboře v Opavě je třeba se ještě zmínit o setkání Rad měst Opavy a Ratiboře, které se uskutečnilo 5. října 1998 v Ratiboři a o setkání zástupců institucí, úřadů a organizací partnerských měst, konaném již 28. dubna 1998 v Opavě. Šlo tu o podpis partnerské smlouvy obou měst, která pamatuje i na navazování kontaktů, jakým byl i Den Ratiboře v Opavě 6. 6. 1998.

Dne 10. června 1998 byla na radnici v Zabrze v Katovickém vojvodství podepsána smlouva o spolupráci mezi městy Opava a Zabrze, a to primátory obou měst. Uzavření smlouvy iniciovaly Slezské divadlo v Opavě a Teatr Nowy v Zabrze, které již spolupracují 12 let. Nyní byla tato spolupráce divadel rozšířena.

*Dne 15. září přijala náměstkyně primátora města Opavy Mgr. Jiřina Bouchalová delegaci, zástupců **Liptovského Mikuláše**. Na společném setkání zástupců obou měst byly obnoveny partnerské vztahy mezi oběma městy, které se tradují od 60. let.*

*Rok 1998 vejde do opavských dějin nepochybně i tím, že tohoto roku vznikl **euroregion Silesia**, jehož spoluzakladatelem se stalo i město Opava. Na zasedání opavského zastupitelstva 9. února byla přijata deklarace o vzniku tohoto euroregionu. O tři měsíce později - 18. května 1998 - schválilo zastupitelstvo smlouvu o statut **Sdružení obcí opavského Slezska**. Aby se totiž mohl euroregion konstituovat, musí další města a obce dobrovolně do tohoto Sdružení vstoupit, a to na základě zmíněného statutu. Město Opava a Krnov jsou na české straně zakládajícími městy. Na polské straně se stalo partnerem obou našich měst při tvorbě euroregionu Silesia polské město Ratiboř, které má 65 000 obyvatel, a je administrativním, hospodářským i kulturním centrem jihozápadní části katovického vojvodství.*

Na pracovním setkání opavského primátora se starostou města Krnova 6. července 1998 byl učiněn další krok k ustavení euroregionu Silesia. Představitelé obou měst primátor Opavy Jan Mrázek a starosta Krnova Bedřich Marek - podepsali smlouvu o založení **Regionálního sdružení pro česko-polskou spolupráci**, a to na poli hospodářském, sociálním a kulturním a založili tak **Regionální sdružení Opavské Slezsko**. Činnost sdružení má směřovat k výměně zkušeností a informací při rozvoji regionu, územním plánování, v dopravě v oblasti komunikací a spojů. Také ke vzájemné podpoře kulturně osvětové a sportovní činnosti. Členy sdružení se mohou stát i ostatní města a obce regionu.

Smlouvu o vytvoření euroregionu Silesia podepsali pak 20. září 1998 v Moravské kapli v Opavě za českou stranu opavský primátor Jan Mrázek a starosta Krnova Bedřich Marek a za polská města Ratiboř, Glubczyce a Wodzislaw prezident Ratiboře Andrej Markouwiak, který se stal předsedou prezidia euroregionu Silesia a místopředsedou Jan Mrázek. Signatace se zúčastnila řada osobností politického života. Ustavení euroregionu bylo završeno v odpoledních hodinách na Ostré hůrce v Háji ve Slezsku. Tím, že se toto vyhlášení proklamovalo na slezském posvátném místě, bylo dáno jednoznačně najevo, jaký význam se slezskému euroregionu připisuje a že je to záležitost celého Slezska. Jen škoda, že pozvání na tento dá se

řící tradičně památný mítink slezského lidu (mimořádně s nepříliš velkou účastí asi 800 osob) nepřijali naši vládní představitelé. V rámci setkání byl připraven bohatý kulturní, sportovní a společenský program, a to na různých místech obce Háje ve Slezsku. Můžeme napsat, že to byla **národní pouť**.

Hned následující den 21. září 1998 se uskutečnilo v polské Ratiboři setkání představitelů měst a obcí euroregionu Silesia s prezidentem Polské republiky **Alexandrem Kwaśniewskim**. Setkání se zúčastnil i opavský primátor Doc. Jan Mrázek.

Ve dnech 23. a 24. dubna 1998 proběhlo v Opavě zasedání **Kolegia primátorů statutárních měst v ČR**. Primátoři statutárních měst jednali o otázce vyšších územně správních celků a o novele zákona o obcích. Hostem jednání byl prezident polské Ratiboře Andrej Markowiak, který seznámil primátory s principy samosprávy a státní správy v Polsku. Primátorům se líbil polský volební systém.

Jedním z partnerských měst Opavy je také, a to již od roku 1993, **nikaragujské město Estelí**, které nezůstalo ušetřeno následkům ničivého hurikánu Mitsch. V samotném Estelí byla také poničena práce opavských geodetů, kterou už při budování katastru města vykonali. Na mimořádném zasedání se 11. listopadu Rada města Opavy rozhodla postiženému partnerskému městu pomoci, a to humanitární pomocí ve výši 100 tisíc korun. Noví členové zastupitelstva tento návrh na svém

prvním zasedání schválili. Pracovníci magistrátu odevzdali ze svých mezd každý 10 Kč na tuto humanitární výpomoc. Koncem května 1998 zavítali ostatně do Opavy holandští a nikaragujské partneři, které svedl dohromady projekt NEWS, díky němuž buduje opavská Geodeta za holandské peníze katastr nemovitostí pro nikaragujské město Estelí.

A nakonec ještě zprávu, která by také neměla zapadnout. Na zasedání vědecké rady Slezské univerzity dne 6. října 1998 byla rakouskému velvyslanci v ČR Petru Niesnerovi předána Zlatá medaile této univerzity. Bylo tím oceněno jeho úsilí při zřizování Rakouské knihovny, která nepochybně obohatila nejenom Slezskou univerzitu, nýbrž i širokou čtenářskou obec. Petr Niesner po převzetí medaile skromně prohlásil: "Přesto, že dnes je v popředí moje osoba, vím, že propůjčení Zlaté medaile je vyjádřením vztahu Slezské univerzity a celého regionu k Rakouské republice a partnerství mezi našimi zeměmi."

Kéž by tomu tak bylo, neboť jsme si s Rakouskem, se kterým jsme do roku 1918 sdíleli osudy jedné říše a se kterým nás rozdělil nejen rozpad Rakouska-Uherska, ale zejména izolace železné opony, hodně dlužni.

4. Samospráva

a počátku roku 1998 poděkoval primátor města Opavy Doc. Jan Mrázek prostřednictvím týdeníku "Naše Opavsko" Opavanům za vše, co ve prospěch města v minulém roce vykonali, a popřál jim v novém roce všechno dobré. Připomněl rovněž, že se zčásti podařilo splnit úkoly v oblasti investic do městského majetku, v realizaci stavebních úprav v jednotlivých částech města. Výsledkem je upravený střed města, úpravy komunikací a plynofikace. Vyzvedl dále úspěchy v oblasti rozšíření služeb občanům, zejména pak při rozšíření prodejní sítě na území města i v rozvoji kulturního života. Z nových úkolů, které město čekají v roce 1998, se primátor Mrázek zmínil jen o volbách komunálních a "pravděpodobně i parlamentních". Redaktor "Našeho Opavska" nazval novoroční poselství primátora Mrázka vtipně titulkem "Povodeň odkryla naše lepší já, zůstane nám pro volby?" Na tuto otázku jsem už částečně odpověděla v předchozí kapitole, věnované politickému a veřejnému životu.

Vrcholný orgán v městě - Zastupitelstvo města Opavy - se sešel poprvé v roce 1998 již 9. února, a to jako téměř vždy s "nabitým" programem. Při projednávání dodatku k územnímu plánu, tedy bodu, který patřil nepochybně k nejzajímavějším, došlo k události, hodné snad toho, aby byla zaznamenána v

kronice. Když totiž byl tento bod již uzavřen, přivedl do zasedacího sálu zastupitel Dybowicz (nechvalně známý tím, že zasedá spolu s Gitou, tj. plyšovou opicí a že zatěžuje často jednání - mírně řečeno - nerealizovatelnými připomínkami) experta, který však jeho "vážné připomínky k územnímu plánu" nepotvrdil. Nyní se snažil tento "zelený" zastupitel prosadit své poukazem na to, že zmíněného experta obvinil z opilosti. Proti tomu se ozval zastupitel Fronček a předsedající zasedání primátor Jan Mrázek mu odňal slovo s poukazem na to, že diskuse k tématu byla již uzavřena. Za tento klidný, ale jednoznačný akt jsem byla panu primátorovi vděčná - jednak proto, že jsem si uvědomovala, jaké případné těžkosti by vznikly zablokováním přípravy a následného schválení územního plánu města jako celku - jednak ale i proto, že odsuzuji bezmocné pardonování nechutných kousků pana Dybowicze s jeho plyšovou opicí. Vždyť jde vlastně o dobré jméno statutárního města Opavy.

Po uvedeném "incidentu" jakoby se v jednacím sále vyčistil vzduch a jednalo se jaksí svižněji. Zastupitelé rozhodli o zvýšení poplatků za provoz výherních automatů, schválili úpravu zásad pro doprodej městských domů a bytů v domech, v nichž už byly některé byty dříve prodány. Mimořádný význam mělo schválení vyhlášky o nakládání s komunálním odpadem na území města Opavy. Vyhláška, vycházející ze zákona o odpadech, který vstoupil v platnost 1. ledna 1998, stanoví systém sběru, třídění,

využívání k zneškodňování komunálního odpadu, vznikajícího na území města a systému nakládání se stavebním odpadem. Dále je ve vyhlášce stanoven i způsob prokazování využití nebo zneškodnění komunálního odpadu fyzickými osobami, které nejsou zapojeny do tohoto systému. Město Opava měla již v meziválečném období pověst jednoho z nejčistších měst v republice, a proto je třeba jenom přivítat starostlivost Hlásky o zdokonalení systému nakládání s odpadem.

Zasedání Zastupitelstva města Opavy, konaném 23. března 1998, předcházely dvě schůze rady. Obě ostatně až přeplněné programovými body, z nichž většina se objevila na zasedání již zmíněného zastupitelstva. Největší pozornosti se nepochybně těšil návrh rady na úpravy a doplnění rozpočtu města na rok 1998. Na stránkách novin se ovšem poukazovalo zejména na to, že tento rozpočet - přes jeho posílení - je dvojnásobně nižší než v předchozím roce. Podle náměstka Chamrátha není tento rozpočet "zcela úplnou katastrofou, jak se zdálo". Na samotném zasedání zastupitelstva otevřel v souvislosti s finanční situací města problém ztráty tzv. milionové diskety ředitel Remarku a zastupitel Břetislav Smiczka. Šlo totiž o disketu opavského Okresního úřadu s pokyny, jak žádat o podporu ze Státního fondu životního prostředí, která se na magistrátu ztratila. Zmíněný fond nabídl krajům postiženým povodněmi místo obvyklých 50% nákladů 80%, jenže z Opavy o ně nikdo nepožádal

a nikdo nebyl ani schopen říci, kam se disketa s pokyny poděla. Náměstek primátora Oldřich Vágnér se sice ohrazoval proti veřejné kritice, musel však připustit, že magistrát "prošvihl" termín uzávěrky pro podání žádostí, které se staly do 11. května 1998 podkladem pro rozdělování státní podpory.

Snad nebude na škodu zmínit se o případu vedoucí bytového odboru magistrátu Aleny Bahrové, o němž bylo informativně jednáno na schůzi Rady města Opavy 16. března 1998. I když nechceme předbíhat výsledkům šetření kriminální policie, je třeba zaznamenat, že tento případ vzbudil na veřejnosti nebývale silný ohlas. Ukázalo se totiž, že zmíněná vedoucí byla v 70. letech potrestána odnětím svobody na 16 měsíců a zákazem činnosti v distribuci na 4 roky. Navíc bylo její jméno a působení v čele bytového odboru v části veřejnosti vážně spojováno s úplatky. (Celý případ nebyl uzavřen, paní Bahrová však byla ze své funkce odvolána.)

Zmínku nepochybně zasluhuje událost, k níž došlo 4. února 1998 ve 12.30 hod. Z bočního štítu Hlásky se totiž uvolnil jeden ze dvou betonových lvů a spadl s velkým rachotem na chodník, kde se roztříštil. Naštěstí nebyl v tuto chvíli nikdo na chodníku ani v jeho blízkosti, ba kupodivu zde neparkovalo ani žádné vozidlo. Padající socha zprvu narazila na stěnu štítu v prostoru, kde mám kancelář kronikářky. Rána na zeď byla tak silná, že se zatřáslly i květiny na stolech. Sochy lvů patří k artefaktům

fasády budovy Hlásky, vybudované v neorenezančním slohu v letech 1902 až 1903 přestavbou původního patrového objektu kolem městské strážní věže. Dne 12. února pracovníci firmy Berka spolu s příslušníky Hasičského záchranného sboru sundali z fasády Hlásky i druhého lva. Na tiskové konferenci, konané 10. února, utipkovali představitelé opavského magistrátu na účet spadlého lva. Spadl-li lev, neznamená to ještě, že padne i vedení Hlásky. Přítomní novináři přijímali toto utipkování s rozpačitými úsměvy.

Zastupitelstvo v květnu jednalo nadvakrát - 11. a 18. května - a bylo připravováno rovněž na dvou zasedáních rady. I když nerada, musím konstatovat, že jedním z hlavních důvodů, proč zastupitelé nestihli vše projednat najednou, byla smutná skutečnost, že v prvních hodinách jednání chybělo z 39 zastupitelů 16 a že zbývající zastupitelé nebyli schopni se shodnout na programu. Je to stará bolest opavského zastupitelstva, stavějící při jednání o programu stranické, resp. skupinové, zájmy nad zájmy města. I když, pravda, jde o zastupitelskou demokracii.

Prim ve zneužívání demokratických mechanismů vlastně už také s předvolebním podtextem měli i tentokrát zastupitelé z řad Pravicového ekologického klubu. Díky nim a také komunistům se podařilo vyvolat patovou situaci, kterou mělo vyřešit jednání zástupců klubů o přestávce. Nakonec to v dalším

přerušeni zachránili skutečně tři opozdilci a také uzavřený kompromis - zařadit "dotazy" na páté místo programu. V druhé části jednání zastupitelstva reprezentoval Pravicový klub jen zastupitel Dybowicz a tak opozici tvořili tentokrát hlavně zastupitelé z řad KSČM. Přesto se podařilo projednat a schválit, co bylo na programu jednání. Připomenutí zasluhuje zejména schválení dohody o harmonogramu zřizování euroregionu, dále smlouvy o vytvoření regionálního sdružení pro česko-polskou spolupráci "Opavské Slezsko" a návrh Statutu regionálního sdružení pro česko-polskou spolupráci. Byl to nepochybně významný krok, jehož skutečné rozměry si lidé plně uvědomí až později. Je ovšem také třeba přiznat, že se na veřejnosti celkem málo ví, co se zřízením euroregionu sleduje a s kým se v něm počítá. Nelze se ubránit dojmu, že se zatím připravuje slezský euroregion jaksi kuloárně.

K významnému rozhodnutí zastupitelstva patřilo schválení 3,5 miliónů Kč na povodňovou obnovu. Jednotlivé půjčky z Povodňového fondu města se pohybují od 20 do 120 tisíc Kč. Prodloužen byl také termín čerpání již loni poskytnutých půjček, a to do 30. září 1998, ale jen těm, kteří v opravovaných domech bydlí. O těch dalších měla rozhodnout komise rady města. Tím obdrželi další 42 vlastníci opavských domů, postižených povodní, zmíněnou půjčku. Ostatně Petr Pithart, předseda Senátu ČR, poděkoval primátoru Janu Mrázkovi za to, že se omluvil z účasti

na předání pamětních listů představitelům měst a obcí postižených loňskou povodní a že požadoval, aby v Praze zastupoval město Opavu náměstek primátora Ing. Oldřich Vágnér, který jej v době povodní v úřadě zastupoval. "Dovolte, abych vám napsal, že si vašeho postoje vážím. Je pro mne nadějí, že z hodnotové krize, která je v základech dnešních zmatků, se dostaneme", napsal Mrázkovi Pithart.

Poněvadž Mgr. Zdeněk Viktorin k 31. lednu 1998 na funkci tajemníka magistrátu města rezignoval, bylo vypsáno výběrové řízení na tuto funkci. Přihlásilo se pět uchazečů a vítězem výběrového řízení se stal Ing. Václav Žampa, dosavadní vedoucí odboru vnitřní správy magistrátu. Po souhlasném vyjádření přednosta Okresního úřadu jej do této funkce schválila rada města dne 6. dubna 1998.

V měsíci březnu se stala vedoucí odboru bytového hospodářství opavského magistrátu Alena Bahrová, jak již bylo uvedeno, "mediální hvězdou". Za této situace Rada města Opavy ji na svém zasedání dne 6. dubna 1998 dočasně odvolala z funkce a řízením bytového odboru byla dočasně pověřena pracovnice bytového odboru Dagmar Hetmánková. Policie případ odložila a kontrolní skupina zkoumá zejména případ "pochybné výměny bytu v domě na Jurečkově ulici číslo 15", jak o tom referoval týdeník Region. Neznám osobně paní Bahrovou ani její konkrétní činnost na bytovém odboru magistrátu, vím však,

že i v tomto případě by se mělo vyčkat výsledku šetření a do té doby na ni nahlížet jako na nevinou. V opravdu demokratické společnosti se této zásady dbá i při podezření z vraždy.

Zasedání zastupitelstva z 22. června 1998 vejde do análů města, přestože mělo na programu téměř tři desítky bodů, tím, že schválilo 26 hlasy územní plán města. Poslanci si právem radostně zatleskali. Opava tak po 20 letech získala tento veledůležitý dokument. Že byl zpracován, je především zásluhou odboru hlavního architekta a územního plánování magistrátu. Na jeho zpracování se ovšem podílela řada dalších specialistů, kteří jej obhajovali a schválili. Kdo byl tomuto jednání dne 22. června 1998 přítomen, ten mi dá za pravdu, že to nebylo ani trochu jednoduché. Nečekaně vysoký počet příchozích občanů z občanského sdružení Klidová zóna zaplnil zbývající židle v sále minoritského kláštera a domáhali se toho, aby se o územním plánu města začalo jednat hned. Jako své mluvčí a "advokáty" si vybrali zastupitele Jaromíra Šimánka a Petra Dybowizce, kteří ochotně souhlasili. Získali tím "pádný" důvod hřímat proti vedení města a jeho neúnosné politice s výslovným mandátem svých "voličů" a "rozehřívát" přítomné občany z občanského sdružení Klidová zóna, jichž se schválený územní plán bytostně dotýkal. Jestliže se přesto podařilo tento plán schválit tak vysokou většinou, bylo to vítězství zdravého rozumu. Vždyť bez jeho schválení by v budoucnu nebylo vůbec možné získat státní

dotaci na projekty, které sotva může město financovat z vlastního rozpočtu a které jsou přesto nezbytné v zájmu zkvalitnění podmínek pro život obyvatel Opavy. Půjde například o modernizaci městského dopravního systému či o rozšíření ploch zeleně a oblastí klidu v návaznosti na tradiční městské plochy a území podél řeky Opavy. V rétorice odpůrců bylo ovšem možno již i pozorovat snahu zalíbit se voličům a "kasírovat" jejich hlasy v podzimních komunálních volbách.

Mimořádné zasedání Zastupitelstva města Opavy, svolané na 16. června 1998, mělo na programu jen dva body: 1) Návrh na zřízení zástavného práva k ručení za půjčku ze Státního fondu životního prostředí ČR. a 2) Návrh na prodej areálu Bochenkova ulice. Zlí jazykové tvrdili, že se toto zasedání koná jaksi navíc.

Manželé Schneiderovi získali již před pěti lety povolení stavět restauraci na rohu Hradecké a Rooseveltovy ulice a se stavbou také již započali. Pak se zvedla vlna odporu občanů. Zastupitelstvo se střídavě usnášelo a své rozhodnutí revokovalo, jenže mezitím narůstaly náklady a "tekly nervy" jak Schneiderovým, tak i stěžujícím si občanům. Nynější zastupitelstvo mělo tedy teď udělat za tímto rozporuplným případem tečku tím, že umožní Schneiderovým získat koupí náhradní areál s pozemkem na Bochenkově ulici za 1,7 milionů Kč, přičemž náklady proinvestované na Hradecké se měly odečíst

z kupní ceny, ale jen do výše 700 000 Kč. Problém byl v tom, že přestože bylo Schneiderovým na červeném zasedání zastupitelstva schválen prodej náhradní lokality v bývalém knihařství na Bochenkově ulici, jednalo se vlastně jen o prodej pro ně bezcenné stavby a za pozemek se měl platit nájem, jak to alespoň bylo uvedeno v písemném rozhodnutí opavského magistrátu. S tím nebyli Schneiderovi ochotni souhlasit a pohrozili, že budou pokračovat ve stavbě na Hradecké ulici. Podle vyjádření Ing. Václava Klučky šlo o pochybení nikoliv zastupitelů, nýbrž vedoucích funkcionářů Hlásky. Zastupitel Ing. Václav Klučka měl tím na mysli pochybení náměstka Ing. Chamrátha a Pavla Steyera.

Vůči práci náměstka primátora Pavla Steyera měl tento zastupitel výhrady nejenom tyto, a proto navrhoval, aby byl na mimořádném zasedání zastupitelstva dne 16. července 1998 program jednání rozšířen o bod "Kontrola činnosti náměstka primátora Pavla Steyera". Tento návrh nebyl však akceptován. Nepodařilo se mu ani prosadit, aby byla zřízena komise, složená ze členů zastupitelstva, která by prověřila tuto kauzu. Klučka se dotazoval náměstka Pavla Steyera, zda byl radou města zmocněn k provádění majetkových úkonů, například k případu na Krnovské ulici se souhlasem zastupitelstva apod. Přestože Steyer popíral, že by zmíněný převod nemovitostí "podepsal" ze zjištěných pohnutek, vše nasvědčovalo tomu, že tu jde o zneužití

pravomoci veřejného činitele. I když ještě klub ODS Pavla Steyera na tomto zasedání zastupitelstva "podržel", nebylo již těžko odhadnout, že se pod ním křeslo náměstka primátora houpe a že se na tomto křesle dlouho neudrží. Zastupitel Ing. Václav Klučka, jak byl znám ze svého konstruktivního jednání v zastupitelstvu, nepatřil k těm, kteří by se snížili k tak závažné kritice bez opodstatnění.

Červencové mimořádné zasedání zastupitelstva muselo být předčasně ukončeno pro nedostačující počet přítomných zastupitelů. V průběhu jednání někteří zastupitelé z jednacího sálu odešli a už se tam nevrátili. Vezmeme-li v úvahu letní počasí a řečnické cvičení zastupitele Petra Dybowicze, nebylo to možná ani tak nepochopitelné. Ačkoliv ne zcela.

A byla tu ještě jedna "maličkost". I když bylo do komunálních voleb ještě dost daleko, nebylo již možné ani červencovém zasedání zastupitelstva přehlédnout, že se volby nezadržitelně blíží. Vždyť se již vědělo, že se náměstkyně primátora Jiřina Bouchalová přihlásila do konkurzu na ředitele Základní školy Ochranova v Opavě a že sám primátor doc. Jan Mrázek již vyhrál konkurz na místo docenta sociologie na Slezské univerzitě. "Jsem tomu rád", vyjádřil se k výsledku konkurzu, do něhož se kromě něho nikdo další nepřihlásil. Určité předvolební aspekty má nepochybně i kauza Pavel Steyer - alespoň v tom smyslu, že ODS bude muset pečlivě vážit, zda jej

opět zařadí na svou kandidátku do městských komunálních voleb.

Zasedání Zastupitelstva města Opavy z 21. září 1998 předcházely tři schůze rady s rozsáhlým a závažným programem, přičemž jedna schůze rady byla mimořádná. Zastupitelstvo schválilo vyhlášku o místním poplatku za provozovaný výherní hrací přístroj do výše 5 000 Kč na 3 měsíce, návrh na poskytnutí finančního příspěvku konventu Minoritů v Opavě ve výši 120 000 Kč, Marianu Opava 50 000 Kč, oblastní charitě Opava a tělovýchovné jednotě Slavia Opava-Malé Hoštice po 5 000 Kč, zprávu o plnění opatření k povodním, zprávu o vyúčtování hospodaření města za I. pololetí 1998 a 18 dalších návrhů, zpráv či žádostí, o nichž se tu sotva můžeme jednotlivě zmiňovat. Výjimku zasluhuje snad informace, že Rada města Opavy schválila výsledky grantového řízení, na jehož základě přidělila finanční příspěvky kulturním zařízením a organizacím v celkovém objemu 115 000 Kč. Mezi nimi byly Slezské zemské muzeum, Pěvecký sbor Křížkovský, Pěvecký sbor slezských učitelek, Univerzitní klub Bludný kámen, Filmový klub Opava, tedy tzv. živá kultura. Opět ale neuspělo např. vydávání Vlastivědných listů.

K nejživěji diskutovanému tématu zářijového zastupitelstva patřila městská pila, i když nebylo toto téma - vyjma zmínky o jednání rady - na programu. Zasloužil se o to opět zastupitel

Mgr. Jaromír Šimánek, který byl v době schválení záměru výstavby pily členem opavské rady. Zdá se, a to i podle diskuse na zářijovém zasedání zastupitelstva, že výstavba pily je skutečně problémová a že by zaslouhovala zásadní posouzení. Má se o ní jednat na nejbližší schůzi rady.

Zastupitel Šimánek pokládal za nutné vystoupit v diskusi i na obranu náměstka Pavla Steyera, který sice podal primátorovi Janu Mrázkovi rezignaci, ale až k 16. říjnu 1998. Patrně mu nešlo ani tak o Pavla Steyera, o jehož pochybení už málokdo pochyboval, jako o příležitost "zaútočit" na vedení Hlásky, neboť mezitím se k těm, kteří usilovali o jeho odvolání z funkce náměstka, přidal i primátor Mrázek a jeho náměstek Chamráth.

Jinak je nutno ještě zaznamenat několik informací, které s průběhem zářijového zasedání Zastupitelstva města Opavy nemají přímou souvislost. Předně že Ing. Jaroslava Strážová, zatímně pověřená řízením bytového odboru, byla na zasedání rady dne 9. září 1998 jmenována jako vítězka konkurzu vedoucí tohoto odboru. Do výběrového řízení se přihlásili 42 uchazeči, a proto proběhlo toto řízení v několika kolech.

Nebyly bez zajímavosti reakce politických stran ve městě na tzv. opoziční smlouvu, uzavřenou mezi ODS a ČSSD v centrálním měřítku. Zástupci místní ČSSD a ODS sice prohlásili, že nemíní své stranické šéfy kopírovat, ale Ing. Václav Klučka, pokládaný tehdy za kandidáta ČSSD na primátora

města, prohlásil, že si spolupráci v konkrétních záležitostech dovede dobře představit. Menší opavské politické strany se cítily uzavřenou dohodou přímo pobouřeny. Předseda městského výboru US Ondřej Veselý hovořil dokonce o zradě. Mezitím upřesnil své plány do budoucna i primátor Jan Mrázek a přijal místo lídra na volební kandidátce Místního klubu ODA. Rozhodl se k tomuto kroku, jak sám řekl, "po zralé úvaze a konzultacích se svými kolegy a přáteli".

Mimořádným zasedáním Zastupitelstva dne 23. října 1998 byl prakticky ukončen čtyřletý poslanecký mandát opavských zastupitelů. Na programu byl jediný věcný bod - prodej nemovitostí a směny pozemků k výstavbě komerčního centra na Olomoucké ulici. I na tomto zasedání se strhla málo produktivní debata ohledně nutné existence dalšího komerčního centra v Opavě. Tradiční oponent Hlásky Jaromír Šimánek měl i na tomto zasedání čím oponovat. "Supermarketů je v Opavě více než dost. Raději bych dal prostor drobným živnostníkům. Navrhuji schválit směnu pod podmínkou, že zde nebude vybudován další zbytečný supermarket." Naštěstí se podařilo tento nesmyslný "bojkot" odrazit a zastupitelstvo schválilo návrh rady na směnu pozemků o výměře 28 110 m², které byly ve vlastnictví města, za pozemky o stejné výměře s firmami Debra Group a SEY s podmínkou, že uhradí převodní poplatky. Byly rovněž schváleny návrhy na prodej vytipovaných domů ve vlastnictví města.

V souvislosti s uskutečněním čtyřletého funkčního období zastupitelů začaly se objevovat v tisku úvahy, zda může být odstupující zastupitelstvo s výsledky své práce spokojeno. Primátor Mrázek byl toho názoru, že se řada věcí podařila, ale že se mohlo udělat více, nebýt těch "kteří vše negovali". Mgr. Ludmila Cibulková, nezávislá adeptka na volební kandidátce KDU-ČSL, nebyla s prací opavského zastupitelstva vůbec spokojena a vyjádřila, co si mnozí Opavané mysleli, velmi lapidárně: "V zastupitelstvu mnohdy scházelo pracovní klima, převažoval verbalismus, exhibiční vystoupení jednotlivých zastupitelů, kdy jeden napadal druhého a dvě tři hodiny trvalo, než se zastupitelé dostali k věcnému projednávání daného problému..." Hra na parlament probíhala v zastupitelstvu nepochybně ke škodě města.

I když ODS získala ve volbách v Opavě nejvíce preferenčních hlasů, při přepočtu na mandáty získala shodně s ČSSD po desíti křeslech v zastupitelstvu. KSČM získala 6, KDU-ČSL 5, US 3 a ODA 2 mandáty. Další subjekty, tj. Opavská prosperita, Pravicový ekologický klub, Opavská demokratická fronta, Bílá Opava a Strana zelených po jednom mandátu. V novém opavském zastupitelstvu má tedy své zastoupení 11 z 13 kandidujících politických subjektů. Největší počet preferenčních hlasů a tím pádem také úplně první mandát získal lídr ČSSD Ing. Václav Klučka - 4 563 hlasy. Naproti Mgr. Jaromír

Šimánek 567 a Petr Dybowicz 540 hlasů. Ve srovnání s posledními komunálními volbami ODS ve městě uhájila své postavení se stejným počtem mandátů a ČSSD si naopak polepšila. Rapidně klesl počet mandátů ODA a nečekaně malý zisk dosáhla Opavská prosperita, byť vystupovala ve volbách ve spolupráci s LSNS.

O personálním obsazení Hlásky, tj. o volbě primátora, náměstků a členů Rady města Opavy bylo rozhodnuto 26. listopadu 1998, tedy den před prvním zasedání nového zastupitelstva, a to dohodou ODS a ČSSD. To vzbudilo jak mezi opozičními členy zastupitelstva, tak i v opavské veřejnosti rozporuplnou odezvu. Mezi oběma stranami byly totiž v samotné Opavě závažné programové rozdíly v otázce rozsahu privatizace městského majetku, podnikání města i způsobu řešení další bytové výstavby. Nicméně dohoda byla uzavřena a tak ještě předtím, než se na zastupitelstvu rozhodovalo o složení náměstků a členů rady, byl vlastně zvolen primátorem města Opavy Jan Mrázek.

27. Listopadu se konalo ustavující zasedání zastupitelstva. Přítomné poslance a hosty (téměř plný sál Minoritu) uvítal Doc. Mrázek a předal dar a kytici plk. Andrejkovi, předsedovi České obce legionářské v Opavě a členu předsednictva ČSBS. Plk. Andrejko byl celostátně vyznamenán a tím reprezentoval město i okres Opava za účast v odboji proti

německému fašismu. Přešel k sovět. armádě, bojoval u Dukly. Přes vysoký věk je stále aktivní. Popřát mu přišel i přednosta okresního úřadu Ing. Krejčí.

Přítomno bylo všech 39 zastupitelů. Předseda městské volební komise Václav Wariš informoval o volbách do zastupitelstva v 58 volebních okrscích. Následovalo představení zastupitelů. Slib zastupitelů přečetl nejstarší zastupitel p. Lešenar (ČSSD). Zastupitelé do jeho rukou slibovali a slib podepsali. P. Lešenar vykonal slib do rukou dalšího nejstaršího zastupitele Ing. O.Vágnera (ČSSD).

Dále byl schválen program. Ing. Turek slíbil předsunout návrh na poskytnutí humanitární pomoci partnerskému městu Estelí v Nikaragui, kde byly zničeny všechny mosty a způsobeny velké ztráty. Opava se také po boku Brnu a Zlínu zařadila mezi finanční dárce s částkou 100 tisíc Kč. Následoval volba primátora s návrhy kandidátů: Mrázek (nezávislý), Klučka (ČSSD), Turek (KDU-ČSL), Petřík (KSČM). Mimo Klučku všichni s kandidaturou souhlasil. Na obhajobu Klučky vystoupil razantně zastupitel Dr. Sosna a vyzvedl jeho schopnosti, pracovitost, obětavost a konexe. Klučka však trval na nepřijetí kandidatury, poněvadž se cítil vázán programovou shodou své strany.

Rázně vystoupil i Doc. Fronček, který kritizoval dohody stran před ustavujícím zastupitelstvem a vyzval lídra ODS Ing.

Stanjuru ke zdůvodnění kandidatury Doc. Mrázka a zveřejnění dohod s ČSSD. Rozprava však tímto směrem nepokračovala - ukončil ji Ing. Klučka.

Volba proběhla na chodbě a odmítl se jí zúčastnit pro "předem uzavřené dohody stran" zastupitel Dybowicz. Z 38 odevzdaných lístků bylo 37 platných, a to: 23 pro Mrázka, 8 pro Turka, 6 pro Petříka.

Novým primátorem byl po vzájemné politické shodě nejsilnějších stran zvolen Doc. Jan Mrázek a jeho náměstký Ing. Pavel Mališ (ODS) a Ing. Václav Klučka (ČSSD).

Další členové rady byli zvoleni tímto počtem hlasů: za soc. dem. - Ing. O. Vágner (25 hlasy), Ing. J. Horák (25), Ing. Píšala (24), za ODS - Ing. Z. Stanjura (24), Dr. V. Vlček (26), K. Bureš (22), za KSČM byli navrženi ale nezvoleni - Z. Petřík (9), L. Fišer (6).

Pro upřesnění struktury samosprávy ve městě je snad ještě třeba uvést stav, jaký vznikl na základě výsledků komunálních voleb v jednotlivých městských částech. V Komárově získali nejvíce mandátů nezávislí kandidáti (5), další 4 mandáty zde získali sociální demokraté a 1 mandát lidovci. Starostou byl zvolen z řad "nezávislých" Daniel Žídek. V Podvihově získali také nejvíce mandátů nezávislí (4), dva mandáty získali sociální demokraté a jeden komunisté. Starostou se stala za ČSSD Jitka Měchová. V Milostovicích tvoří zastupitelstvo 4 nezávislí a jeden

komunista. Starostou byl zvolen komunista Milan Klír. Ve Vlastovičkách zasedlo v zastupitelstvu 7 nezávislých a jeden z nich - Bohuslav Kirschner se stal starostou. Předsedou byl zvolen "nezávislý" Jan Vincker. Ve Vávrovicích usedne na úřadě 9 nezávislých - starostkou je Marcela Zápotoková. V Suchých Lazcích bylo zvoleno 11 nezávislých kandidátů, z nichž Jan Břemek se stal starostou. V Malých Hořticích dostalo také důvěru 9 nezávislých. Starostou se tu stal Arnošt Mlýnek. Vysoká převaha "nezávislých" ve "vzdálenějších" částech města od jejího centra potvrzuje, že se tu na komunální úrovni méně hledí na politickou organizovanost těch, kteří mají občany zastupovat.

Dne 15. prosince 1998 proběhlo druhé zasedání nové Rady města Opavy, na němž se také mimo jiné jednalo o druhé pracovní variantě rozpočtu města na rok 1999. Byla tu snaha předložit do Zastupitelstva města Opavy, které se bude konat 26. ledna 1999, jednoznačně vyrovnaný rozpočet, kde se výše příjmů bude rovnat výši výdajů. Den po zasedání rady, tedy 16. prosince 1998, představil na tiskové konferenci primátor Jan Mrázek oba své náměstky - Ing. Václava Klučku a Ing. arch. Pavla Mališe. Na této konferenci bylo také již naznačeno, že se připravuje nový Organizační řád Hlásky, který by měl zvýšit akceschopnost tohoto úřadu. Tzn. že se dosavadní struktura jednotlivých odborů a útvarů podrobí určité analýze a že tomu budou

podřízeny i počty pracovníků. V té souvislosti se měla řešit i otázka existence kanceláře primátora. Pokud se jednalo o samotného Mgr. Lubomíra Kozáka, došlo ke shodě vedení města, rady i primátora, že Mgr. Kozák skončí jako vedoucí kanceláře k 31. prosince 1998. Nebylo pochyb, že nové vedení Hlásky, hlavně pak oba noví náměstci primátora, připravovali na magistrátu "průvan", který doufejme nebude jen potvrzovat přísloví, že "každá nová metla dobře mete".

Ještě na závěr této kapitoly chci dodat, že účinným a kvalitním zdrojem informací pro sdělovací prostředky jsou pravidelné tiskové konference, konané v zasedací síni rady městy vždy den po konání rady za přítomnosti primátora, náměstka a tajemníka magistrátu.

V tomto roce proběhlo 11řádných zasedání rad (č. 53 - 63) a 7 mimořádných do komunálních voleb. Po volbách se konala 1. schůze nové rady 27. listopadu 1998 a další 15. a 22. prosince. Schůze rady probíhaly v zasedací síni rady na Hlásce.

Zasedání zastupitelstva města se konalo v tomto roce celkem 7, z toho 5 řádných (č. 23 - 27) a 2 mimořádná. Nové povolební ustavující zastupitelstvo se konalo 27. listopadu 1998. Zasedání zastupitelstva se konala v sále Minoritu v odpoledních hodinách (od 13 hod.) a bývala ukončena v půlnočních hodinách.

V celém volebním období 1994 - 1998 se uskutečnila celkem 33 zasedání, z toho 9 mimořádných.

Ne všichni současní zastupitelé měli možnost zúčastnit se všech třiceti tří jednání, neboť se stali členy zastupitelstva později (Karolína Hřivnáčová, Kamil Kolek, Karel Musílek, Břetislav Smička a Dalibor Fronček). Proto je účast všech zastupitelů vyjádřena v procentech.

Stoprocentní účast na zastupitelstvu mají Rudolf Chamráth (náměstek primátora), Zdeněk Petřík a Pavel Steyer (většinu volebního období náměstek primátora). Jednu absenci, což znamená devadesátisedmi procentní účast, mají Petr Dybowicz, Radan Grusman, Jaroslav Horák, Jan Klement, Václav Klučka, Josef Kyjovský, Jan Mrázek (primátor), Milena Mrovcová, Jan Pišala, Petr Urbánek a Václav Vlček.

Nejvíce absencí měli zastupitelé Karolína Hřivnáčová a Jaromír Kalus. Karolína Hřivnáčová má čtyřicetiosmi procentní neúčast (dvanáct absencí, z toho šest neomluvených), Jaromír Kalus čtyřicetipěti procentní neúčast (patnáct absencí).

A nyní ještě k úřadu **Magistrátu města Opavy**, který zaměstnával v roce 1998 186 fyzických osob (z toho 184 úvazkové) s průměrným platem 10 800 Kč. Vedle kanceláří primátora, náměstků a tajemníka zde byl odbor Kanceláře primátora, vedený Mgr. Lubomírem Kozákem, bytový odbor,

vedený Alenou Bahrovou a od 1.8. Ing. Jaroslavou Strížovou, odbor dopravy vedený Ing. Josefem Kramplou, odbor ekonomického dohledu, vedený Ing. Martinem Hajdukem, odbor finanční vedený Ing. Annou Klimasovou, odbor hlavního architekta a územního plánování, vedený Ing. Arch. Janem Bindrem, odbor hospodářství a majetku města, vedený Ing. Marií Fialovou, odbor informatiky, vedený Dr. Ronaldem Raszkou, odbor investiční, vedený Ing. Václavem Grussmannem, odbor právní, vedený Mgr. Ludmilou Vojtěchovskou, odbor sociálních věcí, vedený Ing. Jindřiškou Těžkou, odbor školství, kultury a tělovýchovy, vedený Mgr. Miroslavou Halámkovou, odbor vnitřní správy, vedený Ing. Václavem Žampou, který je však od 31. 1. pověřen zastoupením tajemníka magistrátu a na jeho místo nastupuje po ukončení konkurzního řízení od 1.8. Ing. Ivan Štencl. Dále odbor výstavby, vedený Ing. Karlem Klamertem, odbor živnostenský, vedený Ing. Vratislavem Havelkou a odbor životního prostředí s vedoucí Ing. Dagmar Kůrečkovou.

Ještě k funkci tajemníka, který je vlastně vedoucím úřadu a pro kroniku města a její přípravu zabezpečuje velmi dobré podmínky. K 31. 1. 1998 rezignoval na funkci tajemníka Magistrátu města Opavy Mgr. Zdeněk Viktorin, který přešel jako vedoucí odboru vnitřní správy na Okresní úřad v Opavě. Prozatímním výkonem funkce byl pověřen vedoucí odboru

unitřní správy MMO Ing. Václav Žampa, který poté vyhrál výběrové řízení a do funkce tajemníka byl ustanoven Radou města Opavy 6. 4. 1998, o to od 1. 4. 1998.

Téměř všichni z výše jmenovaných vedoucích odborů byli nápomocni kronikářce města při shromažďování faktů a materiálu k jednotlivým sledovaným úsekům veřejného života v našem městě.

V rámci projektu *Březen - měsíc Internetu* se 17. 3. 1998 konala v Praze konference **"Internet ve státní správě a samosprávě"** určená poslancům, starostům a inženýrům ústředních orgánů, obcí, měst a okresních úřadů. V hlavním programu poslanec Oldřich Kužílek a ministr Vladimír Mlynář seznámili se základními rysy připravovaného návrhu zákona o poskytování informací. Návrh předpokládá, že orgány veřejné správy budou povinny zveřejňovat stanovený okruh informací právě na svých internetových stránkách. Na konferenci byl představen i projekt "MuNet" určený všem municipalitám v ČR, jehož iniciátory jsou Magistrát města Opavy, Městský úřad Havlíčkův Brod a Městský úřad Šumperk.

Na internetové stránce města Opavy (<http://www.muopava.cz>), již dnes lze najít základní informace o Opavě a Magistrátu města Opavy, ale také například internetovou podobu městského zpravodaje Hláska

včetně kulturního kalendáře, obecní vyhlášky, odkazy na další internetové zdroje o Opavě, adresář opavských e-mailových adres a WWW stránek. Elektronickou poštu pro Magistrát města Opavy lze posílat na adresu muopava@muopava.cz, příspěvky do zpravodaje Hláska a aktuality do kulturního kalendáře na adresu hlaska@muopava.cz.

Letos je tomu už dva roky co vychází časopis **Hláska**. Počátkem května 1996 vyšlo první číslo Zpravodaje Magistrátu města Opavy, nazvaného Hláska. Snahou těch, kteří se na přípravě a vydávání Hlásky podíleli, bylo především poskytnout občanům města Opavy věcné informace o různých oblastech života města, které předtím chyběly a často nebyly zajímavé pro ostatní sdělovací prostředky. Za dva roky to bylo 194 stránek, včetně dvou mimořádných, vydaných krátce po loňské povodni.

A nyní ještě ke stykům našeho města se světem prostřednictvím **služebních cest** primátora města Doc. Jana Mrázka, CSc. Primátor vykonal řadu cest, z nichž si poušimněme alespoň některých.

První z cest, které si poušimněme se konala ještě v závěru roku 1997, zpráva o ní však byla podána pro radu města v letošním roce - 20. ledna 1998. Jednalo se o služební cestu do Štrasburku 19. prosince 1997, kde se Doc. Mrázek zúčastnil jednání pracovní skupiny Rady Evropy, zaměřené na regionalizaci ve střední a východní Evropě.

Ve dnech 24. - 26. ledna vycestoval primátor do polských Gliwic na VI. Europaforum Slezsko a 25. - 31. května pak náměstek primátora Ing. Oldřich Vágner do Holandska v rámci Sdružení obcí Horního Slezska a severní Moravy.

Dne 13. července 1998 se zúčastnil Doc. Mrázek setkání zakladatelů vznikajícího euroregionu Silesia z české i polské strany v Ratiboři. Byly projednány základní principy stanov projektovaného euroregionu.

7. a 8. září vycestoval primátor na jednání v rakouském Grazu a 30. září na čtyřdenní návštěvu do Švédska se Svazem měst a obcí ČR v Praze. Předmětem zájmu byla úspěšná integrace obcí v této zemi z let 1950 - 1984, kdy 2 500 obcí bylo sloučeno na 260 obcí.

Ve dnech 27. - 29. září jednal Doc. Mrázek s představiteli německého Königsbrunnu za účasti poslance Evropského parlamentu Markuse Ferbera.

21. září odjel na pozvání prezidenta města Ratiboře primátor města Opavy přímo z odpoledního jednání zastupitelstva města na schůzku s polským prezidentem Alexandrem Kwaśniewskim v Ratiboři. Opozice tento odchod odsoudila, ale většina zastupitelů jej schválila. Po jednání v Ratiboři se primátor na zastupitelstvo v Minoritu ve večerních hodinách vrátil.

5. Průmysl, výrobní družstva, zemědělství

edním z největších podniků opavského okresu a města Opavy je farmaceutická společnost **Galena**. Jejím většinovým vlastníkem je od roku 1994 americká korporace **IVAX Corporation** se sídlem na Miami ve státě Florida. Dne 5. ledna 1998 nastoupil v této společnosti do funkce generálního ředitele **Edward Tomasz Kania**, který se narodil 12. 12. 1948 v Polsku, kde také vystudoval Vysokou školu chemickou ve Varšavě. V roce 1975 odešel z politických důvodů do Švýcarska. Pracoval pro významné chemické a farmaceutické firmy jako **SYNTEX**, **SANDOZ**, **DUPONT** či **SIEGFRIED**. Společnost **Galena** vyvíjí, vyrábí a prodává léčivé přípravky určené pro humánní a veterinární potřeby, které jsou distribuovány kromě tuzemska hlavně na trzích východoevropských zemí. Společnost také vyrábí aktivní substance pro další výrobu léčiv, kteří jsou dodávány farmaceutickým firmám zejména do evropských zemí a na asijský kontinent. **Galena, a.s.** je jedním z mála světových výrobců přípravku na bázi **Cyclosporinu**, který je používán jako imunosupresivum při transplantacích vnitřních orgánů.

Prvních šest měsíců roku 1998 nezačalo pro společnost **Galena, a.s.** nejlépe. Podnik zaznamenal citelné ztráty v oblasti

prodeje chemických substancí, ve kterých se objem tohoto prodeje pohyboval asi o 30% pod plánovanou úrovní. Mluvílo se o řadě příčin, které tuto situaci vyvolaly. Prý je nebylo možno předvídat ani jim jinak zabránit. Jako příklad se uváděla jihoasijská ekonomická krize či "agresivní nástup konkurentů". Má se tu na zřeteli čínské konkurence, která přišla na trh se stejně kvalitními výrobky za nižší ceny. Lepších výsledků dosahovala Galena, a.s., na tuzemském trhu, na který uvedla řadu nových výrobků. Od září 1998 se výroba léků v Galeně, a.s. opět rozjela naplno a zaměstnanci, kteří o letních měsících povinně čerpali dvoutýdenní celozávodní dovolenou, se mohli opět vrátit do zaměstnání. Pracovat začalo i 150 z těch, kteří navíc museli zůstat doma další dva týdny za 60% mzdy, nemluvě o těch, kteří dostali náhradní práci v údržbě. Otázka nedostatečné vytiženosti některých zaměstnanců se řešila nikoliv propouštěním, nýbrž tím, že byli vyzváni k odchodu do důchodu zaměstnanci v důchodovém věku, jakož i ti, kteří tento věk dosáhnou v roce 1998, případně 1999. To se týkalo 33 zaměstnanců.

Současně podnikla Galena, a.s. řadu kroků k rozšíření exportu, který má pro ni prvořadý význam. Vždyť v roce 1997 bylo jen asi 32% výrobků určeno na tuzemský trh, zbytek byl určen na export a převážně na východní trhy. Na podporu exportu byla v červnu připravena expozice Galeny na mezinárodní výstavě farmaceutických substancí v Honkongu a v

prosinci 1998 v holandském Amsterdamu, která je už tradičně největší výstavou tohoto druhu na světě. Galena podnikla rovněž četná opatření, aby pronikla výrazněji na polský a slovenský trh.

Jinak bych chtěla ještě zaznamenat, že si Galena 22. května připomněla 115 let od vzniku svého předchůdce, farmaceutické společnosti Gustav Hell and Company, a že společnost IVAX, nynější majoritní vlastník Galeny, zažaloval člena svého vrcholného orgánu Vladimíra Selichara za zneužití funkce člena dozorčí rady k poškozování dobrého jména firmy. Ing. Selichar obvinil Galenu z daňových úniků a upozornil na podezřelé otazníky v privatizaci tohoto podniku. V týdeníku Opausko poukázal na údajné odstraňování českých odborníků při procesu privatizace a vyslovil podezření, že se tu hraje vysoká hra. Galena se prý má vytunelovat a pak se má prodat. Na veřejnosti se objevila zpráva, že Galena a.s. je rovněž na seznamu akce "Čisté ruce". Je ovšem třeba vyčkat výsledků soudního řízení a neukvapovat se. Jinak čistý zisk firmy, loni ve výši 250 mil. Kč, klesá letos o 1/3.

Ještě do větších hospodářských problémů než Galena a.s., se dostala akciová společnost **Ostroj**. Ekonomické ukazatele společnosti za rok 1998 nebyly splněny a hospodářský výsledek byl ztrátový. Souviselo to s tím, že výkony společnosti poklesly v roce 1998 proti předchozímu roku o 66%. V roce 1998 došlo k urychlení privatizačního vývoje u hlavního odběratele Ostroje - u

akciové společnosti OKD, což vyvolalo výrazné snížení investic včetně úsporných opatření v nákupu náhradních dílů. Výpadek plánovaných tržeb se nepodařilo ve II. pololetí nahradit a tím se také nevyrovnal záporný hospodářský výsledek, dosahující 87 109 000 korun. Ostroj musel ovšem také realizovat některé zakázky za ceny, jejichž sjednávání bylo výrazně ovlivněno tlakem dumpingových cen zahraničního konkurenta. Musíme ovšem vidět, že činnost a. s. Ostroj v roce 1998 poznamenala přetrvávající recese na strojírenském trhu ve střední a východní Evropě. Nicméně důlní stroje a zařízení tvořily i přes pokles těžby uhlí v České republice a v celé Evropě v roce 1998 nejvýznamnější podíl na tržbách společnosti. V oblasti zemědělských strojů, které se již v Ostroji vyrábějí 8 let, se jednalo o standardním program strojů pro přípravu půdy a přípravu krmiv. S ohledem na nedobrou situaci v zemědělství v České republice zaměřila se a.s. Ostroj na oblast exportu, kde byly v roce 1998 zaznamenány první výsledky. Ovšem zatím byly vytvořeny podmínky pro hromadný prodej pluhů zn. Europa na Ukrajinu v roce 1999. Není povzbuzující, že zrovna rok 1998, který byl ve znamení 50. výročí založení Ostroje, byl rokem hlubokého otřesu. Těžko říci, co je na tom pravdy, jak se o tom psalo v týdeníku Region, že "Ostroj je vytunelovaný podnik, který vysály fondy." Faktem ovšem je, že tu panují nejasné vlastnické vztahy a že ani vlastní zaměstnanci nevědí, komu firma patří.

Veškerá vina se skládá na kupónovou privatizaci a za jediné východisko se spatřuje "kdyby to někdo celé koupil". Zatím jsou rozhodujícími vlastníky Ostroje, jehož jmění se odhaduje na více než 3/4 miliardy korun, Patria Finance s 21,24% a IPF Komerční banky se zhruba 20%.

Letos popáté se zúčastnil Ostroj mezinárodního veletrhu zemědělské techniky v Brně 5.- 9. dubna 1998 a nabídl mj. nové pluhy pro velni těžké podmínky s vysokým zahloubením. Také podmítače, plnicí lis apod.

*Na rozdíl od a.s. Ostroj patří odštěpný závod **Opavia** v Opavě-Vávrovicích nejen k největším, ale i nejlépe prosperujícím podnikům ve městě. V měsíci květen 1998 rozhodlo představenstvo Čokoládoven a.s., jejíž součástí je opavský závod Opavia, o rozdělení společnosti a toto rozhodnutí schválila i valná hromada. Koncem roku 1998 stává se tak závod Opavia součástí Danone Čokoládovny a.s., která je mezi světovými výrobci potravin na 7. místě s ročním obratem 490 miliard Kč. Působí v oboru mléčných výrobků, výrobu a distribuci trvanlivého pečiva pod známou značkou Opavia.*

V měsíci dubnu 1998 byla definitivně po téměř 85 letech ukončena výroba ve starém závodě Opavia na Olomoucké ulici. Rok 1998 byl již druhým rokem existence nového závodu Opavia v Opavě-Vávrovicích. Tohoto roku pokračovala instalace linek ve výrobních prostorách závodu a postupně se rozšiřovala výroba

trvanlivého pečiva o tento sortiment: sušenky neplněné, sušenky plněné, oplatky plněné, oplatky máčené a oplatky formované. Pokud jde o samotný objekt nového závodu, byly v roce 1998 provedeny terénní a sadové úpravy včetně oplocení areálu, a to tak, aby se pavilony začlenily do okolní krajiny. V roce 1998 byly v Opavii rovněž zahájeny přípravné práce na získání certifikátu ISO 9002, který je dokladem vysoké úrovně kvality výrobků. Nový závod Opavia, patřící k nejmodernějším na výrobu trvanlivého pečiva ve střední Evropě, byl vybudován za 35 milionů dolarů. Výroba na lince Minitatranky byla v novém závodě zahájena v polovině měsíce května 1998, kdežto posledním výrobkem, vyráběným ve starém závodě, byly sušenky Be-Be. Ty se od ledna až do května 1998 vyráběly na sušenkové lince Disko.

Opavský pivovar Zlatovar, a.s., Opava ukončil k 31. květnu 1998 podnikatelskou činnost. Současně vznikl k 1. červnu 1998 nový subjekt Zlatovar, a.s. Změna obchodního názvu pivovaru souvisela s jeho privatizací a tím také s odpoutáním se od skupiny Moravskoslezských pivovarů Přerov. Jak byla opavská veřejnost ujištěna, je nová společnost v plné míře prezentovaná českým soukromým kapitálem. Znamenalo to, že opavský pivovar má i nové majitele. Zanedlouho se proslechlo, že majoritním vlastníkem opavského pivovaru se stal Kamil Kolek, majitel obchodního domu Breda, získal totiž kontrolu nad

šedesáti procenty akcií této akciové společnosti. Společnost Breda Holding koupila podle Kolka pivovar Zlatovar ze svých vlastních peněz, aniž by si na tuto transakci brala úvěr. Pivovar měl v minulých letech stav 250 tisíc hektolitrů piva ročně. Nyní se výstav pohybuje okolo sta hektolitrů piva ročně, což je asi polovina původního stavu. Změny v opavském pivovaru Zlatovar nenechaly na sebe poté, co se stal vlastníkem Kamil Kolek, dlouho čekat. Ředitel pivovaru Petr Gruška k 1. říjnu 1998 ve své funkci skončil a odešel s několika dalšími spoluzaměstnanci z pivovaru. Novým ředitelem pivovaru se stal sám Kamil Kolek. Odvolání starého a jmenování nového ředitele pivovaru bylo provedeno na představenstvu Breda Holding, a.s. Ing. Petru Gruškovi se na představenstvu vyčítalo, že uzavřel v rozporu se Zákoníkem práce s deseti dalšími členy managementu dohodu o ukončení pracovního poměru a vyplatil jim pětiměsíční plat. Měl se dopustit i dalších pochybení, ale zda tomu tak skutečně bylo, může zjistit pouze trestní řízení a hlavně pak soud.

Určitým vyvrcholením činnosti pivovaru v roce 1998 byl nepochybně **Den Zlatovaru**, konaný v areálu tohoto pivovaru dne 27. listopadu 1998. Byli pozváni představitelé politických, společenských a podnikatelských kruhů, jimž tu vyhrávala dívčí a chlapecká cimbálová muzika Základní umělecké školy Václava Kálíka. K světlému a kvasinkovému pivu si mohli účastníci posezení přikousnout výrobky z klasické české zabijačky. V

úvodním slovu je ředitel pivovaru Zlatovar a předseda představenstva a.s. Breda Holding Kamil Kolek nejen přivítal, nýbrž i zasvětil do nové situace pivovaru v ohledu personálním i strukturálním "zásadně se mění i naše obchodní strategie. Chceme vyváženě reagovat na nabídky exportu naší produkce. O naše pivo je zájem kupříkladu ve Švédsku, Anglii, Německu či Polsku. Naprosto prioritní je ale péče o náš region. V oblasti Moravy a Slezska jsme už jediným městským pivovarem, který úspěšně odolává tlakům konkurence." Večer Dne Zlatovaru zpestřily prezentační akce autosalonu Auto Heller a firmy Horský pramen. Na nádvoří opavského pivovaru byly vystaveny automobily autosalonu Heller, které si mohli účastníci osobně vyzkoušet. A pokud někdo nechtěl zrovna pít pivo, mohl ochutnat nealkoholické nápoje z produkce Horského pramenu. Novopečený ředitel a majoritní vlastník opavského pivovaru Kamil Kolek nepochybně věděl co dělá, když se představoval ve své funkci vůdčím činitelům Opavy i Opavska.

Mrazírny Oceán, a.s., navazující na Mrazírny Opava, n.p. (zal. roku 1951) se v roce 1995 po spojení s ostravskými mrazírnami přejmenovaly na Slezské mrazírny – Oceán a od 1.10.1997 na Mrazírny Oceán, a.s. Od počátku letošního roku je společnost členem NOWACO CzR, s.r.o., která je členem mezinárodní společnosti NOWACO.

Podnik v posledních letech prosperoval řadou nových výrobků, zejména hotovými jídly v propylenových vaničkách, v nichž byly výrobky baleny na moderní lince Tiromat, jediné toho času v ČR. Mražená jídla v omáčkách či masových štávuách jsou chloubou našeho trhu. Pod zn. Valentin je vidíme v mrazících pultech, mají poutavé značení a mohou se přímo v obalu ohřívát v mikrovlnných troubách. K rozšíření došlo pod zn. Prima-zmrzlinový ráj i u výroby mražených krémů a u obalovaných jídel na smažení i u zeleniny a knedlíků včetně plněných.

Velkokapacitní sklady na Palhanecké ul., ze kterých zajišťuje zásobování obchodů na 70 kamiónů, odpovídají bruselským normám EU.

Letošní obrat společnosti činil téměř 970 mil. Kč (o 17 % více než loni) a čistý zisk se zvýšil na 500 mil. Kč.

Společnost s. r. o. Witzenmann a spol. patří k těm čtyřem právním subjektům, které vznikly v letech 1992 a 1993 na "troskách" Sigmy neboli Minervy Opava. Firma Witzenmann Opava s.r.o. je dceřinou společností firmy Witzenmann GmbH Pforzheim, SRN, a vznikla v roce 1993. Zabývá se výrobou kovových vlnoucových kompenzátorů, sloužících jako pružný spoj potrubních vedení. Mimo vlastní výrobní program nabízí také výrobky ostatních firem, patřících do koncernu Witzenmann. V roce 1998 rozšířila firma Witzenmann Opava nabídku i o kovové

hadice. V Opavě patří firma Witzenmann k menším podnikům, je však podnikem, resp. skupinou podniků s cca 1 900 zaměstnanci se zastoupením v mnoha městech SRN a v 21 zemích světa. Roční obrat této společnosti dosahuje 370 milionů DM.

Firma **Mlýnek** se sídlem v Opavě-Malých Hošticích, se zabývá prodejem střešních krytin a pokrýváním střech. Realizační firma, založena 1. listopadu 1990, čítá okolo 15 řemeslníků oboru klempíř a pokrývač. Jejím majitelem je Richard Mlýnek. Pracovníci se školili u renomovaných zahraničních firem jak Bramac, Dörken, Eternit A.G. (SRN) a dosáhli odborné úrovně, která je předurčila pro provádění náročných prací. Jsou to především práce na památkových budovách a objektech s náročnou technologií a řemeslným zpracováním. Díky tomu je tato firma velmi žádaná po celé ČR, ale i v zahraničí (Rakousko, Německo). V Opavě pokrývali pokrývači firmy Mlýnek například budovu Slezské univerzity, v Krnově radnici města, v Hradci nad Moravicí Bílý zámek a kostel sv. Valentina, v Bolaticích zámek, v Hradci Králové budovu římskokatolického biskupství, v Praze Památník národního písemnictví na Strahově, v Kutné Hoře chrám sv. Barbory, ve Vídni reprezentační vilu, v Mnichově obchodní dům. Zvláštní zručnost vyžadovaly práce na hradě a předhradí Bouzov. V roce 1998 získal pracovník firmy Mlýnek Jaroslav

Langer na veletrhu Střechy, pláště, izolace nejvyšší ocenění za vynikající ztvárnění pokrývačského řemesla v roce 1997.

Obchodní firma Mlýnek s.r.o. byla založena 2. června 1992 a zabývá se koupěmi zboží za účelem jeho dalšího prodeje a dále výrobou stavebních materiálů a výrobků. Mimo střešní krytiny renomovaných výrobců prodává tato firma také klempířské a pokrývačské profesionální nářadí špičkové kvality.

Pozoruhodnou osobnost Richarda Mlýnka charakterizují nejen jeho vynikající výrobní a obchodní aktivity, nýbrž i jeho sběratelská činnost. Po 30 let dokumentuje nejrůznějšími exponáty historii řemesel, související se střechami, jako je pokrývač, tesař, klempíř na území ČR. Zvláštní zřetel je věnován střešním taškám a v současné době obsahuje jeho sbírka na 800 exponátů, mezi ně patří i 300 let stará taška. Sbírkou je doplňována i písemným materiálem, fotografiemi, nářadím apod. V dubnu 1998 získal Richard Mlýnek první exponát střešní krytiny z mimoevropského kontinentu a v prosinci 1998 bylo zhotoveno pro Mlýnkovu sbírku střešních krytin oficiální logo.

*K úspěšným opavským firmám patří dále **Balakom, a.s.**, jejíž základní jmění činilo v roce 1998 na sto devadesát miliónů korun a která je ryze soukromou českou firmou s omezeným počtem akcionářů. Přitom akcie této firmy jsou na jméno a nejsou veřejně obchodovatelné. Silnou pozici na trhu má*

společnost ve výrobě a prodeji práškových barev s názvem KOMAXIT a neustále se rozvíjí výroba vodou ředitelných barev. V roce 1998 byla zprovozněna nová linka na výrobu práškových nátěrových hmot. Objem výroby opavské firmy dosáhl více než deset tisíc tun a export směřoval zejména do Polska, na Slovensko a na území bývalého Sovětského svazu. O vysoké úrovni výrobků opavské firmy Balakom svědčí to, že v prosinci 1997 obdržela certifikát jakosti ISO 9002 pro celou svou vyráběnou produkci. Audit provedla česká pobočka britské firmy Lloyds a Register Quality Assurance. Firma, jejíž tradice sahají do roku 1907, kdy vyráběla mazací tuky a leštidla, zaměstnávala v roce 1998 na 240 pracovníků. V dubnu 1998 začala fungovat další distribuční společnost Balakom-Slovakia v Žilině. Úspěšně se také rozvíjí dceřinná distribuční společnost Balakom HK v Hradci Králové.

Největším stavebním podnikem v Opavě a jedním z nejvýznamnějších na severní Moravě a ve Slezsku je Ingstav Opava, a.s. s ročním obrátem na 356 milionů korun. Dne 24. září 1998 se stala novým majitelem opavského Ingstavu První hybernská, a.s. se sídlem v Praze a se základním jměním 150 milionů korun. Balík 67,86% akcií zakoupila tato společnost, zabývající se finančními a kapitálovými investicemi od a.s. Ruchstav Holding. Ve funkci předsedy představenstva zůstal stávající výkonný ředitel Ingstavu Opava Ing. Jiří Hodák. Na

prodej akcií Ingstavu měl patrně vliv i vyhraný trend na rekonstrukci vodního díla Morávka v Beskydech, který vyhlásilo Povodí Odry. Na tomto díle za 262 miliony korun začal Ingstav Opava pracovat již v červnu 1998 s tím, že by měl hotovou práci odevzdat 30. června 2000. Zaměstnanci Ingstavu Opava pracovali v roce 1998 dále na rekonstrukci čistírny odpadních vod v Novém Jičíně a byli subdodavateli na obdobném díle v Karviné.

Opavský cukrovar - 1. Slezská akciová společnost - zahájil v půli září 1998 zpracování cukrové řepy neboli tzv. řepnou kampaň, což bylo opět příležitostí pro mnohé důchodce a další sezónní pracovníky přivydělat si nějakou tu tisícovku k důchodu nebo sociální podpoře. Při zahájení této kampaně měl opavský cukrovar sto čtyřicet stálých zaměstnanců a na 200 brigádníků. Cukroval pracoval na čtyři směny a zpracoval na 370 tisíc tun cukrové řepy. Byl v roce 1998 jedním ze 17 cukrovarů v ČR, ale na rozdíl od mnohých z nich navazuje na tradici surovárny, založené v roce 1869, byť cukrovary v tuto dobu stály ještě ve Skrochovicích a v Háji ve Slezsku.

Rok 1998 byl ovšem pro opavský cukrovar ještě veledůležitý tím, že jej tohoto roku koupila německá firma Sud Zucker. Při tomto obchodu nepřišel prý nikdo ze 46 akcionářů cukrovaru zkrátka. Dne 17. prosince 1998 proběhla pak valná hromada 1. Slezské, a .s., která rozhodla o změnách v představenstvu a

dozorčí radě společnosti. Předsedou představenstva byl zvolen dr. Manfred Reif, člen představenstva rakouské společnosti Agrana, místopředsedou pak Ing. Viktor Žídek, dosavadní předseda představenstva a ředitel cukrovaru. V tříčlenné dozorčí radě usedli mimo jiné generální ředitel a předseda představenstva Agrany a současně člen představenstva Sud Zucker Ing. Johann Mainhart a dr. Klaus Korn. Management cukrovaru se nezměnil. Německá společnost Sud Zucker se sídlem v Mannheimu je největším evropským výrobcem cukru s dynamickým rozvojem. Vlastní 70% akcií rakouské Agrany, jíž v ČR patří cukrovary v Uničově a Hrušovanech nad Jevišovkou, většina cukrovarů v Maďarsku a Belgii. Proniká rovněž do Rumunska, Moldávie, do pobaltských republik a do Polska. Management opavského cukrovaru se domnívá, že s kapitálovou účastí společnosti Sud Zucker je budoucnost cukrovaru na dlouhá léta zajištěna.

Opavský **Bivoj Aktiv, a.s.** je výrobce a distributor plného sortimentu masa a masných výrobků. Kromě tradičních výrobků nabízel Bivoj v roce 1998: Opavské klobásy, Vídeňské párky, dietní salám, lisované koleno, Krakovský salám, Královský salám, Zálesák, paprikový salám, Zbojnické klobásy, Zbojnický salám, šunku "Bivoj", sýrové speciality - čajovky. Společnost má 373 zaměstnance a člení se na čtyři úseky: výrobní, obchodní, ekonomický a technický. Nákup živých zvířat tvoří separátní

oddělení, podléhající přímo řediteli. V roce 1998 směřovaly investice do informačního systému, vybavenosti firemních prodejen a doplnění technologie spotřebitelského balení. Podle vyjádření managementu Bivoje Aktiv byla předpokládaná výše zisku za rok 1998 překročena.

Opavské **Seliko** prodělalo v letech 1997 a 1998 řadu změn. Stalo se součástí Milo Holding, a. s., se sídlem v Olomouci. Závod Seliko a. s. Opava zabezpečoval výrobu a prodej dle požadavků Milo Holding a. s. V roce 1998 bylo zde celkem vyprodukováno výrobků za 195 mil. Kč a prodej byl uskutečněn v objemu 170 mil. Kč. Podíl klasické konzervářenské výroby činil tohoto roku 31% a podíl masové výroby 69% na celkové výrobě, což odpovídalo započatému trendu, tj. orientaci na masovou výrobu. Závod pracoval nepřetržitě na dvě, resp. tři směny se stálým kmenovým stavem pracovníků, doplňovaným dle potřeby o brigádníky. Koncem roku 1998 zde pracovalo 149 pracovníků. Ve srovnání s předchozími roky byl stav pracovníků nižší, neboť se snížil i objem výroby a prodeje. V roce 1998 zavedl závod do výroby a prodeje nové druhy paštik a hotových jídel a zvýšil objem výroby do hliníkových obalů.

Slezská tvorba, výrobní družstvo, se zabývalo i v roce 1998 dvěma hlavními obory, a to výrobou dámské konfekce a výrobou vánočních ozdob. Výroba dámské konfekce byla především určena pro německého odběratele, zbytek pro

maloobchodní prodejnu v Opavě a pro tuzemské spotřebitele. Tato výroba zaměstnávala celkem 146 pracovníků, z toho 29 v provozovně Karviná, kde má družstvo zřízenou jednu šicí dílnu. Oproti roku 1997 se počet zaměstnanců při výrobě dámské konfekce zvýšil o šest pracovníků. Výroba vánočních ozdob byla v roce 1998 rovněž určena pro export, a to především do zemí: USA, SRN, Rakousko, Holandsko, Itálie, Velká Británie, Belgie, Švédsko, Finsko a Francie. Na export šlo 96,21% z celkového objemu výroby a zbytek byl určen pro tuzemské spotřebitele. Tato výroba zaměstnávala 80 pracovníků a také zde došlo proti roku 1997 k nárůstu počtu zaměstnanců o 3 pracovníky. U vánočních ozdob jde o ruční výrobu, a proto je o ni na trzích Evropy i Ameriky velký zájem. V roce 1998 investovalo družstvo do nákupu nového software, do budov a nákupu nových strojů. I v roce 1998 byly vynaloženy značné finanční prostředky (1,25 mil. Kč) na odstranění následků povodně z roku 1997.

A nyní k zemědělství.

I v letošním roce bylo nadále na území našeho města vedle asi dvou desítek soukromých zemědělců, jejichž hospodaření bylo jejich jedinou obživou, šest zemědělských podniků: Zemědělské družstvo Opava-Kylešovice, Obchodní družstvo Opava-

Kateřinky, Školní statek, Zempro, a. s., výroba vajec, Best, a. s., výroba brojlerů, Zelenina Opava-Malé Hořtice, a. s.

Zemědělské družstvo Opava-Kylešovice mělo koncem roku 1998 786 členů - zaměstnanců, tj. o 19 členů méně než loni. Jeho hospodářské výsledky nebyly letos špatné. U obilovin se zvýšily hektarové výnosy na 5,7 q (loni 4,4 q). Tím družstvo převýšilo průměrné hektarové výnosy obilovin nejen ve městě a v okrese Opava, ale v celé republice. Pozoruhodných výsledků bylo dosaženo i ve výrobě mléka. Díky těmto výsledkům se družstvu podařilo překonat podzimní kolaps, způsobený poklesem cen mléka a vepřového masa.

Obchodní družstvo Opava-Kateřinky, založené už k 1. dubnu 1994, hospodařilo v roce 1998 na 1 480 ha zemědělské půdy a zaměřovalo se na produkci obilovin, zejména na potravinářskou pšenici, osivářský ječmen a na sladovnické výrobky. Dále na cukrovku a produkci mléka. V roce 1998 započalo družstvo s chovem brojlerů a krůt, připravených zejména na předvánoční trh. Družstvo vykazovalo v roce 1998 celkem 330 členů a 116 zaměstnanců. Ke kompenzaci výpadků v zemědělské výrobě posloužily družstvu příjmy za poskytování různých služeb, spojených s technickými revizemi, různými úkony soukromým zemědělcům, s vyvažováním pro cizí zájemce a s pronajímáním nebytových prostor.

Poměrně úspěšný byl rok 1998 i pro Školní statek Opava, třebaže se jej nepříznivě dotkla vrtkavost počasí v podzimním období. Došlo tu k zamrznutí asi 10 ha cukrovky a 1 ha zelí, které bylo mrazy znehodnoceno. Rostlinná výroba zaznamenala rekordních výnosů: u ozimné řepky 3,9 t/ha, máku 1,3 t/ha, ozimného žita 6,9 t/ha a ozimné pšenice 6 t/ha. Rovněž v živočišné výrobě došlo k nárůstu v užítkovosti. Nicméně hospodářský výsledek statku byl ovlivněn cenovými propady ve výkupu prasat, kdy při prodeji jednoho prasete vznikla škoda 1 200 Kč vzhledem k nákladům vynaloženým na výkrm. Například ještě v září byla realizační cena 40 Kč za 1 kg živé váhy, ale v listopadu 1998 to bylo pouze 24 Kč.

Školní statek utrpěl mimořádné škody také tím, že v listopadu 1998 byl neznámým pachatelem zapálen stoh slámy na honu za městským hřbitovem. Ten z velké části shořel a zbylá sláma byla při požáru znehodnocena.

Školní statek se účastnil se svými kolekcemi drobného zvířectva Evropské výstavy v Brně, kde získal čestné uznání za chov králíků plemene Holadský červený a expozice Husy české získala titul "Šampion". Školní statek byl rovněž spoluorganizátorem okresní výstavy ovoce a zeleniny, která se konala ve Slavkově.

K největším soukromým zemědělcům patří Ing. Karel Palyza z Opavy-Kylešovic, zabývající se rostlinnou výrobou vůbec

a pěstováním žampionů zvláště. V téže části města hospodaří i Jaromíra Králová, jenže ta se soustřeďuje na živočišnou výrobu. Zvláště se specializuje na výrobu mléka. Na rostlinou výrobu se soustřeďuje i Bohumír Uvíra z Opavy-Jaktaře, kdežto Ferdinand Uvíra z Opavy-Vlaštoviček na výrobu živočišnou. Ing. Vlček z Opavy-Kateřinek zkouší své štěstí v pěstování zeleniny.

Situace v zemědělských závodech, a to jak soukromých, tak i družstvech, není ani na území města Opavy příznivá. Zemědělce tlačí k zemi dovoz dotovaných výrobků z Evropské unie, a to jak masa, tak i mléka. Po trhu s vepřovým masem hrozí tak i zhroucení trhu s mlékem. Na podzim se zhoršila i situace pěstitelů cukrovky. Cenám dotovaných dovážených potravin nemohou úspěšně konkurovat naši zemědělci. Zatímco ve státech Evropské unie činila dotace v přepočtu na jednoho obyvatele 322 amerických dolarů, u nás je to pouze 13 dolarů. Není pak divu, že zemědělci bili na poplach a že protestovali i v Opavě.

V pátek dne 27. listopadu 1998 vypukal v Opavě **demonstrace zemědělců**, na které se vydaly do opavských ulic dvě desítky zemědělských strojů. Vozidla se začala řadit na Hradecké ulici v místě benzinového čerpadla a projela poté centrem města. Na traktorech byly umístěny transparenty varující před dovozem dotovaných potravin, který podle nich tuzemské zemědělce doslova likviduje. V ulicích města Opavy se

demonstrující zemědělci většinou setkali s porozuměním obyvatel. Bylo rozdáno kolem dvou tisíc letáků. Ředitel Okresní agrární komory v Opavě Ing. Milan Vítek sdělil na tiskové konferenci, že protest vyjadřuje nesouhlas s nerovnou konkurencí odvozem obilí, masa, cukru a jiných zemědělských výrobků ze země Evropské unie za ceny, se kterými naši zemědělci nemohou soutěžit, a že není tedy namířen proti vládě.

6. Majetek, bydlení, výstavba

ěsto Opava vlastnilo v roce 1998 na území města řadu významných objektů, jako budovu Slezského divadla, Městského domu kultury, Domu umění a kostela sv. Václava, Švédské kaple, kina Mír, diskoklubu Alhambra, Hlásky a dalších dvou budov radnice, budovy všech základních a mateřských škol vyjma Mateřské školy na Gudrichově ulici, areál zimního stadionu. Město mělo dále účast v 13 akciových společnostech a společnostech s ručením omezením, z toho v Dopravním podniku a. s. Opava stoprocentní, v Městské tržnici a výstavnictví a. s. třicetiprocentní, v Elio Slezsko a. s. patnáctiprocentní, v Contact City a. s. sedmiprocentní, v Sm VaK Ostrava a. s. přes pětiprocentní. Dále vlastnilo 5 280 bytů, z toho 3 034 panelové. Ve správě realitní firmy Remark, a. s. bylo 3 555 bytů a a. s. Kolfis 1 725 bytů.

Značné finanční prostředky vydalo město Opava v roce 1998 na investiční akce - přes 53 milionů korun. Největší část peněz připadla na povodňové akce. Největší investicí byla oprava přípojek tepla v Kateřinkách - přes 13 milionů Kč, dále most přes řeku Opavu na Jaselské ulici - přes 8 milionů korun, vyústění kanalizace do řeky Opavy ve Vávrovicích - téměř dva a půl milionů Kč, rekonstrukce komunikace Šrámkova - téměř čtyři

miliony korun a lávka pro pěší na ulici Černé v Opavě přes čtyři miliony korun.

*Zvláštní zmínku zasluhuje příspěvková organizace **Městské lesy Opava**, provádějící na základě statutu a zřizovací listiny správu veškerého historického lesního majetku města Opavy. V současné době jde o 2 227,93 ha pozemků k plnění funkcí lesa, z toho je 2 167, 77 ha porostní půdy. K 31. prosinci 1998 vykazovala tato organizace 49 pracovníků, z toho 15 žen. Funkci ředitele nadále zastává Ing. Otto Žallmann. Výrobní činnost Městských lesů Opava spočívala v pěstební činnosti (zalesňování, odstraňování klestu, ošetřování kultur, prořezávky a ochrana lesa), v těžební činnosti, v realizaci dodávek, v drobné lesní výrobě (výroba a prodej vánočních stromků a přidružená dřevařská výroba) a v myslivosti (odlov a prodej zvěřiny včetně ozdravných opatření). V roce 1998 bylo vytěženo 15 069 m³, přičemž skutečně dosažené zpeněžení činilo při odečtení manipulačních ztrát 1 349 Kč/m³. Ve zkušebním provozu PDV (přidružené dřevařské výroby) bylo v roce 1998 dosaženo minusového hospodářského výsledku ve výši 559 375 Kč. Celkový hospodářský výsledek byl sice značně vyšší a dosahoval 842 886 Kč, ovšem 1 402 261 Kč připadalo na realizované zásoby z roku 1997. Není proto divu, že opavské městské pile věnoval i regionální tisk nemalou pozornost - už také proto, že proti pile vystupuje s houževnatostí zastupitel Mgr. Jaromír Šimánek.*

Celkové tržby za zvěřinu dosáhly v Městských lesích Opava 79 730 Kč. Celkový hospodářský výsledek Městských lesů Opava nepříznivě v tomto roce ovlivnila zmíněná pila a dokončování její výstavby.

A nyní k bytovým záležitostem - nejprve k prodeji domů a bytů. V roce 1998 bylo v Opavě prodáno 50 domů s 157 bytovými jednotkami z majetku města dle zákona číslo 72/1994 Sb. Prodávaly se domy a bytové jednotky prostřednictvím firem Remark a Kolfis z 24 opavských ulic a náměstí, nejvíce pak na Bezručově náměstí (4 domy), na Mírové (4 domy), Na Rybníčku (4 domy), na Olomoucké (4 domy), na Strossmayerově (4 domy) a na Zápalošově (4 domy). Mnozí nájemníci, kterým se byt prodával, se ohrazovali, že byty v Opavě jsou velmi drahé. Poukazovali na to, že zatímco Opavané mají zaplatit za byt o rozloze zhruba 70 m² téměř 300 000 korun, obyvatelé Frýdku-Místku platí za byt o stejné rozloze v průměru pětkrát méně. Lépe než Opavané jsou prý na tom i Pražané v okrajových částech města, kteří za byt o této rozloze platí necelých 130 000 Kč. Radnice však s tímto srovnáváním nesouhlasila a poukazovala na to, "že by se musely posuzovat konkrétní případy". Ovšem málo přesvědčivě působily i reakce vedoucí odboru hospodářství a majetku Ing. Marie Fialové, že Opava je dražší mimo jiné i proto, že nemovitosti jsou zde vyhledávány více než jinde. O všem i ona připouštěla, "pokud není chyba v posudku odhadce".

Mnohým lidem se ostatně práce odhadců nelíbila. "Odhadci střílejí ceny od boku a snaží se je vyšroubovat co nejvýše, jen aby se sami co nejvíce nabalili," tvrdí někteří, znalci to však popírají.

Prodej domů a bytů z majetku města ovšem ještě bytovou situaci v městě Opava neřeší. V roce 1998 zůstalo na bytovém odboru magistrátu 1 600 nevyřízených žádostí o přidělení bytu. Šest set nebydlících sdružují ve Stavebním a bytovém družstvu Rozvoj. Během tohoto roku bylo předáno pouze 78 bytů do užívání a ve 100 případech byla povolena výměna bytů. Je evidentní, že touto cestou se neutěšená bytová situace v Opavě nevyřeší. Kdyby se měli uspokojovat žadatelé o byt tímto způsobem, trvalo by to více než 20 let. Je potěšitelné, že se bytová výstavba v Opavě v roce 1998 přece jen trochu pohnula. Celkem bylo postaveno v Opavě-městě 18 nových domků a 23 nových bytových jednotek ve vestavbách a nástavbách. Jde ovšem o bytovou výstavbu vůbec, nejenom tedy v režii magistrátu. V březnu 1998 bylo městu předáno prvních 8 bytů, které dokončila firma Remark, získalo je 8 spokojených rodin postižených loňskými povodněmi. Dalších 21 bytů bylo touže firmou předáno městu v červnu 1998. Tyto byty jsou v objektu "U cukrovaru" v Kateřinkách, kde mělo být původně zřízeno 14 holobytů pro neplatiče nájemného. Těživá situace občanů Opavy po povodních změnila tyto plány a rada města rozhodla těchto 14 bytů zrekonstruovat na standardní byty. Současně tímto rozhodnutím

se také městu Opavě podařilo zajistit finanční dar ze Švýcarska na výstavbu bytů pro občany postižené povodní. Díky těmto prostředkům byl v tomto domě U cukrovaru rozšířen stavební záměr o dalších 7 bytů v podkrovní objektu. Nyní je zde tedy 21 bytů, tzn. 7 v každém patře. Náklady dosáhly výše na 12 milionů Kč, z toho 3,1 milionů Kč uhradila státní povodňová dotace, 2,7 milionů Kč bylo kryto darem ze švýcarské charitativní dotace a 6,2 milionů Kč uhradila firma Remark z prostředků správy nemovitostí. Všech 21 bytů je opět I. kategorie, 12 z nich je velikosti 1+1, 9 je 0+1. V červnu 1998 byly předány další 4 byty, vybudované půdní vestavbou v domech na Hrnčířské ulici 5 a 7, z toho 2 byty velikosti 3+1 a dva velikosti 4+1. Tyto byty byly provedeny ve vyšším standardu a vyžádaly si náklad na 4,3 milionů Kč, ze kterých 1,5 milionů Kč bylo pokryto státní dotací, 2,8 milionů Kč bylo uhrazeno z prostředků správy nemovitostí. Samotné město Opava na rozdíl od roku 1997 nevyčlenilo letos na výstavbu bytů ze svého rozpočtu žádné prostředky. A tak výstavba zmíněných bytů, částečně financovaných firmou Remark, byla vykonána na úkor oprav a údržby stávajících městských domů, které má tato společnost ve správě.

Konečný seznam žadatelů, kteří našli 15. července 1998 dočasné ubytování v oněch 21 bytových jednotkách, byl schválen na zasedání rady 7. července 1998. Šlo vesměs o postižené povodněmi, kteří dosud přebývali v provizorní ubytovně v

Kylešovicích a v budovách Charity. Při obsazování zmíněných 7 podkrovních bytů měli ovšem rozhodující slovo zástupci dárců, tj. švýcarská organizace HEKS (Pomocné dílo evangelických církví ve Švýcarsku). Nových bytů včetně půdních vestaveb realizovaných městem bylo tedy v roce 1998 žalostně málo, vlastně šlo jen o dokončení z předávací práce.

Tíživá bytová výstavba nebyla tehdy ovšem jenom v Opavě. Pro střední a slabší vrstvy obyvatelstva byla a je dosud nová výstavba prakticky nedostupná. Platí to ovšem také i o půdních vestavbách. Milion nebo dokonce milion dvě stě tisíc má dnes v Opavě málokdo.

Není bez zajímavosti, že na podzim před komunálními volbami měli jednotliví lídři politických stran a sdružení v Opavě zcela jasno, jak problém s byty ve městě "vyřešit". Lídr Pravicového ekologického klubu Jaromír Šimánek by tento problém řešil takto: "Podporou bytové a rodinné výstavby, objektivním posuzováním přidělování bytů". I pro něho by ovšem začal být bytový problém problémem, až by začal svou obecnou radu rozpracovávat do konkrétní podoby. Lídr ODS Zbyněk Stanjura se vyslovil pro důslednou inventarizaci bytového fondu a prognózu potřeby bytového fondu, podporu občanů při výstavbě, zrušení poradníků na byty a veřejné soutěže o volné byty. Václav Klučka, lídr sociální demokracie, se vyslovil rovněž pro důslednou inventarizaci bytového fondu a navíc pro

zhodnocení jeho využití a pro zpracování koncepce bydlení ve městě Opavě včetně vytvoření nového systému pro vyhodnocení potřebnosti uchazečů o nájemní bydlení. Vyslovil se rovněž pro tlak na změnu legislativy, pokud jde o neplatiče a zneužívání nájemního bytu. Primátor Jan Mrázek, lídr ODA, byl pro zvýhodnění těch, kteří se alespoň zčásti chtějí spolupodílet na řešení problémů a podporu podnikatelských aktivit do všech druhů bydlení. Lídr KDU-ČSL Rudolf Chamráth by začal změnou systému přidělování obecních bytů, aby měly šanci mladé rodiny s dětmi. Dalibor Fronček, lídr Opavské prosperity, se vyslovil pro zdokonalení procesu získávání státních dotací na výstavbu bytů. Eva Dratvová, lídr sdružení Bílá Opava, by založil neziskovou bytovou společnost, která by realizovala bytovou výstavbu na pozemcích města a dále by zjednodušila proces přípravy výstavby pro soukromé stavebníky. Jinak se vytyčila s heslem: "Každá rodina má právo na byt." Jiří Zygula, lídr republikánů, byl pro vymezení části obecních bytů pro sociálně slabší občany a pro podporu přidělování bytů mladým rodinám s dětmi, nemluvě o obligátní podpoře výstavby nových obecních bytů. Zdeněk Petřík, lídr KSČM, se vyjádřil obecně pro vytvoření příznivějších podmínek pro komunální a družstevní výstavbu a vestavby. Petr Dybowicz, lídr Strany zelených, se vyslovil - kromě obecných proklamací - pro to, aby město řádně udržovalo svůj bytový fond, rozvíjelo jej a nedovolilo, aby se s

ním spekulovalo. Jaroslav Burda, lídr Unie svobody, Dem. unie a KAN, se odvolal jednoduše na program Unie. Konkrétnější věcnou představu o řešení bytového problému v Opavě pravděpodobně měli, jak jsme viděli, pouze lídři ODS a ČSSD, i když se v mnohém neshodují. Město Opava potřebuje nepochybně koncepci bytové politiky, jak to požadoval lídr ČSSD Václav Klučka.

Od 1. července 1998 má Opava podle usnesení rady vyšší nájemného o stupeň vyšší, než to odpovídá velikosti města, tedy jako v městě nad 100 000 obyvatel. Za 1 m² u bytů první kategorie se tu teď platí 16,41 Kč, zatímco například v Hlučíně 13,98 Kč. Náměstek primátora města Opavy Pavel Steyer to v regionálním tisku obhajoval tvrzením, že náklady na údržbu bytového fondu i po zvýšení cen nájmu stále dalece převyšují částku, jež se na nájmem vybere. To však plně neodpovídalo skutečnosti. Město Opava předepsalo například společnosti Remark, spravující část městského bytového fondu, odvod z prostředků správy nemovitostí ve výši 3,5 mil. Kč. Tím dosáhla Opava snad ojedinělého výsledku - správa domů dotuje městský rozpočet, zatímco všude jinde je to právě naopak. Tady ovšem cesta k likvidaci bytového problému ani v Opavě asi nevede. Platí to tím spíše, že řada Opavanů bydlí v závadných bytech, které by vyžadovaly urychleně větších oprav. Na dotaci čeká netrpělivě i sídliště 17. listopadu v Kylešovicích. Konkrétně v domě č. 37

došlo k rozestupování panelů, takže tento dům je zcela evidentně v havarijním stavu. Přesto se nenašly ani na ministerstvu pro vnitřní rozvoj, ani na opavském magistrátu či u správce budov prostředky na jeho opravu! Schválený návrh územního plánu města sice vymezuje lokality, kde by se mělo stavět a určuje rovněž, že by se mělo do roku 2015 v těchto lokalitách postavit 2 400 bytů, avšak zatím se nezdá, že by se masivnější bytová výstavba připravovala. Přitom má-li se plánovaný počet bytů ve stanovené době vybudovat, je nutno každoročně postavit 141 bytových jednotek.

Něco - a to nikoliv málo - se přece jen připravuje. Akciová společnost **Pouba Invest** zahájila výstavbu 24 bytového objektu v Kateřinkách v proluce proti ulici Edvarda Beneše. Jde o proluku před křižovatkou Ratibořská - Rolnická. Již v září se začalo jednat o byty s potenciálními zájemci, kteří si tak budou moci zažádat i další nadstandardní vybavení. Byty se mají prodávat do osobního vlastnictví do 30. dubna 1999. A jak se proslýchá, má Pouba ještě další plány - stavět byty by chtěl i v proluce na Krnovské naproti firmě ABEL a nedaleko odtud další. Šest rodinných domků by chtěl postavit a prodat na Karafiátové ulici. Mnoho bude ovšem záležet na tom, pro koho budou tyto bytové jednotky finančně dostupné. Ti, kteří se nemusí ohlížet na cenu, budou mít o takové byty sotva zájem. Pro ně je přijatelnější z pochopitelných důvodů rodinná vilka. Z

těchto společenských vrstev se ani nerekrutují zájemci o byt, kteří jsou evidováni na opavském magistrátu nebo v některém stavebním družstvu. Měly by tedy být dostupné i pro příslušníky středních vrstev městského obyvatelstva. Uvidíme.

Zvláštní zmínku zasluhuje likvidace povodňových škod na vodních tocích na území města Opavy v roce 1998, kdy byly zahájeny systematické práce na této likvidaci dle řádného režimu v souladu s příslušnou legislativou. Tyto práce měly charakter neinvestičních oprav a byly dotovány státem. Předně se jednalo o opravu koryta řeky Opavy a protipovodňových hrází od železničního mostu trati Opava-Hlučín u Malých Hoštic po provozovnu "Rašelina" na Těšínské ulici. Dále o opravu koryta v úseku zhruba od Kolofíkova nábřeží po Ochranovu ulici. Mimo uvedené stavby, které budou dokončeny v roce 1999, zajišťovalo Povodí Odry v celém intravilánu města odtěžování nánosů z řeky Opavy. Tyto práce byly hrazeny ze zdrojů Povodí Odry a budou dokončeny až v roce 2000. V roce 1998 si vyžádaly uvedené práce nákladu 12 682 000 Kč. V listopadu 1998 byly břehy Opavy na ulici Pekařské opět spojeny tím, že tu byl postaven moderní železobetonový most. Projekt vyhotovila firma Pontex Praha a dodavatelem mostních objektů byla firma Stavby mostů Praha. Lávku pro pěší na ulici Černé dodaly Dopravní stavby Ostrava.

Snad nebude na škodu také zaznamenat, že koncem září 1998 zahájil v nových prostorách v bývalých Vajdových

kasárnách na Krnovské ulici v Opavě provoz okresní živnostenský úřad a referát dopravy opavského okresního úřadu. Dne 5. října 1998 otevřelo zde také své brány oddělení správních činností státní policie. Rekonstrukce objektu probíhala více než dva roky a náklady na tyto práce dosáhly okolo 11 milionů korun.

Tvář města vylepšila rovněž administrativní budova opavské firmy Geos na Bochenkově ulici, která byla 10. listopadu slavnostně otevřena. Zmiňujeme se o této budově hlavně proto, že byla postavena podle odborníků ve stylu neofunkcionalismu. Splňuje ty nejvyšší nároky na estetiku i funkčnost.

Sál minoritského kláštera a čítárna Městského domu Petra Bezruče byly zasaženy dřevomorkou, a proto zde byly zahájeny dne 22. června 1998 záchranné práce. Na opravách se podílely opavské firmy v čele se stavební firmou WINRO z Kylešovic. První akcí v opavském sále byla porada starostů opavského okresu, pořádaná 11. září 1998.

7. Obchod a služby, peněžnictví

aritou města Opavy nepochybně jsou velkokapacitní prodejny - *supermarkety*. Tolik jich prý - vyjma těch největších měst v ČR - nikde není. Dne 4. listopadu 1998 byl otevřen další v pořadí již sedmý a to diskontní velkoprodejna Sezam na prostranství u křižovatky ulic Krnovská a U náhonu. Společnost Euronova, pod jejímž investorským dohledem tuto velkoprodejna vyrostla, vystavěla v Opavě již prodejnu Sezam na Hálkově ulici v Opavě-Kateřinkách a supermarket Mana naproti zimnímu stadionu. Sezam na Krnovské je jejím 45. supermarketem s tímto označením v ČR. Jeho prodejní plocha činí 627 m², má zde prodejnu i řeznictví ostravské firmy Procházka. Velkoprodejna Sezam, v níž je zaměstnáno 14 pracovníků, nabízí zákazníkům na 1 000 položek potravinářského, drogistického a papírenského zboží. Prodávané zboží je z více než 15% tuzemské výroby.

K významným obchodním centrům v městě Opavě patří rovněž supermarket Delvita, otevřený 5. března 1998 v bývalém obchodním středisku Katka v Opavě-Kateřinkách. Toto středisko bylo postaveno v druhé polovině 80. let v rámci tzv. komplexní bytové výstavby pro opavský Pramen. Od Fondu národního majetku koupil Katku opavský podnikatel MVDr. Hynek Hromada, který ji, když se mu nepodařilo získat potřebný úvěr,

prodal společnosti Delvita. "Poslouchat zákazníky, co si o nás říkají, to je naše hlavní práce", řekl s jistou nadsázkou ředitel společnosti Poulíček. Delvita nabízí na 8 500 druhů zboží, z toho zhruba u stovky drží nižší cenu než v dalších obchodech. Zákazníkům je nabízena tzv. věrnostní karta a bonus 25 Kč za koupi určitého zboží za 2 500 Kč. Patří v Opavě k velkoobchodům, nabízejícím zákazníkům stálou a vysokou kvalitu zboží, příjemné prostředí, nákupní igelitovou tašku zdarma a garantovaný servis, jakých není zde mnoho. Víím, co říkám, neboť zde sama denně nakupuji.

Názory na rychlý nárůst počtu supermarketů v Opavě se různí. Někteří obchodníci tvrdí, že se neuživí, pokud ve městě vznikne ještě další supermarket. Jiní souhlasí sice s tím, že počet supermarketů svým nárůstem prozatím předbíhá dobu, ale podle velikosti prodejní plochy na jednoho obyvatele není v Opavě supermarketů mnoho. Těžko říci, zda je to pravda, ale tvrdí se, že supermarkety zahraničních investorů jsou vzhledem ke stávající legislativě v naší zemi příliš zvýhodňovány. Zatímco zahraniční firmě jsou banky ochotny poskytnout 6 až 8% úvěr, český podnikatel se musí spokojit s 12 až 15%. A v ČR neexistují ani možnosti státní finanční podpory při zahájení podnikání, jako je tomu v zemích západní Evropy. Ať tak či onak, spotřebitelům samotným není rychlý nárůst počtu supermarketů

proti myslí. Naleznou vše potřebné pod jednou střechou a většinou při stejné kvalitě za nižší ceny.

Zvláštní zmínku zasluhuje **Obchodní dům Breda**, který je již pět let ve vlastnictví mladého opavského podnikatele a rodáka z Kravař ve Slezsku Kamila Kolka. A to nejenom proto, že si tento dům připomíná letos několik významných výročí ze své historie: před 100 lety založili obchodníci David Weinstein a Max Breda firmu, která dala vzniknout právě před 70 lety tomuto velkolepému domu. Obchodní dům Breda-Weinstein byl stavěn jako největší obchodní dům v ČR a ještě v 60. letech byl jako OD Průkopník největším obchodním domem v Ostravském kraji. Zvláštní zmínku zasluhuje tento dům také proto, že patří dnes nepochybně mezi nejvýznamnější a nejzajímavější obchodní domy v Opavě, třebaže není majetkem renomovaných zahraničních společností; sedmdesátiletou historii obchodního domu přiblížila opavské veřejnosti výstava "Obchodní dům Breda a Weinstein - představy, projekty a realizace", jejíž vernisáž se konala 24. listopadu 1998 v prostorách výstavní budovy Slezského zemského muzea. Při té příležitosti bylo vzpomenuo i 60. výročí úmrtí architekta Leopolda Bauera, autora projektu budovy obchodního domu. Autorem námětu výstavy a scénáře výstavního katalogu byl Mgr. Pavel Šopák, mladý a nadaný historik umění. Vedle katalogu vyšla i výpravná publikace prof. PhDr. Milana Myšky, věnovaná stoleté historii

firmy Breda - Weinstein a jejích nástupců. Dne 4. prosince 1998 oslavy 100 letého výročí firmy Breda a Weinstein vyvrcholily, a to v budově Městského kulturního domu, bývalé Obchodní a živnostenské komory, která byla vybudována stejně jako budova Obchodního domu Breda podle architekta Bauera. V jejím velkém sále seznámil Kamil Kolek přední osobnosti města se záměry své společnosti a pozval je pak k varhannímu koncertu opavského umělce Tomáše Thona.

Život opavských obchodníků komplikuje ovšem nejenom nástup konkurenčních zahraničních řetězců do Opavy, nýbrž i snížená kupní síla Opavanů z rychlejšího růstu nezaměstnanosti. Mluví se o "propadu reálných příjmů obyvatel a růstu opatrnostních úspor rodin". Projevuje se to v tom, že lidé se stali v roce 1998 ve svých výdajích většinou daleko spořivější než předchozího roku - nakupují především levné potraviny a mají "hluboko do kapsy". Statisticy sice tvrdili, že domácnosti vydávaly tohoto roku v průměru o 94 korun více než v roce 1997, ale prakticky si koupili méně. Spotřebitelské ceny totiž mezitím stouply. Kupuje se dokonce méně i chléb, což si statisticy vysvětlují tím, že se s ním lidé konečně naučili šetřit. V roce 1998 se také více nakupovalo použité zboží - tvrdí někteří prodavači a majitelé obchodů, kteří takové zboží nabízeli. Nicméně názory na to, zda naše společnost chudne či nikoliv, se různily. Společnost se prý "pouze" rozvrstvila a každá vrstva pokrývala svou kupní

silou nákup určitého zboží. A tak tedy majitelé salonů luxusních automobilů si prý na nedostatečný odbyt nestěžují.

*V našem zápisu do kroniky města za rok 1998, v němž se snažím podchytit i působnost některých významných podnikatelských subjektů, by neměla chybět zmínka o podnikatelských aktivitách fy **Pouba, a. s.**, o níž jsem podrobněji psala v roce 1996. Od té doby nastaly změny, o nichž je na místě informovat, poněvadž se týkají občanů našeho města.*

*Firma **Pouba, a. s.**, je nadále majoritním vlastníkem **Městské tržnice Opava, a. s.**, kde jí patří 70% akcií a městu Opavě 30%. Akcionáři nepobírali dividendy a nabytý zisk byl ukládán za účelem vytvoření majetku. Už na první pohled při sestupu do prostor tržnice po efektně vytvořeném točitém schodišti se otevře panorama s novými prodejními kabinami a s nově upravenými obchodními středisky v severozápadní části tržnice. U mnoha stánků vidíme ochotné prodávající Vietnamce, drobného vzrůstu, ale pracovité a o jejich textilní, kožené aj. zboží je zájem a zákazníky na rozdíl od státních orgánů nezajímá, odkud zboží pochází, ale jaké je kvality, ceny a vzhledu. Také ředitel tržnice, kterým je od letošního roku po odvolání Pavla Vltavského sám Ing. Pouba, nemá s Vietnamci jako s platícími nájemníky potíže. Přesto je třeba uvést, že Ing. Pouba pronajal zdejší supermarket s potravinami, první*

supermarket v našem městě. Ing. Pouba se se svou firmou vzdal i svého záměru postavit u výpadové silnice na Hlučín další moderní supermarket a prodal už zakoupený pozemek německé firmě Kaufland. Zrušil i své moderní secondhandy s použitým šatstvem z dovozu, hojně navštěvované zejména mladými maminkami, mládeží, důchodci ale i ženami ze středních vrstev, poněvadž se zde dalo nakoupit od 10 do 60 Kč jakékoliv oblečení i oděvní a dokonce bytové doplňky. Podle slov Ing. Pouby byly potíže s distribucí zboží a s hygienickými službami.

V letošním roce se podařilo firmě Ing. Pouby realizovat svůj záměr pro město výstavbou **24 bytových jednotek**. Jde o moderní bílou stavbu typu floridského hotelu a úroveň 2 - 3 pokojových bytů v domě je zcela nebývalá, zejména vybavení koupelen a kuchyní se vyrovná úrovni bydlení ve vyspělém světě. Každý byt má své vlastní plynové vytápění, které si může regulovat. K bytu patří sklep a parkovací místo. Dům zaplatil investor sám, a to částkou 38 mil. Kč. Projektoval jej Arch. Ing. Jiří Novák a dodala stavební firma Lesák. Údajně špatná spolupráce s magistrátem, který 18 měsíců (během výstavby nového domu) otálel se stržením sousedního starého bloku, posunula i prodej bytů, o které byl ještě v létě 1998 velký zájem. Nyní, kdy inflace zvedla ceny bytů na 900 000 Kč za dvou - a 1 700 000 Kč za třípokojové byty, někteří zájemci odstoupili. Prozatím jsou prodané 4 byty, s 12 byty se počítá jako s

penzionem. Prozatím je tedy stavba nezisková, ale Ing. Pouba věří, že stavba své místo v Opavě najde.

Novou a zde je třeba uvést že ziskovou investicí firmy je realitní kancelář **Pouba - invest** v budově ředitelství tržnice, zabývající se koupí a prodejem (nikoliv pouze zprostředkováváním) nemovitostí.

Stále se ještě nevrací investice do hotelu **Pouba-Koruna**, kterou Ing. Pouba zajistil zejména pro potřeby města. Koupil hotel za 5,6 mil. Kč a dále sem investoval 12 mil. Kč - o tom už bylo v kronice pojednáno. Jde o jedinou pohledávku, za kterou Ing. Pouba platí 7 mil. ročně na úrocích. Hotel je zaplňován zejména v létě a nejlepšími zákazníky jsou pochopitelně cizinci, zejména z Německa.

Nadále provozuje ve svém objektu Na rybníčku šití prádla pro nemocnice a oděvů pro volný čas pro německé firmy (z jejich materiálu), což je vzhledem k devizovému přepočtu výhodné. Zaměstnává zde nadále 80 lidí, kteří zde pracují za zvýhodněných podmínek (ukládání výplat na podnikové spořičiro s 13% zúročením, prodej výrobků firmy za výhodné ceny).

Firma Pouba, s. r. o., nyní zaměstnává celkem na 200 lidí. Zrušením obou supermarketů propustila loni 150 osob.

Na rozhovor o působnosti své firmy mě jako kronikářku města pozval Ing. Miroslav Pouba do prostředí restaurace ve

svém hotelu Koruna. Byla jsem překvapena množstvím hostů, kteří v době oběda zaplnili celou reprezentativní jídelnu, jíž odpovídalo i menu. Co však bylo dále překvapující, byly ceny za tyto obložené talíře, pohybující se od 43 do 49 Kč, tedy vzhledem ke své kvalitě na poloviční ceně, než v jiných restauracích tohoto typu. Pak jsem se dověděla, že vlastně jde o denní výběr ze 3 chodů (včetně zeleninového talíře) **na stravenky**, které mohou zakoupit pro své zaměstnance organizace - i jednotlivci s 5 Kč slevou na 1 oběd. Pro dokumentaci - poobědvala jsem indické kuřecí nudličky s rýží a oblohou a byl to pro mně včetně vysoké kultury stolování nadstandardní oběd.

Pojednání o aktivitách společnosti Pouba je profilem podnikání zasahující do několika sfér našeho města a je typickým přehledem podnikání dnešních dnů - proto jsem se o něm více rozepsala.

Do obchodního cechu patří i bazary, kterých je v Opavě několik. Většina z nich nakupuje a prodává pouze elektroniku, sportovní potřeby a jiné drahé věci. Určitou výjimkou je bazar v Opavě na Beethovenově ulici, v němž se dá nalézt široký "sortiment", ba i zcela nepotřebné věci, tedy jakýsi "bleší trh". Lidé sem přinášejí staré přilby, vánoční baňky, knoflíky, kočárky, uniformy, nádobí, odznaky, hudební nástroje apod. Majitelka vykupuje i předměty, které mají halířovou hodnotu. Nevykupují se pouze televizory, ledničky a pračky. A je zajímavé,

že si téměř každá věc najde svého kupce. Do bazaru chodí nakupovat příslušníci všech sociálních vrstev. Největší poptávka je ovšem po rekvizitách z druhé světové války. Ale rychlý odbyt mají např. i bysty Lenina, Stalina a dalších "osobností" minulé doby. Němci zase nejvíce kupují těžké mosazné a bronzové jeleny.

Bazary jsou nezbytným doplňkem obchodní sítě každého města, což však nelze tvrdit o obchodech, které prodávají zboží, zejména potraviny s proslou garanční lhůtou. Začátkem června 1998 zkontrolovali inspektoři České zemědělské a potravinářské inspekce v okrese Opava na 37 prodejen, jejichž prodejci přišli o zboží v hodnotě přibližně 26 000 Kč. Není to pro mne povzbuzující, musím-li dodat, že situace v opavských prodejnách byla podle výsledku kontrol na tom hůře než v prodejnách v okolních vesnicích. V sedmi kontrolovaných opavských obchodech totiž zabavili téměř 106 kg a 36 l potravin různého charakteru. Naproti tomu v 30 prodejnách z okolních vesnic 142 kg a 210 l. Nejčastější závadou bylo zboží s prošlým datem použitelnosti, které bylo v normálním prodeji bez příslušného označení. K dalším nejvýznamnějším závadám patřil prodej zaplísňených potravin, a to zejména ovoce a zeleniny. K běžným prohřeškům už patřily potraviny klamavě nebo nedostatečně značené či nesprávně skladované. Celkově dopadla Opava při těchto kontrolách hůře než Olomouc, ale o hodně lépe než například Frýdek-Místek.

Kontrolám byla v roce 1998 opakovaně podrobena i Městská tržnice v Opavě, kterou navštěvují každodenně stovky Opavanů. Koncem května 1998 provedli zde kontrolu za přítomnosti policistů zástupci firem Adidas a Nike. Kontrola přinesla očekávaný výsledek. Bylo zabaveno přes 200 kusů nejrůznějšího oblečení, prodávaného se symboly a ochrannou známkou firem, které trhovci nebyli oprávněni použít. Kontrolní skupině uvízly v prstech šustákové bundy, trička, mikiny, tepláky, trenýrky a cvičební úbory. Koncem července 1998 provedla razii na Městské tržnici v Opavě Česká obchodní inspekce ve spolupráci s opavskou městskou policií. Kontrolováno bylo 9 stánků, a to s textilními výrobky, obuví a elektronikou. Pět prodejců bylo vietnamské a čtyři české národnosti. Ve třech případech prodejce řádně neinformoval spotřebitele o údržbě textilních výrobků a prodávané textilní výrobky nebyly označeny údaji o složení materiálu. Těmto prodejcům vydala inspekce zákaz dalšího prodeje do zjednání nápravy a udělila pokutu ve výši 15 000 Kč. V šesti případech jednoznačně neinformovali spotřebitele o ceně prodávaných výrobků platné v okamžiku nabídky. Jednou trhovce řádně neinformoval kupujícího o rozsahu nabídky a jednou nevystavil doklad o zakoupení ani na žádost kupujícího. Celkově inspekce na místě uložila sedm blokových pokut v celkové výši 4 200 Kč. Ve dvou případech nebyla kontrola dokončena. Kontroly tohoto

druhu chyběly zejména v minulých letech, a to nejenom na městské tržnici, která je vyhledávaným místem pro nákupy nejen finančně slabších skupin obyvatelstva.

Na ekonomickou situaci si v roce 1998 stěžovali i opavští hoteliéři, kterým se nedařilo naplnit svá ubytovací zařízení. Navíc si ještě stěžovali na letní měsíce s chladným počasím. Mnoho záleželo na klientele jednotlivých **hotelů a penzionů**. Na malou vytíženost si nestěžoval například tříhvězdičkový hotel Poubá Koruna. Hotely tohoto typu bývají prý využívány z 43%, zatímco opavský (dá se říci i regionální) hotel Koruna byl v lednu až červenci 1998 využíván z 54%. Hotel je navštěvován hlavně obchodními cestujícími. Jeho pokoje jsou vybaveny barevným televizorem a telefonem a platit je možno kreditní kartou. Ovšem pro turisty s menšími příjmy tento hotel není nejvhodnější. Za noc se tu platí ve dvoulůžkovém pokoji 1 250 Kč, cizinci 120 DM. Město však musí mít takovéto lůžkové zařízení na vyšší úrovni. Ale na malou vytíženost si nestěžovala ani vedoucí Parkhotelu Kateřina Hálková: "Hotel bývá zaplněn různě, přičemž v létě to bývá lepší." To je ovšem také dáno jeho klientelou. Přes týden se tu ubytovávají hlavně dělníci, kteří jezdí do Opavy na montáže. Za dvoulůžkový pokoj a noc se tu platí 399 Kč, cizinci 890 Kč. Hůře jsou na tom ubytovací zařízení - a těch je v Opavě teď již 10 -, která nemají vyhraněnou klientelu. Například majitel penzionu na Pekařské ulici v Opavě Josef Štívara si stěžoval, že

jeho ubytovací zařízení je zaplněno přibližně z 50%. Využívají je rovněž obchodní cestující, ale teď mnohem méně cizinců než dříve. Nejlevnější ubytování poskytoval v roce 1998 penzion Dagmar na Šípkové ulici. Za jednu noc 200 Kč, cizinci 300 Kč.

Také majitelé a pracovníci opavských cestovních

kanceláří hodnotili letní sezónu 1998 méně příznivě než sezóny v předchozích letech. Některé cestovní kanceláře ji pokládaly dokonce za nevydařenou. Na tomto výsledku se patrně podepsala ekonomická situace obyvatelstva, ale i loňské krachy cestovek, poklesy koruny a také loňské ničivé povodně. Za tohoto stavu se lidé rekreují raději v tuzemsku a pokud cestují do zahraničí, dávají přednost renomovaným cestovním kancelářím, jako Čedoku a CK Fischer. Vedoucí opavské pobočky Čedoku Alena Nytrouá mě informovala: "Ceny zájezdů šly sice nepatrně nahoru, ale pokles zájmu jsme nezaznamenali. V Opavě máme i zákazníky, kteří si objednávají exkluzivní zájezdy. Mezi nejoblíbenější patří Karibik, Mexiko, Thajsko, Seychely a Venezuela a v poslední době i Izrael." Jiné cestovní kanceláře však názor Čedoku nesdílely a téměř všechny zaznamenaly pokles zájmu o zahraniční dovolenou. Ostatně leccos napovídá i minianketa týdeníku Region, provedená v první polovině měsíce května 1998. Na otázku: Jakou dovolenou nám letos umožní finanční prostředky?, odpověděla většina, že má namířeno do Jižních Čech.

Ještě stručně k peněžním ústavům v našem městě. K událostem, které negativně zapůsobily na atmosféru města Opavy koncem roku 1998, patřila zpráva, že činnost Universal banky nezvratně končí. Její opavská pobočka začala fungovat teprve před dvěma lety a počátkem prosince 1998 spravovala dva a půl tisíce účtů s celkovým jměním přes 400 milionů korun. Rizikových účtů registrovala prý v tuto dobu jen zhruba 5%. Asi 60 účtů překračovalo svými vklady hranici 400 000 korun, takže jejich majitelé přijdou pravděpodobně o část svých peněz. Ale zda jenom oni, to se klienti opavské pobočky zkrachovalé Universal banky dozví až v lednu příštího roku.

Obyvatelé města Opavy si v poslední době nemohou již stěžovat na nedostatek příležitostí k příjemnému posezení, a to při dobrém jídle a pití. Na dvě desítky restaurací, pizzerií, jídelen či cukráren nabízejí své služby. Řada z nich je zařízena i na venkovní posezení. V restauraci EL PASO na Krnovské ulici je mexická kuchyně, v pizzerii PEPINO se nabízejí italské speciality, v pizzerii UNO na Olbrichově ulici mořské speciality, v opavské Čínské restauraci se k čínským jídlům podávají i čínské speciality, rýžová vína, destiláty, ale i sypané čaje, především čaj zelený. Kdo si potrpí na domácí kuchyň, vyhledává restauraci Na jatkách na Jateční ulici. K dobrému pivu si tu může zakousnout topinku s drůbežími játry, tvarůžky, bramborový placek, domácí klobásu, utopence nebo smažené

tvářičky. V Komárově, tedy v jedné z městských částí, provozuje opavský podnikatel Pavel Kurka Night Club Picadela. Jde tady o noční klub s červenou lampičkou. A protože není dosud podnikání v této oblasti u nás povoleno státem, podniká Kurka na živnostenský list pro ubytovací zařízení. Děvčata, která v podniku tráví večery, si od majitele kupují pokoje. "Co si tady holky domluví, to je jejich věc. Nikdy bych jim neporoučel. Záleží na nich, jestli se budou bavit se zákazníkem tady dole u baru nebo nahoře na pokojích." Podle jeho informací navštěvují Picadela příslušníci takřka všech věkových skupin z Opavy a Ostravy. Asi 60% prý sem přichází za sexem, zbytek si chce s děvčaty jen tak poklábosit. Do budoucna chce majitel nočního klubu své služby rozšířit - počítá s hydromasážními vanami, masážemi a snad i akupresurou. Jinak se netají tím, že chce vydělat peníze, "aby mohl své rodině koupit, co potřebuje."

Méně atraktivní služby poskytuje Wonder Company, a.s., prádelny a čistírny na Nákladní ulici. Kromě koberců pere veškerý sortiment včetně vertikálních textilních žaluzií, čistí oděvy a mandluje prádlo. Čistí rovněž peří a šije polštáře a prošívané deky. Čistí rovněž kůže se strojním domašťováním a chystá se na služby spojené s dobarvováním hladkých kůží i velurů. Oděvy vyčistí v termínech od 24 hodin do pěti pracovních dnů. O zájem zákazníků nemá Wonder Company nouzi - už

ovšem také proto, že na služby tohoto druhu je vlastně tato firma zatím v Opavě bez konkurence.

O tom, co znamená konkurence a válka o rozdělení pozic na trhu, by mohly vyprávět opavské **Slezské pekárny**. Pod tímto tlakem byly Slezské pekárny nuceny ke spojení s pekárnou v Havířově. Od listopadu 1998 nese jméno **Semag Trade, a.s.** Ředitel Slezských pekáren Miroslav Kavan se otevřeně přiznal, že "časem by nám jinak nestačily rezervy a pekárna by neprosperovala."

Na závěr této kapitoly ještě informaci, že bývalý likvidátor podniku Opavan Jiří Zuzaňák byl 16. ledna 1998 Krajským soudem v Ostravě pro zpronevěru a závažné porušování povinností při správě cizího majetku odsouzen k šesti létům vězení, zákazu činnosti likvidátora a podnikání v účetnictví na pět let. O tomto případě jsem se již zmiňovala v zápisech z předchozích let.

8. Doprava

Nejprve se zmíním o železniční dopravě, která má stále pro mnoho Opavanů klíčový význam. Bohužel zde přibývá i dopravních neštěstí, k nimž dochází zejména na železničních přejezdech, kterých je v Opavě celá řada. Dne 1. února 1998 měl však téměř neskutečné štěstí mladík, který najel na zabezpečeném vávrovickém přejezdu do boku lokomotivy projíždějícího rychlíku. Vlak ho totiž nevtáhl pod sebe, nýbrž odhodil stranou, a tak k tragédii nedošlo.

Jinak je ovšem třeba konstatovat, že zájem o železnici už šestý rok i v Opavě klesá. I v našem městě nastal prudký rozvoj individuální dopravy. Navíc České dráhy ruší nerentabilní vlakové spoje a zdražují jízdné. V roce 1998 vstoupil v platnost nový jízdní řád 24. května. Podle přednosta železniční stanice Opava východ Ing. Jiřího Valečka bylo na Opavsku zrušeno 11 vlakových spojů a pouze jeden byl nově zaveden. Byl zrušen spěšný vlak ve směru Jeseník - Ostrava-Svinov, který byl v Opavě v 11.22 hodin a stejně tak dva vlakové spoje na trati Ostrava - Krnov, které z Opavy odjížděly v 6.55 (každý den) a 9.51 hodin (jen v neděli). Zrušen byl také nedělní vlak 17.53 do Ostravy-Svinova. Nevyjedou rovněž dva vlaky do Hlučína, dva na trati Kravaře - Chuchelná a tři do Svoboných Heřmanic. Byl

také zrušen přímý "studentský" rychlík Opava-Brno přes Olomouc s tím, že v náhradním spoji se může v Olomouci přestoupit. Omezením vlakových spojů, které na sebe navazovaly, se tak cestování vlakem pro Opavany ztížilo. Může se například stát, že cestující, který dojede do Opavy o půlnoci a který chce pokračovat do Krnova, musí na první vlak tímto směrem čekat do ranních hodin. Od 1. července 1998 čekalo cestující další nepříjemné překvapení: zvýšení jízdného. Jízdné bylo v průměru zdraženo o 22%, přičemž na kratší vzdálenosti je toto zvýšení vyšší. Vezmeme-li v úvahu, že mnozí Opavané jsou zaměstnání v Ostravě, bude mít toto opětné zdražení jízdného nemalý nepříznivý dopad na spokojenost obyvatel našeho města. Proti tomu znamenal fakt, že na trase Opava-východ začal vůbec poprvé jezdit patrový vlak, jen určitou bezvýznamnou událost. Kuriozitou byla pro cestující, kteří 1. října kolem poledne čekali na svůj vlak na nádraží Opava-východ, tato událost: v tuto dobu sem totiž dorazil mezinárodní rychlík třídy Intercity z Varšavy do Prahy. Trasa tohoto vlaku musela být změněna kvůli železniční havárii na trati Ostrava-Přerov u Prosenic. Rychlík si to pak namířil z Opavy do Krnova a dále na Olomouc. Žádným vyznamenáním nebyla pro stanici Opava-východ aféra, která se provalila na veřejnost počátkem června 1998. Parta osmi lidí z depa kolejových vozidel kradla od října 1997 do března 1998 naftu ve velkém z čerpací stanice pro lokomotivy, a to pomocí

falšování dokladů příslušným čerpadlářem. Šlo celkem o 70 107 litrů v hodnotě 1 080 254 Kč. Ukradenou naftu parta prodávala v ceně asi 10 Kč za litr. Zklamali nejen ti, kteří naftu kradli, nýbrž i ti, kteří měli působit jako kontrola.

Jinak ovšem stanice Opava-východ patří nepochybně v ČR k prosperujícím a modernizujícím se stanicím. Svědčí o tom dvě nová informační centra, která zde byla za účasti generálního ředitele Českých drah Dalibora Zeleného 24. září otevřena. Podobnými centry disponuje ještě Praha a Brno. Současně byla upravena hala opavského nádraží, v níž jsou obě centra umístěna. To větší s modrým nápisem nabízí především informace o příjezdech a odjezdech vlaků, prodává jízdní doklady pro ČR i zahraničí, zajišťuje poradenskou službu z oboru železniční přepravy, trati, půjčování automobilů a prodává reklamní a jízdní rády. Infocentrum, odlišené zeleným nápisem, poskytuje informace a další služby kanceláře cestovního ruchu - směnárství, ubytování, stravování, průvodcovství apod. Prodává též mapy, turistické publikace, videokazety a dárkové předměty. Zřízení obou center a opravení haly nádraží Opava-východ několikamilionovým nákladem jsou nesporně pro Opavu přínosem. Tato informační centra mohou Opavě závidět mnohem větší města v ČR.

Dále si všimneme městské hromadné dopravy, kterou denně cestuje přes 50 000 osob. Obstarává ji hlavně Městský

dopravní podnik Opava, a. s. (MDPO). Tato společnost byla založena již v roce 1996 a existovala současně s Dopravním podnikem města Opavy (DPmO), spravujícím majetek státu. S účinností k 1. lednu 1998 byl tento majetek převeden na město Opavu a pronajat MDPO, na který město převedlo veškeré práva a závazky státního podniku DPmO, který zanikl. Akcionářem společnosti MDPO je město Opava. Tato společnost se v roce 1998 zabývala provozem městské hromadné dopravy, pronájmem reklamních ploch, provozováním čerpacích stanic s palivou a mazivou; opravami motorových vozidel, silniční motorovou dopravou osobní, výrobou, instalací a opravami elektronických zařízení i opravami karoserií. V průběhu vozokilometrů připadalo tohoto roku 58% na trolejbusy a 42% na autobusy. Celkem bylo přepraveno 14 748 tisíc osob, z nichž cestovalo na měsíční jízdenky 46%, na hotovostní jízdné 31%, bezplatně 20% a zbytek, tj. 3%, připadal na bezplatné jízdné členů zastupitelstva, zaměstnanců MDPO a jejich rodinné příslušníky. MDPO měl k 31. prosinci 1998 celkem 33 trolejbusy a 36 autobusů. Trolejbusů bylo pořízeno před rokem 1989 17 a autobusů 14. Jde tedy o poměrně starý vozový park. Nebude snad na škodu ještě zaznamenat, že tržby z Městské hromadné dopravy se podílely v roce 1998 na výnosech MDPO pouze 46%. Zbytek výnosů připadal na dotace města a obcí (34%), na mimořádné výnosy z odpisu pronajatého majetku (14%), na

prodej materiálových zásob (2%) a na ostatní výnosy (4%).

Městský dopravní podnik nebyl tedy ani zdaleka soběstačný a nebyl s to se bez dotací obejít. Ředitelem tohoto podniku byl Ing. Antonín Bouda a předsedou představenstva Ing. Petr Urbánek.

Za účelem zracionalnění odbavovacího systému v opavské městské hromadné dopravě bylo v roce 1997 zavedeno odbavování pomocí čipových karet. K 30. dubnu 1998 bylo prodáno 17 150 čipových karet a průměrně bylo s nimi v 50 vozidlech MHD provedeno denně 25 411 operací. Od 20. dubna 1998 bylo možno použít elektronickou peněženku čipové karty ČSAD Opava také ve vozidlech MDPO stejným způsobem, jak je to v městské hromadné dopravě obvyklé. Zda se nově zavedený odbavovací systém v opavské hromadné dopravě skutečně osvědčuje, je snad zatím předčasné tvrdit. Vedení MDPO sice tvrdí, že se velice dobře uchytil a že s ním panuje všeobecná spokojenost, avšak regionální tisk přináší informace, které svědčí o opaku. Lidem vadí zdlouhavý způsob odbavování a tím zpoždění autobusů a trolejbusů. Mnozí přespolní cestující si také nevědí při složitém placení rady a nemají ani představu, do jakého pásma vlastně jedou a kolik tedy musejí platit.

A tak není snad ani divu, že Opavané přijímali informace o zdražení jízdného, ke kterému došlo od 1. října 1998, s malým pochopením. Pro toto zdražení měl Městský dopravní podnik své argumenty. Poukazoval na to, že Opava má ve srovnání s jinými

městy nejen levnější, ale i komfortnější hromadnou dopravu, ať se již jedná o intervaly či o pokrytí města linkami. Hlavní problém byl ovšem v tom, že zatímco náklady dopravního podniku prudce stoupaly, došlo k poklesu jeho tržeb a od roku 1997 i k poklesu počtu cestujících. Přitom jeho vozový park vyžadoval radikální obnovu a chyběly i finanční prostředky na posílení mzdového fondu zaměstnanců. Průměrná mzda zde dosahovala pouze 10 192 Kč. O jaké zvýšení jízdného se jednalo? Nezměněno zůstalo plné jízdné pro tarifní pásma 1, 2 a 3 ve výši 5, 7 a 9 Kč. Zvýšilo se zlevněné jízdné pro tarif 1, 2, 3 na 3, 4 a 5 Kč, včetně úhrady dopravného za zavazadlo, psa, kočárek bez dítěte a pod. Za plné časové jízdné (měsíčník) cestujících od října platí 160 Kč za tarif 1 a 230 Kč za tarif 2 a 3. Zlevněné časové jízdné za tarif 1 naroste na 80 Kč, za tarif 2 a 3 na 115 Kč. Zlevněné časové jízdné za tarif 1 naroste na 80 Kč, za tarif 2 a 3 na 115 Kč. Průměrný cenový nárůst činil tak 9,7%. Zatím se neví, jak dlouho nové zdražení vydrží. Také Ing. Antonín Bouda, ředitel Městského dopravního podniku, se do budoucna dívá poněkud skepticky. V týdeníku Opatovsko se vyjádřil v této věci takto: "Vzhledem k tomu, že jsem změn tarifů zažil mnoho, nedokážu říci, kdy budeme opět zdražovat. Mohu to posoudit nejdříve po půl roce." Nakonec se ale vyjádřil smířlivěji: "Děláme to tak, aby zdražení vydrželo aspoň dva roky."

Nakonec ještě k městské hromadné dopravě dvě poznámky. Dne 1. září 1998 dostal se obyvatelům města Opavy do rukou historicky první knižní jízdní řád městské hromadné dopravy. Bylo možno si jej koupit za 25 Kč. Druhá poznámka je už méně příjemná. Od listopadu 1997 se začali formou pokut postihovat černí pasažéři městské hromadné dopravy. Do konce března 1998 přistihli revizoři již 169 pasažérů, kteří se chtěli vyhnout placení. Černého pasažéra přijde "jednání s revizorem" na místě na dvě stě korun. Při platbě složenkou musí cestující sáhnout do kapsy hlouběji.

*Městská hromadná doprava má ovšem v Opavě ztíženou situaci tím, že město je jakýmsi dopravním hrdlem, jímž procházejí dopravní tepny ze všech stran. To se ovšem ví už drahnou dobou, avšak k zásadní změně k lepšímu je patrně stále ještě daleko. Na počátku roku 1998 položili redaktoři týdeníku Region lídrům hlavních politických subjektů v Opavě otázku: "Jak chcete řešit problematiku dopravy v Opavě?" Přes různost "receptů" jak tuto problematiku řešit shodli se všichni v tom, že doprava je v Opavě problém, který musíme rychle řešit. Téměř všichni se shodli také v tom, že je nutno zahájit výstavbu **vnějšího dopravního okruhu**. Někteří lídři jako Václav Klučka (ČSSD), Dalibor Fronček (LSNS) či Zdeněk Petřík (KSČM) připomínali, že nejde jen o vnější dopravní obchvat, ale i o unítrní průtahy městem, o parkovací místa a o další investice*

do městských komunikací, křižovatek, semaforů apod. Jestliže v tom hlavním, pokud se týče řešení dopravního problému v Opavě, je více méně shoda, propukávají na různých místech hádky, jak by měl být konkrétně řešen tzv. severní a jižní vnější a hlavně jak střední městský okruh. Straně zelených a občanskému sdružení Klidová zóna se nelíbí, jak se s těmito problémy vyrovnává **územní plán města**. Jak však upozornil architekt Magistrátu města Opavy Ing. Jan Bindr, "plány jsou navrženy na realizaci až po roce dva tisíce patnáct." Není prostě peněz a ani se nevěří, že by město mohlo nalézt finanční zdroje dříve. Přitom již v roce 1994 projelo Krnovskou ulicí za 24 hodin 8 800 vozidel, Hlučínskou ulicí 6 800, Hradeckou 5 000, Olomouckou 6 800 a Těšínskou dokonce 7 000. Lze předpokládat, že se tyto počty vozidel v roce 1998 značně zvýšily (průjezdnost 20 000 vozidel denně) a že dosáhnou velmi brzy dvojnásobku. Už proto musí být Opava připravena na zásadní řešení problému silniční dopravy, a to bez ohledu na to, že se toto řešení negativně dotkne zájmů určité menší části městského obyvatelstva. Jde totiž o problém z hlediska životního prostředí ve městě zcela zásadní, jak se odrazí v příslušné kapitole tohoto zápisu.

Mluvíme-li o dopravě ve městě Opavě, nelze pominout **taxikáře**, jichž zde bylo v roce 1998 přes 60. Dne 27. února 1998 se sešli před Hláskou, aby protestovali proti rozhodnutí magistrátu vytlačit je z centra města na Dolní náměstí. Asi 20

taxikářů zablokovalo svými vozy placené parkoviště s parkovacími hodinami na Horním náměstí naproti Obchodnímu domu Princ. Vadilo jim, že toto parkoviště má provozní dobu pouze od 7 do 22 hodin, a že parkovací hodiny nevydávají doklad, které potřebují pro své účetnictví. Podle tiskového mluvčího magistrátu byl provoz taxikářů upraven v Opavě proto, aby bylo zamezeno stížnostem občanů a aby bylo odlehčeno dopravě v centru města.

Dne 20. dubna 1998 sešel se opavský cech taxikářů v restauraci Split, aby diskutoval o vyhlášce, kterou schválili 6. dubna 1998 opavští radní a která se týká prokazování místopisu, právních předpisů upravujících taxislužbu, ochranu spotřebitele a obsluhu s taxametrem řidiči taxislužby. Vyhláška vstoupila v platnost 1. srpna 1998. K tomuto kroku přikročila rada města na základě zkušeností z jiných českých měst, kde byl zaznamenán výrazný nárůst počtu provozovatelů taxislužby, a také ve snaze kvalitu těchto služeb zlepšit. I když diskuse o vyhlášce byla poněkud bouřlivá, nestavěla se většina proti. Očekávalo se totiž, že díky této vyhlášce se počet taxikářů v Opavě zmenší. Každopádně se mělo za to, že vyhláška odradí taxikáře z okolních obcí, kteří se sjíždějí do Opavy zejména o víkend, kdy jezdí více lidí a kdy tedy kyne taxikářům největší "kšeft". Text vyhlášky připravoval odbor dopravy opavského magistrátu s opavským cechem taxikářů. Turdší podmínky pro taxikáře

vyplývaly ostatně z novely zákona o silniční dopravě, která nabyla účinnost 1. dubna 1998. Novelou byli totiž taxikáři zahrnuti do stejného režimu, v jakém se už povinně pohybovali ostatní dopravci, kteří provozují veřejnou linkovou, mezinárodní autobusovou nebo nákladní dopravu. Taxikáři budou muset nyní splňovat podmínku odborné způsobilosti, kterou musí prokázat na dopravním úřadu absolvováním testů. Auto taxislužby musí být nyní označeno černobílým přerušovaným pásem, evidenčním číslem, obchodním jménem, na předních dveřích s aktuální cenovou nabídkou a na přístrojové desce uvnitř má být dobře čitelný průkaz řidiče taxislužby. Tato ustanovení jsou určena na ochranu cestujících. Ještě zůstává otevřená otázka, kdo ochrání taxikáře před případnými, zejména nočními nebezpečnými pasažéry.

A na závěr kapitoly o dopravě ještě dvě drobnější informace. Koncem srpna byly ve městě instalovány ukazatele nového informačního a orientačního centra. První fáze, která se týká sídliště Kateřinky-západ, byla ukončena počátkem listopadu 1998. Konkrétně jde o připevnění černobílých **identifikačních cedulí s písmenem a číslem na každém domovním bloku**. U všech vjezdů do sídliště mají být umístěny orientační tabule s plány sídliště. Podobným způsobem by měla být postupně zpřehledněna i další opavská sídliště. Celý projekt realizuje firma Hostalek Werbung se sídlem v České Třebové. Od 1. září

1998 mají rodiče malých školáků o starost míň. Na přechodech v blízkosti opavských základních škol se totiž objevili tzv. **strážci přechodů**, kteří každé ráno bdí nad bezpečím dětí přecházejících ulice. Myšlenku strážců přechodů si přivezl z Kanady nynější zastupitel města Opavy Dalibor Fronček. Finanční prostředky na zakoupení terčů, pískálek a vest se podařilo zajistit z darů České pojišťovny. Funkci strážců přechodů vykonávají mladí muži, a to v rámci své povinné "civilní" vojenské služby. Přes den se věnují pracovním povinnostem uvnitř školy, ráno dohlíží nad bezpečnou dopravou dětí přes ulice. Zatím se funkce strážců přechodů v městě Opavě osvědčuje, ale je otázka, zda se na mzdu těchto strážců najdou také po delší době peníze, tj. 3 500 Kč na osobu a měsíc.

9. Zdravotnictví

psychiatrická léčebna v Opavě, založená v roce 1889, je druhou nejstarší svého druhu v ČR, kde je celkem 10 ústředně řízených psychiatrických léčeben.

V roce 1998 měla 1 120 lůžek pro pacienty a 780 zaměstnanců. Plní své poslání bez dluhů, v roce 1998 hospodařila s 250 miliony a skončila tento rok "vyrovnaně", i když s "odřenýma ušima". Ústav obhospodařuje severomoravský region vyjma Šumperska, Jesenicka a Olomoucka, pro něž je příslušná léčebna ve Šternberku a vyjma Přerouska a Vsetínska, pro něž je příslušná léčebna v Kroměříži. Zajišťuje komplexní psychiatrickou léčebnu a ve své spádové oblasti nahrazuje i psychiatrická oddělení nemocnic (vyjma nemocnice v Třinci). Z celkové péče léčebny připadalo na lůžkovou péči 65% její kapacity. Zbytek na ambulantní péči. V doplňkové ambulantní péči je na špičkové úrovni péče o toxikomany a alkoholiky. Pod vedením MUDr. Libora Chvíly se tu dosahuje pozoruhodné úspěšnosti. Nadále má exlokované oddělení pracovní terapie pro odvykání závislosti na alkohol v Horních Holčovicích. Pozoruhodné jsou rovněž dosahované výsledky v péči o schizofreniky a v gerontopsychiatrii (duševní stavy ve stáří) - zde

stojí v čele doc. Kimpel. Lze říci, že veškerá ambulantní péče dosahuje v opavské psychiatrické léčebně světové úrovně.

Opavskou psychiatrickou léčebnou prošlo v roce 1998 zhruba 1 500 lidí s problémem závislosti na alkoholu, 300 na drogách a 150 gamblerů, část z nich celou odvykací léčbou a část jen detoxikační kúrou. Recidiva dosahuje asi 10%. Po detoxikačním pobytu v léčebně činí procentuální úspěšnost kolem 10 až 20%. U těch, kteří absolvují komplexní ústavní program a ambulantní doléčení, pak 50%. Postoupí-li ještě terapeutickou komunitu, což učiní asi 10% závislých, pak mívají 80% šanci na úspěch. Záleží ovšem také na tom, jak silně je člověk motivován. Většinu závislých tvoří bezdomovci, kteří si opatřují prostředky nutné k existenci toxikomana nejrůznějšími, často nezákonnými způsoby. Kapacita stanice č. 7, kde se lečí závislí na drogách a gambleři, čítá 21 pacientů. Dalších 19 lůžek je toxikomanům vyhrazeno na stanici č. 8. Dva pavilony určené pro léčbu alkoholiků skýtají každý okolo 30 míst. Psychoterapeutický tým na stanicích č. 7 a 8 v čele s primářem sestává ze dvou psychologů, jednoho psychoterapeuta, jednoho psychiatra a sesterského personálu, který vede staniční sestra. Léčebný pobyt u toxikomanů trvá minimálně 3 měsíce. Obvyklá délka pobytu pro hráče činí 6 týdnů. V opavské psychiatrické léčebně se asi třetina pacientů vyléčí, další třetina to zvládne po opakování léčby a zbývající třetina se k závislosti neustále vrací.

Od 14. do 29. září 1998 probíhal v Opavě Týden pro duševní zdraví. Cílem bylo informovat veřejnost o možnostech a léčbě duševních poruch, o terapeutických metodách a prezence uměleckých děl z terapeutických prostor. Za tím účelem uspořádala opavská Psychiatrická léčebna několik akcí. Dne 23. září byl v léčebně Den otevřených dveří, o den později se konal v kulturním domě léčebny socioterapeutický trh, kde si mohli zájemci koupit některé předměty vyrobené klienty léčebny. V průběhu celého Týdne duševního zdraví bylo možno zhlédnout výstavu děl klientů léčebny, instalovanou v Univerzitním klubu - čajovně Bludný kámen. Díky Dnům se podařilo snad i letos v Opavě přispět k tomu, aby byly smazány hranice mezi normálními a na okraj společnosti odsunutými lidmi, trpícími duševními poruchami. Širší veřejnost se také mohla na vlastní oči přesvědčit, že v Psychiatrické léčebně v Opavě nevládne středověk.

Státní slezská nemocnice v Opavě, jejímž zřizovatelem je Okresní úřad v Opavě, poskytovala i v roce 1998 zdravotní služby ve smyslu zákona č. 20/1966 Sb., tj. ambulantní, lůžkové základní a speciální diagnostické a léčebné péče. Přitom dosáhlo vedení nemocnice v roce 1998 toho, že její hospodaření bylo úspěšné, a tím i vyrovnané a stabilizované. Díky tomu se podařilo dosáhnout nejen kladného hospodářského výsledku, nýbrž i snížení zadluženosti nemocnice. Podařilo se výrazně

snížit celkové náklady nemocnice, zejména spotřebu materiálu (především spotřebu léčiv a prostředků zdravotnické techniky). Výrazně klesly proti roku 1997 i mzdové náklady. V oblasti investic postupovala organizace velmi uvážlivě. Byly zakoupeny nezbytně nutné přístroje a provedeny nejnnutnější opravy. Těmi a dalšími racionálními opatřeními se tak podařilo snížit celkový finanční deficit nemocnice o 17 469 tisíc Kč. Tak například jestliže v roce 1997 bylo v nemocnici vydáno na léčiva 36 068 tisíc Kč, pak v roce 1998 jen 29 311 tisíc, tj. o 18,7% méně. Náklady na zdravotní techniku byly sníženy dokonce o 23,3% a mzdové náklady o 3,4%. Počet pracovníků nemocnice se v roce 1998 proti předchozímu roku snížil o 55 osob a čítal koncem roku 1998 celkem 1 183 osoby. Nesnížil se však počet lékařů, naopak těch nyní přibýlo o 4. Průměrná měsíční mzda lékařů činila v roce 1998 celkem 20 863 Kč, z toho 6 391 Kč za pohotovostní služby. Tato průměrná měsíční mzda byla nyní tedy o 544 Kč menší než v roce 1997. Přestože počet hospitalizovaných v roce 1998 proti předchozímu roku stoupl o 140, dosáhl tedy počtu 20 462, počet ošetřujících dnů poklesl, a to o 9,8%.

A jaká byla v roce 1998 situace na jednotlivých odděleních?

Na anesteziologicko resuscitačním oddělení byl od 1. 7. 1998 jmenován zástupcem přednosty MUDr. Antonín Procházka.

Funkci ordináře zde vykonávala MUDr. Jana Stypová a funkci staniční sestry Jarmila Hlistová. Dále zde pracovalo 12 lékařů,

22 sester, 2 sanitářky, 2 pomocnice a 1 dokumentární pracovnice. Ze sponzorských darů byla pořízena centrála k monitorovacímu systému lůžek ARO, přístroj pro ohřev infuzí a transfuzí a jeden oxymetr. V roce 1998 podali lékaři oddělení 5 687 celkových a regionálních anestezií k operačním a diagnostickým výkonům.

Na dětském oddělení, na němž se v průběhu roku 1998 vystřídali tři přednostové (MUDr. Jan Beneš, MUDr. Zd. Osadníková, MUDr. Dagmar Prejdová) zahájila od 1. října 1998 činnost dětská endokrinologická ambulance, a to v pavilonu C dětského oddělení. Ke dni 31. 12. 1998 požádala o rozvázání pracovního poměru zástupkyně přednosty oddělení MUDr. Zdeňka Osadníková. Úspěšně absolvovala konkurz na místo ředitelky kojeneckého ústavu v Opavě a byla k 1. 1. 1999 jmenována do této funkce.

Geriatrické a doléčovací oddělení, jehož přednostou je MUDr. Ingrid Rýznarová, zůstalo nadále v budově na Popské ulici. Mělo kapacitu 48 lůžek, z toho 20 lůžek geriatrických. V dubnu 1998 došlo ke zrušení provozu denního stacionáře. V květnu 1998 se uskutečnilo na ministerstvu zdravotnictví výběrové řízení, ve kterém se podařilo obhájit 48 lůžek pro následnou péči pro obor geriatric. Z celkového počtu pacientů hospitalizovaných na oddělení se v roce 1998 navrátilo domů 53,4%, 10,5% bylo umístěno v dětských domovech nebo domovech důchodců, do nemocnic na akutní oddělení bylo přijato 7,14%, do

rehabilitačních ústavů 6,6% a 22,2% zemřelo. Na ambulantní části oddělení se provádělo předoperační vyšetření pacientů. Dále zde byla v provozu osteologická poradna, která se zaměřuje na problematiku kostního metabolismu.

Na chirurgickém oddělení I., na němž byl celkový počet pracovníků, působilo 7 lékařů. Funkci přednosta zastával MUDr. Valentin Klíma. Lůžkový fond se proti roku 1997 nezměnil a počet hospitalizovaných dosáhl v roce 1998 celkem 1 426. Na operačních sálech bylo tohoto roku provedeno 2 132 operací. Proti roku 1997 byly uvedené údaje v roce 1998 nevýrazně nižší, což bylo způsobeno částečným narušením v důsledku stavebních prací na oddělení. Rekonstruovalo se sociální zařízení pro pacienty (sprchy, záchody, provozní místnosti) a řešily se i ošetřovny a lékařské pokoje.

Na chirurgickém oddělení II., jehož přednostou je MUDr. Václav Vlček, také zastupitel města, k zásadním personálním změnám v průběhu roku 1998 nedošlo. Došlo však k technické přestavbě oddělení. Byla dokončena přestavba pavilonu R a díky tomu k otevření dvou nových ambulancí, které slouží cévní a mamární poradně. Svou činnost zde také zahájila ambulance první pomoci. Dále byla zde provedena přestavba sociálních zařízení a zřízeny nové ošetřovny a lékařské pokoje.

Na interním oddělení II., jehož primářem je MUDr. Josef Brzeska, pracovalo celkem 10 lékařů a 65 dalších pracovníků.

Umístění jednotek se na oddělení proti roku 1997 nezměnilo. Stejný zůstal rovněž počet lůžek - 80, z toho 64 standardních (40 lůžek mužů a 24 lůžek žen). V roce 1998 byly zřízeny ambulance endokrinologická a hematologická a umístěny v prvním poschodí pavilonu H. Přijatých pacientů bylo na oddělení 2 128 s průměrnou dobou hospitalizace 9,8 dne a s využitím lůžek na 81,6%. Na jednotce intenzivní péče bylo hospitalizováno 227 pacientů. Program oddělení byl zaměřen prakticky na celou interní problematiku s vyzvednutím nefrologie a metabolických onemocnění včetně toxikologie. Z oblasti kardiologie byla zvýšená preference koronarografických vyšetření s následným operačním řešením. Od května 1998 je na oddělení otevřena hematologická ambulance. Vybavenost pracoviště se v roce 1998 prakticky nezměnila.

Na oddělení klinické biochemie pracovalo v roce 1998 celkem 32 pracovníků, z toho 5 vysokoškoláků - nelékařů, 21 laborantek a další. Na oddělení se prováděla veškerá biochemická vyšetření pro nemocnici i pro terénní zdravotnická zařízení. V roce 1998 bylo zavedeno pro dětskou nefrologickou ambulanci elektrotechnické rozlišení proteinů v moči. Jinak se zde provádělo stanovení alergií a dále diagnostika tumormarkerů. Oddělení je umístěno v přízemí pavilonu L a má dvě detašované laboratoře. Oddělení nepochybně chybí

počítačová síť, která by propojila laboratoře s ostatními odděleními nemocnice.

Oddělení klinické hematologie není zatím po stránce personální dobudováno. S lékařským obsazením 0,6 může přednosta oddělení sotva zajistit kompletní péči o pacienty. Na oddělení pracuje dále 8 laborantek a 2 sestry. Dokumentární pracovník má za úkol zadávání dat do počítače a práci s počítačem. Základem práce v hematologické laboratoři zůstává vyšetření krevních obrazů, morfologie nátěrů periferie a kostní dřeně včetně cytochemie, cytologie uzlin a štítné žlázy. Oddělení chybí rovněž řada potřebných přístrojů.

V čele kožního oddělení stojí přednosta MUDr. Eva Jašková. V ambulantní části se dále rozvíjela činnost lymfologické a flebologické ambulance. V průběhu roku bylo provedeno asi 1 000 drobných operačních zákroků.

Lékárna získala v roce 1998 opět tvář solidní lékárny před distributory léků. Tím se mohl sortiment léčiv částečně i rozšířit a stabilizovat. Bylo toho dosaženo přísnými finančními limity, které stanovil management nemocnice na základě republikových průměrů jednotlivým lůžkovým oddělením. Rekonstrukce oddělení sterilních léčiv byla ukončena v únoru 1998. Oddělení galeniky získalo nové váhy a laminární box pro přípravu globulí a čípků, takže i v této výrobě nyní vyhovuje lékárna příslušným normám. Na základě tlaků ostatních lékáren v Opavě byla

nemocniční lékárna přinucena sloužit noční pohotovostní služby, a to od léta 1998. O prázdninách přijala lékárna na práci kromě českých studentů i dva Portugalce, posluchače 4. ročníku studia farmacie.

Mikrobiologické oddělení, jehož primářkou je MUDr. Marie Dovalová, mělo od prosince 1998 možnost pracovat na automatickém hemokultivačním přístroji. Byla nově zavedena vyšetření antigenu v materiálu. MUDr. Marie Dovalová spolupracovala na pravidelném monitorování situace v resistenci bakterií.

Oddělení nukleární medicíny, jehož přednostou je MUDr. Jiří Hrbáč, provádělo v roce 1998 diagnostickou a v menším rozsahu léčebnou činnost pomocí radiofarmak.

Na ušním, nosním a krčním oddělení (primář MUDr. Jiří Frank) se proti roku 1997 v personálním obsazení nic podstatného nezměnilo. Rovněž spektrum diagnostických a léčebných zákroků bylo více méně beze změn. V pohotovostní službě bylo ošetřeno 6 115 pacientů a počet hospitalizovaných pacientů dosáhl počtu 1 263, přičemž průměrná ošetřovací doba činila 3,2 dny. V roce 1998 bylo provedeno 1 219 operací, z toho 750 v celkové anestézii.

Na ortopedickém oddělení, vedeném přednostou MUDr. Vladimírem Heinzem, bylo v roce 1998 hospitalizováno celkem 1 040 pacientů a provedeno 1 098 operací. Struktura operačních

výkonů se proti roku 1997 v podstatě nezměnila. Monopolně ošetřovalo úrazy horního konce stehenní kosti a nitrokloubní zlomeniny. Na ambulancích bylo v roce 1998 ošetřeno celkem 30 262 pacientů.

Na infekčním oddělení, jehož přednosta je MUDr. Petr Kümpel, byla nadále zajišťována komplexní péče o pacienty s infekční chorobou. Bylo léčeno 1 513 pacientů z okresů Opava, Bruntál, Šumperk a Jeseník. Průměrné využití lůžkové kapacity bylo tohoto roku vysoké 95,6%, ale průměrná ošetřovací doba se snížila proti předchozímu roku o celý týden a poklesla na 10,4 dne. Ambulantně bylo provedeno 6 300 vyšetření. Rok 1998 potvrdil, že chronická hepatitida typu G, nejčastěji spojována s aplikací drog u mladých lidí, patří k nejzávažnějším problémům současné medicíny a celé společnosti.

Na interním oddělení I, které řídil přednosta MUDr. Alois Dvořák, nedošlo v roce 1998 k podstatným změnám v organizaci vnitřního režimu oddělení a přidružených pěti odborných ambulancí. Využití lůžkové kapacity dosahovalo 75% a průměrná ošetřovací doba 9 dní. V programu oddělení nadále zůstávaly kardiovaskulární choroby a jejich přidružené komplikace. Přidružené odborné diabetologické ambulance ošetřovaly na 5 000 diabetiků.

Na oddělení patologie, řízeném přednostou MUDr. Josefem Palasem, nedošlo v roce 1998 k žádným prostorovým či

organizačním změnám. Přednosta oddělení si stěžoval na zastaralé a nevyhovující přístrojové vybavení. V říjnu 1998 uspořádalo oddělení za přispění sponzorů meziregionální seminář obce patologů s mezinárodní účastí.

Na stomatologickém oddělení, na kterém se proti předchozímu roku nic podstatného nezměnilo, bylo provedeno v roce 1998 - 699 operačních zákroků.

Na oddělení tuberkulózy a respiračních nemocí, jehož přednostou je MUDr. Zdeněk Heralt, byl od června 1998 počet lůžek snížen z původních 68 na 60. V červnu 1998 byl zakoupen nový bronchofibroskop.

Na oddělení urologickém, řízeném přednostou MUDr. Pavlem Vágnerem, bylo v roce 1998 ošetřeno 21 840 ambulantních pacientů. Proti roku 1997 to byl nárůst o více než 3 000 pacientů. Bylo provedeno 532 operací. Pro nedostatek provozních prostorů byly prováděny urologické výkony u dětí na dětské chirurgii. Co se týče přístrojů, žilo oddělení z podstaty minulých let.

Ženské oddělení, řízené přednostou MUDr. Kamilem Maschkem, poskytovalo léčebnou péči gynekologicky nemocným, těhotným a šestinedělkám na 67 lůžkách. Od srpna 1998 byl dán na ženském oddělení do provozu druhý pokoj "hotelového typu". V roce 1998 bylo na oddělení hospitalizováno 1 979 žen plus dalších 1 011 žen k porodu. Perinatální úmrtnost činila 3,91

promile. Dále bylo provedeno 85 císařských řezů. Za přítomnosti partnera probíhalo 37% všech porodů. Dále bylo provedeno 412 operací a 1 725 malých zákroků.

O opavském kojeneckém ústavu byla již zmínka v souvislosti s dětským oddělením nemocnice. Od 1. ledna 1999 se ústav ze Státní slezské nemocnice vyčlenil. V akci "Dětský den v kojeneckých ústavech po celý rok" se angažoval herec a mim Boris Hybner či herci Tereza Brodská, Lukáš Vaculík a Jan Potměšil. V opavském kojeneckém ústavě nemají totiž jen miminka v postýlkách. V únoru 1998 zde bylo umístěno 18 dětí nastálo a 25 dětí navštěvovalo od pondělí do pátku tzv. stacionáře. Jsou to děti s menšími či většími zdravotními potížemi, které si rodiče berou na víkend domů.

Zbývá ještě poznamenat, že Státní slezská nemocnice v Opavě prošla v březnu 1998 výběrovým řízením na ministerstvu zdravotnictví, jehož komise jednak akceptovala tuto nemocnici jako celek, tj. ze všemi stávajícími odděleními, jednak doporučila sloučení této nemocnice se Státní nemocnicí ve Vítkově.

Vítkovská nemocnice měla tedy přijít o svou samostatnost a o některá oddělení, přičemž nad obory, které zůstanou (interna, chirurgie a oddělení pro následnou péči) měla převzít odbornou garanci Státní slezská nemocnice. Komise nedoporučila uzavřít smlouvy na akutní lůžkovou péči v oborech pediatrie a gynekologie - porodnictví. Z případného sloučení se obě

nemocnice neradovaly. Hlavním důvodem navrhovaného uzavření vítkovské nemocnice bylo to, že zde chybí základní vybavení pro poskytování některých základních výkonů, třeba při první pomoci u infarktu nebo mozkové mrtvice, a že nemocnice "jede" s prázdnými lůžky, tj. příliš draze.

Zdravotnickou záchrannou službu v Opavě, jejíž součástí je i rychlá lékařská pomoc, vnímají Opavané povětšinou jako "záchranku". Stav budov tohoto zařízení byl zcela nevyhovující jak z hlediska velikosti, tak i opotřebení, a proto bylo započato v září 1997 s výstavbou komplexního pracoviště opavské Zdravotnické záchranné služby. Ředitelem zařízení je Miroslav Janečka a primářem MUDr. Milan Ticháček.

Zdravotnická záchranná služba v Opavě měla v roce 1998 k dispozici 46 vozidel, z toho 39 sanitních a 145 zaměstnanců včetně vysunutých pracovišť na území opavského okresu. V nové budově má být 11 garáží pro vozidla rychlé lékařské pomoci, operační středisko, denní a noční místnosti pro řidiče, sestry, lékaře a ostatní personál. Součástí střediska má být i vlastní příjezdová komunikace a přistávací plocha pro vrtulníky s komunikačním propojením na Státní slezskou nemocnici v Opavě.

Opavská Transfúzní stanice dodává krev kromě opavské státní nemocnici také nemocnicím ve Vítkově, Krnově a Bílovci. V roce 1998 darovali lidé v Opavě krev 4 958 krát. Mezi nimi

bylo 3 000 stálých dárců. V registru transfusní služby bylo evidováno 5 750 dárců. Díky tomu byly uvedené nemocnice zásobovány bezproblémově. To ovšem neznamená, že by nedocházelo k situacím, kdy dojde k vážné dopravní nehodě a kdy není k dispozici krev dané skupiny. V takových případech se krev musela dovézt. Stanice má k dispozici náboráře, který reguluje množství krve na stanici. Dárci krve musí být nejméně 18 let a nejvíce 60 let a musí být naprosto zdravý. Výjimečně se berou dárci mladší nebo starší než je vymezená hranice. Primářkou transfúzní stanice je MUDr. Vladimíra Heinzová.

Okresní hygienická stanice v Opavě, jejímž ředitelem je MUDr. Zdeněk Učen, připravila i v roce 1998 - kromě své hlavní činnosti - už tradiční kurzy snižování nadváhy. První zahájil svou činnost již 27. ledna 1998. Kurzy obsahovaly 10 lekcí po dvou hodinách týdně. Za celý se platilo 300 Kč. Cvičilo se v tělocvičně Zvláštní školy v Dvořákových sadech. Úspěšnost každého kurzu byla poměrně vysoká - 2 až 12 kg dolů. Kurzy zahrnovaly kromě cvičení také přednášku dietní sestry, sexuologa a psychologa. Dále začala Okresní hygienická stanice v Opavě koncem roku 1998 provádět přípravu činnosti Poradny pro odvykání kouření, která začne fungovat počátkem ledna 1999. Jinak prováděla očkování proti chřipce. Koupání v řece v Opavě stanice nedoporučovala. Naproti tomu v pomyslném

žebříčku umělých koupališť z hlediska čistoty vody řadila na první místo v opavském okrese opavské městské koupaliště.

V sobotu 12. prosince 1998 se v sále opavského Minoritu sešli členové **České komory lékařů v Opavě** na svém okresním shromáždění. Přivítali mezi sebou kromě přednosty Okresního úřadu RNDr. Pavla Krejčího a viceprezidentky své stavovské organizace MUDr. Heleny Fouskové i nově zvoleného prezidenta MUDr. Davida Ratha. Opavská lékařská komora měla v tuto dobu celkem 553 členy. Jejím přednostou je MUDr. Josef Palas. Ve svém projevu se David Rath zmínil i o tom, nač se chce ve své funkci hlavně zaměřit: "Chci se zasadit o novelu zákona o veřejném pojištění, která by umožnila připojištění, případně platby v hotovosti." Jeho projev byl vyslechnut s velkým zájmem a nepochybně byl i kladně přijat.

Na závěr této kapitoly ještě několik slov o opavském **Červeném kříži**. V roce 1998 byla uskutečněna v 17 autoškolách výuka zdravotnické přípravy. Členové opavského ČČK se zúčastnily krajské soutěže I. pomoci v červnu v Jánských Koupelích a v listopadu v Karviné a dosáhli pěkného umístění. Opavští zvítězili v krajském kole a 13. června 1998 reprezentovala město i okres Opavu hlídka I. stupně ze Základní školy Opava, Englišova. V prosinci 1998 byl ČČK Opava bezplatně předán objekt bývalých jeslí v Opavě, Valečkova ul. Byla provedena řada návštěv u osamělých, jubilantů a

nemocných osob. Byl prováděn sběr ošacení, a to každý měsíc - mimo letní prázdniny a měsíc prosinec. Šaty a obuv byly pak předány do azylového domu a do věznic. Průběžně se půjčovaly zdarma odvlhčovače zdiva. V červnu byly uspořádány pro zdravotně postižené děti Dětské dny a v červenci dva turnusy rekondičních dětských táborů v Jánských Koupelích. O Vánocích se rozváželo osamělým občanům cukroví.

10. Sociální péče

Opava je jedním z mála měst, které nemá své vlastní sociální služby, tak jak je tomu například v mnohem menším Krnově. Těžiště těchto služeb spočívá v Opavě na Okresním úřadě a na nestátních neziskových organizacích. Samotné město Opava spravovalo v roce 1998 jen 3 kluby důchodců (Na pastvisku, na Kasárenské a Masarykově ulici). Odbor sociálního zabezpečení magistrátu jako jiná léta rozděloval z městského rozpočtu dávky osobám, jejichž příjmy byly pod hranicí životního minima. Kontaktní místo Okresního úřadu na Jánské ulici přispívalo pak občanům s příjmy od životního minima nahoru. Vzhledem tomu, že se v roce 1998 snížil v Opavě a okolí počet pracovních příležitostí, přibýlo zde i žadatelů o vyplácení sociálních dávek. Mezi nimi stoupl i podíl mladých, ba mladistvých, pro něž se nenašly pracovní příležitosti. Mezi těmito žadateli se v roce 1998 objevili i důchodci, jejichž penze nedosahovaly výše životního minima. A to přesto, že od začátku července 1998 se starobní důchody zvýšily v průměru o 376 Kč a že dosahovaly nyní průměrně 5 497 Kč. Mnozí důchodci s nízkými příjmy si v Opavě vypomáhají sběrem starého papíru a kovů. Sedmdesátiletá Alena Titěrková vyhrála dokonce soutěž o nejagilnějšího sběrače, kterou vyhlásil koncem roku 1998 Svaz sběračů v Opavě. Nejhůře jsou ovšem na

tom tzv. **bezdomovci**, o jejichž počtu nebyl ani v okrese ani ve městě Opavě přehled. Mluvílo se o tzv. viditelných a neviditelných bezdomovcích. Ti, kteří zakotví v Azylovém domě na Nákladní ulici, jsou prý jen špičkou ledovce. Občas se ovšem přítomnost bezdomovců v Opavě stane až příliš viditelnou. Tak tomu bylo například 12. září 1998, když zemřel v parku na náměstí Osvoboditelů nezaměstnaný tulák K.D. Patřil k partě bezdomovců, kteří posedávají v parcích na lavičkách. Před časem se rozvedl a zůstal sám. Zájem o něj nejevily ani vlastní děti. Je to jeden z křiklavých případů nevšímavosti okolí. Zásada "svou situaci si musí řešit každý sám" zní sice "přesvědčivě", ale ne každý je schopen psychicky zvládnout své tíživé postavení. Sociální dávky nejsou zdaleka všechno. A zdaleka ne dostačující.

Určitá část bezdomovců hledá útočiště v azylových domech. Tak tomu bylo v roce 1998 i v Opavě. V **Azylovém domě Samaritán** bylo pro ně k dispozici 15 lůžek. To nestačilo pro všechny a tak muselo vedení této noclehárny sáhnout k nouzovým opatřením. V době mrazů byla kapacita noclehárny posílena o rozkládací lehátka. "V noclehárně již teď přespává kolem 19 lidí, kteří za nocleh platí (10 Kč) nebo si ho odpracují při úklidu", sdělil mi v listopadu 1998 ředitel tohoto zařízení Antonín Plachý. Ubytovaní bydleli tu po dvou i po čtyřech jako v klasické ubytovně - ve skromně zařízených pokojích. Ve třípatrové budově nechyběl ani pokoj pro krajní případy a nouzový pokoj pro pobyt

matky s dětmi. První klienti vstávali již o půl páté ráno. Byli to zejména ti, kteří dojížděli do práce. Zhruba o půl sedmé je budíček pro nocležníky. V 7 hodin pak všichni odcházejí z budovy. Nocleháři musí z denního centra odejít nejpozději o půl dvanácté. Od 19 hodin probíhá pak každý den příjem uchazečů.

O Vánocích pořádal Azylový dům Samaritán jako každoročně společně s Magistrátem města Opavy Štědrý den pro sociálně slabé spoluobčany. Sváteční jídlo - tradiční ryba (smažený kapr) a bramborový salát - se podávalo v jídelně Azylového domu od 13 do 16 hodin.

Jinak je třeba ještě zaznamenat řadu významných návštěv, které v roce 1998 do opavského Azylového domu zavítaly. Dne 5. března 1998 navštívil tento dům viceprezident bruselské mezinárodní organizace FEANTSA, která se zabývá bezdomovci. V lednu 1998 zavítali do Azylového domu člen vedení věznice pro mladistvé v holandském Nijmegenu Jan Koolen a tamní vězeňský farář. Za zmínku stojí, že v květnu 1998 navštívili zaměstnanci opavského Azylového domu Samaritán Azylový dům poblíž Ratiboře v Polsku. Spravuje jej nadace a pobývá tu 72 lidí, a to muži, ženy i děti. Základní podmínkou zdejšího pobytu je práce. K budově polského azylového domu patří pozemek, na němž zřídila nadace pro obyvatele tohoto domu dílny, k nimž přiléhá hospodářská budova a chovají se tu prasata a slepice. Jinak se shodli zaměstnanci z ratibořského i

opavského Azylového domu, že mají s bezdomovci stejné problémy.

Velkou oporou lidí, kteří upadli do chudoby a bídy, je řadu let opavská oblastní **Charita**. Kolik je těchto lidí v Opavě, nelze přesně říci. Na Moravě a ve Slezsku se pohybovala v roce 1998 pod hranicí chudoby (příjem nižší než polovina průměrného republikového příjmu) více než třetina populace. Posláním Charity je právě pomáhat nejpotřebnějším. Klienty oblastní Charity Opava byli především lidé staří, nemocní, s tělesným nebo duševním postižením. V trvalé denní péči měla v roce 1998 celkem 288 klientů, z toho 42 nepřetržitě 24 hodin denně. Nepravidelné a opakované služby poskytovala opavská Charita celkem 8 880 klientům - ne všichni byli ovšem z Opavy. Oblastní Charita Opava se členila v roce 1998 na řadu středisek (charitní ošetrovatelsko-pečovatelská služba v rodinách, rehabilitační dílny, Klub sv. Anežky, Dům sv. Cyrila a Metoděje pro nevidomé ve Vlastovičkách, Chráněné dílny, Náhradní a chráněné bydlení, Knihovna, Krámek u Josífka) a aktivit (povodňová služba, Linka pomoci, Středisko vzájemné pomoci, sociálně právní poradna, sociální pomoc a ostatní). V denní péči bylo v roce 1998 celkem 246 klientů, z toho nejvíce v ošetrovatelsko-pečovatelské službě. V této službě bylo letos 145 klientů s průměrným věkem 79 let. Na jednoho klienta připadala průměrná délka péče ve výši 167 dnů, tzn. 1,5 hodin denně. Z uvedených aktivit byla nejrozsáhlejší

*činnost povodňové služby. V okrese Opava byl v roce 1998 přidělen finanční příspěvek 79 domácnostem a 1 900 domácností obdrželo hmotné dary (nábytek, ošacení, domácí spotřebiče, uhlí apod.). Na **Linku pomoci** se obrátilo v roce 1998 celkem 3 168 klientů. Linka pomoci se v roce 1998 postupně přiblížila ke klasické **Lince důvěry**, poskytující první psychosociální pomoc a zajištění kontaktů na specialisty. Zvláštní zmínka zahrnuje **náhradní a chráněné bydlení**, které v roce 1998 opavská Charita poskytovala. Třebaže dokončovací řemeslné práce na získaných šesti bytech trvaly až do léta 1998, už v závěru roku 1997 se do bytů začaly stěhovat rodiny, jejichž vlastní byt či dům byl ještě po povodni neobyvatelný. Během roku 1998 si tito občané většinou opravili vlastní byty a uvolnili pronajaté prostory dalším nájemníkům. Celkem se tu vystříдалo 19 klientů. Ubytovací prostory v sídle Charity začaly již i v roce 1998 postupně sloužit jako **krizová ubytovna** pro krátkodobý pobyt lidí v mimořádně obtížných situacích. Od června 1998 stal se sídlem opavské charity **Dům sv. Josefa na ulici Přemyslovců** v Opavě-Jaktaři, který získala odkoupením od firmy Popak. V objektu bylo možno umístit rozšířené chráněné dílny pro lidi s tělesným postižením, jakož i středisko charitní ošetrovatelsko-pečovatelské služby.*

Dne 13. června 1998 otevřela Charita ve městě prodejnu s pracemi a výrobky zdravotně postižených lidí. Obchod nabízí

různé dekorační předměty, které byly vyrobeny v opavských rehabilitačních dílnách. A konečně od 2. září 1998 zahájilo provoz Středisko vzájemné pomoci, a to rovněž v Domě sv. Josefa na ulici Přemyslovců. Pro všechny, kdož postrádali charitní šatník, který naposledy fungoval na Pekařské ulici, to byla dobrá zpráva. Díky Středisku vzájemné pomoci v Domě sv. Josefa měli Opavané možnost od září do listopadu 1998 každou středu přispět na pomoc strádajícím z Ukrajiny. Toto středisko odesílalo humanitární pomoc ve spolupráci s Diecézním skladem v Ostravě na místa na Ukrajině, určená Katolickou Charitou v Praze. Šlo zejména o oblast v Zakarpatské Ukrajině, kterou zasáhly rozsáhlé záplavy. Zasaženo bylo na 35 000 domů.

V roce 1998 hostila Opava na pozvání opavské Charity již po sedmé **děti postižené černobylskou katastrofou**. Byly to dvanáctileté děti, které dorazily do Opavy 6. září, a které bydlely osm dní v rodinách. Přes den byl pro děti připraven bohatý program - návštěvy některých opavských základních škol, Domu dětí a mládeže, apod. Například pí Marie Řehulková byla jednou z matek, u níž našel útočiště malý Alexij z Černobylu.

Vedle Charity působily v Opavě v roce 1998 ještě tři další instituce, které poskytovaly pečovatelské služby. Byl to Okresním úřadem vydržovaný **Okresní ústav sociálních služeb**, dále nestátní a nezisková **Magna Res** a zařízení stejného charakteru **Oáza**. O mentálně postižené muže pečoval v roce 1998 nadále

*Ústav pro mentálně postižené se sídlem v Opavě na Beethovenově ulici. Žilo tu na 50 svěřenců, a to v podmínkách, které neslouží jeho zřizovateli - Okresnímu úřadu v Opavě - ke cti. Pro chodce, kteří se pod zamřížovanými okny procházejí, by mohl znamenat pohled dovnitř nepříjemné překvapení. Jsou tam ložnice, v nichž spí více než dvacet svěřenců, a tyto místnosti jsou dosud vytápěny pouze kachlovými kamny, u nichž stojí kbelíky s uhlím. Lépe na tom nejsou ani místnosti, v nichž svěřenci tráví větší část dne. Lépe na tom je **Ústav sociální péče pro mentálně postiženou mládež Marianum**. V roce 1998 zde přebývalo 243 duševně nemocných ve věku od čtyř do pětadesáti let ve třinácti odděleních. Za zdmi Mariana žijí dokonce postižení, kteří zde jako děti přečkaly konec II. světové války. V říjnu 1998 začala zde firma Výtahy Opava provádět rekonstrukci výtahu pro imobilní pacienty. Pro 28 ležících a postižených na vozících dosavadní výtah už dávno nevyhovoval. Ale finanční prostředky na nový výtah se získávaly od sponzorů až dramatickým způsobem.*

*Pokud jde o postižené na vozících, neměli to v Opavě vůbec snadné. Chyběly a patně dosud **chybí bezbariérové chodníky**. Na tuto skutečnost upozornila dokonce i Čs. televize ve svém programu dne 28. listopadu 1998. Ukázky byly z Krnovské ulice. Maminky se tu s velkým vypětím snažily převést své děti na vozíku z jedné strany ulice na druhou. V následném rozhovoru s*

náměstkem primátora města Opavy se diváci dozvěděli, že město nemá na toto zatím finance.

Své problémy má však Opava i v záchranné sociální síti a není schopna se postarat o matky s dětmi, které se z jakýchkoliv důvodů ocitnou v tísní, ne-li přímo na ulici. V Opavě na Rybářské ulici existuje sice již několik let **Domov pro matky s dětmi**, který spadá pod Okresní úřad, ale platí tu předpis, že zde mají přístup pouze ženy s dětmi do tří let. Situaci se snaží zachránit, jak už víme, Azylový dům Samaritán pro muže, který má pro tyto případy vyčleněn jeden pokoj. Vyskytnou-li se zároveň dva takové případy, musí jedna maminka s dítětem hledat útočiště v ubytovně Armády spásy v Krnově. Její ředitel Přemysl Kopeček nepovažuje právem tento stav za přirozený: "Z deseti matek zde máme sedm opavských a na dveře klepou žadatelky, proto o tom budeme muset s tamním magistrátem jednat. Buď bude na chod domu přispívat, nebo se musí starat sám." Zdá se, že v domově na Rybářské ulici se začalo blýskat na lepší časy. Vytvářejí se podmínky, aby v něm mohly ještě do konce roku 1998 bydlet i děti starší tří let. Jak jsem se dozvěděla, změnil se statut Domova pro osamělé matky na Rybářské ulici již od 1. října 1998 v tom smyslu, že věk dítěte již zde nebude ženy diskriminovat. Budou zde moci být přijaty osamělé matky, tedy ženy svobodné či rozvedené, nebo ženy vdané, které se z jakýchkoliv důvodů ocitly v kritické životní situaci, s dětmi do

deseti let věku. Je zde 12 pokojů, a ty byly v roce 1998 obsazeny matkami nejen z Opavy, ale také z Bruntálu a Olomouce. Ubytování je zde pouze na přechodnou dobu - tři měsíce, maximálně na rok. Ano po tomto opatření se v Opavě všem potřebným vyhovět nemůže.

*V listopadu 1998 vzniklo v Opavě středisko **Fondu ohrožených dětí** pro tři okresy - Opava, Bruntál a Jeseník. Základním posláním jeho činnosti je vyhledávání a poskytování pomoci zanedbaným, týraným i jinak ohroženým dětem. Je to nestátní a nezisková organizace, která získává prostředky na činnost ze sponzorských darů a veřejných sbírek, které dvakrát ročně zabezpečuje pražské ústředí. Sídlí v areálu opavské Charity na ulici Přemyslovců. Podle dostupných informací nebyl v roce 1998 z okresu Opava oznámen žádný případ týrání dítěte.*

*V březnu 1998 zahájila v Opavě opět svou činnost na Rolnické ulici 9 v Kateřinkách **Poradna pro ženy a dívky**. Důvodem přerušení její činnosti byly totiž loňské povodně. Poradna je určena ženám a dívkám v těžkých životních situacích, jako jsou nechtěné otěhotnění (poradna poskytuje gravitesty zdarma), neplodnost, klimakterium, postinterrupční syndrom, měří se zde krevní tlak a další. V první polovině roku 1998 navštívilo poradnu na 1 500 zájemců!*

***Centrum krizové pomoci** v Opavě si v listopadu 1998 připomínalo páté výročí svého vzniku. Jeho záslužnou činnost*

ocenil v říjnu 1998 Magistrát města Opavy tím, že mu pronajal na dobu neurčitou přízemí bývalé Mateřské školy na Hradecké ulici. Jde o prostory, které splňují požadavky pro stále se rozšiřující aktivity tohoto centra. Je zde totiž možnost oddělit klienty s krizovou intervencí od lidí, kteří mají akutní problémy s užíváním drog, nemluvě o samostatném vstupu pro děti a mládež. Pokud jde o drogovou závislost, byla v roce 1998 uskutečněno na 600 kontaktů, z toho 20 sezení s průměrnou účastí 6 až 7 osob. U gambligu (hráctví) bylo uskutečněno 17, u alkoholu 90 a u ostatních (psychózy, fobie, neurózy) 330 kontaktů. Značnou pozornost věnovalo opavské Centrum krizové pomoci opomíjené prevenci. Žákům opavských základních, zvláštních a středních škol včetně učňovských bylo prezentováno 135 besed. Pozornosti se těšila i tzv. sekundární prevence, tj. různé terénní kontakty, telefonáty... Dne 13. července 1998 bylo ve spolupráci Centra krizové pomoci a Azylového domu otevřeno na Nákladní ulici v Opavě nízkoprahové kontaktní místo "Pod slunečníkem" pro klienty užívající drogy s možností výměny použitých injekčních stříkaček za čisté. Tím se ovšem také sleduje rozšíření kontaktů s toxikomany a sběr informací o stavu drogové scény v Opavě. Klientům, jichž tu bylo od 13. července do 31. prosince 1998 celkem 57, byl navíc poskytován osvětový materiál, nabízeno očkování proti hepatitidě A+B, testování na

hepatitidu a HIV, případně zprostředkování terapie v Centru krizové pomoci.

Záslužnou činnost vykonávalo ve prospěch zdravotně postižených lidí i v roce 1998 Sdružení zdravotně postižených, které sídlilo na Dolním náměstí 14. Koncem tohoto roku se přestěhovalo však na Liptovskou ulici 21 v Opavě-Kylešovicích. Stěhovat se musela i opavská základní organizace tohoto sdružení, a to ze Solné 5 do místnosti na Pastvisku, kterou sdružení pronajala společnost Remark. Schůzovat zde však nemohou, neboť zde není WC. Sdružení pořádalo v roce 1998 jako každoročně společenský večer, oslavy dětského dne, výstavku "Dovedné ruce", tábory pro postižené děti apod. Dne 28. února 1998 založili někteří zdravotně postižení občanské sdružení "Nezávislost". Toto sdružení si klade za cíl "prosazovat integraci a nezávislý způsob života zavedením služeb osobní asistence". Dne 18. dubna 1998 pořádalo v chrámu sv. Ducha benefiční koncert na podporu zdravotně postižených a vystupoval na něm smíšený pěvecký sbor Gymnázia Českého exilu z Ostravy-Poruby. Výtěžek koncertu byl určen k zaplacení služeb, které pro vozíčkáře vykonávali zdraví lidé, tedy tzv. asistenti. Zájem o koncert nebyl však ve "směrodatných kruzích" největší. Ze sto čtyřiceti osobně pozvaných celebrit města, okresu, podnikatelů i dalších významných osobností se tohoto koncertu

zúčastnilo pouhých pět. Předsedkyní nového sdružení se stala Ludmila Košárková.

V sociální síti města Opavy přibyl 25. června 1998 Penzion II pro důchodce v Kateřinkách. Spolu s nedalekým Penzionem I na Rolnické ulici v Kateřinkách patří nepochybně co do vybavenosti mezi přední penziony tohoto druhu v republice. Stavba byla zahájena již na přelomu let 1994-95. Práce byly dvakrát přerušeny kvůli nedostatku finančních prostředků, dvakrát kvůli mrazům a k poslednímu zdržení došlo kvůli loňským povodním. Klíče od 50 bytů převzal přednosta Okresního úřadu Pavel Krejčí, neboť stavbu hradil stát z okresního rozpočtu a z dotace na penzijní program, který schválila vláda. Na závěr slavnostního otevření penzionu překvapil velkolepý ohňostroj.

Duchovním otcem celého projektu byl bývalý přednosta Okresního úřadu Antonín Šrom, architektky Jaromír Hanušek a Antonín Řehulka a hlavní prováděcí firmou Slezské stavby Opava. Projekt i realizaci garantovala realitní kancelář Remark. Kapacita penzionu je pro 86 osob, dekrety pro 50 bytů ve velikosti 0+1, 1+1, 2+0, 2+1 rozdělila komise, jmenovaná Okresním úřadem. Výběr nebyl snadný, neboť uchazečů bylo na 400. Nájem za byt střední velikosti (2+0) přišel na 1 500 Kč měsíčně. Výstavbu Penzionu II je nutno vysoce ohodnotit, neboť svou úrovní vysoce převyšuje běžný průměr jiných měst.

Dne 25. ledna 1998 se uskutečnil ve Slezském divadle slavnostní večer pod názvem "Za lidskost v nás". Primátor města Opavy Doc. RNDr. Jan Mrázek a ředitel Slezského divadla Ing. Jaroslav Šomek na něj pozvali ty, kteří se podíleli při loňské katastrofální povodni na záchraně životů i majetků a na odstraňování následků povodně. V úvodním projevu primátor poděkoval všem, kteří obětavě pomáhali městu a jeho občanům. Slezské divadlo zaplnili příslušníci hasičských záchranných sborů, Policie ČR, lékaři, zdravotníci a členové Čes. červeného kříže. Nechyběli ani příslušníci Armády ČR - z opavské posádky i zástupci útvarů z celé republiky, které v našem městě zasahovaly - mimo jiné přerovské základny vrtulníkového letectva, ze 4. brigády rychlého nasazení i z útvarů civilní ochrany. To však neznamená, že by tímto slavnostním večerem péče o postižené povodní v Opavě vše skončilo. Napravování škod způsobených povodní sledoval opavský magistrát a vyhodnocoval na zasedání rady i zastupitelstva po celý rok.

11. Školství

očet škol se ani ve školním roce 1997/98 na území města - vyjma zrušení jedné mateřské školy - nezměnil. Nadále zde bylo 31 mateřinek, z toho dvě speciální (na ul. E.Krásnohorské pro zdravotně postižené a vadami řeči a speciální na Dostojevského ul.). Také jedna soukromá - a to s křesťanskou výchovou na Mnišské ul.

Ve městě je 18 základních škol, z toho 4 s neúplným počtem tříd (Komárov, Malé Hoštice, Suché Lazce, Vávrovice). Také dvě umělecké školy a tři zvláštní.

Při všech základních školách jsou školní družiny a u 11 z nich školní jídelny.

K základním školám se přimykaly i střediska volného času - Dům dětí a mládeže a Stanice mladých turistů a přírodovědců. Také sdružení Junák a Pionýr.

*V letošním roce se opavský magistrát, jehož odbor školství, kultury a tělovýchovy spravuje opavské základní školství pro materiální stránce, postaral o **Zvelebení některých školních budov**. Největší stavební úpravy byly provedeny na budově Základní školy na Ochranově ul., která prošla úplnou rekonstrukcí včetně dvora a hřiště. Škola se skví novou oranžovou fasádou a doplňuje panoráma města v povodí řeky Opavy. K nemalým úpravám došlo i na škole ve Vávrovicích a*

nové zastřešení či opravy střech dostaly letos základní školy Mírová, Komenského, Vrchní a v Malých Hořticích. Také mateřská škola Gudrichova. Na pěti mateřinkách bylo rekonstruováno sociální zařízení v řadě dalších škol pak tělocvičny a hřiště.

Mnohé tyto opravy, letos nebývalého rozsahu, byly financovány z prostředků určených na odstraňování povodňových škod z minulého roku.

Magistrát města Opavy uvolnil na odstraňování těchto škod a na další stavební akce z vlastního rozpočtu 27 milionů Kč, pomoc státu představovala 13 milionů Kč. Ze sítě škol v městě Opavě byla ve školním roce 1997/98 vyřazena Mateřská škola v Opavě, Hradecká, a to proto, že tato škola byla ztrátová a že se k zápisu přihlásilo pouze pět dětí. Rozhodnutí rady a zastupitelstva města Opavy nepřesvědčila ani petice s šedesáti podpisy rodičů, kteří byli proti a kteří argumentovali tím, že tak nízký počet přihlášených dětí ovlivnila skutečnost, že rodiče už před zápisem věděli, že se toto zařízení má zrušit. Je ovšem třeba říci, že počet dětí klesá téměř ve všech mateřských školách z důvodu nízké porodnosti, ale i díky nezaměstnanosti. Mnohé maminky by měly o umístění dítěte do mateřské školy zájem, ale díky nezaměstnanosti nemají dostatek finančních prostředků a tak zůstávají s dítětem doma. Počet žáků základních škol s úplným počtem devátých tříd poklesl na území města Opavy ve

školním roce 1997/98 proti předchozímu roku o 446 žáků, z toho na základní škole Ochranova o 300!

Dne 27. března 1998 se sešlo ve sněmovním sále opavského Minoritu na 100 opavských učitelů z okresu Opava, aby nejlepší z nich převzali z rukou ministra školství Jana Sokola ocenění **Pedagog roku 1998**. Ze tří vyznamenaných byli dva z Opavy: učitel Základní umělecké školy Václava Kálíka v Opavě Jan Kotek a učitelka Základní školy Šrámkova v Opavě Jarmila Straková. V celorepublikové soutěži **Zdatné děti**, která je vypisována pro žáky šestých tříd, zvítězili žáci Základní školy na Englišově ulici v Opavě, kteří tak obhájili své prvenství z předchozích let. Slavnostní předání ceny za 1. místo, které se uskutečnilo v polovině října 1998, se zúčastnili také zástupci ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy Ing. Ladislav Nedorost a Dr. Petr Vykoukal. Vedle této trofeje připadla ZŠ Englišova také cena pro nejúspěšnější školu v České republice za posledních třicet let v **Poháru Českého rozhlasu**. Školský úřad v Opavě se rozhodl odměnit úspěšnou školu částkou 20 000 Kč na nákup učebních pomůcek pro sport, podobně se rozhodl i odbor školství, kultury a tělovýchovy Magistrátu města Opavy.

Pracemi svých nejlepších žáků se při svém 35. jubileu pochlubila opavská **Základní umělecká škola**, která připravila na 5. listopadu 1998 vernisáž výstavy, která představila 14 nejlepších absolventů výtvarného oboru této školy.

Zatímco nejstaršímu Dušanu Chládkovi bylo právě padesát, dva nejmladší, Dušan Šoltys a Kateřina Stašková, jsou ještě studenty vysokých škol. Lubomír Rychtar a Kateřina Stašková se dali na zahradní architekturu, Dušan Chládek a Vilém Čech absolvovali architekturu na technice. Jitka Štenclová, Eva Jandíková-Brodská, Jiří Klíma, Marta Potfajová-Žáková a Iva Mrázková prošli Vysokou školou umělecko-průmyslovou, pro Dušana Urbaníka a další se stala zakotvením vysokoškolská pedagogická příprava, resp. univerzita vůbec.

Poslední neděli v květnu se konaly v Městských sadech v Opavě oslavy **Dne dětí**. Děti se zúčastňovaly různých soutěží, vystupovaly různé soubory a skupiny jako například folklorní soubor *Úsměv*, Cimbálová muzika ZUŠ Opava, country skupiny *Azyl*, *TBC*, *Vrtáci* a *Poutníci*. Do 16 hodin probíhaly oslavy v poklidu, ale oznámení o uložení bomby na koupališti ji náhle přerušilo a celý objekt byl za účasti policie asi na hodinu uzavřen. Nakonec se ukázalo, že to byl planý poplach.

Počet žáků na opavských středních školách byl ve školním roce 1997/98 podobný jako ve školním roce předchozím (nyní méně o 19 žáků). Všimněme si blíže některých z nich.

Nejprestižnější střední školou je v Opavě nepochybně **Obchodní akademie**. Podle výsledků průzkumu Ústavu pro informace a vzdělávání se škola umístila ve školním roce 1997/98 mezi dvanácti nejlepšími středními odbornými školami v ČR. Škola

byla dále jako jedna z prvních 29. září 1998 přijata do mezinárodního vzdělávacího programu SOKRATES a její student Viktor Nábělek se 15. června 1998 stal vítězem celostátního kola Studentské odborné činnosti v oboru ekonomika se svou prací "Finanční projekt mladé rodiny". Byl postupně přijat nejprve ředitelem školy, také ministrem školství J. Sokolem, ministrem Kühnlem a primátorem města Opavy doc. J. Mrázkem. Ze 139 studentů maturujících ročníků se hlásilo na vysokou školu 79. Na opavské obchodní akademii byly od března 1998 pedagogům sníženy osobní příplatky o 300 Kč, ale od září tohoto roku se začaly vyplácet z úspor, které vznikly redukcí počtu pracovníků. Ředitelem školy je Ing. Karel Volf.

Nadregionální význam má nepochybně **Vyšší odborná škola a Hotelová škola v Opavě**. Od školního roku 1998/99 začali studenti Vyšší odborné školy studovat kromě oboru Rozvoj a řízení regionální turistiky také nový obor Řízení hotelového provozu. K maturitní zkoušce přistoupilo 69 studentů 5. ročníků. Z nich maturovalo s vyznamenáním 14 a 3 neprospěli. Na Hotelové škole studovalo ve školním roce 1998/99 celkem 416 žáků, z toho 125 chlapců. Škola spolupracovala s restaurací Vesna a jídelnou Zelený jelen. Dále byly uskutečněny různé komerční a společenské akce. Žáci školy zajišťovali například občerstvení u příležitosti Memoriálu Jana Martínka a organizačně připravili barmanskou soutěž Trikanó Cup '99 a

různé doprovodné akce. Jinak poskytovali své služby různým firmám a organizacím, například u příležitosti 100. výročí založení Obchodního domu Breda, pro Slezskou univerzitu u příležitosti návštěvy rakouského velvyslance, pro firmu Remark či pojišťovnu Alianz..., ale zajišťovaly obsluhu i při rautech v lázních Luhačovice.

Již zmíněného memoriálu Jana Martínka, uskutečněného v září 1998, se zúčastnili žáci Hotelové školy i jako sportovci. Dívky Hotelové školy obsadily druhé a chlapci 4. místo ve sportovní soutěži, které se zúčastnilo 12 družstev dívek a 12 družstev chlapců ze středních škol okresu Opava. Ředitelem Vyšší odborné a Hotelové školy v Opavě je Ing. Zdeňka Müllerová.

Na Střední průmyslové škole stavební probíhala ve školním roce 1997/98 výuka ve 12 třídách denního studia (360 studentů) a v jedné třídě pomaturitního dálkového kvalifikačního studia geodézie (31 studentů). V roce 1998 maturovaly dvě třídy se zaměřením na geodézii, jedna třída se zaměřením na stavební obory a jedna třída se zaměřením na podnikání ve stavebnictví. Z 84 studentů, kteří maturovali, podalo 68 přihlášky na vysoké školy. Studenti opavské průmyslovky úspěšně reprezentovali svou školu v bohaté mimoškolní činnosti. V turnaji družstev ve stolním tenise obsadili chlapci 1. místo a ve XX. ročníku Memoriálu Jana

Martínka, 3. místo. V celostátní matematické soutěži studentů zabodovalo 6 studentů a v sondě Maturant nechyběl ani jeden maturitní ročník. V celostátní soutěži "Rozpočtování s Callidou" v Praze obsadili studenti Jakub Hudečka a Zbyněk Tocau 2. místo. Žáci opavské průmyslovky vybudovali formou nápomoci v rámci stavební praxe vstupní halu a novou dílnu školy, a to od projekce po vlastní realizaci. Ředitelem školy je Ing. Pravdomil Gebauer.

Na Střední průmyslové škole a Střední uměleckoprůmyslové škole v Opavě studovalo ve školním roce 1997/98 celkem 291 a ve školním roce 1998/99 celkem 332 žáků. Maturitní zkoušku na technických oborech vykonalo v roce 1998 celkem 58 žáků a na uměleckých oborech maturovalo 24 žáků. V přijmacím řízení, konaném pro školní rok 1998/99, se objevil nebývalý zájem o studium všech typů oborů kromě oboru Uměleckého zpracování kovu, který proto nebyl otevřen. Na studium uměleckých oborů bylo přihlášeno 98 uchazečů, přijato bylo 20. V září 1998 byla ukončena plynofikace objektu dílen na Janské 30. V rámci této akce bylo rovněž provedeno částečné zateplení objektu a rekonstrukce vzduchotechniky.

Na Střední zdravotnické škole v Opavě studovalo ve školním roce 1997/98 v 7 třídách denního studia oboru všeobecná sestra 188 žáků a 37 žáků (vesměs žákyň) ve dvou třídách pomaturitního kvalifikačního studia. Maturitních

zkoušek se zúčastnilo 99 žáků. Celkový průměr maturitních zkoušek byl 2,06. V průběhu roku 1998 proběhla na škole řada kulturních a sportovních akcí a bohatá byla i činnost skupiny mládeže ČČK. Studenti se například zúčastnili krajského kola první pomoci a obsadili 3. místo. V národním kole v Chrudimi obsadili pak 5. místo. Na Majálesu a Dnu dětí v Opavě zajišťovali službu první pomoci. Už 5. rok vydává škola časopis *Spektrum* - 4x ročně. Ředitelkou školy je Mgr. Zdeňka Jelenová.

Na **Masarykově střední zemědělské škole v Opavě** studovalo ve školním roce 1997/98 celkem 217 žáků, z toho 140 dívek. Ve třech třídách maturovalo v roce 1998 celkem 80 žáků, z toho 11 s vyznamenáním. Již tradičně uspořádala škola pro veřejnost společenský večer a v říjnu 1998 výstavu ovoce a zeleniny, která byla vyhodnocena jako nejlepší výstava tohoto typu v regionu. Školu "zviditelnil" na veřejnosti zejména student **Martin Pavela**, který se stal v tomto školním roce vítězem celostátního kola SOČ (Studentské odb. činnosti). Tohoto kola se zúčastnila i studentka **Natálie Wernerová**. Ředitelem školy je **Ing. František Beneš**.

Na **Mendelově gymnáziu v Opavě**, patřícím k nejprestižnějším školám v Opavě, studovalo ve školním roce 1997/98 celkem 644 žáků, a to v 16 třídách čtyřletého cyklu a 4 třídách šestiletého cyklu. Každý žák si mohl v průběhu studia vybrat 4 předměty, které chce studovat. V roce 1998 maturovalo

na této škole 197 studentů, z toho 113 s vyznamenáním a 3 neprospěli. V roce 1998 proběhlo přijímací řízení do 4 tříd čtyřletého a do 2 tříd osmiletého studijního cyklu. Ze 343 žáků bylo přijato 182. Opavské Mendelovo gymnázium mělo i v roce 1998 velmi rozsáhlou i úspěšnou studentskou odbornou i sportovní mimoškolní činnost. Např. v turnaji mladých fyziků v anglickém jazyce v Kostelci nad Černými lesy obsadilo 6 studentů tohoto gymnázia 3. místo v republice. V celostátní soutěži o Debatní pohár získali 4 studenti z 55 týmů z ČR 1. místo. Vítězné družstvo se skládalo ze studentů 3.C.

Opavské Mendelovo gymnázium se pyšnilo rovněž pěveckým sedmdesátičlenným sborem *Luscinia*, který získal 26. června na mezinárodním festivalu sborového umění Jihlava 1. místo v kategorii mládežnických sborů do 26 let. Ředitelem Mendelova gymnázia je Petr Pavlíček.

1. Soukromá střední podnikatelská škola v Opavě měla v roce 1998 celkem 356 studentů, kteří studovali v pěti základních oborech: podnikatel-ekonom a personální řízení v rádném denním studiu, podnikatel-ekonom, určené pro dálkové studium, podnikatel v technických povoláních jako večerní studium a konečně podnikání v oboru pro studenty středních odborných škol. Navíc připravila škola pro maturanty kurzy cizích jazyků i řadu kurzů rekvalifikačních. Studenti této soukromé střední školy se zúčastnili v roce 1998 mezinárodní

internetové soutěže v rychlostním psaní na klávesnici počítače Hanover 2001 a student Tomáš Hulva obsadil v této soutěži skvělé 7. místo. Ředitelem školy je Ing. Josef Zemek.

Pět let své existence letos může slavit druhé opavské gymnázium na Krnovské ulici. Škola má v bývalých kasárnách velmi dobré podmínky k výuce a má dobře vybaveno 15 učeben, 4 laboratoře a dvě tělocvičny. Nabízí vedle vlastního učebního plánu i řadu volitelných a mimoškolních aktivit.

Gymnázium poskytuje úplné středoškolské vzdělání s 25 pedagogy pro 231 žáků (od 1. 9. 1998). V roce 1998 maturovalo 51 žáků, z toho 13 s vyznamenáním.

Škola je zapojena do mezinárodního programu Sokrates a společného evropského projektu "Partnerství mezi školami".

V říjnu 1998 uspořádalo gymnázium úspěšné setkání s učiteli chemie ZŠ.

Z výrazných sportovních úspěchů je to 1. místo a pohár v pódiových skladbách a vítězství v mezinárodním turnaji volejbale dívek...

Ředitelem Gymnázia Opava je František Kuděla. Úspěšné sportovní aktivity zde garantuje Mgr. Kovář.

Na opavském **Středním odborném učilišti zemědělském**, které připravuje odborníky pro zemědělskou výrobu a služby, ale také pro rodinný život na venkově, studovalo ve školním roce 1997/98 celkem 84 žáků. Třetí ročník

absolvovalo s vyznamenáním 8 žáků. Do 1. ročníku 1998/99 bylo přijato všech 39 přihlášených uchazečů. Žáci školy byli zapojeni do řady mimoškolních aktivit - zúčastnilo se okresních, regionálních i celostátních soutěží. Například v soutěži střelby, které uspořádalo Střední odborné učiliště z Horního Benešova, obsadilo družstvo ze sledované školy 2. místo a v soutěži odborných dovedností učebního oboru zemědělec, uspořádané v květnu Středním odborným učilištěm z Velkého Meziříčí, obsadili žáci opavského zemědělského učiliště třetí místo.

Škola se věnuje aktivně realizaci preventivního protidrogového programu. Ve všech ročnících byl proveden výzkum formou dotazníku, který zjišťoval problémy v této návykové oblasti. Bylo zjištěno, že asi 20% žáků pravidelně kouří a pije alkohol. V šesti případech bylo zjištěno nepravdivé kouření marihuany a v jednom případě experimentování s pervitinem. Ředitelem učiliště je Ing. Karel Nytra.

Střední odborné učiliště stavební, připravují dělnické profese pro stavební obory v dvouletém a tříletých oborech a pro vybrané prospěchově nadprůměrné žáky úplné odborné střední vzdělání, vykazovalo ve školním roce 1997/98 celkem 397 žáků, z toho v nástavbě 41. V roce 1998 byly nově zavedeny obory klempíř pro stavební výrobu, elektromechanik a instalatér. Škola organizovala nebo se zúčastnila řady soutěží - sportovních, matematických i odborných dovedností. V memoriálu J.

Martínka se družstvo školy umístilo na 1. místě, v matematických a fyzikálních soutěžích v kategorii UO 2 obsadil žák T. Hruška 1. místo a v kategorii UO žák M. Peršin 2. místo, v celostátním finále soutěže odborných dovedností stavebních oborů v rámci výstavy FOR ARCH Praha se umístilo družstvo žáků oboru truhlář na 2. místě. Ředitelem je Ing. Ludvík Kubečka.

Na Integrované střední škole - Centrum odborné přípravy studovalo ve školním roce 1997/98 celkem 666 žáků, tzn. o 75 více než v předchozím školním roce. Převažovali žáci tříletých a čtyřletých strojírenských oborů s maturitou. Součástí školy je Domov mládeže, poskytující ubytování a péči 45 žákům středních škol, tedy kromě žáků vlastní školy i žákům Střední průmyslové školy a Mendelova gymnázia i studentům Slezské univerzity.

U opavské veřejnosti vzbudila značnou pozornost šikana, která se tu projevila. Dva šestnáctiletí žáci šikanovali zejména patnáctiletého M.Š. - přikazovali mu pod pohrůžkou, aby napodoboval psa. Po tvrdém zásahu v září a říjnu 1998 (oba provinilci byli ze školy vyloučeni) nastal na škole relativní klid. Ředitelem školy je Dr. Burda, také zastupitel města.

Opavské Střední odborné učiliště poštovní zajišťuje komplexní přípravu pracovníků pro poštu. Ve školním roce 1997/98 se jednalo o řádné studium oborů Poštovní manipulanti

a Poštovní provoz. Mimo řádné denní studium probíhalo zde i externí studium oboru Poštovní manipulát. Ve sledovaném školním roce čtyřletého oboru Poštovní manipulát, 20 žáků denního dvouletého nástavbového studia oboru Poštovní provoz a 4 žáci externího čtyřletého studia oboru Poštovní manipulát. Z celkového počtu denního studia bylo 48 sponzorováno s.p. Česká pošta. Odborný výcvik žáků byl realizován jednak ve specializovaných učebnách školy, jednak na 120 pracovištích u 79 pošt v obvodu celého odštěpného závodu Česká pošta, s.p. Severní Morava. Z celého regionu Severní Morava se totiž také rekrutují žáci opavského poštovního učiliště. Zbývá ještě zaznamenat, že dosavadní pracoviště odborného výcviku učiliště, které se nacházelo dosud v budově opavské pobočky České pošty, bylo vedení učiliště nuceno přestěhovat na Olomouckou ulici do místností jeho internátu a žáky prvního ročníku učiliště zase na internát stavebního učiliště v Opavě. Ředitelem učiliště je Mgr. Vratislav Rýznar.

O dalších středních školách a učilištích se zmíním opět v zápise v příštím roce. Opět se mi přes četné urgencye nepodařilo získat prameny ze Stř. odb. učiliště služeb, Husova.

K nejvýznamnějším střediskům volného času a mládeže patřily i v roce 1998 **Dům dětí a mládeže**, který má své sídlo na Jaselské 4, a **Stanice mladých turistů a přírodovědců** se sídlem na Husově ulici 17. Jejich hlavním cílem bylo a je

umožnit dětem a mladým lidem smysluplně trávit volný čas, případně je prostřednictvím práce zájmových útvarů přivést k trvalým zájmům, resp. orientovat je na budoucí profesi.

Ve školním roce 1997/98 pracovalo v **Domě dětí a mládeže** Opava celkem 116 zájmových útvarů, ve kterých bylo zapojeno 1 646 dětí a ve škol. roce 1998/99 133 útvarů s 1 830 členy. Zájmové kroužky měly technické, estetické či sportovní zaměření. Z kroužků s technickým zaměřením to byl například kroužek letecký modelář, radioamatérské vysílání, plastický modelář i kroužky angličtiny a němčiny. Z kroužků s estetickým zaměřením to byl například dětský soubor lidových tanců - *Úsměv*, dospělý soubor tanců *Vrtek*, taneční skupina *Freedom*, klub country tanců *Square Dance* či taneční soubor *Puls* nebo večery tradičních amerických country tanců, ale i *Klub Disko tanců* nebo různé kurzy (keramické, šití, paličkování, společenského minima). Z kroužků se sportovním zaměřením je nutno připomenout alespoň netradiční sporty, sportovní gymnastiku, zdravotní tělovýchovu, aerobik, *in line* a skateboard, cyklistiku, šachy. O letních prázdninách uspořádal DDM Opava 6 letních táborů, kterých se zúčastnilo 228 dětí.

To patřilo k velkým úspěchům tohoto zařízení, neboť pečovat o volný čas dětí o prázdninách je nadmíru záslužná práce.

Připomeňme si alespoň některé z významných úspěchů DDM: taneční kroužek **Puls** se umístil na Mistrovství ČR ve stepu na 1. místě a na MS na 3. místě. Národopisný soubor **Úsměv** byl 2. na regionální přehlídce moravskoslezské pohybové studio dětí 3. na Mistrovství ČR, cyklisté na 2. místě v severomoravské soutěži atd.

O tuto obrovskou zájmovou činnost pečovalo 9 stálých a 69 externích pracovníků. Ředitelem DDM je Jaroslava Poláková.

Stanice mladých turistů a přírodovědců se v péči o volný čas dětí DDM vyrovnala. Měla letos 43 zájmových útvarů a působilo v nich 527 dětí, což je o 210 dětí méně. Příčiny tohoto úbytku se spatřovaly v konkurenci opavského Domu dětí a mládeže. Ve ztrátě některých zkušených externích pracovníků. Nejlépe pracovaly kroužky rybářů, skautů, Zálesák, střelci. Přímo na stanici pracovalo 24 kroužků. Kroužek Zálesák získal svou bývalou klubovnu na základní škole B.Němcové. Úspěšně proběhlo i okresní kolo Biologické olympiády i soutěží Mladý zahrádkář a Mladý chovatel. Soutěží se zúčastnilo 122 dětí. Z nepravidelné činnosti byla v roce 1998 nejúspěšnější akce Máme rádi zvířata, které se zúčastnilo 989 dětí. Za velmi úspěšné lze nazvat akce ke **Dni Země**, který zahájil slavnostně na ZŠ Šrámkova primátor města. Úspěšnou byla výstava mláďat a masožravých rostlin. Na Hlásce bylo uspořádáno "dětské slyšení" s představiteli města.

Bohatá byla spolupráce se školami, nejvíce se ZŠ Šrámkova a Krnovská.

V létě připravila stanice celou řadu táborů a putování u nás i v cizině např. po slovenských řekách, horské túry do Tater i Alp, cyklistické trasy a příměstské tábory pro děti a mládež.

Ředitelem stanice je Mgr. Pavel Skácel.

*O volný čas dětí a mládeže se staralo v Opavě v roce 1998 i Občanské sdružení **Pionýr**, které vzniklo už v prosinci 1989 a oficiálně pak jako občanské sdružení na jaře 1990. Nemá však z pochopitelných důvodů na růžích ustláno. Podíl smlouvy mezi někdejším Městským národním výborem v Opavě a Správou býv. účelových zařízení Svazu mládeže měla stavba pionýrského "domečku" na dvoře Základní školy na Riegrově ulici, do níž vložila pionýrská organizace téměř 2 miliony korun, sloužit pionýrům. Před dokončením stavby byla však smlouva upřesněna na jednání zástupců Magistrátu města Opavy, vedení Základní školy v Riegrově ulici a sdružení Pionýr, že budova bude sloužit jak potřebám školy, tak sdružení Pionýr. Touto smlouvou byla pionýrům přidělena v suterénu budovy klubovna a v 1. poschodí místnost pro sídlo okresní rady. Nový ředitel školy se však rozhodl uzavřenou smlouvu změnit. Výkonný výbor pionýrů ustoupil řediteli školy a uvítal, když opavský magistrát našel sdružení Pionýr náhradní prostory v budově zrušených jeslí na Liptovské ulici.*

*V roce 1998 bylo na Opavsku 7 pionýrských skupin s 200 dětmi, z toho v Opavě skupina v novém sídle na Liptovské ul. v Kylešovicích. Upozornila na sebe v celorepublikovém měřítku přehlídkami tanečních souborů a rukodělných prací, které v Opavě od r. 1994 každoročně probíhají pod názvem **Pionýrský sedmikvítek**. Letos zavítal mezi soutěžící i primátor města a pražské umělecké dvojice Nesvadba - Upír Krejčí. Patronát převzalo rádio Evropa 2, které po 3 dny informovalo veřejnost.*

OS Pionýr neprospívá spojování s býv. komunistickou pionýrskou organizací. Organizace vydává měsíčník Mozaika a vede ji výkonný výbor v čele s Miroslavem Dumbrovským.

Slezská univerzita

aplno se rozvinula činnost ústavů humanitních věd Filozoficko-přírodovědecké fakulty Slezské univerzity v nové rekonstruované budově na Masarykově ul. Budova, na níž bylo prostavěno na 100 mil. Kč, patří mezi architektonické perly městského centra.

Letos byla dokončena i úprav sídla rektorátu SU a děkanátu opavské fakulty na Bezručově nám. 13.

25. března 1998 proběhla v minoritském sále slavnostní inaugurace nového rektora SU prof. RNDr. Demetera Krupky, Dr.Sc.

SU ocenila Zlatou medailí svého prvního rektora RNDr. Martina Černožorského, CSc., 7. října 1998. Den před tím, 6. října, byla udělena tato medaile Dr. Peteru Niesnerovi, rakouskému velvyslanci v ČR, který se zasloužil o knižní fond univerzitní Rakouské knihovny ve formě daru Rakouska pro ČR.

Na opavské fakultě SU je bakalářský, magisterský i doktorský studijní program.

V první polovině roku 1998 bylo otevřeno 11 magisterských a 12 bakalářských oborů a studijních kombinací. Doktorské studium oboru Matematická analýza navštěvovalo počátkem roku 1998 9 studentů a na konci roku 1998 šlo o 7 osob. Do doktorského studia Geometrie a globální analýzy bylo přijato 8

studentů, z toho 2 Slováci a 1 Vietnamec, přičemž 3 byli interními posluchači. V roce 1998 se zvýšil i počet studentů. Ve školním roce 1997/98 studovalo na FPF SU celkem 1 422 studentů, z toho 1 111 v denním studiu. K přijímacím zkouškám se v roce 1998 dostavilo 3 584 adeptů, z nichž u těchto zkoušek uspělo 1 019 osob. Z přijatých uchazečů bylo ke studiu prvního ročníku zapsáno 541 studentů. Ve školním roce 1997/98 absolvovalo studium na FPF SU 38 magistrů a 247 bakalářů. Titul magistra získalo 13 absolventů z oborů matematických, 7 z historie, po 4 z českého jazyka, dějepisu a historie-muzeologie, zbytek z oborů matematika, dějepis (2), informatika a výpočetní technika (1) a tvůrčí fotografie (7). Na FPF SU pracovalo v roce 1998 celkem 180 zaměstnanců, z toho 95 vědecko-pedagogických. V oblasti vědy a výzkumu pracoval na této fakultě především tým vedený rektorem SU prof. RNDr. Demeterem Krupkou, Dr.Sc., a to na projektu Globální analýza. Na vědeckém projektu grantové agentury České republiky se podílel o děkan FPF SU doc. PhDr. Zdeněk Jirásek, CSc. (Slezsko v dějinách českého státu). Na toto téma byla v roce 1998 uspořádána spolu se Slezským zemským muzeem i vědecká konference. Vědeckou konferenci uspořádal v září 1998 i Ústav bohemistiky a knihovnictví, a to na téma autenticita a literatura (spolu s Ústavem pro českou literaturu ČAV a Památkem Petra Bezruče v Opavě) a v listopadu 1998 na téma Literární věda na prahu 21. století se Slezskou

univerzitou v Katovicích. Pracovníci FPF SU publikovali v roce 1998 celkem 20 monografií a 197 studií a článků ve vědeckých časopisech. V červenci 1998 byla založena **Německá knihovna** a stávající knihovní fond Ústřední fakultní knihovny (včetně Rakouské) byl rozmnožen o 9 844 titulů.

Tohoto roku byla ukončena, jak již bylo uvedeno, rekonstrukce budovy na Bezručově náměstí 13, která se táhla pro nedostatek finančních prostředků z roku 1996. V říjnu 1998 byla zahájena rekonstrukce objektu kolejí na Vávrovické 224. Tato rekonstrukce by měla zvýšit nedostatečnou ubytovací kapacitu o 63 lůžek.

Zmínku zasluhuje nepochybně i **Univerzitní klub** - čajovna Bludný kámen. Jeho činnost se v roce 1998 projevovala ve všech uměleckých žánrech - hudbě, literatuře, výtvarném umění, divadle, ale i v přednáškové a vzdělávací činnosti určené jak studentům Slezské univerzity, tak široké veřejnosti. Klub realizoval v tomto roce 130 vlastních i převzatých pořadů a získal renomované postavení v kulturním životě Opavy.

12. Kultura

Slezské divadlo se svou tradicí patřilo a patří stále ke kulturním stánkům, které působí nejen v Opavě, nýbrž i daleko za jejími hranicemi. Oba divadelní soubory zajížděly nejčastěji do Bruntálu, Zlína, Krnova, Nového Jičína, Olomouce či Ostravy. Byly vlastně vítány ve Slezsku a na celé Moravě i ve východních Čechách. V září 1998 hostoval opavský soubor v rakouském Gratzu s operou Nabucco. Nicméně přes veškerou snahu Slezského divadla došlo v roce 1998 ke snížení počtu návštěvníků, a to hlavně na zájezdech. Jestliže ještě v roce 1996 bylo mimo Opavu odehráno 79 představení, pak v roce 1998 již jen 40, tedy téměř polovina. Díky tomu bylo v roce 1998 na zájezdech prodáno pouze 18 047 vstupenek proti 40 506 v roce 1996, tedy 44,5%. Nepodařilo se udržet spolupráci s kulturními domy v Karviné, Havířově a Třinci, ale ani s kulturním domem ve Vítkově. Na těchto neúspěších se podepsaly finanční problémy hostitelů i snahy orientovat se v programové nabídce čistě na "komerční" kulturu. K poklesu počtu návštěvníků i představení došlo i na domácí scéně. Největší byl propad u činoherních představení, opera a opereta zůstaly proti předchozímu roku na stejné úrovni. S mnohým diváckým zájmem se setkala zejména premiéra Našeho městečka dramatika Wildera 18. ledna 1998. Návštěvnost dosáhla sotva

66%, ale i ti, kteří na tuto premiéru přišli, přijali ji chladně. Ale kupodivu ani hra Henrika Ibsena *Nora*, jejíž provedení 19. dubna 1998 bylo v regionálním tisku hodnoceno velmi kladně, nenašla na opavské scéně dostatek publika. Hlediště bylo zde zaplněno jen ze 70%. Zato s mimořádným ohlasem byla přijata v obnovené premiéře životopisná hra maďarské autorky Evy Pateti *Edith a Marlene*. V opavském divadle měla tato hra premiéru již v prosinci 1996 a v roce 1998 bylo zde znovu sehráno 9 představení s 92% návštěvností. V neděli dne 27. října 1998 uvedlo Slezské divadlo inscenaci hry Vítězslava Nezvala *Manon Lescau*. Poprvé byla *Manon* v Opavě uvedena v roce 1965. I nyní se setkala nesmrtelná *Manon* na opavské scéně s mimořádně velkým ohlasem. V roce 1998 bylo uvedeno 11 představení s celkovou návštěvností 85%. Zmínku zasluhují i pohádky, uvedené ve Slezském divadle: *Princ Hajaja* a premiéra pohádky *Kouzelný proutek aneb Kašpárkova dobrodružství*, uvedená 15. února 1998. Autorem a režisérem obou pohádek je opavský herec Drahomír Ožana. Ze tří operních představení měla největší divácký úspěch *Smetanova Hubička*. V průběhu roku 1998 se dávala v Opavě ještě jedenáctkrát s celkovou návštěvností 85%. V premiéře operního díla Alberta Nižana *Komedianti* si v neděli 22. března 1998 připomněl své životní jubileum 75 let přední český pěvec Jiří Zahradníček, který působil v Opavě v letech 1953 až 1959, kam nastoupil z Liberce. Následovala Ostrava,

pak Národní divadlo v Bratislavě a od roku 1970 Národní divadlo v Praze. Po třetí operní premiéře Janáčkovy Lišky Bystroušky 28. června 1998 připravilo Slezské divadlo na 2. až 4. července 1998 v atraktivním prostředí zámku Hradce nad Moravicí sérii tří představení: italskou operu Sedlák Kavalír, hudební komedii Burtona Lanea Divotvorný hrnec a operu Verdiho - Nabucco. Ze dvou operetních premiér zasluhuje zmínku zejména opereta Johanna Strausse Cikánský baron, uvedená 14. prosince 1998. Do konce roku 1998 bylo ještě sehráno 5 představení s celkovou návštěvností 99%. Ze dvou premiér baletu - Špalíček i Popelka - měly značný divácký ohlas. Zpívaný balet Bohuslava Martinů Špalíček měl svou premiéru 8. února 1998 a do konce tohoto roku se dočkal rekordních 17 repríz s celkovou návštěvností 70%. Na půdě Slezského divadla byly ještě uskutečněny dva abonentní koncerty, oba téměř se stoprocentní diváckou návštěvností. Chtěla bych ještě zaznamenat, že na scéně Slezského divadla hostovalo v roce 1998 celkem 18 cizích souborů, na jejichž 27 představení se dostavili 7 504 diváci. Největší, tj. stoprocentní návštěvnost dosáhla hra Klaun Městského divadla ve Zlíně, Ferda mravenec Těšínského divadla a Švestka Divadla Járy Cimrmana. Zmínku zasluhuje výstava Karla Dudiče, umístěná v září 1998 do klubu a foyeru Slezského divadla. Karel Dudič, který se narodil 21. srpna 1918 v Opavě, působil jako scénograf ve Slezském divadle, a to od

roku 1945, od začátku 80 let byl pak šéfem výpravy. Na opavské scéně vytvořil 288 scénických výprav a účastnil se všech větších souborných výstav čes. scénografie.

Od konce dubna 1998, kdy Rada města Opavy vyhlásila na návrh náměstkyně primátora Mgr. Jiřiny Bouchalové výběrové řízení na funkci ředitele Slezského divadla, dostalo se opět toto divadlo do popředí zájmu opavské veřejnosti. Přispěla k tomu i beseda opavského primátora Doc. Mrázka s příznivci i odpůrci Slezského divadla. Důvodem vypsání výběrového řízení na funkci ředitele Slezského divadla byla skutečnost, že již jednou prodloužené funkční období stávajícího ředitele Jaroslava Šomka skončilo.

V **Loutkovém divadle**, které má své sídlo v Opavě, Husova 17, působilo v roce 1998 celkem 7 souborů. Koncem roku 1998 začaly další 2 soubory. Celkem bylo tohoto roku připraveno 8 premiér, z toho 6 pro děti. V lednu 1998 to byla hra *O neposlušných kůzlatkách*, v březnu to byly hry: *O zlém draku*, *O moři*, *Kašpárek a ježibaba* a *Deset černoušků*, v dubnu "Hra na Zuzanku" a "Na života křižovatce". V prosinci byla představena hra *O zlé koze*. Průměrná návštěvnost na nedělních představeních byla v roce 1998 kolem 100 osob. V dopoledních hodinách byla organizována přestavení pro mateřské a základní školy. V březnu to byla hra *Tři zlaté vlasy děda Vševěda* a v listopadu *Čertovské hromování*. Na toto představení přijížděly i

děti z mateřských škol okolních vesnic. Od 27. do 29. března 1998 proběhla v opavském Loutkovém divadle přehlídka loutkářských souborů a Divadélko na dlani spolu s jesenickým Skřítkem a dvěma kopřivnickými soubory Schůdky a Rolnička. Opavský soubor **Opal** byl vybrán (již čtvrtý rok za sebou) do širšího výběru k účasti na národní přehlídce v Chrudimi.

Další každoroční akcí (již sedmý rok) jsou veřejné mikulášské nadílky. V roce 1998 se v loutkovém divadle uskutečnilo 7 představení s mikulášskou nadílkou.

Slezské zemské muzeum je ústav, který pokrývá svou činností celou oblast severní Moravy a Slezska, na přírodovědeckém úseku pak oblast širší. Jeho činnost se i v roce 1998 dotkla města Opavy v prezentační a sbírkotvorné oblasti jen částečně a v oblasti výzkumné vlastně jen okrajově. Koncem roku 1998 vykazovalo Slezské zemské muzeum 2 053 074 sbírkových předmětů, z toho nově získaných 13 229. Na akviziční činnost většího rozsahu nebylo finančních prostředků. V roce 1998 bylo v celém muzeu připraveno 27 příležitostných výstav, z toho 11 z vlastních sbírek. Kromě výstavy Obchodní dům Breda a Weinstein se však ani jedna netýkala přímo města Opavy. Řada měl ovšem jejímu obyvatelstvu co říci. Týká se to především výstav přírodovědných a uměnovědných.

Do kulturního života města Opavy ovšem přímo zasahovaly kulturní akce jako přednášky, exkurze a literární večery. To platí

rovněž o řadě vědeckých a populárněvědných článků. Jde zejména o práce Dr. Ireny Korbelářové, v nichž pracovala spolu s Dr. Rudolfem Žáčkem. (Produkce piva ve městech Opavského knížectví v 2. polovině 17. a 1. polovině 18. století a Registra opavského hrdelního soudu z let 1643 - 1670). Dále jde o články Dr. Jaromíra Olšovského (kostel sv. Vojtěcha na Dolním náměstí v Opavě a svatovojtěšská tradice tohoto místa a K uměleckohistorickému vývoji kostela sv. Vojtěcha v Opavě). Připomenutí zasluhuje rovněž příspěvek Dr. Marie Schonkové do sborníku *Opava - příroda - historie - osobnosti - památky - kultura - průmysl a služby*, který vyšel v roce 1998. Vědeckou konferenci "Slezsko v dějinách českého státu" uspořádalo Slezské zemské muzeum pod záštitou prezidenta Václava Havla u příležitosti 50. výročí Slezského ústavu, který je součástí tohoto muzea. *Vlastivědná společnost* muzea nadále pořádala co měsíc většinou hojně navštívené přednášky.

Významnou úlohu v kulturním životě města Opavy sehrála v roce 1998 *Městská knihovna Petra Bezruče* se svou sítí poboček. V hlavní budově Městského domu kultury je umístěno oddělení pro dospělé čtenáře a studovna, dále oddělení pro děti a mládež a videopůjčovna. V Minoritském klášteře je umístěna *Bezručova čítárna*. Knihovna měla 4 pobočky: v Kateřinkách, na Olomoucké ulici, v Kylešovicích a v Jaktaři. Ta poslední byla však v dubnu 1998 zrušena. Byla totiž umístěna v soukromém

objektu, jehož majitel dal pobočce knihovny výpověď. Problémy s umístěním měly i pobočky v Kylešovicích a Kateřinkách, kde se však podařilo po přerušení dvou měsíců obnovit činnost. V zájmu úplnosti je nutno dodat, že knihovna zpravovala v roce 1998 dále místní knihovny v městských částech v Komárově, Milostovicích, Suchých Lazcích, Malých Hořticích a ve Vávrovicích. Z

celkového knihovního fondu 148 616 svazků přibýlo v roce 1998 celkem 6 220 svazků. V roce 1998 měla tato knihovna 11 104 čtenářů, tedy prakticky tolik, jako v předchozím roce. Úbytek čtenářů, podmíněný problémy s umístěním poboček v Kateřinkách, Kylešovicích a hlavně v Jaktáři, byl kompenzován značným nárůstem čtenářů z řad dospělých a dětí v hlavní budově knihovny. Kulturně výchovná činnost proběhla v roce 1998 většinou na oddělení pro děti a mládež, tedy rovněž v hlavní budově, a byla kupodivu větší než v roce 1997. Bylo zde uskutečněno pět výstav - Werichovci, práce žáků ZUŠ Opava, Práce pedagogů ZUŠ Opava, EX Libris knihovny, Ilustrace Jiřího Krasla. Magistrát města Opavy poskytl knihovně v roce 1998 značné finanční prostředky i na nákup knih: oddělení pro dospělé získalo přes 259 000 Kč a oddělení pro děti a mládež 108 300 Kč.

Město Opava se v roce 1998 rozhodlo finančně dotovat nejen vlastní organizace a rozšíření, ale formou grantů na podporu kulturní činnosti ve městě i "cizí" zájemce, pokud

přijdou ve stanovených termínech s dobrým nápadem. Mezi priority, které si stanovila kulturní komise města, patří především podpora kultury pro děti a mládež a podpora nekomerčních a svým významem nadregionálních projektů, které v opavském kulturním životě výrazně chybí. V rozpočtu města Opavy pro rok 1998 byl v rámci kultury na tyto granty vyčleněn finanční obnos 300 000 Kč. Na granty v prvním pololetí 1998 bylo věnováno v celkové výši 200 000 Kč, z toho Karlu Kosterovi na festival pěveckých sborů **Slezský Trojok** 30 000 Kč, Tomáši Kolkovi z agentury Věžička na Mezinárodní festival **Slezské cimbuří** 15 000 Kč a Libuši Vondráčkové na podporu uměleckého rozvoje jejího syna klavíristy **Lukáše Vondráčka**, 10 000 Kč. Zbytek obdrželo dalších 14 zájemců. Celková suma finančních prostředků na granty pro 2. pololetí 1998 dosáhla částky 115 000 Kč. Největší podporu města získalo občanské sdružení **Bludný kámen** - 20 000 Kč, dále Slezské zemské muzeum na Mikulášský jarmark s vánočním koncertem dětských folklórních souborů - 13 000 Kč. Desetitisícovou podporu získali Luboš Adamec na vedení West West klubu, pěvecký sbor Křížkovský, Filmový klub Opava, Opavští hudci, Pěvecký sbor slezských učitelek a Martin Žižlavský na činnost rockového klubu JAM.

V době 15. do 24. září 1998 proběhla nejvýznamnější opavská kulturní akce roku 1998 - tradiční kulturní festival

Bezručova Opava, který se i tentokrát dotkl téměř všech druhů umělecké tvorby. Jako motto mu byla dána do vínku s ohledem na 80. výročí vzniku ČSR Česko-slovenská kulturní vzájemnost. Během 10 dnů mohli tak Opavané navštívit 6 koncertů, 5 divadelních představení, 5 vernisáží nových výstav, včetně výstavy skupiny X v arkádách, literárně-vědeckou konferenci, 2 literární večery, 4 filmová představení, 2 besedy, 1 profilový pořad a řadu dalších doprovodných akcí. Vedle Magistrátu města Opavy se na organizaci festivalu podílely téměř všechny kulturní organizace města včetně Slezského zemského muzea a Slezské univerzity. Zprávy o průběhu jednotlivých akcí festivalu se objevovaly nejen v regionálních tiskovinách - (Opavsko, Region, Naše Opavsko, Kamelot), ale i v Mladé frontě, v Rádiu Evropa 2, Attack, Českém rozhlase Praha či v televizi Nova. Akcí 41. ročníku festivalu Bezručova Opava se zúčastnilo na 3 000 občanů. K vrcholným patřil koncert Slovenského komorního orchestru vedeného Bohdanem Warchalem, jazzový koncert Petera Lipy, výstava Slovenské fotografie v Domě umění a slavnostní premiéra nového slovenského filmu Rivers of Babylon za účasti režiséra. Velkým zážitkem byla pro mnohé Opavany výstava Slovenské fotografie v Domě umění a prezentace slovenské rockové hudby. Ukázalo se, že i v Opavě mají kulturní a společenské vazby mezi příslušníky českého a slovenského národa hluboké kořeny. Nositelem Ceny Petra Bezruče se stal

v roce 1998 dlouholetý herec opavské činohry Slezského divadla **Emanuel Křenek**, blízký spolupracovník Památníku Petra Bezruče, skvělý fotograf a cestovatel a neúnavný recitátor a publicista.

Za dvacet let své existence si opavské **Soutěž mladých varhaníků** získala nejen mezi varhaníky, ale v hudebním světě vůbec dobré jméno. Soutěž se koná ve dvouletých intervalech. Do soutěže v roce 1998 se přihlásilo 70 mladých varhaníků ze všech koutů České i Slovenské republiky, soutěžící obeslala také pražská AMU, brněnská JAMU a bratislavské VŠMU. K zahájení 1. soutěžícího kola I. kategorie nastoupilo dne 19. listopadu 14 soutěžících, převážně studentů středních a vysokých škol (ne uměleckých). Do 2. kola postoupilo 7 soutěžících. Porota, vedená Irenou Chřibkovou, udělila jedno 2. a dvě 3. ceny, jakož i cenu Nadace Českého uznání. Ve II. kategorii postoupilo z 22 soutěžících do 2. kola 14 studentů 1. až 4. ročníků konzervatoří. Porota v čele s profesorem Dr. Ferdinandem Klindou z bratislavské VŠMU udělila 1. a 2. cenu, cenu Nadace ČHF a pět čestných uznání. Výkony soutěžících III. kategorie, ve které soutěžilo 23 studentů 5. a 6. ročníků konzervatoří a posluchači AMU, JAMU a VŠMU, které hodnotila táž porota, byly ohodnoceny jednou 1., 2. a třemi 3. cenami, cenou Nadace ČHF a 4 čestnými uznáními Finanční a věcnou cenu Bredy pro absolutního vítěze II. a III. kategorie přiznala porota studentce

bratislavské VŠMU *Bernadetě Šuňavské*, vítězce III. kategorie. Do soutěže v improvizaci se přihlásil rekordní počet 18 soutěžících. V I. kategorii byla udělena Cena za improvizaci *Tomáši Obermajerovi* z brněnské ZUŠ J. Kvapila. Ve III. kategorii soutěžilo 9 studentů konzervatoří a proto udělila vzhledem k vysoké umělecké úrovni vedle Ceny za improvizaci i 2. a 3. místo a jedno Čestné uznání. Soutěž v improvizaci se uskutečnila v konkatedrále Nanebevzetí P. Marie. Dne 29. listopadu se konal v sále Městského domu kultury P. Bezruče koncert vítězů. Soutěž mladých varhaníků byla hojně sledována sdělovacími prostředky, a to jak regionálními, tak i celostátními. Česká televize Ostrava natočila pořad o improvizací soutěži pro Salón moravskoslezský. Letošní soutěž zaznamenala tři nej: největší počet soutěžících do interpretační i do improvizací soutěže a největší počet přihlášených soutěžících ze Slovenska. Největší finanční částku určenou pro finanční a věcné ceny soutěže přispěl Breda Holding s. r. o. Soutěž mladých varhaníků přispěla i v roce 1998 ke "zviditelnění" města Opavy v kulturním světě a zaujala pevné místo po boku Beethovenova Hradce.

Ve dnech 1. až 8. května 1998 se konal v Opavě a Kravařích III. ročník Mezinárodního divadelního festivalu s názvem *Slezské cimbuří*. Předchozí dva ročníky festivalu se konaly v rámci Bezručovy Opavy, letos tedy poprvé samostatně. Šlo o přehlídku amatérských divadel. Z dvanácti oslovených se

jich letos zúčastnilo 9 (Sáček, Vyjevené jeviště, Opal, Tyjáter, Pod kamenem, Božena, Dramatický soubor při Slezské univerzitě, Hůra, Marianum). Duchovními otci festivalu byli **Tomáš Kolek** a **Michal Škoda** z agentury Věžička, kteří si za spoluúčasti **Mgr. Mirky Halámkové**, **Mgr. Petra Rotrekla** (odbor školství, kultury a tělovýchovy Magistrátu města Opavy) a **Mgr. Jiřího Siostrzonka** (Slezská univerzita Opava) mohli dovolit uskutečnit tuto mezinárodní akci. Podporu jim poskytly dále referát kultury Okresního úřadu v Opavě a město Kravaře, jakož i Slezské divadlo v Opavě. Festival Slezské cimbuří byl zahájen 1. května ve 14. hodin **divadelním a majálesovým průvodem**. Ještě téhož dne pak v 17 hodin se opavské veřejnosti představil v Loutkovém divadle divadelní soubor "Sáček" a rovněž ve 20 hodin se konal na nádvoří Slezské univerzity divadelní karneval. Dne 2. května dostal ve 13. hod. na stejném místě příležitost divadelní soubor Marianum. Večer pak vystoupili v Loutkovém divadle studenti 3. ročníku ateliéru herectví JAMU Brno Pěna dní. V následujících dnech, tedy do pátku 8. května, účinkovali absolventi výchovné dramatiky neslyšících - JAMU Brno, absolventky divadelní školy Zlín, herci divadla Continno z Bratislavy, Teatru Novogo fronta ze Sankt Petěrburgu, z divadla Mimi Fortunae z Brna - ovšem kromě opavských souborů. Řadu doprovodných akcí festivalu připravila Asociace studentů a přátel Slezské univerzity, jako například **Majálesový rockový**

festival v Městských sadech a výstavu výtvarného umění "Vakuum 15 g" na nádvoří Slezské univerzity. Festival "Slezské cimbuří" byl velmi divácky sledovaný a přispěl nepochybně k obohacení kulturního života v Opavě.

*Již v prvním týdnu měsíce dubna 1998 se uskutečnil v Opavě II. ročník festivalu divadla, filmu a poezie a **Další břehy**. Hlavním pořadatelem festivalu byl SPT Telecom ve spolupráci s Media Group Bohemia, Magistrátu města Opavy a Slezskou univerzitou. Opavskému publika, a to zejména z řad studentů Slezské univerzity, se představily pražské soubory Divadlo Vizita, Divadlo Filtré, Divadlo Vpřed a Divadlo na voru, zlínské Divadlo Mandragora, zlínské divadlo pro děti Hudradlo a opavský divadelní soubor Božena. Dále byl promítnut film Knoflíkáři, který získal tři České lvy a dva filmy režiséra O. Trojana Pějme píseň dokola a Sedm. Zajímavá byla rovněž setkání s tvůrci televizního cyklu Ego, stejně jako semináře o estetice divadla a slova. Duchovní otec festivalu Jan Němeček pokládá za přínosné to, že se tu odbourává monotematicnost a že se tím rozšiřuje programová nabídka, čímž se jednotlivé formy navzájem doplňují. Jednotlivé akce probíhaly v Loutkovém divadle, v kině Elektra a v Moravské kapli Domu umění.*

V Domě umění na Solné ulici v Opavě proběhlo v roce 1998 několik výtvarných výstav. V lednu 1998 byla otevřena výstava Alvy Hajna. Kromě kreseb se tu můžeme seznámit s jeho

grafikami, malbami s erotickou tematikou, pracemi se zpracováním vertikály a horizontály a s plastickou tvorbou, v níž umělec používal také dřevo, drát, sádro anebo i sádrobeton. Tvorba umělce se dotuje od 50. do počátku 90. let. Druhou výstavou v Domě umění, na jejíž vernisáži dne 20. ledna byl také přítomen autor, je "Lillipops" Jaromíra E. Brabence. Výstava seznamuje návštěvníky s abstraktními geometrickými tvary, jimž se autor věnuje již čtvrtstoletí. Díla připomínají soubor nějakých pomůcek či nějakou výtvarnou hru. V březnu 1998 byla v Domě umění otevřena výstava obrazů Jitky Štenclové a v květnu 1998 Petra Řehoře Příběhy písmen. V červenci 1998 představil opavské veřejnosti svá díla malíř Jan Šafránek, který má za sebou pohnutý život. V roce 1977 odešel do emigrace a studoval u profesora Carla Ungera ve Vídni. Později se odstěhoval do Austrálie, kde působil až do začátku 90. let. Nyní žije střídavě v Praze a ve Vídni. Dne 12. listopadu 1998 se konala vernisáž výstavy keramických děl opavské umělkyně Rity Grusmanové. V roce 1993 si mladá umělkyně otevřela v Městské tržnici v Opavě keramickou dílnu s malou galerií. Na výstavě prezentovala různé podnosy a mísy, nádobí, ale i bustu koně, šamanské bubny ... Dne 21. listopadu 1998 zaplnili prostory opavského Domu umění zájemci o historii obchodního domu Breda a Weinstein a o knihu Milana Myšky, známého opavského historika, který ji při této příležitosti předložil veřejnosti. Nicméně činnost Domu

umění byla v roce 1998 poznamenána tím, že **Karolíně Bayerové**, která jej měla v nájmu, byla počátkem tohoto roku smlouva o nájmu vypovězena. Podle náměstkyně primátora Mgr. Bouchalové nájemkyně nesplnila podmínky smlouvy, například pořádáním určitého počtu výstav, předáním plánu výstav do sjednaného termínu či vyúčtováním poskytnuté dotace. To jsou ovšem výtky, které je nutno brát s určitou rezervou, a to tím spíše, že neznáme stanovisko druhé strany. Nelze však popřít, že opavský Dům umění se dostával v poslední době v prezentaci výtvarného umění na vedlejší kolej.

Neoddělitelnou součástí opavského kulturního života byly i v roce 1998 **pěvecké soubory**. Nejprve několik slov o smíšeném pěveckém sboru **Křížkovský, tělese**, které má na Opavsku nejdelší tradici, až neuvěřitelných 111 let. Dne 11. února 1998 dostalo se tomuto sboru cti doprovodit českého barytonistu Pavla Kamase při jeho životním jubileu. Ve společném koncertu s divadelním orchestrem zazněly árie z oper B. Smetany, A. Dvořáka, G. Verdiho, R. Wagnera, G. Pucciniho a G. Bizeta. Dirigentem koncertu byl vedoucí Pěveckého sboru Křížkovský RNDr. Karel Holeš. Šťastným dnem sboru byl 13. červen 1998, kdy se konala v Olomouci mezinárodní pěvecká soutěž *Juventus mundi cantat*. Na této soutěži, na níž vystoupilo na 100 sborů z různých zemí, obdržel sbor Křížkovský dvě zlaté medaile - jak v kategorii smíšených sborů, tak v kategorii církevní a duchovní

hudby. V říjnu 1998 navštívil sbor kulturně religiozní centrum Lužice - obec Pamčice - Kukov. Tamější klášter Marienstein vzpomínal tohoto roku 750. výročí svého založení. K opavskému hudebnímu životu patří i **Pěvecké sdružení slezských učitelek**, které si v roce 1998 připomnělo 40 let od svého vzniku. Toto výročí oslavilo 23. května slavnostním koncertem v Minoritu za účasti dřívějších dirigentů a členek sboru. Ze skromných počátků, kdy PSSU vystupovalo na různých schůzích a příležitostných shromážděních, se sbor postupně dopracoval k výjezdům mimo okres, k pravidelným koncertům v několika lázeňských místech, k účasti na soutěžích a přehlídkách pěveckých sborů včetně celostátních, i k výjezdům do zahraničí. Své kvality potvrdilo Pěvecké sdružení slezských učitelek na již zmíněné mezinárodní soutěži **Juventus mundi contat Olomouc 98**, v níž obsáhlo dva cenné kovy - **zlato a stříbro** v soutěži ženských sborů a duchovní hudby. Dne 10. listopadu 1998 vystoupilo PSSU v programu ostravského festivalu **Hudební současnost**. Už samotné pozvání k festivalu bylo projevem uznání úrovně PSSU.

Dobré jméno Opavě doma i za hranicemi dělá dětský pěvecký soubor **Jeřabinka** Základní umělecké školy Václava Kálíka v Opavě. Sborové studio Jeřabinka, které vzniklo v roce 1982, mělo v roce 1998 celkem 160 členů od nejmenších předškoláků po studenty. Děti jsou rozděleny podle věku do dvou

přípravných oddělení, nově pojmenovaných *Malinka a Ostružinka*, a koncertní *Jeřabinka*. Ta je velice aktivní - ročně uskuteční více než 20 samostatných vokálních vystoupení, kromě domácích koncertů a soutěží účinkovala také již v Německu, Anglii, Rakousku a Polsku. V době od 1. do 3. května 1998 se zúčastnila 46. ročníku prestižního **Evropského kulturního festivalu mládeže**. Mezinárodní porota, složená z odborníků z celé Evropy, zde opavské Jeřabince přidělila absolutní první místo. Opava se tak v Neerpeltu, kam se sjelo 121 souborů z 26 zemí Evropy - tedy asi 6 tisíc zpěváků - skloňovala ve všech pádech.

Dobré jméno Opavy šíří doma i za hranicemi Opavský středoškolský sbor *Luscinia*. Ten vznikl v roce 1995 při Mendelově gymnáziu a probojoval se mezi přední mládežnické soubory. Ne náhodou zvítězil na mezinárodní soutěži *Juventus mundi cantat Olomouc 98* v kategorii mládežnických sborů. Těleso má už také za sebou premiérové provedení kantáty *Svatý Vojtěch* od Leona Juřici, na němž se podíleli rovněž sólisté Národního divadla v Praze a Národního divadla Moravskoslezského v Ostravě. Z iniciativy jeho sbormistra Jiřího Slavíka vznikl v roce 1996 festival **Opava Contact 97**. Za organizaci tohoto festivalu a komerční výsledky za poslední rok byl opavský středoškolský sbor *Luscinia* pozván v srpnu 1998 na II. Mezinárodní setkání pěveckých sborů na německém ostrově

Usedom. Setkání se zúčastnily sbory z Maďarska, Španělska, Polska, Velké Británie, Finska a Německa. Opava Contact '98, zahájený 12. listopadu 1998, hostil po 4 dny 14 těles.

*Zmiňuji-li se o pěveckých tělesech, která "zviditelňují" doma i ve světě Opavu, nelze opomenout "opavského Mozarta" - klavírního virtuóza **Lukáše Vondráčka**. Stal se absolutním vítězem všech tuzemských hudebních soutěží, kterých se za poslední léta zúčastnil a v květnu 1998 složil přijímací zkoušky na umělecko-pedagogické katedře Ostravské univerzity. V dvanácti letech se tak stal nejmladším vysokoškolským studentem vážné hudby u nás a patrně i v celé Evropě. Dne 28. března 1998 uvedl Lukáš Vondráček v sále Minoritského kláštera svůj druhý klavírní recitál. Na konci září 1998 absolvoval ve střední Anglii tři koncerty, předtím hostoval v USA a v listopadu koncertoval v Německu. Mezitím si ještě našel čas na vystoupení na pátém abonentním koncertu, který se konal 12. listopadu 1998 ve Slezském divadle v Opavě. Během letních měsíců natočil ve spolupráci s firmou Stylton své první CD. Mladý umělec se věnuje klavírní hře od 2 let a od 6 let má své soukromé základní vyučování doma - učí ho jeho matka, která ho doprovází na jeho cestách. Také ke mně přišla s dokumentací a snímky z jeho vystoupení u nás i v cizině. Na stránkách kroniky města se bude vyskytovat nepochybně i v dalších letech.*

*Zaznamenat opavský hudební život v celé šíři je pro jeho rozlehlost na několika stránkách nemožné. Může tu skutečně jít jen o hrubé obrysy toho nejdůležitějšího - alespoň z pohledu kronikáře. Nemělo by se zapomenout, že se v neděli dne 7. června 1998 konal ve Slezském divadle mezinárodní festival sborů - tzv. **Slezský trojok**. Sešel se již pošesté - poprvé v Katovicích, pak v Karviné, Ostravě, opět v Katovicích, pak v Bialsku-Biale a nyní je tedy v Opavě. Festival uspořádaly Polský kulturně osvětový svaz v ČR, Polský svaz sborů a orchestrů a Unie českých pěveckých sborů. Přípravou a organizací festivalu byla pověřena **umělecká agentura Karla Kostery**. Ta v součinnosti s Maticí slezskou, Magistrátem města Opavy a Okresním úřadem v Opavě připravila setkání pěveckých sborů Slezský trojok 1998. Šestáho ročníku se zúčastnilo na 1 000 pěvců z 23 sborů: 2 sbory polské z Těšínského Slezska, 7 sborů z Polska a 14 z ČR. Přítomni byli generální konzulové České a Polské republiky, vojvodové z Katovic a z Bialsko-Biale a zástupci opavského magistrátu v čele s primátorem města Doc. Janem Mrázkem a jiní vzácní hosté.*

Dopoledne účinkovaly některé hostující sbory v kostelech Kylešovicích, v kapli sv. Kříže a v konkatedrále Nanebevzetí P. Marie v Opavě. Odpoledne následovala koncertní vystoupení sborů v sále Minoritského kláštera.

*Dne 18. února 1998 zahájila Janáčkova filharmonie Ostrava již šestý ročník **Abonentních koncertů** ve Slezském divadle. Opavské publikum mělo dále možnost si poslechnout vedle orchestru Slezského divadla Jihočeskou komorní filharmonii, patřící v kategorii "mozartovských" orchestrů ke špičce. Na varhaním cyklu abonentních koncertů, který i v roce 1998 pořádal odbor školství, mládeže a tělovýchovy magistrátu, vystoupili rovněž renomovaní naši i zahraniční umělci.*

***Umělecká agentura Karla Kostery** uspořádala 24. ledna 1998 v sále minoritského kláštera **Novoroční setkání mládežnických a studentských souborů**. Tuto hudební lahůdku uspořádala tato agentura spolu se ZUŠ Václava Kálíka a odborem školství, kultury a tělovýchovy Magistrátu města Opavy. Vystoupily Pražský studentský orchestr, smyčcové soubory Dětského komorního orchestru a Opavský studentský orchestr. Zmíněný pražský orchestr patří bezpochyby mezi nejúspěšnější soubory tohoto typu v České republice. Tato agentura se zasloužila o celou řadu **vánočních koncertů**. 27. prosince se uskutečnil velký vánoční koncert v chrámu sv. Vojtěcha.*

*Z mnoha hudebních akcí, které proběhly v roce 1998 v opavském minoritském klášteře, zmíníme se ještě alespoň o dvou. Dne 10. června 1998 vystoupil zde skladatel, moderátor, kytarista a průvodce nekomerčních pořadů **Marek Eben**. S*

písničkami tohoto oblíbeného všemělce se střídaly odpovědi na otázky diváků. V říjnu 1998 měli hudbymilní Opavané možnost poslechnout si mužský pěvecký sbor z německého **Mönchengladbachu**. Podle znalců i diváckého ohlasu jedná se o těleso mimořádné kvality, které sjezdilo celou Evropu.

Město Opava je ovšem známa také tím, že se zde provozuje kvalitní **muzika v kostelích**. V konkatedrále Nanebevzetí P. Marie byla uspořádána kromě koncertů uspořádaných v rámci XI. ročníku soutěže mladých varhaníků řada dalších pozoruhodných koncertů. V dubnu 1998 zde vystoupily dvě mladé polské umělkyně Marie Zientek a Elzbieta Wlosek s programem *Ave Maria*, který se setkal s vřelým porozuměním publika. Koncem května 1998 se v opavské konkatedrále dokonce tančilo. Tanečnice Marika Blahoutová s Petrem Tycem předvedli na hudbu Petra Ebena biblické tance. Představení zhlédlo několik set lidí - mnozí s úžasem ve tváři. Dne 27. července 1998 konal se na stejném místě výjimečný varhanní koncert. Vystupovala tu pařížanka **Sofie - Véronique Chopin**. V jejím programu nechyběla ani improvizace - mimo jiné i na Smetanovu *Mou vlast*. V kapli Sv. Kříže se 4. září 1998 uskutečnil koncert dvou umělců z Německa - **Biancy Studnitzké** na flétnu a **Norberta Studnitzkého** na fagot. Barokní hudba zazněla počátkem listopadu 1998 rovněž v kapli Sv. Kříže, kterou milovníci této hudby zaplnili do posledního

místa. Na pořadu byla francouzská hudba v podání **Dušana Foltýna** z Janáčkovy filharmonie a nejen Opavanům dobře známého **Tomáše Thona**.

V červnu 1998 byl otevřen v Opavě na Otické ulici **rockový klub JAM**, jehož majitelé **Martin Žižlavský** a **Luděk Šimeček** provozovali dřív **rockový klub Špek**. Přes týden funguje tento klub jako bar, v pátek a sobotu se pak zde konají koncerty. Dne 28. září zde například vystoupila americká skupina **Insolence** ze **San José** v Kalifornii. V říjnu 1998 hrála zde tříčlenná forma **Off Kilter** z **Sheffieldu** a ostravská kapela **Hupy Hup**, která patří k nejvýraznějším kapelám ostravské hudební scény. V listopadu 1998 se v klubu **JAM** představila pražská skupina **Vanessa Gun**. Na jejím koncertu byla však jen malá návštěvnost.

Již "tradičním" místem jazzové hudby je v Opavě vinárna **U Přemka**. A tak tomu bylo i v roce 1998. Dne 2. dubna zde například vystoupili **Jazz Funktet** a **Kasia Karosek** z **Varšavy**. Podle znalců to byla jazzová lahůdka. V květnu 1998 "troubil" **U Přemka** československý jazzový bůh, dnes už šedesátiletý **Laco Deczi**. Jde o legendu světové třídy. Dne 17. listopadu 1998 měl **U Přemka** koncert nejslavnější detroitský bluesman **Robert Jones**. Ve vinárně **U Přemka** si našel své "stanoviště" jazzový klub, ustavený na jaře 1998 při **Matici slezské**.

Tradičním místem **umělecké agentury Mazel** je v Opavě kino *Mír*. Tato agentura pokračovala i v roce 1998 v koncertech **dechové hudby**. V lednu zde vystoupila například kapela *Veselka*, v únoru krojovaná slovácká dechovka *Boršovjanka* a v březnu *Lidečanka* atd. Naproti tomu **agentura Marlen Lenky Burdové**, specializující se na reklamní a uměleckou činnost, pořádá své akce v *Domě kultury Petra Bezruče* v Opavě. Například v březnu 1998 uspořádala tato agentura pod záštitou opavského primátora doc. *Jana Mrázka* **módní galapřehlídku** se zajímavým programem. Mimo jiné tu vystoupil i známý opavský klavírista *Lukáš Vondráček* a country skupina *Kompromis*.

Zvláštní zmínku zasluhuje **Univerzitní klub Čajovna - Bludný kámen**, který vyvíjel v roce 1998 rozsáhlou přednáškovou, hudební, dramatickou i jinou činnost, a to už zdaleka ne pouze v prostorách čajovny. S jeho akcemi jsme se setkali také v atriu nebo *Moravské kapli Domu umění* či *vinárny U Přemka*. Soustřeďuje se vlastně především na ty aktivity, které ještě donedávna v opavském kulturním životě chyběly. Lví podíl má na této činnosti majitel čajovny *Bludný kámen*, **Martin Klimeš**. Dne 13. ledna 1998 byl zde zahájen přednáškou o impresionismu cyklus **Moderního výtvarného umění pro začátečníky**. V březnu 1998 vyprávěl návštěvníkům opavské čajovny *Richard Pokorný* o významu japonského

čajového rituálu. V dalších měsících pak o čarodějnických procesech na Moravě v 18. století, o naší státní symbolice, o životě a díle Felixe knížete Lichnovského, o Mnichovu 1938, o židovském náboženství a o současných problémech státu Izrael. Příležitost tu však dostali i studenti Slezské univerzity, kteří referovali na základě svých výzkumů o řádu německých rytířů v době předhusitské a o kulturní politice KSČ v letech 1948 až 1952. Vedle přednášek a besed měli opavští diváci možnost zahlédnout v opavské čajovně Koliandrovo divadla jednoho herce Radost. Dne 28. ledna 1998 se tu dávalo dílo Zdislava Plamen boží. Dne 11. listopadu 1998 nabídla opavská čajovna poetické miniatury v podání světového japonského loutkoherce Norynki Sawy. Děti byly tímto představením nadšeny. Celé představení, podmalované zvukem melancholické píšťaly či symfonického orchestru, působilo podmanivě. Dne 26. listopadu 1998 zde pak vystoupil legendární soubor Do Těatr, který tvoří spolu s divadly Děrevo Těatr Novago Fronta základní trojúhelník divadelní alternativní scény v Rusku. Z bohatého hudebního programu čajovny Bludný kámen je nutno především připomenout opavské **Hudební léto**, v jehož rámci bylo tu uskutečněno 8 vystoupení. Připomínám vystoupení romské skupiny Ladakere Čave v pořadu Cikáni jdou do nebe. Dne 28. července 1998 vystoupili v čajovně Bludný kámen dva opavští romští muzikanti Marián a Julius Gáborovi. Pro velký zájem byl tento koncert 5. srpna

1998 reprizován. V červnu 1998 uspořádal Bludný kámen v Moravské kapli Domu umění večer s názvem Středověká hospoda. Na tomto večeru vystoupila ostravská skupina Calota. Dne 4. srpna 1998 představil se v čajovně na Dolním náměstí vynikající pražský hudebník Ladislav Brom ve svém koncertu indickou hudbu Alp. Dne 16. srpna 1998 uspořádal pak v Moravské kapli Stanislav Doležal koncert na tibetské mísy. Dne 23. srpna 1998 rozezněla čajovnu Bludný kámen zvláštní hudba pražských šamanů. Z podzimních koncertů chci připomenout alespoň 10. 11. koncert folkové zpěvačky Evy Henychové.

Dále se zmíním o opavských kinech. **Kino Mír** patří k největším kulturním sálům v Opavě. Má 565 sedadel a uvádí často premiéry filmů hned po Praze a Ostravě. Jinak se tu konaly i v roce 1998 koncerty a jiné kulturní akce. Například dne 17. listopadu se tu konal vánoční koncert, na kterém se představil výborný kytarista Lubomír Brabec. A již koncem října 1998 tu vystoupil Jiří Krampol s diváckou verzí televizní soutěže *Nikdo není dokonalý*.

Novým provozovatelem kina **Elektra** se stal od 1. ledna 1998 na základě výběrového řízení z 27. listopadu 1997 Vladimír Šafařík. Proti dřívější praxi přišel s koncepcí, slibující nejen oživení programu kina novými kulturními aktivitami, ale i převzetí starostí o chod kina tak, aby mohl městu platit nájemné ve výši 10% z výnosu. I letos zde úspěšně

probíhal pondělní **Filmový klub** s poklady světové i naší kinematografie. Vzpomeňme na lednové promítání švédského snímku **Gosta Berling** (1924) s mladou Gretou Garbo, **Apokalypsa** (USA '79), pln násilí byl italský film **Salo aneb 120 dnů svobody** (1975), **Krávy** (Španělsko 92) či série českých filmových klenotů v listopadu (**Ostře sledované vlaky**, **Skřiváci na niti**, **Slavnosti sněženek..**). Šlo o náročné filmy jako protiváhu mnohým tržním trháčům. V průběhu roku zavedl tu Šafařík **nedělní dopolední a odpolední pohádky a sobotní odpolední promítání pro mládež**. Navázal spolupráci s různými agenturami z Opavy i z Krnova či Ostravy. Z kina **Elektra** se tak stal jakýsi **dětský filmový klub**. Ve dnech 7. a 8. února 1998 se tu například promítala hraná pohádka produkce USA **Arabské dobrodružství**, o týden později kreslená pohádka **Poslední jednorozec** a o víkendu 21. a 22. února 1998 **Synové velké medvědice**. V únoru 1998 započalo se zde také s přehlídkou filmů pod názvem **Projekt 100**. Promítají se filmy, které se zapsaly do dějin kinematografie.

Pokud jde o kino **Alhambra**, chtěli bychom jen zaznamenat, že byl počátkem září 1998 uzavřeno. Jde vlastně o diskotéku **Alhambra**, neboť filmy se tu již nepromítají. Provozovatel diskotéky **Oldřich Jašek** prý nedodržel podmínky nájemní smlouvy, a tak mu opavský magistrát k 24. září 1998 smlouvu vypověděl.

Z bohaté výstavní činnosti **opavských fotografů** je nutno alespoň zaznamenat výstavu člena nezávislého zájmového sdružení **Fotoklub Opava**, která se uskutečnila v měsících říjnu a listopadu 1998 v předsálí opavského minoritského kláštera. Svá díla veřejnosti představili Jaromír Fily, Pavel Lhotský, Jiří Novák, Miloš Štěrba a Jaroslav Topiář.

Opava má i svou **kavárnu poezie**, a to v knihkupectví Votobia. 18. února zde jako první proběhl pořad s názvem Vesmír - šlo o večer poezie **Dagmar Bakalové**. Kavárnička je jakousi opavskou Slávií a má otevřeno od 10 do 22 hod.

Ještě k výstavám. Už posedmé se konala v Brně počátkem roku mezinárodní výstava turistických možností - **Regiontour**. Letošní Regiontour 98 byla ve dnech 8. - 11. ledna. Dominantní expozici Opavska ztvárnilo **Studio Jančík**. Město Opavu zastupovala Agentura pro rozvoj cestovního ruchu, která zde nabízela četné informační materiály.

I letošní květnová výstava **Zempo 98** byla v areálu Zemědělského nákupního závodu velmi úspěšná. Vedle vystavených potřeb pro zahrádkáře, kutily ... zde byly bazény, keramika ... a také četné doprovodné programy (Kučerovci, Boršičanka, jízdy „na parníku“ pro děti atd.).

V květnu vystavovala své obrazy v Thajsku opavská malířka **Irena Stanislavová** a úspěšně tak reprezentovala ČR.

Již 30 let vystavuje **výtvarná skupina X**. I letos

představila díla svých členů (Beneš, Foltýn, Havlica, Kačírko, Václavková...) v arkádách ve Dvořákových sadech 15. září u příležitosti Bezručovy Opavy.

24. září bylo v nádražní hale železniční stanice Opava-východ slavnostně otevřeno **informační centrum**.

2. října dali o sobě vědět nevidomí domu sv. Cyrila a Metoděje v Opavě - Vlaštovičkách, když otevřeli pro veřejnost **Galeryji Vlaštofka** s vlastními uměleckými výtvoři vysoké estetické hodnoty.

Stálou prodejní výstavu afrického umění prezentovala i nadále firma **For You Africa** na Pekařské 7. Jsou zde k vidění sošky, bubny, polodrahokamy (na ty sem také chodím), košíky ..., a to nejen z Afriky, ale i z Tichomoří. Majitelkou je **Miroslava Hájková**.

Počátkem května se vrátili po tříměsíčním putování po Indii členové **opavské expedice**, která vyjela se dvěma aviemi, aby zmapovala indické památky pro Unesco. Duchovním otcem expedice byl **Vladimír Tkáč**.

30. května vyjel z Opavy do Hradce nad Moravicí **historický vlak Matylda**, a to s dětmi v rámci **Dne dětí**. V prostorách zámeckého parku zde byly připraveny nejrůznější atrakce.

11. listopadu uspořádali slavnostní večer (na oslavu zlaté medaile z mezinárodního festivalu kouzel) v opavském **Magic**

Baru **Michaela Kostrhounová** a **Ivo Židek**, kouzelnické **Duo Mirakl**.

10. července uspořádala pražská herecká agentura v Loutkovém divadle konkurzy na **kompars do velkofilmu Johanka z Arku**, natáčeném u vodní nádrže Slezská Harta. (Komparsisté dostávali 550 Kč denně.)

28. února přijel do města **cirkus Sultán** s vynikající drezúrou medvědů a 40 exotickými zvířaty. Žákům škol bylo poskytnuto zlevněné vstupné. Ředitelem cirkusu je **Karel Berousek** ze známé cirkusové rodiny.

V lednu a únoru se v Opavě uskutečnilo několik **plesů**. 17. ledna zahájil **Na Rybníčku ples lidovců**. 6. února uspořádala **Ples s kelňou Str. prům. škola stavební**, 14. 2. to byl **Slezský bál Na Rybníčku a první podnikatelský ples v Manhattan klubu**. 28. února 7. **ples ČSSD**, 5. března 1. **ples Slezské univerzity**...

18. prosince byl zahájen ve výstavní budově muzea **Mikulášský jarmark**. Před očima diváků zde tvořili řezbáři, krajkářky, kuchařky, keramikové. Dominoval velký betlem. Vystoupili i **Mikuláš s čertem** a mladí muzikanti ze **ZUŠ**. Nezapomenutelné bylo i 17. 12. **Koledování pod vánočním stromem** u divadla, kde zazpívalo několik dětských souborů.

Zvláštní zmínku zasluhuje oblast **historie a vlastivědy**, která sehrává v Opavě již tradičně významnou roli. Ve dnech 10. a 11. listopadu 1998 konala se v prostorách **Slezského ústavu**

*Slezského zemského muzea a Ústavu historie a muzeologie
Filozoficko - přírodovědecké fakulty Slezské univerzity
mezinárodní konference na téma **Slezsko v dějinách českého
státu**. Nad jednáním konference převzal záštitu prezident ČR
Václav Havel. Program konference, který vyplňovali vědci z
České republiky, Spolkové republiky Německo a z Polské
republiky, byl zaměřen zejména na shrnutí dosavadního stavu
výzkumu dějin Slezska a ke stanovení dalších cílů. Zaznamenat
je nutno rovněž konferenci s názvem **Opavské dějiny v zrcadle
doby**, kterou uspořádala německá kulturní nadace v Bonnu 6.
11. Konference byla vhodnou příležitostí k seznámení se s názory
německých odborníků a k výměně pohledů na sporné problémy. S
příkladnými referáty vystoupil **Dr. Winfried Irgang**, přední
německý znalec středoevropských středověkých dějin, **Dr. Werner
Bein** a **Doc. Dr. Zdeněk Jirásek, CSc.** a **Doc. Dr. Dan Gawrecki**
ze Slezské univerzity v Opavě a další.*

*Záslužnou vlastivědnou prací se zabývají vedle **Matice
slezské**, která má ovšem záběr širší, **Vlastivědná společnost
při Slezském zemském muzeu a Vlastivědná vzdělávací
společnost "Stará Opava"**. Z bohaté vlastivědné činnosti
Matice slezské je nutno vyzvednout **Slezské vlastivědné
symposium "Osudy česko-polského pohraničí"**, které se konalo ve
dnech 1. až 3. května 1998 v Opavě, a také již tradiční matiční
diskusní středy. Dne 11. března 1998 besedoval například **Doc.***

PhDr. Miroslav Malura o místech ve Slezsku s významným vztahem k hudbě. Dne 8. dubna 1998 se mluvilo o historii opavských tiskáren a 13. května 1998 o problematice dislektiků v České republice. Tradiční jsou ovšem také již známé matiční zájezdy. V červnu 1998 to byl například zájezd na Zlatohorsko a Osoblažsko a v září na Slezské dny do Dolní Lomné. Opavská Matice má od jara 1998 svůj jazzový klub. Jeho přípravný výbor rozhodl na své květnové schůzi, že místem k setkání milovníků jazzu se stane vinárna U Přemka. Vlastivědná společnost při Slezském zemském muzeu konala co měsíc přednášky a besedy k významným otázkám Slezska a severní Moravy. V únoru 1998 to byla například přednáška Milady Pískové na téma Z dějin židovské komunity v Opavě, v dubnu referoval Radek Fukala o stavovském odboji ve Slezsku na počátku 17. století a v září 1998 byla uskutečněna beseda s ředitelem Hospodářské komory v Opavě Ing. Jiřím Germaničem o tradicích této komory. Obdobnou činnost jako Vlastivědná společnost prováděla v roce 1998 i Vlastivědná vzdělávací činnost Stará Opava. V únoru 1998 byla například přednáška Jany Peterkové na téma Historie a činnost Červeného kříže, v květnu beseda s členem bývalého Revolučního národního výboru v Opavě stavitelem Jaroslavem Moslerem, v listopadu besedoval RNDr. Tomáš Grimm na téma Zemní opevnění z dob Slezských válek u Hradce nad Moravicí atd. Matice vydává 2x ročně svůj

Zpravodaj, který připravuje její tajemník Ing. Vlastimil Kočvara.

A ještě k činnosti obou opavských archivů. Zemský archiv Opava zpracovával rozsáhlý fond SmKNV Ostrava a fondy z doby okupace aj. Studovalo zde 893 badatelů, z toho 147 cizinců. V knihovně pak 4 061 badatelů. Archiv se dále spoluúčastnil na výzkumu bohemik v některých polských archivech, zpracovával bibliografii vlastivědné literatury, spolupracoval na několika konferencích, výstavách. Ředitelem archivu je PhDr. Karel Müller.

Státní okresní archiv se věnoval dokončení inventářů k fondům 129 obcí a přejímáním dalších písemností od institucí, spadajících do jeho předarchivní péče. V archivu studovalo 157 badatelů. Archiv se spoluúčastnil na řadě odborných akcí včetně vydávání odborných publikací. Ředitelkou archivu je PhDr. Marta Medková.

Památkový ústav v Opavě měl na starosti památkovou péči - v našem městě šlo o opravu fasády kostela sv. Ducha v průčelí. Z dotací na povodně byly opraveny zaplavené sklepy ve Skazikově domě na rohu Nákladní - nám. Osvoboditelů a v Altově secesním domě na Ochrannově ul. V kostele sv. Václava byly provedeny další sanace zdiva. Počítá se s využitím kostela jako lapidárium. Pokračovaly úpravy domu č. 18 na Dolním nám., ozdobou je dokončený dům u Jakoba, kde byla

otevřena galerie. Vybudován byl **Mariánský sloup** na Dolním náměstí, na který přispěly dotace z Německa.

Všude, kde se v suterénech kopalo, byl zároveň **archeologický výzkum** (v opravovaných měšťanských domech, u sv. Václava a v základech budovaného Kauflandu za Kateřinkami).

A v závěru k opavskému tisku. Největším nákladem vycházel **Region** v 7 mutacích pokrýval téměř celé Slezsko a Novojičínsko. Vydávání **Našeho Opavska** se ujal od 24. června majitel Radim Masný a začal je číslovat jako IX. roč. od čísla 1. Vydavatelská firma je Martina Trade, s. r. o. Jako skutečný pokračovatel **Našeho Opavska** se však přihlásilo **Opavsko** (od 9. 4.), jehož majitelem a vydavatelem se stal Kamil Kolek.

Od 20. 5. začal v Opavě vycházet **Opavský patriot**, vydávaný s. r. o. Patriot noviny v Bruntále.

13. Církev

etošní všem opavským církvím společný ekumenický týden modliteb se konal 4. - 11. ledna 1998. Tématem byla novozákonná apoštolská výzva z epištoly Efezským: "Život jako děti světla!" Světlem je Ježíš Kristus a evangelium. Toto světlo mají křesťané nést a sami jím být - pokud z nich vyzařují dobré skutky. Každý večer promluvil duchovní té církve, která řídila modlitby a připravila i další program - zpěvy dětí, scholu... Součástí modlitebního týdne byla humanitární sbírka, určená pro oblasti, postižené povodněmi 1997. Vybralo se 5 280 Kč.

Vztahy mezi církvemi, obzvláště mezi protestantskými, a katolickou se vyvíjejí. Ty tam jsou časy, kdy si členové těchto církví dělali naschvály.

Je velkým darem, že i opavské církve našly a nacházejí společnou řeč. Projevuje se to nejen při každoročních společných modlitebních večerech, které probíhají za hojné účasti vždy počátkem nového roku. Přínosem je také to, že faráři i laici jiných církví jsou zváni na kazatelny anebo na různé programy, kterými si slouží k vzájemnému sblížení. V neposlední řadě je zde společná práce na projektu Azylový dům Samaritán.

Ani představitelé našeho města nebyli k opavským církvím

neuvšímaví. 11. května rozhodla rada města poskytnout finanční příspěvky Sboru Českobratrské církve evangelické ve výši 25 tis. Kč na opravu fary a Společenství křesťanů Cesarea 10 tis. Kč na letní tábor pro děti.

Příspěvky však zamítlo zastupitelstvo města. Ke schválení návrhu na poskytnutí finančních prostředků sboru Českobratrské církve evangelické v Opavě chyběly 23. března na zasedání zastupitelstva pouhé dva hlasy. Primátor Jan Mrázek k této skutečnosti sdělil, že se za rozhodnutí zastupitelstva stydí. "Představitelé města si zřejmě neuvědomují, že Českobratrská církev evangelická je zprostředkovatelem zahraniční finanční podpory ve výši dva a půl milionu korun, určené povodňové Opavě," řekl Mrázek.

Duchovní správa církve římskokatolické v čele s děkanem **Mons. Josefem Veselým** konala své obřady jednak v konkatedrále P. Marie, k níž náležely kostely sv. Vojtěcha, sv. Hedviky, Nejsvětější Trojice a Petra a Pavla v Jaktarži. Dále v chrámu Sv. Ducha, k němuž přináleží i nový chrám v Kylešovicích a Sv. Jana v Opavě.

V římskokatolických chrámech v Opavě bylo letos 319 křtů, 118 sňatků a 264 pohřbů.

V mariánské konkatedrále se konalo několik významných koncertů i pro veřejnost, např. festival mladých varhaníků.

Letos byla dokončena oprava kostela v Jaktarži a

pokračovalo se v opravě kostela Nejsvětější Trojice, poškozeného povodní.

22. května zemřel teolog **Dr. Vladimír Neuwirth**, který prožíval poslední léta svého života na faře v Jaktáři. Narodil se v Komárově u Opavy dne 12. 8. 1921. Studoval na gymnáziu v Opavě a v Ostravě, kde maturoval. Během války absolvoval Ústav moderních řečí v Praze, kde také vyučoval. Do r. 1950 studoval na bohoslovecké fakultě v Olomouci. V letech 1950-60 pracoval manuálně v různých oborech. V roce 1961 byl zatčen za aktivity Společenství a odsouzen na 14 roků vězení. Propuštěn byl v roce 1968. V témže roce odjel do Vídně, kde ukončil studia jako doktor filozofie. Záhy přesídlil do Belgie, kde pracoval ve Výzkumném ústavu střední Evropy v Lovani. Později se usadil ve Frankfurtu, kde spoluzaložil sdružení *Opus bonum* a o něco později *Bibliotheku Cyrillo-Methodianu*. V roce 1992 se vrátil do rodného Slezska a jeho knihovna byla umístěna na faře v Opavě-Jaktáři. Zde také žil až do svých posledních dnů.

16. května byl posvěcen na Dolním náměstí před kostelem sv. Vojtěcha opravený **Mariánský sloup**. 23. května byl pak za účasti biskupa Františka Lobkowicze slavnostně vysvěcen charitní Dům sv. Josefa v Jaktáři.

25. října se konala v mariánském chrámu **Svatohubertská mše myslivců**, na které se představilo 6 mysliveckých trubačů a 8 zpěváků. Mše se konala u příležitosti

75. výročí založení Čsl. myslivecké jednoty.

Advent - čtyři týdny před vánocemi - začal letos 29. listopadu, pro opavskou Charitu 1. prosince. Úterní Den otevřených dveří v Domě svatého Josefa v Jaktarži vyvrcholil mší svatou, kterou v konkatedrále Nanebevzetí Panny Marie sloužil za všechny klienty Charity sám biskup František Václav Lobkowicz.

Českobratrská církev evangelická v Opavě se sídlem Lidická 2 má letos vedle 50. výročí svého trvání i nového faráře - **Jana Lukáše**, který se aktivně ujal její správy. Středem života církve byly nadále nedělní bohoslužby, navštěvované 65 osobami v Opavě a přes 20 věřících z okolních obcí. 12 dětí navštěvovalo hodiny náboženství. 1x v týdnu probíhaly biblické hodiny pro dospělé, 1x pro mládež. O prázdninách se uskutečnil již tradiční tábor pro 20 dětí.

Novinkou je vydávání Sborového zpravodaje . Velmi aktivní je odbor **Křesťanské služby**, v jehož náplni práce jsou návštěvy nemocných a osamělých členů sboru církve. Obnoven byl pěvecký kroužek.

Farář Jan Lukáš navštěvuje i Azylový dům a věznici.

Církev evangelická má v okrese celkem 514 členů. Byly zde letos pokřtěny 3 osoby a požehnáno 2 sňatkům.

Kurátorem církve, je ředitel Azylového domu Samaritán **Antonín Plachý** a kronikářem, který mi poskytl tyto informace,

Mgr. Jaroslav Ševčík, učitel v důchodu.

Z iniciativy této církve přišla letos do Opavy velká částka peněz pro postižené povodní. Vedle peněz, které se podařilo shromáždit vlastní povodňovou komisí, to byla i pomoc od švýcarských evangelických církví. A tak opavská církev pomohla Azylovému domu částkou 250 tis. Kč, Charitě 1 mil. Kč a městu Opavě 2 700 000 Kč na výstavbu několik bytů pro postižené bez vlastní střechy nad hlavou.

Povodňová komise ČCE měla k dispozici finanční pomoc ve výši takřka dvacet milionů korun, a to také z darů zahraničních. Pro pomoc postiženým povodní v našem městě bylo z tohoto fondu prostřednictvím místního sboru ČCE uvolněno asi čtyři miliony korun.

Na pozvání povodňové komise Českobratrské církve evangelické přijel v neděli 19. dubna do Opavy farář Paul Kluge z Diakonského díla saské evangelické církve v Německu.

Za doprovodu představitele opavské ČCE navštívil host v Opavě ta místa, která byla povodněmi postižena nejvíce.

"Navštívili jsme také postižené rodiny a Paul Kluge vyjádřil překvapení a radost, že mnoho škod je již odstraněno, a že pomoc saské Diakonie byla účelově využita," podotkl Antonín Plachý, kurátor církve.

Stručnou zprávu o působnosti Církve čsl. husitské v Opavě podala i farářka Ladislava Svobodová. Kromě

bohoslužeb i zde probíhaly biblické hodiny i křty a pohřby. Každoročně se konaly Husitské slavnosti - letos na ně někteří věřící zajeli do Rychvaldu u Ostravy. I letos se zapojila církev do charitních akcí sbírkou šatstva (na faře) a její další expedicí potřebným. Je zapotřebí opravit faru, není však dost prostředků. Budova patří městu a tak paní farářka věří, že ji město i opraví.

Křesťanský sbor Casarea se sídlem na Čapkově ul. rovněž koná nedělní bohoslužby od 9. hod. Vedle vlastních akcí pracuje Casarea i pro veřejnost. Tak 1. dubna uspořádala Na Rybníčku v malém sále přednášku "Přijde ještě potopa"? Uvedl ji pastor společenství **Zdeněk Kašpárek**. Tento aktivní představitel církve si našel i cestu k mládeži. 17. září zajistil Večer pro mladé, na kterém se besedovalo o AIDS, a to v kině Elektra. Tamtéž se pak 24. září promítal film Lék o dvanáctiletém nemocném chlapci.

Kromě toho připravuje Z. Kašpárek přednášky o sexu a AIDS na školách.

Plně je zaměstnán svou kazatelskou funkcí mezi **Adventisty sedmého dne** sympatický **Vladimír Kaleta**. Počátkem října připravili Adventisté sérii přednášek pod názvem: "Máme se obávat 21. století?" Opavští adventisté se tak připojili k největšímu evangelizačnímu programu světa v historii křesťanství. Adventisté věří, že přijde Ježíš a spasí svět. Nevěří, že to bude v roce 2000, nevědí, kdy to bude, ale věří, že konec

světa nastane a přijde soudný den. Ale nezničí se planeta, jen zlo na ní existující. Přednášky se konaly v Kazatelském domě na Olomoucké ulici.

I adventisté se angažovali v humanitární nadaci a pomoci pro postižené povodní akcí ADRA - humanitárního občanského sdružení, a to postiženým zejména v Jugoslávii, v Kosovu.

Čs. církvi bratrské (Hradecká ul.) se budeme věnovat zase v příštím zápisu.

V našem městě máme i církevní řády a já dnes jen stručně připomenu Řád menších bratří minoritů, vlastníků minoritského areálu, kde jich několik žije v tichých, rozsáhlých prostorách kláštera, byť uprostřed pulzujícího města. Jeden z nich - bratr Bonaventura - se letos počátkem září zviditelnil tím, že popsal kamennou kouli na kašně před Hláskou jednoduchými větami z Písma svatého: "Bůh je láska, radost, pravda. Ježíš je svoboda." Právě, když dopisoval, byl přistižen Městskou policií a pokutován.

Kongregace dcer božské lásky v Marianu se stará o 250 mentálně postižených dětí a ve svém Domě sv. Zdislavy na Rooseveltově ul. o 20 starých žen. Setra Blanka představená i ředitelka domova - je dobrou sestrou i organizátorkou. Letos na podzim dokonce byly otevřeny dveře Mariana pro veřejnost. Vládne tu pořádek a klid a mezi sestrami (jsou zde i mladé dívky), láska a vzájemné pochopení. Nahlédněte do jejich života.

Dny jeptišek mají pevný řád. Jejich první kroky směřují v pět hodin ráno do kostela ke mši a modlitbám. Snídají okolo sedmé a pak nastupují do osmihodinového zaměstnání jako kuchařky, zdravotnice, účetní či vychovatelky. Poté některé z nich studují církevní dějiny, angličtinu, němčinu, vykonávají běžné práce v domácnosti. Před obědem je čeká chvíle ztišení v kapli. Krátce po páté hodině odpolední se zde opět scházejí ke společné modlitbě a studiu církevních dokumentů.

Večer sledují v televizi televizní zprávy, na ostatní programy se podle svých slov dívají málo. Po večeři nastává čas k rekreaci a zábavě. Den uzavírá večerní modlitba a po ní opět nastává čas ztišení. Spát chodí poměrně brzy, krátce po deváté.

Během roku má každá z nich nárok na třítýdenní dovolenou. Ty mladší ji tráví u svých rodičů či příbuzných, ty, které nikoho nemají, zůstávají doma.

14. Sport

*ž bude číst příští generace tyto řádky, pozná, že naše město bylo nejen Mekkou školství a dějištěm bohatého kulturního života, ale i místem intenzivního sportovního zápolení, a to špičkového i občanského. A dlužno hned úvodem dodat, že pochopení pro mnohé sportovní aktivity mělo i město, tedy magistrát města, který dokázal pro ně i sáhnout do své pokladny. Už 9. března 1998 schválila rada města **rozdělení finančních prostředků** na tzv. veřejně přístupné sportovní akce na celý rok, přičemž v soupisu je uvedeno 60 těchto aktivit s příspěvkem od 500 do 20 000 Kč na každou z nich. Šlo např. o závody na lyžích, běh kolem Stříbrného jezera, běh ve Slavkovském lese, Zlatnická stezka, orientační běh, turistické pochody, cyklistické přebory, dětské hry, závody pro tělesně postižené, atletické a míčové soutěže, plavání, lední hokej, kuželky atd. Vyšší dotace pak byly uděleny na nejvýznamnější sportovní akce města: Velkou cenu v plavání, Memoriál Ivo Lisky v judu, Velké ceny v cyklistice, jezdeckví na koni, stolním tenisu, Meta cup postižených v kuželnkách, Slezský pohár v kuželnkách, Grand Prix Pepa, juniorské turnaje ve fotbale a hokeji, šachový turnaj apod. Částkou 20 tis. Kč se město podílelo na Mistrovství Evropy tělesně postižených v šachu, 13*

tis. Kč na sportovních akcích v rámci Dne Ratiboře v Opavě 14. 6. 1998 a na anketě vyhlášení nejúspěšnějších sportovců okresu. Celkem město po schválení i v zastupitelském orgánu vydalo na sportovní akce ve městě 448 tisíc Kč, tedy skoro půl milionu. To však nebylo vše.

25. května a následně 9. června rada projednala další přerozdělování finančních prostředků na další sportovní akce (pochody a běh údolím Raduňky, mezinárodní mistrovství ve střelbě z kuše, memoriál E. Režnara v jezdectví, sokolský atletický den žáků, mistrovství ČR v kuželkách a některá míčová utkání) v částce 48 500 Kč.

Přesto všechno nebylo toto plně uznáno na valné hromadě Okresního sdružení ČSTV v Opavě, konané 26. 2. 1998 v Lidovém domě, za dostačující. Dokonce zde byla zmínka o macešském postoji města, což se pokusila vyvrátit přítomná náměstkyně primátora Mgr. Jiřina Bouchalová. Na adresu města směřovala i kritika na nedostatek sportovišť ve městě. Mgr. Bouchalová zde však připomněla, že město vysoko dotuje provoz zimního stadionu HC Slezan Opava, a to kolem 10 mil. ročně.

***Nejúspěšnější sportovci a sportovní kolektivy okresu Opava za rok 1997** byli v pondělí 2. 3. 1998 vyhlášeni v kavárně Zimního stadionu. Vítězem mezi jednotlivci se stal podle očekávání s téměř dvousetbodovým náskokem nejlepší*

basketbalista ČR v uplynulé sezóně a hráč ICECu Opava **Petr Czudek**. Druhé místo patří kapitánovi fotbalistů Kaučuku Aloisi Grussmannovi, třetí skončil další basketbalista ICECu Jiří Okáč.

Basketbalisté dominovali také mezi kolektivy, když získali dvakrát více bodů než druzí fotbalisté Kaučuku. Třetí příčku obsadili judisté z Judo klubu Opava.

Ještě dodatek: reprezentantka Renata Berková "ušla" titulu nejlepší sportovkyně okresu proto, že od letošního roku již závodí za Brno, kam se přesídlila.

Již podruhé uspořádala Základní škola v Opavě-Kylešovicích charitativní Běh Terryho Foxe, jehož výtěžek je určen na výzkum rakoviny.

Akce se uskutečnila v pátek 18. září a zájem o ni byl větší než loni. Oficiálně se jí zúčastnilo 686 běžců. Výtěžek pak činil 24 502 Kč, což je přibližně o 6 tisíc více, než se vybralo při prvním běhu v roce 1997.

V rámci běhu se téhož dne dopoledne uskutečnil i **Den pro zdraví**, kterého se zúčastnilo celkem 900 dětí z deseti škol z Opavy, Bolatic a polské Ratiboře, pro které byly nachystány sportovní soutěže. Hrály se šachy, volejbal, košíková, vybíjená, děti zápolily také ve stolním tenise a minikopané a své znalosti a dovednosti prokazovaly při dopravní soutěži. Vyvrcholením dne byl již zmíněný Běh Terryho Foxe na 500, 1 000, 2 000 a 4 000

metrů, přičemž největší zájem byl právě o nejdelsí trasu. Kdo si své odběhal, mohl si vyzkoušet střelbu ze vzduchovky, chůzi na chůdách, hod koulí nebo třeba malovat na asfalt.

Ředitel školy Mgr. Pavera byl s akcí spokojen, zvláště jej potěšil zvýšený zájem dětí i dospělých, který předčil očekávání. Jak ale řekl, zdárný průběh by se neobešel bez sponzorů.

Sportovní areál vybudovaný U hliníku využívají fanoušci alternativního sportu. S návrhem projektu o vybudování sportovního areálu pro skateboarding, kolečkové brusle, softbal, atd. pro děti a mládež přišlo na opavský magistrát občanské sdružení Arrows (Šípy), vedené Mgr. Vitem Dvořákem. Realizace záměru pomůže vyřešit problém neexistence vhodné plochy pro jízdu na kolečkových bruslích a skateboardech, potažmo omezit narůstající kriminalitu mládeže podchycením jejího zájmu o sport. Iniciátory konečného řešení se stali radní Radan Grusman a náměstek primátora Pavel Steyer. "Plochy na sídlištích se bohužel nedají využít. Lidé si stěžují na hluk, který bezpochyby sportovní aktivity provází. Volba "Hliníku" je nejlepší alternativou," říká R. Grusman a dodává: "Je to první krok magistrátu vůči mládeži s určitými sportovními zájmy. A zřejmě se ho děcka nemohla dočkat, protože v den zasedání rady čekala před Hláskou na rozhodnutí ohledně pozemku až do 22 hodiny."

Ve Zlaté knize olympijských šampiónů a mistrů světa i Evropy se ocitlo hokejové mužstvo ČR se zlatou olympijskou

medailí z japonského Nagana. "Zlatí hoši z Nagana" byli po svém přeletu do Prahy přivítáni ovacemi srovnatelnými naposledy s nadšením desetitisíců po pádu komunismu v listopadu 1989. Mezi olympioniky byl i mladý Opavan David Moravec, přijatý i primátorem města Doc. Mrázkem. 18. března se pak konala se slavným hokejistou autogramiáda pro veřejnost, a to v odpoledních hodinách na Horním náměstí. Opakovala se 30. června v prodejně Tom a Jerry Mezi trhy. 18. března se setkali se zlatým opavským hokejistou v restauraci Metropol opavští podnikatelé s Rádiem Hellax. Součástí byla i autogramiáda. Vstupenka na večer stála 500 Kč a výtěžek šel na opavský kojenecký ústav.

A nyní k jednotlivým sportovním odvětvím: Nejprve k fotbalu, který má v Opavě dlouhou tradici. Už r. 1907 si připomínáme Slezský fotbalový klub Opava, přejmenovaný po válce v roce 1945 na Slezan Opava, od r. 1950 Slezský průmysl jemného pečiva, od 1951 Baník, od 1959 Ostroj, od 1994 FC Kaučuk.

Do první ligy vstoupil opavský fotbal poprvé v sezóně 1995/96 a letošní sezóna jeho čtvrtou prvoligovou. V 99 utkáních zaznamenal 35 vítězství, 29 remíz, 35 proher a skóre 125:123. Největším úspěchem je 6. místo z premiérové sezóny 1995/96. Koncem roku 1997 skončil na 7. místě.

Už 13. ledna 1998 odjeli opavští fotbalisté na Horní Bečvu

nabírat fyzickou kondici. Hned poté bojovali na Bernard cupu v Brně, ale málo úspěšně. Podlehli jak Viktorii Žižkov, tak Kaučuku a Bohemians.

Ale už koncem ledna si poradili opavští s FC Krnov, Ozetou Trenčín i s Válcovnamí Frýdek-Místek. Zato odešli poraženi Hradcem Králové a remizovali s druholigovou Karvinou a nejvíce s SK Slávií Praha. V této době se mužstvo loučí s oporou zadních řad, s hráčem Karlem Orlem, odcházejícím do Frýdku-Místku. Jaro 1998 bylo tedy pro opavský fotbal nevydařené - "Kaučuk klesá ke dnu" píše 12. 3. Naše Opavsko.

První vítězství bylo s FC Petra Drnovice, ovšem následovala porážka od FC Dukly. To ale napravilo vítězství v utkání s Boby Brno koncem března. Následovaly prohry - s Drnovicemi, Spartou, Olomoucí, Teplicemi.

Po porážce s Teplicemi přistoupil FC Kaučuk Opava k radikálnímu kroku a odvolalo od mužstva trenéra Jiřího Nevrleho. Jeho místo zaujal Petr Žemlík, který se tak po necelém roce vrátil zpět na místo činu a jeho úkolem bylo zachránit Opavu v první lize.

Následovala utkání, ve kterých bylo nutno pro záchranu I. ligy zvítězit. To opavské motivovalo k vítězství nad Viktorií Žižkov 3:0. Tak byla extraliga zachráněna.

V červnu skončila spolupráce s titulárním sponzorem - Kaučkem Kralupy, se kterým se od 1994 Opavané probojovali

do extraligy. Do nové podzimní sezóny už vstoupil fotbalisté pod názvem **Slezský fotbalový klub - SFC** se slezskou orlicí ve znaku. Zároveň však odchází úspěšný trenér Petr Žemlík, kterého vystřídal **Jiří Bartl**.

Podzimní liga začala vítězstvím nad Boby Brnem, a to v Opavě, ovšem se špatným koncem. Po zápase se rozpoutala rvačka a musela zasáhnout policie s pendreky. Zato s Viktorií Žižkov a Spartou čekala Opavany porážka. Ale vítězství nad Hradcem Králové jim zajistilo 6. místo v ligové tabulce. Do konce roku střídaly porážky (se Spartou 0:3) a vítězství (nad Baníkem 1:10!). A tak v prosinci se posunula Opava na 3. místo.

FC Kaučuk i letos pokračoval ve své dlouhodobé spolupráci se základní školou na Krnovské ul., což přineslo své ovoce. Mladí fotbalisté opavského Kaučuku obsadili 4. místo na MSČR.

Ještě několik řádků k **FC Žihadla** - družstvu malé kopané. Na sklonku minulého roku se toto družstvo zúčastnilo mezinárodního turnaje ve Vítkovicích a dostalo se do čela III. ligy. V únorovém 5. ročníku turnaje Žihadel pak zvítězilo. Postup do II. ligy mu však unikl "o vlásek". Jako nejlepší se však představili malí Opaváci na červnovém Ostravském poháru i v podzimních soutěžích v regionu.

Letošní sezóna byla pro 22 letý tým nejúspěšnější.

A co se událo v opavském **hokeji**? Opavský ligový hokejový klub se nazývá **HC Bohemex Trade** a jeho hlavním sponzorem

je opavský podnikatel Radim Masný. První jejich utkání po Novém roce skončilo ve Zlíně porážkou, takže se ocitli na dně extraligy. Během ledna prohráli s Železárnami Třinec, s Keramikou Plzeň, s Pardubicemi a 0:4 se Spartou. Se Vsetínem to byla remíza jen díky vsetínskému podcenění zápasu. Radim Masný uvažuje o skončení sponzoringu - více peněz už dát nemůže. A radnice také s obtížemi dotuje hokej - resp. chod zimního stadionu (částkou 9,8 mil. Kč v roce 1997).

Následovala ještě porážka s Kladnem, Jihlavou. Bilance ledna '98 byla pro opavský hokej děsivá. Nejinak tomu bylo v únoru, kdy Č. Budějovice doma porazily Opavany 4:1 a v březnu zvítězil Třinec 10:2.

Opavský podnikatel a majitel extraligového hokejového klubu HC Bohemex Trade Opava Radim Masný v posledních měsících dvakrát "překvapil". Poprvé to bylo, když v prosinci vyšlo najevo, že tento bývalý člen ODS půjčil Zemanově ČSSD osm milionů korun na úhradu daňových dluhů. Podruhé před týdnem, kdy byl zvolen do čela České boxerské asociace. V této souvislosti se stále častěji objevují spekulace o konci vrcholového hokeje v Opavě.

K tomu se Masný v tisku (Region 10/4) vyjádřil takto: "Ať se lidé podívají, kde byl hokej před Masným a kde je nyní. Ani já si nepamatuji, kdy byl opavský hokej v nejvyšší soutěži. Když jsem převzal hokej, během roku jsem přes těžkou baráž postoupil

do extraligy, ve které se držíme už dva roky. To je největší úspěch opavského hokeje.

A je zde ještě jedna neméně důležitá věc. Opavskou mládež nyní trénují profesionální trenéři, kteří za to dostávají plat. Málokdo si uvědomuje, kolik mladých lidí navštěvuje zimní stadion. Tím jsme ho zachránili pro sport a nestala se z něj tržnice jako třeba v Hodoníně. Chtěl bych všem lidem sdělit, že mne opavský hokej stál několik desítek milionů korun, které jsem mohl věnovat své rodině, postavit si krásný dům. Já dávám za tyto peníze zábavu lidem."

13. března konečně Opavané zabodovali v Plzni na remízu 2:2 a tak sice zůstali v I. lize, ale jako poslední v tabulce, tedy na 14. místě.

Avšak po dubnovém vítězství nad Znojmem byla extraliga v Opavě zachráněna. 14. května na tiskové konferenci prohlásil majitel HC Bohemex Trade R. Masný, že dá opavskému hokeji šanci ještě jeden rok. Velkou změnou byla změna trenéra a také dosud hlavní opory družstva, brankáře Rostislava Haase za Radka Masného, syna majitele klubu. Trenérem klubu se stal Ing. Stanislav Neveselý. Do podzimní sezóny vstoupili opavští hokejisté i s novým názvem - **HC Opava**. Zahájili však neúspěšně s Litvínovem 0:3, se Zlínem 1:3 a se Spartou 3:6. Teprve koncem září se Opavě podařilo zdolat Kladno 2:0 a remízovat s Pardubicemi 1:1 a tak se dostat na 12. místo v

tabulce I. ligy.

Postup byl však dočasný, přestože zvítězili nad Spartou 1:3 a Třincem 0:2 a Jihlavou 1:4. V říjnu následovala porážka za porážkou přes zahraniční posily (Galkin, Savenko).

V listopadu se karta obrátila - Opava vyhrála se Zlínem, Třincem, Jihlavou, Kladnem, Pardubicemi a posunula se na 12. místo!

Extraliga v ledním hokeji byla v roce 1998 opět pro Opavu zachráněna.

Opavský hokej měl úspěšný **dorost - HC Bohemex Trade**, který setrval v dorostenecké extralize.

Pozadu nezůstaly ani opavské **hokejistky**, které zahájily rok 1998 jako druhé v extraligové tabulce. Jejich trenérem byl bývalý opavský hokejový reprezentant **Adolf Hartoš**. Vítězně zahájily podzimní sezónu, ve které byly až do konce roku na prvním místě.

Počátkem srpna přijelo už podeváté na soustředění do Opavy družstvo německých hokejistek z Königsbrunnu.

V závěru září do Königsbrunnu odjelo na 9. mezinárodní hokejový turnaj i družstvo hokejistek HC Bohemex Trade, a to spolu s opavským primátorem doc. Janem Mrázkem. Skončily zde na 4. místě.

V poslední době se rozmáhá i v našem městě **hokejbal**, oblíbený pro svou jednoduchost. Stačí přece hokejka a tenisový

míček! V současné době se hraje na házenkářském hřišti v Opavě - Kateřinkách, samostatné hřiště však chybí. Opavští hokejbalisté hráli v tomto roce II.ligu.

Opavský basketbal vedl v roce 1998 českou ligu. A oprávněně. Už vstup do nového roku byl úspěšný. 9. ledna zdolali opavští basketbalisté - ICEC Opava - v pevné sestavě, v níž nechyběli vynikající Okáč a Czudek, Spartu Praha 79:54. Noviny psaly o neporazitelném ICEC, když 19. ledna porazil v Praze Slavii 100:67. Ovšem v závěru ledna přece jen utrpěli Opavané porážku od USK Erpet Praha, první porážku po dlouhé době. Ale už v únoru "napravovali" - porazili opět Spartu a největšího rivala - Mlékárnu Kunín i Děčín. Nakonec "i s úroky" splatili USK Praha porážku - 109:74. V závěru února se rozjeli do světa. Zvítězili ve Švédsku, ale podlehli Turecku, což jim znemožnilo účast na Mistrovství Evropy. V závěru měsíce byl vyhodnocen jako nejlepší sportovec okresu Opava 1997 basketbalista ICEC - Petr Czudek, a to poté, co odešla do brněnské reprezentace Renata Berková.

ICEC byl opět zařazen v dubnu do reprezentace I. ligy - ale čekala jej porážka od rivala z Kunína, kterou však zanedlouho "vrátil".

8. května byl po vítězství Opavanů v Českém poháru vyhlášen nejlepším basketbalistou roku ČR Jiří Okáč.

Po mimořádně dobré, vítězné jarní sezóně přijal celek

ICEC i primátor Jan Mrázek, a to 2. června 1998.

Do podzimní sezóny vstoupilo mužstvo pod novým názvem **BK Slovnaft**.

Podzimní liga nezačala pro opavský basketbal nejlépe - v září byl 3. v tabulce I. ligy. Ale už v říjnu druzí za Kunínem. Basketbaloví hráči z Opavy se podíleli na vítězství české reprezentace na evropské scéně - k nejúspěšnějším patřila série vítězství v Lotyšsku a vítězství nad Gruzii na opavském hřišti.

Se závěrem roku 1998 se vyhoupli Opavané opět na 1. místo extraligy. **Je to největší úspěch opavského sportu v tomto roce.** Úspěšný oddíl pamatuje i na výchovu dorostu. Nejúspěšnější byl letos oddíl starších žáků, kteří v květnu na mezinárodním turnaji ve francouzském Ardres vyhráli všechna utkání, která sehráli. Dobře si počínají i ženy.

A nyní k dalšímu úspěšnému sportovnímu odvětví v našem městě - k **atletice**.

Ve čtvrtém roce po obnovení své činnosti dosáhl atletický oddíl Sokola Opava největšího úspěchu v dlouholeté historii opavské atletiky. Na tomto úspěchu se podíleli atleti a atletky všech věkových kategorií, včetně veteránů a tělesně postižených, a to v soutěži družstev i jednotlivců.

Za celou uplynulou sezónu získali atleti Sokola Opava v halách i na dráze celkem čtyřicet medailových umístění na mistrovstvích České republiky. Z toho bylo 12 zlatých, 11

stříbrných, 17 bronzových medailí a celkem 89 umístění ve finálových závodech. Mezi atlety opavského Sokola jsou tři členové státní reprezentace. Mezi juniorkami je sprinterka **Eva Follnerová**, z dorostenců pak **Petr Železnov**, který získal sedm medailí. Svoji výkonností si zajistil další dorostenec **Pavel Havlíček** nominaci na Světové hry mládeže v Moskvě. Na této olympiádě mládeže do 17 let z celého světa obsadil Pavel desáté místo v trojskoku a dvanácté ve skoku dalekém.

Ve druhé části letošní sezóny probíhaly především soutěže družstev, u jednotlivců pak mistrovství ČR veteránů a tělesně postižených. Veteráni Sokola Opava získali na mistrovství jednotlivců deset medailí. Vítězství získal v kategorii do 60 let v běhu na 1 500 metrů **Josef Trčka** a v kategorii žen do 50 let **Blanka Tichá** ve sprintech na 100 a 200 metrů. Tělesně postižený sportovec - atlet **Petr Szalacsi** skončil ve své kategorii druhý v hodů diskem.

V mládežnických kategoriích startovala ve finále mistrovství republiky čtyři družstva. Starší žáci se stali mistry. Starší žákyně obsadily třetí příčku a mladší žactvo končilo soutěže mistrovstvím Moravy a Slezska v Třinci.

Líheň talentů sokolské atletiky je na sportovních třídách atletiky při Základní škole na Englišově v Opavě.

Ještě mnohem více by se dalo napsat o opavských atletech - bohužel limituje mne proporcionalní rozložení zápisu. Je však

třeba zaznamenat, že v jarní extralize byli atleti Sokola Opava čtvrtí a podzimní sezónu zahájili na Tyršově stadionu jako první.

Ještě však pár řádků o nejlepší opavské atletce, dorostenecké sprinterce **Evě Follnerové** ze Sokola Opava, která nastoupila letos i za reprezentaci ČR s Řeckem, Izraelem, Tureckem, Chorvatskem. Svůj letošní rekord zaběhla 18 letá Eva na 200 m časem 25,24 s a na 100 m 12,45 s. V tabulce atletů ČR je letos na 8. místě.

19. září se konal na Tyršově stadionu 49. ročník **Velké ceny Opavy v hodů oštěpem mužů a 20. ročník žen**. Zvítězil Roman Novák z Havířova - 57,16 m a Romana Guzdková ze Sparty Praha - 48,03 m. Vítězný Novák i druhý - Roman Hradil - hostovali za Sokol Opava.

Dne 1. dubna v pěkném slunečném odpoledni uspořádali orientační běžci Ostroje Opava ve spolupráci s Okresní stanicí mladých turistů 18. ročník veřejného přespolního běhu kolem **Stříbrného jezera**. Tohoto závodu se zúčastnilo na 120 běžců, hlavně v žákovských kategoriích, přičemž téměř polovina jich byla ze ZŠ Englišova.

Tato škola vůbec potvrdila v četných soutěžích roku, že je sportovně nejušestrannější školou v ČR.

Na III. mezinárodní Olympiádě dětí a mládeže v Trnavě v červnu t.r. získali mladí atleti této školy 7 zlatých, 6 stříbrných a

4 bronzové medaile a umístili se tak na 2. místě v této soutěži. Nejlepšími byli **Lukáš Milo, Dominik Špiláček a Hana Kocurová**.

Velice úspěšní byli i opavští **kuželkáři TJ Ostroj**, kteří loni drželi 1. místo v prvoligové soutěži díky i svému trenéru **Jaromíru Hendrychovi**.

Opavská kuželna je nejmodernější svého druhu v ČR a k nejlepším opavským kuželkářům se řadí **Milan Vaněk**, který v srpnu 1998 na 32. ročníku Slezského poháru překonal 945 body rekord kuželny a své kvality předvedl i na zářijovém mezistátním utkání juniorů ČR a Německa v Opavě.

Do konce roku 1998 setrvali opavští kuželkáři v boji o 2. místo v extralize.

V kuželně TJ Minerva Opava se 12. prosince konalo už sedmé Mistrovství České republiky - tělesně postižených sportovců v kuželnách 1998.

Letošní republikové mistrovství pořádal už podruhé oddíl Mety Opava. "Patříme mezi nejlepší v republice. V létě jsme posbírali tituly v atletice. V zimě hrajeme kuželky. myslím si, že dobře reprezentujeme město Opavu," řekl ředitel závodu a předseda Mety Opava **Theodor Vícha**, který zároveň patří k nejlepším kuželkářům Mety.

Jednapadesáté výročí od svého ustavení oslaví letos oddíl boxu **Bohemex Opava**. Box se v Opavě ujal až v roce 1947.

Jedním ze zakladatelů byl Břetislav Tvarůžek st., otec současného trenéra Bohemex Opava Břetislava Tvarůžky. Oddíl nesl tehdy název Sokol Slavia Opava-Kateřinky, který se však během několika desetiletí existence měnil. V šedesátých letech pod hlavičkou Slezan Opava pak opavský box dosáhl největších úspěchů ve své historii. Oddílu se podařilo postoupit v r. 1966 pod vedením trenéra J. Hřebíčka do extraligy, kde získal třetí místo. Jeho závodníci se objevovali na prestižních mezinárodních akcích. Stanislav Cibulka (do 57 kg) byl třikrát mistrem republiky.

Opavský boxerský tým působil v extralize osm sezón. Domácí zápasy se odehrávaly zpočátku v Lidovém domě nebo v Armě, posléze pro velký zájem sportovní veřejnosti byl ring postaven přímo na zimním stadionu, kam chodily i dvě tisícovky fanoušků. V sezóně 1965/66 byl otevřen Tyršův stadion, kam boxeři přemístili své působiště.

Sportem číslo jedna byl sice lední hokej, ale box byl hned na druhém místě daleko před kopanou (hrála se zde divize) nebo dalšími sporty.

Boxerů ubývalo, a tak se stalo, že oddíl boxu byl v roce 1973 zrušen.

Kontinuitu opavského boxu lze spatřovat v založení oddílu dorostu ve Vítkově-Podhradí v roce 1978. Dorostenecké mužstvo se stalo v roce 1981 mistrem ČSR a vicemistrem ČSSR. Po

revoluci bylo tréninkové středisko mládeže z Vítkova přeloženo do Opavy pod Slezan. Dorostenečtí odchovanci každoročně získávali titul mistra republiky (v r. 1996 4x, v r. 1997 3x). Mužský box však zvedl teprve příchod Radima Masného do čela České boxerské asociace v lednu tohoto roku. Z iniciativy nového prezidenta vzešla také myšlenka interligy a znouobnovení mužského boxu v Opavě.

První velký úspěch zaznamenal opavský box v září 1998 na interligových zápasech v Opavě na Tyršově stadionu, kde remízoval se známým celkem ze slovenské Dubnice. Postupně opavští boxeři začali zdolávat další vynikající celky, jako např. Bratislavu. Z Mistrovství ČR v Brně si v listopadu přivezl oddíl, zastoupený 9 závodníky, 2 zlaté, 4 stříbrné a 1 bronzovou medaili.

Do konce roku obsadili opavští boxeři v Interlize 2. příčku v tabulce. K nejlepším patřili **Igor Matwejczuk** a **Jaroslav Konečný**.

Mezinárodní soutěž v kulturistice mužů, žen a fitness - **Grand prix Pepa Opava** patří k předním prestižním akcím v našem městě. Letošní 20. jubilejní ročník byl zahájen 7. listopadu ve Slezském divadle. Pořadatelem byl již tradičně **Pepa Sport Opava**, hlavními sponzory **Bohemex Trade**, **Galena**, **Pouba**, **Optys** a celá dlouhá řada dalších.

Za účasti závodníků z šesti zemí získal titul absolutního

vítěze český reprezentant **Roman Vrábel**. Vítězem v kategorii mužů do 75 kg se stal **Tomáš Kaštánek** z SKP Holešov, do 80 kg **Remizov Vasil** z Ukrajiny, do 90 kg absolutní vítěz **Roman Vrábel** z FG Neředín Olomouc a v kategorii nad 90 kg vyhrál švédský reprezentant **Dennis Fagerstrand**. V kategorii žen zvítězila **Iveta Mitáčková** z TJ Spartak Hluk, Miss Fitness se stala **Gabriela Kubešová** z FC AVE Přerov.

Největší hvězdou byl mistr světa - dnes už profesionál - **Oleg Žur** z Ukrajiny, vítěz Grand Prix Pepa v letech 1993 a 1996.

Po ukončení soutěže a předání cen vítězům se v hotelu Koruna konal závěrečný banket, kterého se zúčastnili všichni startující sportovci, jejich doprovodné týmy, pořadatelé a zvaní hosté. Kavárna, restaurace i vinárna plná lidí, jídla a dobrého pití měla veselou až slavnostní atmosféru.

Významné jubileum - 110 let od svého založení - si letos na Opavsku připomíná jezdecký sport. Roku 1884 byla v Kateřinkách a Kylešovicích založena tělocvičná jednota Sokol. Její členové se 23. září na schůzi v Matičním domě rozhodli založit jezdeckou odnož s názvem Tělovýchovná jednota jezdecká - Přemysl. Prvním starostou se stal **Ignác Víteček**.

V září a říjnu 1938 byl TJ Sokol včetně jezdeckého oddílu postupně likvidován v období nacistické okupace, mnoho jezdců bylo vězněno, **Leo Palyza** a **Ladislav Klimeš** dokonce popraveni.

Teprve po osvobození v roce květnu 1945 došlo k obnově

činnosti a v Kateřinkách se začalo jezdit v jízdárně u Prokšů. O tři roky později došlo ke slučování tělovýchovy, což neminulo ani opavské jezdectví. Tomu byl přidělen Orelský stadion.

9. září 1954 se konala ustavující schůze jezdeckého oddílu Sokol - JZD Kateřinky. Oddíl disponoval silným kádrem jezdců, jako byli například Josef Benš, Karel Benš (pozdější vítěz Velké pardubické), Eva a Ferdinand Palyzovi a mnoho dalších. Dne 1. 3. 1964 pak vzniká samostatný jezdecký oddíl TJ Sokol Kateřinky, který svou činnost provozuje dodnes, přičemž plných 44 let (tedy od jeho vzniku) mu předsedá Josef Zwinger. Výčet všech vítězství a přebornických titulů by byl široký, proto jmenujme alespoň nejúspěšnější koně Víru, Supra, Junáka.

Od roku 1971 se datuje výstavba současného jezdeckého střediska, které bylo slavnostně otevřeno 2. listopadu 1974. Později byla přistavena i krytá jízdárna. U příležitosti stého výročí založení jezdectví byla Opava v roce 1988 dějištěm mistrovství ČSSR ve skoku a drezúře.

Letošní 10. ročník **Velké ceny Opavy ve skokových soutěžích** se konal na kateřinské jízdárně v závěru června za účasti 39 jezdců a 64 koní.

Vítězem hlavní soutěže se stal Juraj Hanulay s koněm Kentaur - Campari ze Slovenska. Jediný opavský jezdec Karel Lamich skončil čtvrtý.

3. - 4. října uspořádal jezdecký oddíl 2. ročník **Memoriálu**

Ericha Režnara. Vítězem se stal Jiří Pecháček z Prahy.

Přítomen byl i syn E. Režnara Petr, působící jako profesionální jezdec ve Švýcarsku.

I letos měla letošní **Velká cena města Opavy v plavání lesk.** Svými výkony se o to 14. a 15. února postaralo 271 plavců, od sedmi let až po seniorské kategorie. Kromě jedenácti závodníků Klubu plaveckých sportů Opava (KPSO) také sportovci z plaveckých center ČR (mj. Brna a Zlína), polské Ratiboře a zejména ze Slovenska. Součástí V. ročníku bylo i Mistrovství ČR zrakově postižených.

V "pěťadvacítce" městských lázní byly vypsány závody na padesát a sto metrů v kategorii žáků, dorostu a dospělých. Očekávaný vrchol přinesl nedělní finálový blok hlavních závodů na 100 m osobní polohový závod. Dominovali v nich slovenští plavci, jimž patřila tři ze čtyř prvenství. Bezkonkurenčně, pěti výhrami, se během dvou dnů prezentoval Tökölyi z Vitalu Bratislava.

V závodě starších zákyň na 100 m překvapila výborným časem i opavským rekordem Martina Stuchlíková, další přidala ve vítězném závodě na 100 m kraul.

Jedenatřicet zrakově postižených plavců bylo kromě věkových kategorií rozděleno na nevidomé, plavce se zbytky zraku a slabozraké. Někteří tak potřebovali ke stupňům vítězů doprovod. Šestičlenné zastoupení v bazénu měla i ZŠ pro zrakově

postižené z Havlíčkovy ulice v Opavě. Ředitelka zimního Mistrovství ČR zrakově postižených Kateřina Hnátková z Opavy sama závodí mezi slabozrakými. Jen 6 sekund ji dělilo od bronzu na MS zrakově postižených v plavání v Madridu, kterého se Kateřina zúčastnila koncem července jako jediná z ČR.

Dva soutěžní poháry letos uspořádali opavští **cyklisté**. Cyklistický oddíl TJ Ostroj Opava připravil v sobotu 11. dubna **Velkou cenu Opavy** - okružní závod se startem a cílem na Riegrově ul. Trať závodu, který je zároveň **Memoriálem Vladimíra Janáčka** a 1. závodem Severomoravského poháru, vedl po ulici Riegrově, Bezručově náměstí, Mírové, Veleslavínové a opět Riegrově ulici. V rámci Velké ceny Opavy byl odstartován také náborový závod žáků opavských škol ročníků 1983-88.

Cyklisté TJ Ostroj Opava byli v říjnu také pořadatelem 2. ročníku okružního závodu **O putovní pohár LOGO**, který byl zároveň 12. závodem započítávaným do Severomoravského poháru mládeže. Suverénním vítězem se stal obhájce loňského vítězství Radek Blahut z TJ ŽDB Bohumín.

Oddíl **moderní gymnastiky** při Sokole Opava se zaměřuje v posledních letech na kolektivní soutěže, ve kterých reprezentuje nejen v domácích, ale i zahraničních soutěžích a přehlídkách.

Již třetí rok úspěšně závodil v soutěži Euroteam, která k nám přišla ze severských zemí a zahrnuje tři disciplíny:

pohybovou skladbu, akrobacii a cvičení na malé trampolíně. Bronzovou medaili přivezly z finských Helsinek, kde počátkem června reprezentovaly Českou republiku na evropské soutěži ve společných skladbách.

Ve dnech 25. - 28. června se zúčastnily opavské moderní gymnastky mezinárodního festivalu v Dánsku, kde za skladbu Euroteam získaly 2. místo.

Již 34. ročník nejstarší **judistické** soutěže v republice **Memoriál Ivo Lysky** se uskutečnil v Opavě 23. 6. Na Tyršově stadionu se sešlo 71 závodníku z 25 klubů ČR a Polska. Přestože ve stejném termínu probíhal turnaj kategorie "A" v Mnichově a do Opavy nepřijelo 10 nejlepších reprezentantů, měl memoriál vysokou úroveň.

Nejúspěšnějším klubem byl Czarny Bytom z Polska, který získal zlato v pěti z celkových sedmi váhových kategorií.

Výsledky opavských závodníků: kat. do 60 kg - 2. Březina (Judo klub Opava), kat. do 66 kg - 2. Libo (Slezan Opava), kat. do 73 kg - 3. Sotulář (Slezan Opava), kat. nad 100 kg - 3. Šamárek (Judo klub Opava).

V březnovém Mistrovství ČR dorostu v Novém Jičíně se stala mistryní ČR do 52 kg 15 letá opavská judistka **Lenka Dudová**. Už 4. rok je dorosteneckou nadějí opavského juda **Martin Březina z Judo klubu**, který vznikl v Opavě v roce 1995 a který je skvělou líhní dorostu. Ze starších žáků Slezanu

zvítězil na mezinárodním turnaji v Jihlavě 29. května v kategorii do 44 kg **Pavel Stein**. Na podzimním Mistrovství severní Moravy v Bohumíně zvítězil do 64 kg **Jakub Čajňák**, mladší žák Slezanu.

Stejně jako loni i letos se umístili opavští judisté v extralize družstev na 2. místě.

Tenisový areál na Nerudově ulici v Opavě se stal předmětem sporu mezi dvěma opavskými tenisovými kluby - *Slavia Minerva a Minerva a ukončení sporu je v nedohlednu.* Údajně provoz areálu blokují majitelé - bratři Molinové. Ti však tvrdí, že na rekonstrukci areálu už proinvestovali 100 tisíc Kč a že jim jde o dobrý tenis na dobrém kurtu.

Stolní tenisté Slezanu Opava se od počátku roku rozehráli a jejich cílem je I. liga. U TJ Sokola Kateřinky je oddíl zdravotně postižených stolních tenistů (vozíčkářů). 5. září uspořádal oddíl oblastní přebor. Mistrovství ČR se zúčastnil 10. října v Pardubicích **B. Ripka** z kateřinského oddílu.

A nyní k volejbalu v Opavě. 10. ledna se konal v tělocvičně Integrované školy exhibiční turnaj dvojic v plážovém volejbale. Zvítězila dvojice **Stejskal - Chromý**. Dobře si opět počínaly ligové volejbalistky opavské Minervy, hrající na 3. příčce tabulky. Do konce roku se probojovaly na místo 2. Neprosadil se však tým mužů.

V Opavě se hraje dorostenecká liga **nohejbalu**, poněvadž

muži odešli z ligové soutěže už v roce 1996. Dorostenci tabulku vedou a jsou mistry ČR. Vyhráli i Velkou cenu Opavy v nohejbale v červenci 1998.

Před deseti roky měl házenkářský oddíl v Opavě sto padesát členů a sedm družstev, současnost je mnohem skromnější. Handball club Slavia Opava, ustavený v prosinci 1990, má na soupisce jen muže, starší začky a minižákyně.

Své hřiště má klub na Kollárově ul. v Kateřinkách. Na ligové utkání zatím nestačí žádný z oddílů.

Opavští badmintonisté úspěšně vstoupili do nové sezóny dlouhodobých soutěží družstev. Po pečlivé přípravě potvrdili hráči Slavie Minerva Opava roli favoritů oblastního přeboru.

Regionální turnaj České asociace kompaktních sportů (ČAKS), jehož pořadatelem byla firma COME Opava, se uskutečnil 8. března v opavském hotelu Koruna. U šipkových automatů soupeřilo o body do celostátního žebříčku 78 mužů a 8 žen. Ke zdaru celé akce přispěly také sponzoři - mj. Pivovar Zlatovar Opava a Horský pramen Opava.

Výsledky: 1. Jiří Kabaja (Opava), 2. Petr Papoušek (DC Split Opava).

První ročník Manhattan Jim Beam Cupu v elektronických šipkách se uskutečnil 16. května v opavském Disco Clubu Manhattan na Nákladní 41.

Česká asociace kompaktních sportů pořádala poslední

zářijový víkend v Odborovém klubu Ostroj Na Rybníčku republikový turnaj. Turnaje se zúčastnilo 229 hráčů. Nejlepšího umístění z opavských zástupců dosáhl 4. Petr Papoušek, DC Split Opava.

Šermířský oddíl vznikl v Opavě v roce 1959 jako součást Svazarmu a u jeho zrodu stáli mj. bratři Hromadové a bratři Figalové.

Od roku 1960 jsou šermíři součástí TJ Slezan Opava. Samotné sportovní odvětví sestává ze tří disciplín - fleretu, kordu a šavle. V průběhu sezóny, která trvá od září do června, trénují opavští šermíři dvakrát týdně v malé tělocvičně na střední zemědělské škole.

*Třetí veřejné závody ve sjezdu na divoké vodě a první nominační závod ve sjezdu pro mistrovství světa pořádal **Kanoe klub Opava** o víkendu 4. a 5. dubna. Závody se jely na řece Opavě. Veřejný závod se jel na trati vytyčené od Vojenského jezu u Městských sadů k loděnici KK Opava. Zvýšený průtok řeky Opavy zajistil optimální podmínky pro jeho konání. Za slunečného počasí zavítali příznivci kanoistiky a náhodní kolemjdoucí na loděnici, kde si mohli prohlédnout areál a blíže poznat sport, který v našem regionu není příliš často k vidění. Zvítězil R. Knebel z Olomouce. Opavský T. Slovák byl osmý.*

*14. března se v tělocvičně strojí průmyslovky uskutečnilo **Mezinárodní halové mistrovství ČR ve střelbě**. Strílelo se 4*

x 300 ran na vzdálenost 18 m na terč o průměru 25 cm. Výsledky kategorie mužů: 1. Roman Slovák (Otrokovice) 1 188 bodů, 2. Bohumil Korbař (Prostějov) 1 180 bodů, 3. Václav Losert (Opava) 1 171 bodů.

Na střelnici v Ostravě-Mariánských Horách se uskutečnilo poslední kolo dlouhodobé soutěže ve střelbě z kuše v polovině října. O prvních třech místech se při stejném výkonu rozhodovalo v počtu středových desítek a v tomto hodnocení byl nejlepší opavský **Václav Losert**.

V novém prostředí tělocvičny Sokola Chvalíkovice byl prvním závodem zahájen čtvrtý ročník střelecké soutěže, konané pod názvem **Opavská diabolka**, a to před Vánocemi 98.

Pořadatelem soutěže jsou již tradičně Sportovní střelecký klub Minerva Opava společně se Stanicí mladých turistů a přírodovědců v Opavě. Z opavských střelců byla nejúspěšnější zákyně Gabriela Krečmerová z Ostroje Opava ve střelbě ze vzduchovky.

S městem Opavou je totiž odedávna spjata významná tradice zimních **bruslařských sportů**, a to jak hokeje, tak i krasobruslení. Proslulost Opavy jako metropole krasobruslení byla i důvodem, že v rámci čtyřicátého výročí vybudování kluziště bylo v Opavě uspořádáno v roce 1908 mistrovství světa v krasobruslení. Dále to bylo v roce 1928 mistrovství Evropy. Jako další akci v rámci kulatých výročí letošního roku nutno uvést

ještě "mistrovství Evropy - krasobruslení dvojic" v roce 1938, pořádané rovněž na kluzišti v Opavě.

22. prosince 1998 uspořádal oddíl krasobruslení 6. ročník žákovského závodu **Opavský axelpaulsen**. Soutěží se zúčastnilo celkem 50 závodníků z 11 oddílů. Z opavských se nejlépe umístila mladší žačka **Klára Zamykalová** - 7. místo.

K úspěšnějším sportovním oddílům Opavy se v právě ukončené sezóně svými výsledky zařadil i **šachový oddíl TJ Slezan Opava**. V mistrovských soutěžích sedmičlenných družstev se A družstvo probojovalo bez porážky do vyšší soutěže - z oblastního přeboru do divize.

V Maticním domě v Opavě probíhal v posledním květnovém týdnu **šachový festival Opava '98**, jehož nedílnou součástí byl hlavní OPEN turnaj "O šachového mistra Opavy na rok 1998". Ten byl řízen počítačem a hrál se švýcarským systémem na osm kol. Loňský titul obhájoval Nikos Muratidis ze Slezanu Opava. Absolutním vítězem tohoto turnaje se stal **Tomáš Mužík** ze Slezanu Opava - 6 bodů, druhý skončil jeho oddílový kolega **Martin Pardy** - 5,5 b, třetí místo si vybojoval **Pavel Martínek** z SŠK Opava - 5b. Také šachisté na 4.-6. místě získali pět bodů - 4. **Vít Schuster** (Slezan Opava), 5. **Petr Martínek** (SŠK Opava) a 6. **Zdeněk Mrákota** (Slezan Opava).

Hráči Slezanu se prosazují i v korespondenčním šachu (KŠ). V nejvyšší domácí soutěži - extralize KŠ hraje tříčlenné

družstvo ve složení M. Mužík, V. Hromada, K. Sklenák.

*V závěru roku se opavský šachový klub přejmenoval podle sponzora na **ŠK Hagemann Opava**.*

*29. března proběhla před supermarketem Delvita v Kateřinkách za přítomnosti veřejnosti exhibice **siláka Reného Richtera**. Opavský golem překonal světový rekord tím, že na vzdálenost 2,43 m přemístil kamion, vážící 55,8 t. Jeho výkon může být zapsán do Guinnessovy knihy rekordů.*

*Jako mistr České republiky v tlaku tělesně postižených zabojoval opavský **Vladimír Vašek** i na srpnovém Mistrovství Evropy v Trenčíně. V jediné ze tří disciplín benchpressu (silový trojboj), kterou mu jeho postižení umožňuje provozovat, zdolal 132 kg.*

*Překonat světový rekord v nejdelším pobytu v automobilu a tím se zapsat do Guinnessovy knihy rekordů se podařilo 4. září v šest hodin večer jedenatřicetiletému **Miroslavu Štěpničkov** i a čtyřiaadvacetiletému **Michalu Svobodovi**.*

K překonání dosavadního rekordu potřebovali strávit ve dvou vozech Škoda Octavia Combi, ve které jsou uvězněni od 13. června, 2 016 hodin.

"Jsem rozhodnutý tady vydržet sto dvacet dní, pak se uvidí", řekl Miroslav Štěpnička, který si svůj volný čas ve voze krátí prací na počítači. Nikam nespěchá ani druhý z překonatelů rekordu Michal Svoboda.

Automobilka slíbila vůz nejlepšímu z nich, proto ani po překonání rekordu souboj neskončil.

I když mrzne, blíží se Štědrý den a Silvestr, soutěžící o nejdelší pobyt v osobním automobilu Škoda Octavia combi, spojený se zápisem do Guinnessovy knihy rekordů, stále vytrvávají ve svém úsilí.

*Na nepřetržitý roční pochod z Prahy do Bratislavy přes šest států - Česko, Německo, Rakousko, Maďarsko, Polsko a Slovensko se v den svých devětašedesátých narozenin vydal "světoběžný novinář" **Juraj Puci**.*

V těchto dnech již má větší díl cesty, která měří zhruba 13 tisíc kilometrů, za sebou. V Bratislavě by se měl objevit 15. dubna příštího roku, kdy oslaví své sedmdesátiny. Juraj Puci pochází z východního Slovenska. 15. dubna vyšel z Bratislavy na Prahu, 15. dubna 1999 se vrátí. Do Opavy došel 27. října a v 15 hod. byl přijat primátorem. Přišel z Havířova, odkud vyšel ráno a ušel 47 km.

V Opavě večeřel s primátorem doc. Mrázkem, Dr. Sosnou, Ing. Pravdou aj. na zimním stadionu, kde i přespal. Povečeřel obloženou kuřecí směs.

J. Puci potřebuje na 900 km jedny boty. Sponzoruje ho Fedor Gál.

*Na úplný závěr této kapitoly ještě o opavském cestovateli **Dr. Bohuslavu Burkiewiczovi**, který již cestoval na kole po*

Islandu, Norsku a letos na kole po Aljašce. 22 dnů se projížděl po stezkách zlatokopů a ujel 1 183 km nádhernou přírodou a setkal se i s pohostinnými Eskymáky.

15. Veřejný pořádek, věznice, vojenská posádka

letošním roce přistoupil magistrát aktivně k organizaci **prevence kriminality**, a to zřízením funkce **manažera prevence kriminality**

od 1. 5. 1998. Stal se jím na částečný úvazek městský strážník, **Bc. Petr Borunský**, který po celý půlrok svého působení sdílel kancelář v 3. p. Hlásky se mnou, kronikářkou města. Od počátku usiloval o prosazení kamerového systému pozorování na frekventovaných částech města, což se zavedlo v Krnově a snížilo to kriminalitu ve sledovaných částech. To byl ale jen jeden z plánovaných úkolů v Komplexním programu prevence kriminality, které naše město přijalo. K nejvýznamnějším úkolům patří projekty k využívání volného času dětí, a to zřizováním zejména některých sportovních areálů či hřišť.

A nyní k **přestupkům**, jak se řešily na oddělení vnitřní správy magistrátu. Informace mi opět podala profesionálka ve svém oboru, **Lenka Kuřetová**. Nejčastější delikty jsou v porušování veřejného pořádku, v občanském soužití, v urážkách na cti, kde může obviněný zaplatit pokutu až 1 000 Kč. Přestupků bylo letos vyřizováno 170 (loni 444), tedy méně, než loni. O něco více - 180 - bylo projednáváno přestupků proti majetku (loni 258), méně však než loni. Zde bylo maximum pokuty stanoveno na 3 000 Kč. Ovšem nejvyšší taxa (až 30 000

Kč) může být vyměřena za porušování vyhlášek města, minimálně však 500 Kč a mladistvým polovina. Těchto přestupků bylo zde 48 (loni 57). Celkem tedy bylo letos projednáváno 497 přestupků (loni 908) a bylo uloženo na pokutách 171 900 Kč. Většina přestupků byla vyřešena pokutou (319), ve 101 případě bylo jednání zastaveno a 72 obviněných bylo napomenuto.

V centru města zabezpečovala pořádek nadále **Městská policie**, zařízení magistrátu a sídlící vedle Hlásky. Ředitelem je **Jiří Golka**, který řídí práci 38 členů MP, což je velmi nízký počet pro město. Denně chodí ulicemi 7 strážníků. V letošním roce zasahovala MP celkem v 15,5 tisících. Šlo o preventivní kontroly (10 200), o výjezdy na podnět (3 300), záchyty, zadržení, odchyty psů aj. Zvýšená pozornost byla věnována veřejným akcím, zachování klidu, záborům veřejného prostranství... Byli odchyceni toulaví psi. Bylo řešeno na 2 500 dopravních přestupků.

K práci policie i primátora jakožto jejího představitele ve správě města směřovaly četné stížnosti. Občané právem kritizují nedostatečný postih cyklistů, jezdících na chodnících, přechody na červenou, sprejování domů i památek, černé skládky, vandalismus... K této kritice se připojuji i já, a to nejen proto, že i mne poranil takovýto cyklista nohu nebo že před naším

panelákem na Holasické "skladuje" odpadky kdo chce (televizory, nábytek..).

Větší přestupky a trestné činy řeší **Policie ČR** - ředitelem je **Oldřich Sobek**. Pro město má vyčleněno 7 policistů. **Policie ČR** řešila v Opavě v tomto roce celkem 364 trestné činy, z toho nejvíce krádeže - 208, vloupání - 100. Také násilná napadení (21), mravnostní delikty (3)... U krádeží a vloupání byla nejmenší objasněnost - kolem 27%. U vloupání šlo o vozidla a sklepy, u krádeží o jízdní kola (126). 13 bylo vloupání do domů a bytů. Největší měrou se na trestné činnosti podíleli recidivisté (45) a mladiství (29), cizinci (4). Oproti loňsku se počet trestných činů zvýšil.

Policie ČR spravuje i **Pohraniční policii**, která ochraňuje přechod přes hranici do Polska ve Vávrovicích, kterým pošlo letos 27 236 osob, z toho 18 nelegálně. **Policie ČR** spolupracuje dobře s **Městskou policií**.

21. září byla na Krnovské ulici v areálu bývalých kasáren slavnostně otevřena nově zrekonstruovaná budova **Okresního úřadu** v Opavě, v níž je **dopravní inspektorát**, oddělení pasů a občanských průkazů.

A nyní k **dopravním nehodám**. Jejich počet oproti minulým letům v Opavě poklesl o 200 - přesto jich bylo na 1 700. Nejčastějšími příčinami nehodovosti byly opět rychlost jízdy,

nedání přednosti a jízda na červenou, neopatrní chodci...Jmenujme alespoň dvě z tragedií:

Jediné, zato smrtelné zranění si vyžádala 27. května v poledne nehoda na křižovatce Komenského-Těšínská.

Osmádesátiletý K.A. z Opavy-Kateřinek přehlédl na jízdním kole "červenou" a skončil pod koly přívěsu liazky.

Tragicky mohla skončit srážka Volkswagenu Golfu a vlakové soupravy, ke které došlo 11. listopadu kolem čtvrt na deset v noci. Auto řídila 44letá žena, která vjela na nechráněný železniční přejezd v Kylešovicích v momentu, kdy jím projížděla lokomotiva se třemi nákladními vagóny. Řidička vlak zřejmě přehlédla. Utrpěla těžká zranění.

A vlastní trestní činnost? Začnu mládeží, která se letos uskutku nevyznamenalala. Mladé školačky kradly. Např. 14. srpna odcizily 3 z nich z dětského kočárku peněženku s téměř 6 tisíci Kč. Byly dopadeny. Malí chlapci zase vykrádají auta, obchody - často "pracují" ve skupinách. V listopadu byl v noci zadržen podnapilý student Slezské univerzity při vloupání do stánku s tabákem na nám. Republiky. 23. listopadu zase 18letí opilí studenti Hotelové školy rozbili výlohu obchodu s dárkovým zbožím na Ostrožné ul., odkud odcizili 3 láhve alkoholu. V prosinci přepadl 11letý hoch odpoledne 83letou paní, kterou chtěl okrást atd.

Nezletili však se stávali i terčem přepadení. V červenci obtěžoval násilník dívku v parčíku na Rolnické ul., v listopadu přepadl a vyhrožoval 11leté dívence 18letý mladík - dívka mu ze strachu "nosila" peníze. 12. listopadu byl dopaden.

V lednu narostl počet vloupání do bytů...zmizelo zlato a peníze v hodnotě 68 tis. Kč z bytu na Ratibořské a 116 tis. Kč z bytu Za humny. V dubnu byl vykraden byt na Otické (zlato, elektronika, kožené oděvy). **Nikdo nic z okolí nepozoroval!** V srpnu přízemní byt na Rooseveltově a na Otické, v srpnu na Hlásické, v září Na Pastvisku a na nám. Sv. Hedviky. Kradlo se i v **obchodech**: z poč. roku byla vykradena pokladna v restauraci Lidový dům, v únoru OD Princ, vystavené zboží z výloh obchodů na Ostrožné a Pekařské, v květnu supermarket Coop, prodejna na Šrámkově, Amur na Ostrožné. V říjnu obchůdek s galanterií na Englišově (zde byl pachatel dopaden) a Dana na Valech. V listopadu bistro Gól, v prosinci prodejna na Pastvisku.

Kradla se i **auta**. 15. března byla odcizena Škodovka na Nerudově ul., 17. března Opel Corsa v Opavě a Felicie ve Vávrovicích, 14. června Avia na Krnovské, 5. srpna Felicie v Kateřinkách, 12. listopadu Forman na Englišově ul. atd.

Okrádali se i **cizinci a vůbec hosté**. 12. srpna byl u hotelu Koruna okraden Němec, v listopadu se v šatně kina Mír s kabelkami neshledávaly Viktorky - 6 členek dámské dechovky. Ze

Zemského archivu v Opavě odcizil restaurátor 15 listin a mapu z 18. století - vše v hodnotě 170 tis. Kč. Byl zadržen. Poč. října zmizela z náhrobku na hřbitově busta Rudolfa Gundricha.

Kradly se kovové součásti (ze střech, kabely, kanálové poklopy, odstavené stavební stroje) a prodávaly se ve Sběrných surovinách. Kradla se úroda, květiny v parcích i zahrádkách atd. atd.

Bohužel došlo i k nešťastným ztrátám na životech. 6. června se stala tragédie. Zaměstnanec bruntálské firmy byl tuto neděli zasypán ve výkopu na křižovatce ulic Nákladní a Praskova v Opavě, když svařoval potrubí. Neštěstí padesátiletý dělník nepřežil.

Koncem srpna si vzal život Pavel Přádka, který působil jako šéfredaktor bruntálského Regionu, před nedávnem však nastoupil do stejné funkce v Opavě. Podle některých lidí mohla být důvodem k sebevraždě právě změna místa, tím spíše, že údajně místo práce šéfredaktora pracoval pouze jako redaktor.

Na železniční trati v městské části Opava-Jaktař byl vlakovou soupravou přejet čtyřiatřicetiletý muž. K tragédii došlo krátce po 23. hodině v pátek 16. října. Vlaková souprava přijížděla ze stanice Opava-západ směrem na Vávrovice. Strojvedoucí z krátké vzdálenosti zahlédl na kolejišti ležícího muže. Ačkoliv začal brzdit, přejetí ruky bezvládně ležícího muže již nemohl zabránit.

V ranních hodinách 9. listopadu byla v řece Opavě pod novým mostem v blízkosti ulice Vodní v Kateřinkách spatřena utonulá žena. Její strohé oblečení, boty a noční košile, zabránilo rychlé identifikaci. V průběhu dopoledne se podařilo zjistit, že se jedná o jednasedmdesátiletou důchodkyni ze Štefánikovy ulice, která pravděpodobně odešla z domu do psychiatrické léčebny, ale prozatím není její osud do doby nalezení těla občany dále znám. Nepodařilo se najít svědky, takže nelze s přesností určit, zda se nejedná o sebevraždu nebo nešťastnou náhodu. Policie vyloučila možnost cizího zavinění.

V únoru 1998 utonula ve Vrchlabí opavská Romka **Helena Biháriová**. Její pohřeb v Opavě se stal demonstrací Romů. Obřad se konal v chrámě Sv. Ducha za přítomnosti manželky prezidenta republiky a ministra Mlynáře. Biháriová byla údajně zavražděna z rasových důvodů dvěma mladíky tím, že byla svržena do řeky. Chtěla ji zachránit náhodná kolemjdoucí redaktorka, ale nepodařilo se to.

Parné, poklidné odpoledne v neděli 21. června na Stříbrném jezeře se mohlo změnit v tragédii, když se dvě děvčata začala topit. Díky dvěma duchapřítomným rybářům však k tragédii nedošlo a děvčata byla zachráněna.

27. února do krve zbili opilí Romové v pivnici Zlatovar číšníka. 30. června rozbil zařízení Kartáče a ohrožoval přítomné 23letý muž. 29. září pobodal muž nožem prodavačku koberců na

Těšínské ul. Nebyl vypátrán. Dva mladíci zranili v noci 12. prosince strážníka Městské policie.

*Policisté zadrželi a vyslechli dva z asi padesátičlenné skupiny fotbalových příznivců **Kaučuku Opava**. Někteří 18. dubna zaútočili v Krnovské ulici kamením na odjíždějící autobus s fandou pražské Sparty. Během akce použila Policie ČR donucovací prostředky, při zadržení dokonce i varovný výstřel do vzduchu.*

*Mimo paragrafy zákonů se ocitli i někteří opavští podnikatelé. Nejvíce se přetřásala **causa Koschaný**. Pouze rok se opavský podnikatel Jiří Koschaný radoval z toho, že bylo proti němu zastaveno trestní stíhání pro podezření ze spáchání několika majetkových trestních činů. V úterý 31. března byl policií předveden do Ostravy k výslechu, posléze obviněn z trestného činu podvodu a zadržen s návrhem na uvalení vazby.*

Kontroverzní opavský podnikatel Jiří Koschaný, spolumajitel holdingu dvaceti firem s ročním obratem okolo miliardy korun, kterého policisté stíhají zejména pro finanční podvody, opustil v pondělí 12. října ostravskou vazební věznici, ve které strávil více jak půl roku. Známý podnikatel byl po zaplacení mnohamilionové kauce propuštěn z vazby a další šetření se bude odehrávat na svobodě.

Krajský soud v Ostravě v pátek dospěl přes mínění Vrchního soudu v Olomouci k názoru, že trestného činu

*zpronevěry se nedopustil třiačtyřicetiletý podnikatel **Radim Masný**, který dlouhodobě podporoval ODS a později půjčil osm milionů i ČSSD a je znám svým spoluvlastnictvím týdeníku Region a prostřednictvím Martiny Masné i týdeníku Naše Opavsko.*

Masný obdržel podle obžaloby v prosinci 1990 od Jednoty, která jej zaměstnávala coby skladníka, pět milionů korun na nákup barevných televizorů v Německu.

Masný peníze směnil nezjištěným způsobem a od firmy Olech Hamburk zakoupil 240 kusů televizorů pro vánoční trh. Za ně zaplatil přes 2,7 milionu korun. Ze zbývajících peněz však vrátil Jednotě jen 800 tisíc korun. Televizory navíc dodal až v únoru a bez českých atestů a záručních listů.

Podle trestního senátu nešlo o zpronevěru, ale pouze o obchodní případ při dodávce televizorů na vánoční trh, která se zpozdila.

*Zabitím podnikateli **Kamilu Kolkovi** a jeho ženě a vypálením obchodního domu Breda údajně vyhrožovali Romové ze Skřivánčí ulice. V domě na této ulici, který patří Kolkovi, obývají podle něj dvě romské rodiny byty v rozporu s nájemní smlouvou. Její platnost měla skončit loni v lednu. Kolek reagoval zastavením přívodu vody, plynu a elektřiny a za výhružky tři Romy zažaloval. Soud s Helenou a Deziderem Laciovými a*

Jolanou Berkiovou byl po výsledku svědků 2. prosince odročen. Za vydírání jim hrozí trest od dvou do osmi roků.

24. září večer napadla šestice mužů ředitele s. r. o. Remark Břetislava Smyčku, který však muže znal a i když ho zkrvavili, neudal je policii.

Naše město neminuly ani výtržosti.

Nejméně patnáctkrát se na trolejbusové zastávce ve Střelníční ulici v Ostravě ukájel třiašedesátiletý muž z opavského okresu.

Protože opakovaným jednáním budil veřejné pohoršení, byl policisty zadržen. Ke vzrušení mu stačil pohled na zákaznice přicházející do nedaleké prodejny Hafan. Svoje exhibování s rukou pod kabátem prováděl muž vícekrát už od počátku února.

Zcela nahý a opilý muž bulharské národnosti běhal v úterý 23. června po Těšínské ulici v Opavě, čímž připravil zaměstnancům nedaleké benzinové pumpy šokující podívanou.

Ze stropu podchodu pro pěší pod Ratibořskou ulicí v Opavě někdo z 18. do rána 19. března odmontoval pět zářivkových těles včetně zářivek.

Osm železničních vagónů, z nichž šest přestříkala během vánočních svátků parta sprejerů, vyjelo po přetření a opravách 9. ledna brzy ráno na trať. Policie koncem týdne prověřovala skupinu osob, která může mít svérázné "blahopřání" železničářům na svědomí.

Mendelovo gymnázium v Opavě zažilo ve středu 25. března nepříjemnou chvíli: anonym zde totiž oznámil, že v budově je bomba.

K oznámení došlo okolo půl jedné odpoledne a budova byla vystěhována. "Nic se nenašlo, jednalo se o planý poplach," uvedl ředitel gymnázia Petr Pavlíček.

Dva ruční granáty našli minulý týden zaměstnanci Technických služeb Opava při svozu odpadu z odpadkových košů.

"Normálně jsme jeli obvyklou trasu. U předposledního koše na ulici Ratibořské blízko točny jsme našli vedle koše ležící ruční granát. Ihned jsem volal přes dispečink linku 158, ale přijeli až za hodinu," uvedl zaměstnanec Technických služeb. Den na to při vysypávání odpadu našel závozník TS druhý granát. Jelikož byl otráven přístupem policie z minulého dne, zanesl nalezený granát mistrovi přímo do kanceláře. Naštěstí se však podle sdělení pyrotechniků jednalo tentokrát o cvičný ruční granát typu F1.

Nedělní Den dětí v opavských Městských sadech překonal loňský. Pohodu narušil jen člověk, který oznámil uložení bomby v přilehlém areálu koupaliště. Prohlídka objektu s přivoláním pyrotechnika z Ostravy naštěstí potvrdila, že šlo o slaboduchý žert.

Tři oznámení o uložení výbušniny dostali opavští policisté počátkem minulého týdne. K prvnímu případu došlo v pondělí 29. června, kdy dva žáci Základní školy v Mírové ulici kolem desáté hodiny dopoledne zavolali na policii: "V Bredě je bomba".

"Dopoledne se ozvalo z rozhlasu, že máme ihned opustit obchod," uvedla jedna z prodavaček. Asi tisícovka zákazníků a dvě stovky zaměstnanců museli obchodní dům na zhruba hodinu přenechat policejním specialistům. Strážníci městské policie zastavili okolní dopravu.

O den později zavolal v pravé poledne na policii devětadvacetiletý podnikatel z Teplic, že v budově hotelu Koruna umístil nálož, která exploduje krátce po 14. hodině. "Hotel byl v tu dobu plný lidí, kteří museli postupně odejít," řekl ředitel hotelu Petr Nytra. Policie vyklidila hotel i přilehlé parkoviště. Patnáct minut před 14. hodinou museli hotel opustit i zaměstnanci.

Další telefon se ozval pět minut před třináctou hodinou ve středu 1. července. "Na Horním náměstí je uložena bomba." řekl chlapecký hlas. Policisté prohledali celé náměstí, avízovanou bombu však ani v tomto případě nenalezli. Našli však pachatele, kterým byl jedenáctiletý žák zvláštní školy.

Nečekané setkání občana s namířenou plynovou pistolí je v Opavě stále častější realitou. S její hlavní se může setkat

prakticky kdokoliv. Na plynové pistole, které svou podobou věrně kopírují ostré palné zbraně, totiž nikdo nepotřebuje zbrojní pas.

I do našeho města se za poslední léta dostaly drogy. Dva mladí muži v Opavě vyráběli a před Hláskou prodávali pervitin. Byli usvědčeni a zadrženi. V dubnu bylo vypátráno v ruině nedostavěné smuteční síně na městském hřbitově drogové hnízdo.

Počátkem listopadu byl zadržen 23letý muž z Opavy za výrobu a držení drog. Na zahradě si pěstoval konopí a vařil z něj marihuanu.

V rámci již výše zmíněného programu prevence kriminality je zahrnut i program protidrogový.

*Problémem je i **gamblerství**. Hrací automat dokáže zaujmout zvláště tehdy, když se malý finanční obnos vložený do první hry zněkolikanásobí. Vidina snadného a rychlého výděлку se stává natolik silnou, že nezmizí ani po několika prohrách. Automat spolkně finanční částku libovolné výše, kterou má gambler právě u sebe. Peníze se shánějí, kde se dá. Z výplaty, z vkladní knížky, z kapes rodičů a přátel, většinou bez jejich vědomí, z prodeje kradených cigaret a alkoholu. V horším případě si gambler půjčí od takzvaných přátel, kteří nesleví ze svých vysokých úroků ani v případě, že hráč nemá právě štěstí na výdělek. Sedne si však znovu k mrkajícímu automatu, protože pokud nevrátí finanční obnos včas, věřitelé uplatní třeba i fyzické*

násilí. Tento trest je noční můrou všech, kdo se léčí v léčebně a "venku" mají ještě několikatisícové dluhy.

Ve středu 21. ledna se uskutečnila ustavující schůze 1. střeleckého spolku BOIS Opava. Firma BOIS tak navazuje na starou opavskou střeleckou tradici, sahající až do 15. století, kdy vzniklo tzv. "bratrstvo střelců z kuše".

Několik slov k opavské věznici. Rok 1998 neznamenal pro věznici žádné větší změny. Průměrné počty vězňů se pohybovaly celkem kolem 460, přičemž odsouzených dospělých mužů bylo ve věznici kolem sta, dospělých žen kolem padesáti, mladistvých mužů rovněž kolem padesáti a zbytek tvořili obvinění. Zacházení s vězni lze charakterizovat jako postupující proces liberalizace bez pseudohumánního doprovodu. Zajímavým prvkem v tomto ohledu bylo v uplynulém roce například uskutečnění sportovních akcí mladistvých vězňů a středoškolské mládeže z Bruntálska. Výjimkou nebyly ani akce pro vězně mimo vězeňské zdi. Naopak ve věznici poprvé za účasti české televize koncertoval pěvecký sbor vězňů z blízké věznice Heřmanice.

Zlepšila se úroveň technického vybavení věznice. Modernizován je autopark a za velmi významné lze považovat zřízení počítačové sítě a dovybavení řady pracovišť počítačovou technikou. Nepříjemnou skutečností byla komplexní havárie střežícího a signalizačního zařízení v celém objektu na Krnovské ulici.

Zájem veřejnosti o práci ve věznici neustále stoupá. Vzdělanostní úroveň personálu patří věznice na první místo v republice. Pro město a jeho okolí je věznice významná dlouhodobě tím, že pro trh práce představuje 312 relativně dobře placených míst. Nelze opomenout účast vězňů na sezónních pracích v zemědělství a stavebnictví. Zaměstnaností vězňů patří věznice na přední místo v republice.

Věznice na Olomoucké a Krnovské ulici přivítaly minulý návštěvu z Nizozemska. Na pozvání věznice, Azylového domu Samaritán a sboru českobratrské církve evangelické přijeli do okresního města členové vedení věznice pro mladistvé v Nijmegenu - psycholog Jan Koolen a farář Jan Kraaijeveld. Oba při setkání s novináři přiznali, že nejsou v České republice poprvé a že se do Opavy přijeli mimo jiné podívat na to, s jakými problémy se potýká zdejší věznice a jak funguje spolupráce mezi ní a církví.

Jaký je všední den ve výkonu trestu? Vězni, kteří nastupují do práce na ranní směnu, mají budíček ve 4.30 hod. Následuje osobní hygiena, snídaně, úklidy a v 6.00 hodin nastupují do zaměstnání. Po 14. hodině je čeká návrat z práce, oběd, úklid, vycházka, osobní volno nebo zájmová činnost. Po večeři v 18.00 hodin následuje znovu osobní volno, je možné sledovat televizi. Večerka obvykle začíná v 21.00 hodin, pokud si to vězni svých chováním zaslouží, mohou jít spát i později. Ze zákona však

mají právo na osm hodin nerušeného spánku. Odpolední směna ustává v 6.30 hod., a v dopoledních se věnuje zájmové činnosti, má osobní volno. Do zaměstnání nastupují vězni od 14 do 22 hodin. Rána začínají a večery končí kontrolou početního stavu.

Víkend patří mezi vítanou změnu v programu a je ponejvíce ve znamení návštěv nejbližších příbuzných. Návštěvu mohou tvořit 4 osoby včetně dětí. Každou sobotu přijíždějí za mladistvými rodiče, kteří mohou dvakrát do měsíce s sebou přivést potravinový balíček, jehož hmotnost však nesmí překročit 5 kg a obsah podléhá kontrole. Z hygienických důvodů nesmí balíček obsahovat domácí zavařeniny, paštiky a další potraviny podléhající zkáze. Platí velmi přísný zákaz přísunu alkoholu.

Hrabyňský Památník národní svobody byl v pátek 5. 8. odpoledne zcela obležen stovkami automobilů parkujících na přilehlých loukách, a tisíci návštěvníky. Davy přilákala přísaha téměř šesti stovek nováčků z opavské vojenské posádky.

Vojenské přísaze svých synů v tropickém počasí přihlíželo na dva a půl tisíce rodinných příslušníků a přátel, kteří přijeli do Hrabyně prakticky z celé republiky.

Hrabyňská přísaha byla i premiérou pro nového ministra obrany Vladimíra Vetchého, který se v ministerské funkci účastnil podobné akce poprvé. Kromě velitele Výcvikové základny logistiky a posádky Opava Jana Gašpíerika se přísahy účastnili i vrcholní představitelé Generálního štábu

Armády ČR. Státní správu a samosprávu pak reprezentovali opavský primátor Jan Mrázek, představitelé okresního úřadu a starostové okolních obcí.

Vojáci opavské posádky měli v pondělí 17. srpna možnost diskutovat s ministrem obrany Vladimírem Vetchým. Opavská posádka tak byla vůbec prvním útvarům v zemi, který Vetchý ve své ministerské funkci navštívil.

Jak uvedl velitel Výcvikové základny logistiky a posádky Opava Jan Gašpírek, jedná se o dvojí ministerskou premiéru: Vetchý je totiž vůbec prvním ministrem obrany, který zdejší posádku navštívil. Ministra, který do Opavy spolu s náčelníkem generálního štábu Jiřím Šedivým přiletěl vrtulníkem, přivítali také primátor Jan Mrázek a přednosta Okresního úřadu Pavel Krejčí.

Oslavy pátého výročí vzniku Logistiky Armády ČR proběhly minulý pátek také v opavské posádce. Úkolem logistiky je zásobování vojska materiálem od zbraní, munice, pohonných hmot, po potraviny, zajišťování dopravy a dalších služeb, zejména opravárenských a skladovacích, včetně výcviku příslušných specialistů.

*Členové odvodových komisí registrují rok od roku zvyšující se počet studujících **branců**. Jinak tomu nebylo ani v Opavě, kde o studijní odklad při posledním odvodovém řízení, které*

opavská okresní vojenská správa ukončila 13. října, požádala jedna třetina ze všech odvedenců.

*Počet odvedenců, kteří ve smyslu zákona o civilní službě podali přihlášku o odepření vojenské služby, se každým rokem zvyšuje. Vyplynulo to z vyjádření zástupce náčelníka Okresní vojenské správy v Opavě **Tibora Bady**. Jak dále Bada uvedl, drtivá většina odpíračů vojenské služby jako důvod uvádí neslučitelnost se svědomím.*

16. Požární ochrana, civilní obrana

asičský záchranný sbor v Opavě dokončil opravu své budovy na Těšínské ul., která byla zvýšena o 3. patro. Vedle záchranných zásahů tohoto okresního sboru zasahovaly i Sbory dobrovolných hasičů, a to u 10 požárů - šlo hlavně o lesní požáry.

O jaké požáry letos v našem městě šlo?

8. března o svůj život málem přišel majitel zahradní chatky v osadě U cukrovaru v Opavě. Zatopil v kamnech černým uhlím, pak si šel lehnout a usnul. Ze snu ho probudilo praskání dřeva a kouř - chatka byla v plamenech. Muž z ní stačil včas vyjít a díky sousedovu mobilu zavolali hasiče.

Třímetrové plameny na zastřešení stojanů spatřil v pátek 22. května řidič, který náhodně projížděl kolem benzinové pumpy na Hradecké ulici v Opavě. Zaměstnanci ihned po upozornění na oheň, který z oken prodejny neviděli, zavolali jednotku Hasičského záchranného sboru Opava. Ta dorazila v co nejkratším čase se dvěma cisternami a jedním výsuvným žebříkem a oheň úspěšně zlikvidovala. Jako záloha byli povoláni také hasiči z Kylešovic.

Rozžhavený výfuk traktoru byl příčinou vzniku požáru lánu ova, který zachvátily 5. srpna odpoledne u osady Komárovské Chaloupky ničivé plameny.

Ke kurióznímu případu, kdy pole nedaleko Vlastoviček zapálil čáp, vyjeli ve čtvrtek 20. srpna odpoledne opavští hasiči. Mladý čáp si sedl na elektrické vedení, křídly jej zkratoval, začal hořet a po pádu ještě zapálil suchou trávu.

Krátce před polednem 29. července došlo k požáru ve výrobní hale bývalé Květeny v městské části Opava-Kateřinky. Pracovníci stavební firmy právě prováděli uvnitř objektu pourchové úpravy vzduchotěsného potrubí. Během sváření došlo k zapálení hořlavých par od jiskry. Požár se začal rychle šířit po konstrukci haly. Tři vozidla opavského Hasičského záchranného sboru dorazila naštěstí včas.

11. srpna na Hálkově ulici v Opavě hořela půda opuštěného domu. Půdu, která byla plná papírů a matrací, pravděpodobně využívali bezdomovci. V době zásahu zde však naštěstí nikdo nebyl.

22. září se ocitlo v plamenech vozidlo BMW. Stálo zaparkováno na oploceném pozemku vedle restaurace Contact v Opavě-Kateřinkách.

Ve čtvrtek 17. září byli opavští hasiči voláni k požáru maringotky, která stála na Hlavní ulici v Opavě-Kylešovicích. Proč maringotka shořela, se zatím přesně neví. Existuje však

podezření, že se o to někdo přičinil úmyslně, takže případ nyní šetří policie.

V pátek 16. října došlo ke vznícení střechy rodinného domku v Kateřinkách. Zatímco majitelé domku trávili čas na zahrádce, požár střechy spatřil kolemjdoucí chodec. Ke vznícení došlo pravděpodobně krátce poté, co pracovníci opavské pokrývačské firmy zakončili lepení živičné krytiny nahříváním lepenky.

První listopadový den nezaměstnávaly hasiče na Opavsku požáry, ale silný vítr vyvracející stromy a odnášející střechy nebo "jen" plechy z nich. Přes den bylo celkem 25 výjezdů, zasahovaly profesionální jednotky HZS z Opavy, Hlučína, Vítkova a jednotky dobrovolných hasičů z Bolatic, Hradce nad Moravicí a Podvihova. Stromy padaly a plechy ze střech lítaly na mnoha místech v okrese. Situace přímo na postižených místech byla hodně nebezpečná, protože kmeny se vyvracely nenadále a dosti rychle za sebou. Jeden dokonce spadl na hasičské auto.

Pravděpodobně hrající si děti zažehly 6. listopadu na kraji Opavy stoh slámy. Požár za městským hřbitovem oznámila hasičům žena z Otic. Sláma se vzňala kolem patnácté hodiny. Asi polovinu se podařilo zachránit, druhá shořela.

Městská i státní policie, hasiči a několik opavských občanů bylo 24. listopadu brzo ráno na nohou. Ulicemi Opavy totiž procházela zákeřná osoba, která zapalovala automobily. Jako

první vzplála kolem třetí hodiny ráno Škoda Felicie, která patří Magistrátu města Opavy. Auto bylo zaparkováno jako vždy na malém "parkovišti" u zadního vchodu magistrátu. Když hasiči požár uhasili, náhle spatřili další ohnivou zář. V podloubí u Jaktařské brány (naproti hotelu Koruna) je postaveno lešení a na něm jsou plachty. Dvě z nich hořely.

Kolem půl páté ráno byla v plamenech Toyota Corolla, stojící na cestě u restaurace Na rybníčku, tři minuty na to také Škoda Felicie na nedaleké Heuerově ulici a o dalších pět minut později také další Škoda Felicie na Veleslavínově ulici. Jedná se stoprocentně o žhářství. Pachatel auta zapaloval pomocí hořlaviny.

Z šoku se v sobotu 12. prosince vzpamatovával Petr Boháč, když před jedenáctou přišel domů z ranní směny. Byt v ulici Na Rybníčku se proměnil v černou a dýmem čpící sluj. Oheň bez přívodu vzduchu v bytě víc doutnal a čadil, než hořel. Pravděpodobně přehřátý odpor na hifivěži způsobil zkrat, následovalo vznícení věže a rozšíření ohně dál do pokoje.

K výbuchu zemního plynu došlo 6. října ráno v činžovním domě na ulici U Hliníku 7 v Opavě. Těžce zraněn byl čtyřicetiletý nájemce jednoho z bytů Stanislav Hájek a lehce jeho soused Ladislav Kruhut. Škoda na majetku se pohybuje kolem 1 milionu korun.

V bytě rodiny Hájkových v 1. patře došlo k explozi plynového vařiče, která zranila dva obyvatele domu. Na místo neštěstí se neprodleně dostavil také přednosta Okresního úřadu v Opavě Pavel Krejčí, primátor Jan Mrázek a ředitel Hasičského záchranného sboru Jaroslav Neuwirth. "S největší pravděpodobností postižené čtyři rodiny umístíme na dobu jednoho měsíce do hotelu na Zimním stadionu", řekl náměstek primátora Pavel Steyer a dodal: "Jelikož, mají ostatní obyvatelé odstavený plyn, dovezli jsme jim na místo vařiče a náhradní zdroje vytápění." Podle znalců začal plyn zřejmě unikat v úterý 6. října ráno, kdy si nájemník postavil vodu na čaj. Krátce na to unikající plyn explodoval, poničil dům a těžce zranil nájemníka bytu a jeho souseda. Rodiny se nastěhovaly zpět do opravených bytů v pondělí 9. listopadu, jedna o dva dny později. Do těchto bytů byl obnoven přívod plynu, vody i elektřiny, jsou opravené a vymalované.

Pamatuje se i na ochranu obyvatelstva. Magistrát města pečuje o 14 stálých tlakově odolných úkrytů pracovníkem ve funkci údržbáře. Veškeré náklady spojené s údržbou, včetně mzdových, jsou refundovány Okresním úřadem ze zvláštního rozpočtu. Úkryty jsou dislokovány v suterénech domů spravovaných RK Remark a Kolfis, s jejichž řediteli a techniky je útvar ochrany v operativním styku. Jediný kryt je umístěn v

soukromém objektu a s majitelem jsou dohodnuta pravidla pro vstup do domu a úkrytu za účelem jeho údržby a kontroly.

Dne 5. 7. 1998 došlo k provozní havárii na vodovodním řadu domu na Hrnčířské 9 a následnému zatopení krytu horkou vodou. Díky okamžitému zásahu nedošlo k většímu poškození vybavení úkrytu a následky havárie byly v krátké době odstraněny - včetně příčiny havárie.

V průběhu roku 1998 byl na území města a jeho městských částí instalován systém **elektronických sirén**, které jsou centrálně ovládány z řídicího pultu integrovaného záchranného systému, umístěného na operačním pracovišti Hasičského záchranného sboru. Tento systém umožňuje varování obyvatel nejen výstražným tónem, ale též dodatkovým sdělením zprávy ve formě mluveného slova. Každou z 20 sirén lze aktivovat jednotlivě, ve skupině dle ohroženého teritoria, nebo všechny celoplošně. Pro případ výpadku elektrické sítě jsou napájecí bloky sirén vybaveny záložním zdrojem energie na dostatečně dlouhou dobu provozu.

Po zdařilé zkoušce nových elektronických sirén a jejich prezentaci před dvanácti starosty projevílo o jejich instalaci vážný zájem nejméně pět obcí okresu.

Akustická zkouška elektronických sirén, která se uskutečnila v poledne 13. května nepřetržitým tónem po dobu dvou minut, splnila očekávání.

17. Životní prostředí

aký je stav životního prostředí na území města Opavy? O to se zajímá občan našeho města, ať už je to odborník nebo laik.

S nečekaně velkým zájmem se setkala beseda o stavu životního prostředí v Opavě, která se konala 11. března 1998 ve velké zasedací místnosti Hlásky. Primátor Doc. Jan Mrázek, jeho náměstek Ing. Vágner a další vedoucí pracovníci magistrátu směřovala k problematice dopravní situace ve městě.

*22. dubna zahájil primátor města Opavy **Den Země** na ZŠ Šrámkova v Kateřinkách před téměř osmi sty dětmi a pedagogy, které vyzval ke spolupráci na zkrášlení našeho města.*

Odpoledne se sešlo 42 dětí ze 13 škol s představiteli města na "Dětském slyšení". Na více než 70 otázek s širokým spektrem problémů, týkajících se nejen životního prostředí, odpovídali: Ing. Vágner, náměstek primátora, Ing. Kůrečková, vedoucí odboru ŽP, p. Borunský z Městské policie jako zástupci magistrátu.

Stanice mladých turistů a přírodovědců za podpory Magistrátu města Opavy připravila i na tento den řadu akcí:

K úklidu školských i veřejných prostranství, parků i břehů řek se přihlásilo 16 základních i středních škol, kterým MMO

rozdal plastové pytle a nabídl odvoz sesbíraných odpadů, a tak mnohá místa prokoukla k nepoznání.

Na výsadbě dřevin v areálu stanice SMTP se podílelo 10 dětí ze ZŠ Mírová a daly základ vznikající dendrologicko-mineralogické expozici. O malé stromky se budou dále starat a jako vzrostlé si je přesadí na místo, které si samy vyberou.

K loňské povodni. Čas je milosrdný a dává nám zapomenout na bolest a prožité utrpení. Zavzpomínejme.

Byla to nejničivější povodeň století. Jak rychle přišla, tak odešla - vyděsila vše živé, vzala s sebou miliardy i lidské životy. Rozběsněný vodní živel ničil obydlí, trhal koryta řek, mosty, silnice, železniční trati. Nebral ohled na kulturní památky a díla generací. Přerušil veškeré spojení, rozdělil rodiny. Lidi zaskočil uprostřed práce a jen tak, jak byli, je uzavřel v patrech domů a na půdách - na ostrůvcích beznaděje v černočerné tmě, nad zlověstně hučící a zvedající se hladinou a pod nekončícími přívaly deště.

Příčinou povodně byly extrémní srážky od 4. července, kdy za čtyři dny napršelo tolik, co za čtyři i pět měsíců, navíc přišly po jarních vydatných deštích. Koryta velkých i malých toků se rozlila, a zem, vodou již nasáklá, se dala do pohybu. V rychlém časovém sledu se dostavila mohutná erozní činnost, splachy půd a výuraty stromů.

Epicentrem povodně se stala řeka Opava, jejím korytem město Opava. Voda se přelila přes všechny mosty a město rozdělila. Nejkritičtější situace v samotné Opavě byla v Kateřinkách, Karlovci, na ulicích Nákladní, Pekařská, Rybářská, Sadová, U Střelnice, Polní, Mostní a v městských částech Vávrovice, Palhanec, Držkovice, Malé Hoštice a Komárov.

Povodeň 1997 si vybrala krutou daň. Vzala život sedmi lidem a způsobila celkovou bezprostřední škodu za miliardu 177 milionů 858 tisíc korun. Nejturdší daň zaplatili lidé ztrátou soukromého majetku za 673 mil. 893 tis. Kč. Na majetku státu způsobila škodu za 10 mil. 970 tis. Kč, na majetku obcí 184 mil. 412 tis. Kč, podnikům a firmám přinesla bezprostřední ztrátu 288 mil. 521 tis. Kč, další subjekty přišly o majetek za 20 mil. 062 tis. Kč. K tomu je třeba přičíst škody na majetku konkrétních rezortů: Správa a údržba silnic - 7 mil. 123 tis. Kč, Sm vodovody a kanalizace - 13 mil. 606 tis. Kč, Sm plynárenská - 11 mil. 550 tis. Kč, Sm energetika - 6 mil. Kč, Územní orgán MZ ČR - 130 mil. 285 tis. Kč, zdravotnictví (mimo obce) - 12 mil. 548 tis. Kč, České dráhy - 18 mil. Kč, Povodí Odry - 159 mil. Kč, Státní meliorační správa - 1 mil. 059 tis. Kč, Armáda - Posádka Opava - 1 mil. 173 tis. Kč, Školský úřad (mimo obce) - 15 mil. 500 tis. Kč, Lesy ČR na vodních tocích - 10 mil. 900 tisíc korun.

Co voda dala? Uprostřed ničivého přírodního živlu se lidé semkli, byli ochotni se rozdělit o cokoliv, bolest bližního byla hlubší než vlastní.

Po povodni zareagovala vláda dost rychle, vyčlenila prostředky z rozpočtu, vydala státní povodňové obligace. Město Opava dostala padesát milionů na opravu bytového fondu. I když se v opravách domů hodně udělalo, je ještě řada, domů neobyvatelných - vlhkých s plísní.

Nejdůležitější práce na úpravách toků sice nepostupovaly tak rychle, ale vzhledem k mírné zimě splnilo Povodí do konce března to, k čemu se zavázalo v letošním roce.

Dne 22. června schválilo městské zastupitelstvo územní plán města, v němž nejproblematictější řešením z hlediska některých občanů (a bohužel nelze vyhovět všem) byl dopravní systém. Zůstává však skutečností přetíženost některých komunikací (Ratibořská, Nádražní okruh, Olbrichova, Krnovská, Olomoucká, Hradecká - ale už i Nákladní aj.), nemluvě o nebezpečných křižovatkách (Zámecký okruh - Nákladní, Jánská - Nádražní okruh, Praskova - Sněmouní, ale i Olomoucká - Husova).

Petr Hudeček v Opavském Patriotu 10. června napsal: "Přestože představitelé opavské radnice minulé pondělí na schůzce s nespokojenými občany tvrdili, že realizací územního plánu nedojde k poškození a k ohrožení zdravých životních

podmínek, po diskusi nepřímo přiznali, že jejich předpoklady jsou chybné, ale své stanovisko nezměnili. Dotčení Opavané se tak právem cítili oklamáni a poškozeni a nabyli dojmu, že magistrát jejich zájmy nezastupuje.

K tomu jen tolik, že příští léta ukáží, kdo měl pravdu a jak se situace ve městělepší.

Největším problémem v našem městě nadále zůstává dopravní situace se svým negativním dopadem na město.

Obavy z plánované výstavby spojovací komunikace Těšínská-Hradecká mají obyvatelé jižní části předměstí Opavy a severní části Kylešovic. Svědčí o tom vznik občanského sdružení Klidová zóna v lednu tohoto roku. V rámci sdružení vznesli obyvatelé inkriminované městské části požadavek o upuštění od záměru výstavby a rozšíření silnice, umístěné v obytné zástavbě nebo blízkém okolí jejich bydliště.

Sdružení dnes kromě původních členů z Kylešovického kopce zaštituje občany žijící a pracující napříč městem kolem zamýšleného středního městského okruhu a jeho mluvčími jsou Hana Altová a Bohumil Vavříček.

V dubnu se na půdě Slezské univerzity konalo setkání k územnímu plánu a k jeho návrhu na řešení dopravní situace.

Setkání se dále účastnilo občanské sdružení Klidová zóna, Strana zelených, zastupitelé Dybowicz, Petřík, Sosna a občané

Opavy. Zúčastnění kritizovali především špatnou komunikaci s hlavním architektem Magistrátu města Opavy.

Zhruba tříhodinovou pěší procházku středním městským okruhem, pořádanou ve středu 28. října občanským sdružením Klidová zóna, Unií svobody, KANem a DEU, absolvovali vedle čtyř desítek občanů také primátor města Opavy Jan Mrázek a zastupitelé Petr Dybowicz a Jaromír Sosna. Samozřejmě nechyběli ani účastníci z řad pořadatelů.

Přes nepřízeň počasí se občané rozhodli pro pěší chůzi či jízdu na horském kole za poznáním a vyjasněním si situace kolem územního plánu a středního městského okruhu.

Zklamáním byla malá účast občanů.

Městská zeleň má v dnešní době plné stresů i dalších negativních jevů významné místo. Opava je ve svém centru, resp. kolem centra už na 200 let vroubena nádhernými parky, které však trpí tím, že jsou po celé své délce spojeny s frekventovaným okruhem s dopravní kapacitou dálnice.

V posledních letech se odbor životního prostředí magistrátu zaměřuje také na zeleň sídlištní.

Krásná lipová alej podél Ratibořské ulice již třetím rokem oživuje strohé sídliště. Díky kvalitním sazenicím vzrostlých stromů s mohutným kořenovým balem tvoří dne alej 20 lip důstojnou protiváhu k zeleni podél východní části sídliště, která je minimálně o jednu lidskou generaci starší.

Výsadby přímo v sídlišti - na ulicích Černé a Ant. Sovy, jsou kombinací vzrostlých stromů, keřů a popínavých rostlin na štítech domů s dětskými hřišti. Stromy vysazené v sídlišti přežily a bujně rostou. Dokonce i alej platanů na ul. Černé, která je vysazena přímo uprostřed asfaltové plochy parkoviště, jež bývala v horkém létě doslova "černým peklem", dnes dostala lidštvější podobu.

Dalším pokusem o zpestření fádni tváře panelákového sídliště je výsadba podél ulice Na pastvisku mezi dvěma výškovými domy Ant. Sovy 39 a 43.

*V létě byla zahájena realizace akce **pěší zóna Šrámkova**, která zahrnuje úpravu zelených ploch, výsadbu stromů a změnu tras některých chodníků v úseku sídliště a cyklistický tah ze středu města do sídliště by se měl změnit v příjemný prostor, doplněný skupinami dřevin a keřů na palisádách a štítech paneláků a před školou.*

*Pracovníci odboru životního prostředí opavského magistrátu společně s architekty, zahradními architekty a zástupci zahradnických firem, kteří sponzorovali soutěž "**O nejkrásnější okno**", vyhodnotili dvacet "přihlášených" květinami vyzdobených oken a balkonů.*

Podle rozmanitosti výsadeb soutěžící rozdělili do tří kategorií. Nejkrásnější okno má podle členů komise Krista Trulleyová z Malých Hoštic.

Komise hodnotila také květinovou výzdobu balkonů, přičemž nejvyšší počet bodů získali ihned dva přihlášení, a to Jiří Suchánek a Petr Wagner.

V poslední kategorii nazvané Květinová výzdoba - organizace obdržely dvě čestná uznání firma Witzenmann Opava a Základní umělecká škola Václava Kálíka v Opavě.

Ceny budou výhercům slavnostně předány koncem října na besedě se zástupci magistrátu.

Jaro po loňské povodni ukázalo, že řadu keřových skupin v parcích už nelze od nánosů bahna a naplavených nečistot vyčistit ani je oživit. Nebylo rozumnější cesty, než je vyřezat nebo radikálně zmladit až ke kořeni.

Kompletně vyčištěné byly Městské sady. Technické služby se starají nejen o výsadbu, ale i údržbu městské zeleně. V létě na 10 kropících aut vyjíždí na její osvěžení a tráva se kosí někde až 10x.

Bez černý, který roste v areálu dnešní tržnice, blíže k ulici Pekařské, zcela náhodou uniká pokácení. V Opavě tak roste exemplář, jaký díky jeho velikosti jen těžko budete hledat na Moravě a ve Slezsku i v celé republice.

Ing. Dagmar Kůrečková, vedoucí odboru životního prostředí magistrátu, uspořádala pro veřejnost z iniciativy vlastivědné vzdělávací společnosti Stopa přednášku Historie a

současnost opavské zeleně, a to 15. dubna v Klubu důchodců na Masarykově ul. Akce se setkala s velkým zájmem.

1. července byla v Opavě uvedena do provozu nová **čistička odpadních vod**, odpovídající svou kapacitou počtu obyvatel ve městě.

Ještě k městskému **koupališti**. Koupaliště bylo vybudováno v letech 1930-31 podle architektonického návrhu Ing. arch. Reichnera. Ve své době šlo o nejmodernější komplex tohoto druhu na území naší republiky vůbec. To se týká nejen bazénů a provozních budov, ale i uměleckých a sadových úprav na pozadí svěží (zatím) zeleně Městských sadů.

17. června 1998 bylo koupaliště otevřeno pro veřejnost. Pro návštěvníky byl připraven zbrusu nový bar a zahradní restaurace a kavárna v prvním patře budovy. Koupaliště je otevřeno od 10 do 18 hodin. V sobotu a v neděli pak od 8 do 19 hodin. Od července bude otevřeno přes týden od 9 do 19 hodin a o víkendu od 8 do 19 hodin. Vstupné je pro dospělé 20 a děti 10 korun. Po 16 hodině dospělí zaplatí dospělí 12 a děti 5 korun. Počasí nebylo příznivé, teprve od poloviny července nastala vedra a koupaliště "praskalo ve všech", když zde denně bylo několik tisíc lidí. Úporné horka přivodila i několik kolapsů, a tak zde 1 - 2x denně zasahovala rychlá lékařská pomoc.

Opavu postihly i **ekologické havárie**. Olejové skvrny, kvůli nimž musely být postaveny dvě ropné stěny, se objevily v

neděli 13. září na hladině řeky Opavy. Mastná kapalina vytekla z areálu Autoservisu Kaňok na Olomoucké ulici v Opavě. Příčinou byl zřejmě silný déšť, který vyplavil tamní jímky a olej se kanalizací dostal do řeky. K odstranění havárie byli povoláni hasiči z Opavy i Hlučína, kteří skurny, aby zabránili šíření oleje.

Nelze hovořit o havárii, ale i naši městskou zeleň ohrožuje nebezpečný plevel - **křídlatka**, která se rychle šíří. Letošní suché léto také rozšířilo nebezpečná **klíšťata**, která mohou přenášet boreliózu nebo zánět mozkových blan. Klíšťata už nejsou jen v lesích, ale i na lukách, v sadech, zahradách. Trpí jimi i zvířena, např. klíště přisáté na psovi se zvětší až na velikost čočky. Už loni se podařilo vypudit z městských parků většinu obtížných **havranů**, a to plašením pomocí dravců. Letos město sužovala obrovská hejna **špačků**, obrovské mraky se jich večer snášely nad městem. Prozatím se je nepodařilo "vyplašit".

A ještě jedna nepříjemná kuriozita: V listopadových dnech nebylo v některých opavských restauracích k dostání presso s mlékem a další výrobky dochucované tímto nápojem. "Místo mléka jsem objevil v ledničce latex," tvrdil číšník z restaurace na Vaškově náměstí nespokojeným hostům. Se stejnou se potázal číšník restaurace Kleopatry na Rooseveltově ulici. "Jako vždy jsem mlékem naplnil automat na kávu. Poté, co jsem do něj dolil horkou vodu, ucítil jsem charakteristický zápach chemikálií. Volal jsem hned do mlékáren v Bohučovicích nad Odří, ale tam

se mi vysmáli. Pak přišli na to, že pravda je na mé straně. Omluvili se mi, přesto mi opět dovezli místo mléka bílou barvu. Co k tomu dodat ?

Nejlevnější opavský autobazar vznikl v listopadu na opavském Dolním náměstí. Na své si zde přijdou skutečně všichni zájemci o starší automobil. Ceny za okny parkujících vozů se pohybují podle typu a stáří vozidla od pěti tisíc až po "ceny dohodu". Spokojeni jsou také řidiči, kteří touto cestou již své vozy prodali. Nemusí totiž platit za stání autobazarům.

*Volné rýžování zlata, které proběhlo v sobotu 1. srpna na řece Otavě, vyhrál opavský zlatokop a člen městského zastupitelstva **Petr Dybowicz**. Ve finálovém souboji, který probíhal od 16 hodiny, narýžoval během patnácti minut neuvěřitelných 437 zlatinek a suverénně tak obhájil své předloňské vítězství.*

O putovní Zlatou pánev starosty města Zlaté Hory usiloval také i Petr Dybowicz. V letošním IV. ročníku soutěže se mu tentokrát podařilo získat druhé místo. Závod v rýžování zlata se nyní těšil bohaté zahraniční účasti. Na zlatokopy si ve Zlatých Horách hráli nejenom Češi, Slováci a Poláci, ale také hosté z Kanady.

A ještě o opavských psech. Odhaduje se, že v Opavě-městě je na 5 - 6 tisíc psů, evidovaných však necelé 4,5 tisíce. Občanům se totiž nechce za psa platit daň, která činí v centru 800 Kč ročně,

pro důchodce 200 Kč. Bylo rozhodnuto vydat nové známky, šestiúhlé s vyraženou hlavou psa a nápisem město Opava a s číslem. Majitelé psů byli vyzváni, aby si od 1. března (nejpozději do konce roku) známku vyzvedli a svým miláčkům ji zavěsili na obojek. Závěrem byla vydána vyhláška, podle které musejí mít psůvodi u sebe sáček na psí exkrement, pokud se pes venku vyvenčí. Sáčky i známky jsou k mání na magistrátu. Nákladem 30 tis. Kč dal magistrát vyčistit město od psích hovínek - a od 1. 1. 1999 se bude tvrdě kontrolovat, zda psi mají své známky a zda jsou exkrementy ihned odklízovány - sankce obnášejí pokutu 500 Kč.

Podle výše zmíněné vyhlášky města budou majitelé vykastrovaných psů 3 roky osvobozeni od místního poplatku. Takový princip však připadá milovníkům zvířat krutý. Naproti tomu však nechat napospas březí fenky je ještě krutější. Kde najít východisko?

*Od září do konce roku 1997 proběhla ve **Městském útulku pro psy** v Městských sadech úspěšná zkušební doba. K novému roku zde zůstali 32 psi. Útulek prosperuje, odchycené toulavé psy sem dopravuje Městská policie. (Malý útulek pro vybrané pejsky má nadále U Opavice i MVDr. Lepka).*

Na jaře přicházeli do Městského útulku lidé a vybírali si psy, takže útulek se vyprazdňoval. O psy zde bylo dobře postaráno - sama jsem se 2x přesvědčila a poznal paní Marii

Chromčákovou, která s láskou ke psům přistupuje. Situaci zde bohužel komplikovala Liga na ochranu zvířat, která si u magistrátu vyžadovala spoluúčast na řízení útulku a zdejší péči o psy kritizovala, ba vyvolávala klamné emoce o týrání psů v útulku, které se však neprokázaly.

Zato lidé dokážou někdy vůči psům nepochopitelné. Např. 16. září byl v ulici Za Humny nalezen pes s přivázanou pneumatikou!

K naoko humorné situaci došlo v pátek 5. února. Hasiči obdrželi zprávu od muže z Opavy, že na stromě již týden sedí kocour Panda. Když přijeli na místo, nastavili tři díly žebříku do výšky 9 metrů, které ale nestačily. Kocour totiž seděl o čtyři metry výše. Jeden z hasičů proto k němu lezl pomocí lana. Ve chvíli, když se oba hlavní aktéři mohli navzájem podívat z očí do očí, se kočičí horolezec odrazil a skočil dolů. V pořádku dopadl na zem a šel k pánovi.

I letos na jaře odletěly a na prahu zimy přiletěly na řeku Opavu k mostu na Ratibořské labutě, jak se o tom zmiňují v kapitole o počasí. Některé labutě však "bydlí" na Stříbrném jezeře, kde voda po mrazivých nocích snadno zamrzá.

Sedm labutí museli v mrazivém úterním dopoledni 27. ledna vysvobozovat ze zamrzlého Stříbrného jezera v Opavě-Kateřinkách opavští hasiči. Promrzlé a nehybné ptáky, kteří z

dálky vypadali jako mrtví, uvěznil mráz několik desítek metrů od břehu. Hasiči je museli z ledu vysekávat.

Na ohrožená zvířata upozornil hasiče občan, který k "sádráku" chodívá na procházky. Jezero uvěznilo labutě na dvou místech. Hasiči se k nim dostali na člunu. Rýčem rozbíjeli třiceticentimetrový led. V místech, kde to nešlo, si pomáhali cepínem a přitahovali člun po zamrzlé hladině. Ve chvíli, kdy se k nim dostali na dotek, labutě se ztěžka zvedly, zakroužily nad jezerem a odletěly.

18. Počasí

ok 1998 byl rokem se suchým a horkým létem. Příroda jakoby se snažila vyrovnat, co loni v deštivém létě přivodila v podobě moravskoslezských povodní.

Nicméně i letos, pokud vydatněji zapršelo, narůstaly obavy z děsivé reprízy. Ale o tom dále.

Leden

Po "teplých" Vánocích a Silvestru 1997 ani leden nepřipomínal ledový měsíc. Vždyť 1. ledna na Nový rok bylo +8 až 10 st. C. Na poledním slunci dokonce +18 st. C! Další den sice mírně mžilo a zvedl se vítr, ale teplota se udržovala na 8 st. C. Většinu dne svítilo slunce, v noci ale byl opět silný vítr, který pokračoval i 3. ledna. V neděli 4. ledna jsem naměřila na jižní straně na našem balkónu 20 st. C! Ve stínu bylo 12 st. C. 5. a 6. 1. bylo obdobně, slunce svítilo v poledne jako na pokročilém jaře. Na Tři krále v noci pršelo a foukalo to. 7. 1. přituhovalo, ale na 8 st. C se přes den nic nezměnilo. Až do 12. ledna se teploty udržovaly, podle TV zpráv šlo od r. 1775 o maximální lednové teplé dny. "Je vinna ozónová díra?" ptaly se titulky v tisku. Při pohledu na téměř jarní přírodu uprostřed ledna se nechce ani věřit, že takovéto výkyvy počasí mohou být normální. Vědci hledají vysvětlení pro oteplení zeměkoule ve stále se

zvětšující ozónové díře v atmosféře, viní freóny a znečištění ovzduší průmyslovými exhaláty apod.

13. ledna konečně v noci mírně přituhlo, přes den ale opět přišlo slunce a vyšší teploty. Tento stav trval až do 16. 1., kdy vítr přinesl ochlazení a déšť a také ranní mrazíky. 21. 1. už byly přes den + 3 st. C a pršelo. 22. 1. ráno napadl sníh - Opava však byla bílá jen do odpoledne. V noci připadalo a 23. 1. bylo město zasněžené nízkým popraškem celý den. Do konce měsíce už bylo i přes den kolem -5 st. C a sníh, který napadl se udržel.

Leden měl průměrnou teplotu + 1,6 st. C. Nejchladnějším dnem byl jeho poslední den - s min. teplotou měsíce - 15,4 st. C. Maxima se pohybovala kolem +10 st. C. Slunce v lednu svítilo 83 hodin, nejvíce od září 97.

Únor nastoupil mrazivě, Jeho 1. den s prům. teplotou -20 st. C byl nejchladnějším v měsíci a také **nejchladnějším dnem celého roku**. Navíc zahájil řadu smogových dnů; jen vítr 3. 2. zlepšil vzduch. Sněhový poprašek vydržel v chladných dnech do poloviny měsíce. Od 13. ledna však nastalo opět oteplování, urcholící v závěru téměř v rekordní teploty - 21. února bylo nejtepleji - prům. 15,4 st. C, na poledním slunci však 21 st. C!

Průměrnou teplotou 4 st. C předčil únor i první jarní měsíc.

Březen. Po přechodném ochlazení už 4. března se oteplilo na 12 st. C, na slunci v poledne na 20 st. C. Teplotní rekordy

trvaly 2 dny - 5. 3. se zvedla veliká vichřice a přinesla ochlazení, citelné a prudké. Tyto výkyvy nepřípadaly přírodě, kde některé ovocné stromy "nasadily na květ". Lidé obalovali menší rozkvetlé stromky a keře igelitovými fóliemi. 9. 3. dokonce napadl - namnoze mezi květy - sníh. Celý den se střídal sluneční svit s deštěm a sněhem. Den nato 10. 3. začalo mrznout. Sníh a déšť vytvořily klouzačky, 12. a 13. padal sníh. 13. - 15. se přechodně mírně oteplilo na + 5 st. C, ale od 16. opět v noci mrzne a přes den bylo do +3 st. C. 20. - 22. hustě sněžilo - 1. jarní den se nevydařil. Teprve v závěru měsíce nastartovalo jaro a slunce rozehřálo polední ovzduší (na slunci 20 st. C).

Březen měl průměr 2,6 st. C a 31. 3. bylo nejtepleji s 16,3 st. C.

Duben dále v oteplování pokračoval. 1. 4. bylo 18 st. C, na slunci 22 st. C! Teplé byly i Velikonoce 12. - 13. 4. Na Bílou sobotu 11. se však zvedl ohromný vichr z jihu. Od 13. 4. se ochladilo, pršelo, 7 - 12 st. C. Až 23. 4. se náhle vydatně oteplilo až do konce měsíce. 28. 4. bylo nejtepleji - téměř 23 st. C! Průměrná teplota měsíce byla 10,4 st. C.

Květen zahájil úměrně svým jménu. Slunně, teple, kolem 20 st. C. Po mírném ochlazení 5. - 7. 5. na 11 st. C přišlo 8. léto a ledoví muži zcela roztáli v teplotách kolem 26 st. C! Nejteplejším dnem byl 11. květen - s max. teplotou 27,8 st. C. Od 13. se "ochladilo" na 20 st. C a začalo pršet, což bylo pro přírodu

blahodárné! V dešti se dále ochladilo na 15 - 12 st. C, nejchladnějším dnem měsíce byl 24. květen s min. teplotou 1,3 st. C. Od 27. 5. se však opět oteplilo až do 25 - 26 st.C. Květen měl průměrnou teplotu 13,8 st. C: Vydatně pršelo - nejvíce 21. 5. - téměř 14 mm. 30. 5. byla dokonce odpoledne první bouřka roku.

Červen - teplo. 7. června bylo tepelné maximum 32 st. C. 4. 6. se přihnal velký liják. Zato na Medarda ani nekápllo. Teplo od 17 st. do 25 st. bylo až do 23. června, jen 18. a 19. se přechodně ochladilo - min. na 5 st. C. Od 24. 6. začalo pršet, ale 26. 6. se polední teplota na slunci vyhoupla na 28 st. C. To se opakovalo 27. 6., kdy v 19 hod. nastala vichřice a průtrž mračen s kroupami a toto trvalo až do 21 hod.

V Opavě-Komárově se pod tlakem živlu zřítily lípa, přetrhla dráty a shodila i několik sloupů.

Bouře, i když menšího rozsahu, se opakovala i 30. 6. večer, vedra přetrvala do konce měsíce, jehož průměrné teplotě byla 17,4 st. C, nejvyšší po červenci. Vysoký byl i úhrn srážek - téměř 80 mm.

I když na Medarda nepršelo, zdálo se, že se s červencem se objevil. Přeháňky přicházely od 4. do 13. 7. a lidé se už obávali, že se bude opakovat loňská povodeň, která přišla právě v tyto dny. Zejména lidé, kteří si ještě nestačili své promáčené domy vysušit a opravit, se obávali přívalů vody. Naštěstí od 18. pršet

přestalo a nastala pravá letní vedra. 22. července dosáhla rtuť na teploměru ve stínu maxima roku - 33,1 st. C.

Začaly růst houby, ale jen dokud půda nevyschla. Ani v noci neklesly teploty pod 20 st. C, 22. 7. bylo v noci 23 st. C. Slyšela jsem během noci několikrát přejet rychlou lékařskou pomoc se sirénou. Mnoho kardiaků trpělo. 24. 7. nastalo vytoužené "ochlazení" pod 30 st. C, které však bylo 27. a 28. 7. opět nahrazeno teplotami nad 30 st.C. Zároveň bylo dusno a sucho, teprve 31., tedy poslední den, začalo pršet. Jaká úleva!

*Červenec měl nejvyšší průměrnou teplotu roku - 18 st. C. Američtí klimatologové označili letošní červenec za **nejteplejší za 118 let**. Zda jde o globální oteplování naší planety však ještě nelze dokázat.*

***Srpen** nastoupil opět ve znamení veder. 2. srpen byl s 32 st. C ve stínu nejteplejším dnem měsíce. Vedra bez srážek byla úmorná a trvala až do 12. 8. V ten den jsem naměřila na odpoledním slunci z okna mé kanceláře, obrácené k jihu, 48 st. C. (V kanceláři bylo k nevydržení, stále jsem měla otevřené dveře průvanem do chodby. Ani to nestačilo.) V půlnoci přišla bouře a tolik očekávaný déšť. Pršelo i 13. 8., kdy napršelo 15 mm. Ovšem i poté se vrátila vedra - 17. 8. bylo 31 st. C! Nejhůře bylo však ve dny, kdy bylo zataženo, dusno, "pod dekou" (18. a 20. 8.). 21. srpna v noci pršelo a do konce měsíce se už ochlazovalo na 15 st. C. 23. 8. byla dokonce nejnižší teplotě měsíce 3 st.C. Houbaři se*

mnoho v srpnu neužili. Zprvu bylo suché vedro, pak chladně deštivo. Oproti předchozím letním měsícům byl srpen srážkově slabší - 52,7 mm. Průměrnou teplotu měl 17 st. C.

V září se začalo zase oteplovat. 10. září bylo dokonce naměřeno 24,3 st. C ve stínu. 6. září skoro celý den poprchávalo, což snížilo teplotu, na 16 st. C. Ale už od 8. bylo opět teplo, ba horko přes 20 st. C. V neděli 12. se však opět ochladilo, pršelo. 22. přišla velká mlha. Oteplilo se, 24. až na 26 st. C (na slunci 34 st. C). Babí léto bylo v plném proudu, rostly hříby - lidé nosili košíky. 25. 9. bylo posledním letním dnem - začalo ochlazování. 28. září ráno byla nad městem vrstva smogu, zrána to přineslo inverzi s kyselým deštěm.

Září bylo měsícem s největším počtem srážek - 112,5 mm. 28. září pršelo nejvíce - 34,8 mm. Byl to "nejmokřejší" den roku. 23. září poklesly teploty na min. měsíce 1,6 st. C. Průměrnou teplotu měl tento měsíc 13,2 st. C.

Říjen byl už podzimním měsícem. Zpočátku a také v závěru měsíce vydatně pršelo. 2. října napršelo maximum měsíce 17,5 mm. Celkově v měsíci pak 78,2 mm. Pršelo do 11. 10., řeka nebezpečně stoupla, lidé opět měli obavy. Od 12. konečně déšť ustal a teploty se vyšplhaly nad 15 st. C. 17. 10. bylo 19,2 st. C. Po 20. však se ochladilo - 21. na maximum měsíce 0,4 st. C. 27. října se strhla odpoledne vichřice. V Jeseníkách byly zaznamenány rozsáhlé škody na polomech. Pršelo a nepříjemně

foukalo až do konce měsíce. Zvláště 29. se opět přihnal víchr. Teplota byla kolem 9 st.C. 30. října přiletěli ze severu havrani - vlna mrazů je vypudila do jižnějších oblastí.

Se svou průměrnou teplotou 8,8 st. C byl už měsícem chladnějším.

Listopad pokračoval ve srážkách a větrech. Hned 1. se zvedl v 16 hod. ohromný víchr, který přivodil mnoho polomů. Provázel jej liják, který nebezpečně zvedl hladinu řeky. V severozápadních Čechách nastaly záplavy.

Ještě 3. 11. bylo zaznamenáno 11 st. C, to však bylo poslední teplotní maximum roku. 17. 11. napadl první sníh a poté sněžilo denně. Při teplotách 2-4 st. C se udržoval sníh na polích a v parcích a na střechách. 21. 10. přiletěly na řeku labutě. Řeka se místy po 22. listopadu, kdy teplota klesla na -11 st. C, pokryla ledem. V tyto dny nasává každodenní ranní smog. Přilétají další havrani, 25. 11. jsem napočítala na řece u ratibořského mostu 27 labutí: 20 dospělých a 7 mladých, hnědých. Klouže to, málokdo odklízí připadávající sníh a přimrzající led. Průměrná teplota měsíce je již nízká - nejnižší po prosinci 0,2 st. C.

Prosinec byl chladný, zimní měsíc. Jakoby to chtěl vyrovnat za poměrně mírný leden. Byl ve znamení sněhu a ledu. Opava byla bílá a všude to klouzalo. Led byl i na řece. 11. prosince bylo naměřeno -14,5 st. C. Od 14. 12. však nastává

oteplení, svítí slunce a teplota je na +3 st. C. Sníh však přetrvává, i kluzké chodníky. 24. 12. na Štědrý den začalo prudce foukat a trvalo to do 26. 12. Letos tedy byly větrné Vánoce, ale bílé! 29. nastalo oteplení na +5 st. C, 31. 12. na Silvestra mi přes den venku na slunci (+10 st. C) uschlo prádlo. Průměrná teplota prosince byla - 1,2 st. C.

Tak skončil rok 1998 .

Doslov

Tento zápis dokončuji ve spolupráci s mým manželem dr. Vilémem Plačkem v lednu roku 2000, do počítače mi jej přepisuje paní Martina Demelová, opravy provádí Mgr. Radim Plaček, můj syn, titulní list vymaloval Mgr. Miloš Kačírek a vazbu provedlo Knihařství pí. Stodůlkové v Opavě-Kateřinkách. Ještě nemohu vynechat počítačovou úpravu kapitol, kterou provedla paní Hanička Fraňková z informatiky magistrátu. Kronikářský zápis, schválený radou města a svázaný ve trojím vyhotovení, podepsal primátor města Doc. Jan Mrázek, CSc. Originály se shromažďují v kanceláři náměstka primátora Ing. arch. Pavla Mališe, další kopie obdrží Státní okresní archiv v Opavě a poslední zůstane u kronikářky. Tak tomu bylo dosud u všech zápisů za léta 1994 - 1998, které jsem zpracovala. Poměrně rozsáhlou přílohovou dokumentaci a fotosbíрку včetně pracovního materiálu a zařazených výstřížků průběžně předávám k trvalé archivní úschově zmíněnému archivu.

Tento můj zápis je posledním, který ve své funkci, ze které k 29.únoru 2000 odcházím, pořizuji. Všem výše uvedeným osobám, včetně členů rady města, tajemníka a odboru vnitřní správy, srdečně za spolupráci na tomto díle pro příští generace děkuji.

Opava 15. února 2000

Magda Plačková

Prameny:

- *Zápisy z jednání rady a zastupitelstva města ve sledovaném roce (včetně osobních poznatků z tiskových konferencí po radách a ze zasedání zastupitelstev)*
- *Údaje z jednotlivých odborů magistrátu*
- *Výroční zprávy městských podniků včetně další dokumentace, úřadů práce, statistiky, soc. a vědeckých ústavů...*
- *Zprávy a propagační materiál podniků, družstev, obchodů, služeb, škol, kulturních zařízení a sdružení*
- *Osobní jednání s řediteli některých institucí a podniků, poznatky přímo z těchto pracovišť*
- *Regionální periodika - Region, Opavsko, Naše Opavsko, Patriot, Opavská Hláska, Zpravodaje Sl. divadla, Sl. zem. muzea, Matice opavské*
- *Osobní poznatky z akcí, vernisáží ...*
- *Denní zápisy o počasí a roční vyhodnocení z Hydrometeorologického ústavu v Ostravě-Porubě.*

Schválení zápisu

Tento zápis do kroniky města za rok 1998 schválila na svém zasedání Rada města Opavy dne 13.6.2000

V Opavě dne 13.6.2000

Magda Plačková

PhDr. Magda Plačková
kronikářka města Opavy

Jan Mrázek

Doc. RNDr. Ing. Jan Mrázek, CSc.,
primátor města Opavy

OBSAH

	<i>Úvodem</i>	<i>2</i>
	- <i>události ve světě</i>	<i>2</i>
	- <i>události v ČR</i>	<i>5</i>
<i>1.</i>	<i>Obyvatelstvo</i>	<i>9</i>
	- <i>porodnost</i>	<i>9</i>
	- <i>jubilanti</i>	<i>11</i>
	- <i>svatby</i>	<i>11</i>
	- <i>Romové</i>	<i>12</i>
<i>2.</i>	<i>Zaměstnanost</i>	<i>15</i>
<i>3.</i>	<i>Politický a veřejný život</i>	<i>21</i>
	- <i>politické strany a svazy</i>	<i>21</i>
	- <i>parlamentní volby</i>	<i>25</i>
	- <i>komunální volby</i>	<i>32</i>
	- <i>německé pohřebiště</i>	<i>39</i>
	- <i>občanské sdružení</i>	<i>39</i>
	- <i>oslavy</i>	<i>41</i>
	- <i>významné návštěvy</i>	<i>43</i>
	- <i>Dni Ratiboře</i>	<i>44</i>
	- <i>Euroregion Silesia</i>	<i>46</i>
	- <i>nikaragujské Estelí</i>	<i>48</i>
<i>4.</i>	<i>Samospráva</i>	<i>50</i>
	- <i>zastupitelstvo</i>	<i>50</i>
	- <i>magistrát</i>	<i>70</i>
	- <i>služební cesty primátora aj.</i>	<i>73</i>
<i>5.</i>	<i>Průmysl, družstva, zemědělství</i>	<i>75</i>
	- <i>Galena</i>	<i>75</i>
	- <i>Ostroj</i>	<i>77</i>
	- <i>Opavia</i>	<i>79</i>
	- <i>Zlatovar</i>	<i>80</i>
	- <i>Mrazírny</i>	<i>82</i>
	- <i>Witzenmann</i>	<i>83</i>
	- <i>Mlýnek</i>	<i>84</i>
	- <i>Balakom</i>	<i>85</i>

	- Ingstav	86
	- Cukrovar	87
	- Bivoj	88
	- Seliko	89
	- Slezská tvorba	89
	Zemědělství	90
	- Zemědělské družstvo Op.- Kylešovice	91
	- Obchodní družstvo – Op. – Kateřinky	91
	- Školní statek	92
	- Soukromí zemědělci	92
6.	Majetek města, bydlení, výstavba	95
	- majetek města	95
	- investice	95
	- Městské lesy	96
	- prodej domů a bytů	97
	- bytová výstavba	98
	- nájemné	102
	- Pouba – Invest	103
	- povodňové škody	104
7.	Obchod a služby	106
	- supermarkety	106
	- Breda	108
	- Pouba, a.s.	110
	- Městská tržnice	110
	- hotel Koruna	112
	- cestovní kanceláře	117
	- peněžní ústavy	118
	- restaurační služby	118
	- čistírny	119
	- Slezské pekárny	120
8.	Doprava	121
	- železnice	121
	- městská hromadná doprava	123
	- dopravní situace	127
	- taxi	128

9.	Zdravotnictví	132
	- Psychiatrická léčebna	132
	- nemocnice	134
	- kojenecký ústav	143
	- záchranná služba	144
	- Transfúzní stanice	144
	- Okresní hygienická stanice	145
	- Česká lékařská komora	146
	- Český červený kříž	146
		148
10.	Sociální péče	149
	- bezdomovci	149
	- Azylový dům	149
	- Charita	151
	- Okresní ústav soc. služeb	153
	- Marianum	154
	- Domov pro matky s dětmi	155
	- Poradna pro ženy a dívky	156
	- Centrum krizové pomoci	156
	- Sdružení zdravotně postižených	158
	- Penzion II	159
		161
11.	Školství	161
	- zvelebování školních budov	161
	- Pedagog roku	163
	- Základní umělecká škola	163
	- Den dětí	164
	- Obchodní akademie	164
	- Hotelová škola	165
	- Střední průmyslová škola stavební	166
	- Střední uměleckoprůmyslová škola	167
	- Střední zdravotnická škola	167
	- Masarykova střední zemědělská škola	168
	- Mendlovo gymnázium	168
	- Soukromá podnikatelská škola	169
	- Gymnázium Opava	170
	- Střední odborné učiliště zemědělské	170

	- <i>Střední odborné učiliště stavební</i>	171
	- <i>Integrovaná střední škola</i>	172
	- <i>Střední odborné učiliště poštovní</i>	172
	- <i>Dům dětí a mládeže</i>	173
	- <i>Stanice mladých turistů a přírodovědců</i>	175
	- <i>Pionýr</i>	176
	- <i>Slezská univerzita</i>	179
12.	<i>Kultura, věda</i>	182
	- <i>Slezské divadlo</i>	182
	- <i>Loutkové divadlo</i>	185
	- <i>Slezské zemské muzeum</i>	186
	- <i>knihovna P.Bezruče</i>	187
	- <i>granty magistrátu</i>	188
	- <i>Bezručova Opava</i>	190
	- <i>Soutěž mladých varhaníků</i>	191
	- <i>Slezské cimbuří</i>	192
	- <i>Majáles</i>	193
	- <i>Další břehy</i>	194
	- <i>Dům umění</i>	194
	- <i>pěvecké soubory</i>	196
	- <i>Lukáš Vondráček</i>	199
	- <i>hudební život</i>	200
	- <i>agentura Kostera</i>	201
	- <i>koncerty</i>	201
	- <i>hudební kluby</i>	203
	- <i>agentura Mazel</i>	204
	- <i>čajovna Bludný kámen</i>	204
	- <i>kina</i>	206
	- <i>fotoklub</i>	208
	- <i>výstavy</i>	208
	- <i>kulturní akce</i>	209
	- <i>mikulášský jarmark</i>	210
	- <i>vlastivěda</i>	210
	- <i>Matice slezská</i>	211
	- <i>Zemský archiv</i>	213

	- <i>Státní okresní archiv</i>	213
	- <i>Památková ústav</i>	213
	- <i>Opavské týdeníky</i>	214
13.	<i>Církev</i>	215
	- <i>ekumenický týden</i>	215
	- <i>Římskokatolická církev</i>	216
	- <i>Československá církev evangelická</i>	218
	- <i>Československá církev husitská</i>	219
	- <i>Křesťanský sbor</i>	220
	- <i>Adventisté sedmého dne</i>	220
	- <i>Československá církev bratrská</i>	221
	- <i>církevní řády</i>	221
14.	<i>Sport</i>	223
	- <i>financování městem</i>	223
	- <i>nejlepší sportovci</i>	224
	- <i>sportovní akce</i>	225
	- <i>olympionik David Moravec</i>	227
	- <i>fotbal</i>	227
	- <i>hokej</i>	229
	- <i>basketbal</i>	233
	- <i>atletika</i>	234
	- <i>kuželky</i>	237
	- <i>box</i>	237
	- <i>kulturistika</i>	239
	- <i>jezdectví</i>	240
	- <i>plavání</i>	242
	- <i>cyklistika</i>	243
	- <i>další sporty</i>	243
15.	<i>Veřejný pořádek, věznice, vojsko</i>	253
	- <i>prevence kriminality</i>	253
	- <i>přestupky</i>	253
	- <i>Městská policie</i>	254
	- <i>Policie ČR</i>	255
	- <i>Pohraniční policie</i>	255
	- <i>dopravní nehody</i>	255

	- <i>trestní činnost</i>	256
	- <i>drogy</i>	265
	- <i>gamblerství</i>	265
	- <i>věznice</i>	266
	- <i>vojenská posádka</i>	268
16.	<i>Požární ochrana, civilní obrana</i>	271
	- <i>požáry</i>	271
	- <i>úkryty</i>	275
	- <i>sirény</i>	276
17.	<i>Životní prostředí</i>	277
	- <i>Den země</i>	277
	- <i>povodeň 1997</i>	278
	- <i>Územní plán města</i>	280
	- <i>dopravní problémy</i>	281
	- <i>městská zeleň</i>	282
	- <i>koupaliště</i>	285
	- <i>ekologické havárie</i>	285
	- <i>psi</i>	287
	- <i>labutě</i>	289
18.	<i>Počasi</i>	291
	<i>Doslov</i>	299
	<i>Prameny</i>	300
	<i>Schválení zápisu</i>	301